

324.800

BOLDOGASSZONY

KÖVETÉSÉRŐL

NÉGY KÖNYV.

FRANCIÁBÓL

BUNYITAY VINCE.

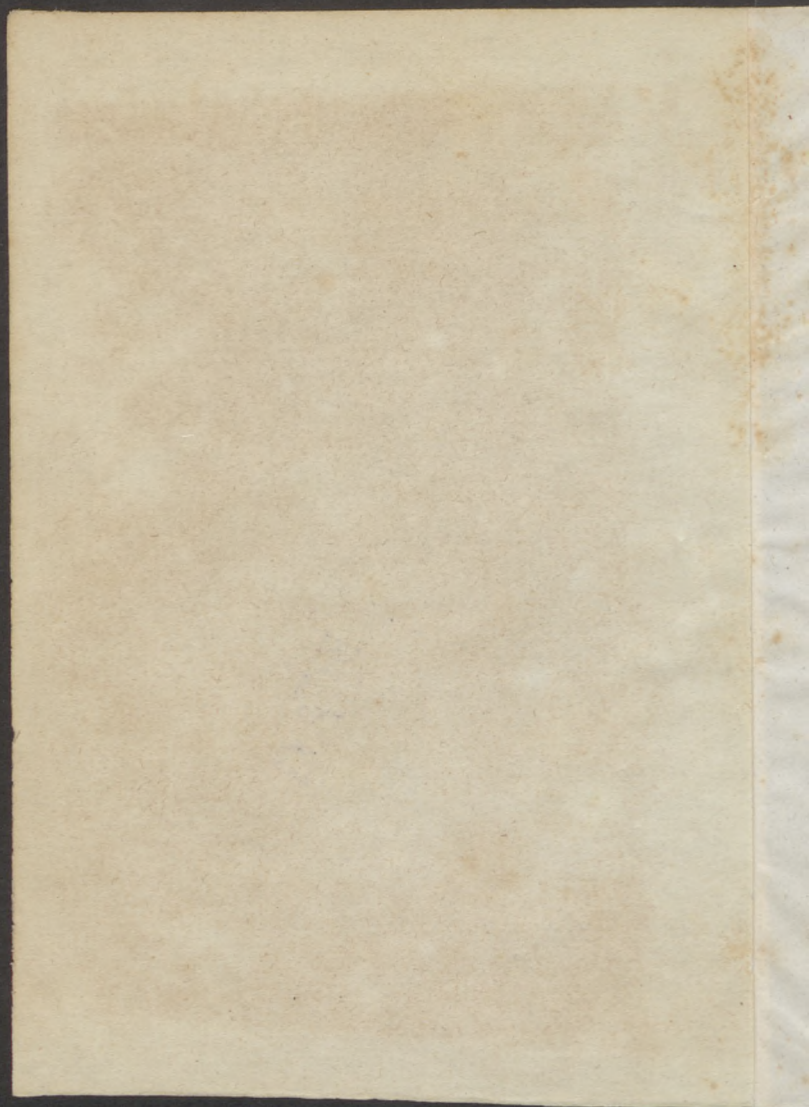
PESTEN,

Eggenberger Nandor, magyar akadémiai könyvtáros bizománya.

1867.

23/4

LEFKI KIRISTAR

KERESZTESZ HÍVŐK

ÁRNYA

ÁRNYA KIRISTAR

ÁRNYA KIRISTAR

ÁRNYA KIRISTAR

BOLDGASSZONY KÖVETÉSE

PEST, 1867

Printed at the office of the publisher, No. 10, St. Michael's Street, Pest.

LELKI KINCSTÁR

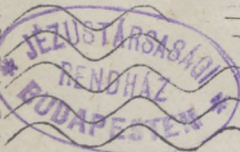
KERESZTENY HÍVŐK

SZÁMÁRA.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

NOGÁLL JÁNOS.

TOROLT

ELYEDŐ

MÁSODIK KÖTET.

BOLDOGASSZONY KÖVETÉSE.

PEST, 1867.

Nyomatott az Első magyar egyesületi könyvnyomdában Fanda és Társainál.

Boldogasszony követése.

I. Tract.

Szalézi Szent-Ferenc méltán mondja, a keresztény hívők százezrei tapasztalják, hogy „Krisztus követése“ oly könyv, melynek nincsen párja. „Non est inventus similis illi.“ De közel jár hozzá belbecsére, tartalmára és szerkezetére nézve jelen munka a „Boldogasszony követéséről.“ A „Lelki Kincstár“ gyűjteményében ezt láttam legillőbbnek második kötetül. A fordítás magából az eredeti kutfőből a dologban jártas s remek magyarságu toll által készült. Akinek címét a munka homlokán hordja, legyen az ő áldása rajta, és teremjen bő gyümölcsöket, áldásosakat a hitélet gyarapodására, maradandókat az örök életre....

Negy-Várad, Boldogasszony hava 1-én 1867.

Dr. NOGÁLL JÁNOS.

Völgyi Boldogasszony apátja, nagyváradai kanonok.

BOLDOGASSZONY

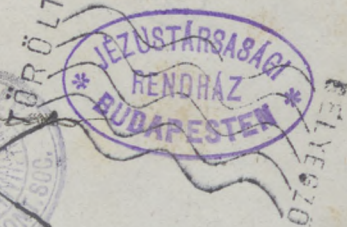
KÖVETÉSÉRŐL

NÉGY KÖNYV.

Sibi. Hung.

FRANCIÁBÓL

BUNYITAY VINCE.

PESTEN,

Eggenberger Nándor, magyar akadémiai könyvtáros bizománya.

1867.

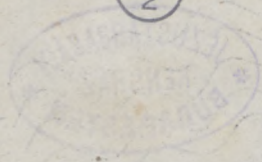
BOLDOGASSZONY

KÖVETÉSBŐL

REGY. KÖNYV.

1818. évi.

(B
2)

124.800

ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR
B 2526/1981
LELTÁRI SZÁM

ELSŐ KÖNYV.

A Bold. Szüz élete s erényei, szeplőtelen fogantatásától Krisztus urunk születéséig.

ELSŐ KÖNYV.

A Bold. Szűz élete a erényei, azelőte-
len fogantatásától Krisztus urunk
születéséig.

I. FEJEZET.

A Bold. Szűz erényeinek követéséről.

Boldogok, kik megőrzik utaimat. Boldog ember, ki engem hallgat,*) s követi azon erényeket, melyekre én adék példát neki.

Az egyház, a Bold. Szűz ajkaira adván e szavakat, arra lelkesít bennünket, hogy vizsgáljuk meg, mint élt a földön a szentek e királynéja, s hogy kövessük, amit benne oly méltán csodálunk.

Valóban boldog, ki Máriát követi, mert követvén Máriát, követi magát Jézust, az ég s föld királyát, s minden erénynek legdicsőbb példányát.

A Bold. Szűznek élete egy mindnyájunk számára való tükör, melyben megláthatjuk, hogyan kell imádkoznunk s dolgoznunk, hogyan kell magunkat viselnünk szerencse vagy szerencsétlenségben, a tiszteltetés vagy megaláztatás napjaiban.

Mi, az igaz, sohsem fogunk oly tökéletesek lenni, mint ő; mindazáltal az lesz közöttünk legtökéletesebb, ki az ő nyomdoktól legkevésbé távozik el.

*) Péld. 8. 32—34.

Oh, tehát ti, mindnyájan, kik Mária hiveinek valljátok magatokat, akartok-e, csak kicsinyben is, hasonlítani hozzá? Ha igen, akkor, amennyire csak tőletek telik, azon legyetek, hogy legyen, mint neki volt, élő hitetek; hogy legyetek, mint ő volt, készségesek az engedelmisségben, mélyek az alázatosságban, gyöngédek a hűségben, tiszták szándékaitokban és nagylelkűek a szeretetben.

Ki az közöttetek, ki ne tehetné föl magában, hogy, támogatva az isteni kegyelemtől, melyet Mária közbenjárására nyerend — követni fogja az ő erényeit?

E követés nélkül a ti Mária iránti szerelmetek nagyon gyöngé, s nemigen várhatjátok, hogy valami nagyban tapasztalandjátok anyai ótalmát.

Igaz, hogy mindennap imádkozol Mária tiszteletére, talán valami külső jelt is viselsz, mely irántai tiszteletedet tanusítja, sőt tán tagja is vagy oly társulatnak, mely különösen neki van szentelve; mindez öt indítani is fogja, hogy kérje számodra az üdvösség malasztját; de ha mindemellett buzgóságod nem terjed annyira, hogy követnéd erényeit, buzgóságod meg nem fog menteni.

A filisztiék maguk közt tarták a frigy szekrényét, fölékesíték azt gazdag ajándékokkal; és az mégsem vált rájuk nézve az isteni áldások forrásává, mert mellette szereték bálványaikat is.

Oh, erények királynője! nem méltó dolog-e, hogy, ha az ember téged szeret, megtegye éretted azt, mit földi barátaiért is megteszen?

Barátaink hajlamait igyekszünk kitanulni, s igyekszünk hozzájuk alkalmazkodni, mert a szívek öszhangzása szüli a barátságot, s nincs ott barátság, hol a szívek nem öszhangzók. . . .

A te oly alázatos, oly tiszta, Isten akaratán annyira megnyugvó, s Isten dicsőségeért annyira lángoló szíved vajjon szerethetné-e az olyan szívet, mely gyönyörvagyó s kevély, mely Isten akaratán megnyugodni nem tud, s nem buzgólkodik az ő dicsőségeért?

Ha ti szerettek engem — mondod te, s még jogosabban, mint a nemzetek apostola mondá — legyetek követőim, amint én is a Krisztust követem;*) ha gyermekeim vagytok, szíjjátok magatokba anyátok szellemét!

Mária gyermekeinek szelleme pedig nem lehet más, mint amely Máriáé volt, t. i. a szeretet, a béke, az önmehtagadás, az Isten félelme és szeretetének szelleme.

Szüzanyám, ezentúl azáltal akarom leginkább megmutatni irántadi tiszteletemet, hogy követni fogom erényidet.

*) 2 Korint. 4, 16.

Ez lesz irántadi hódolatomnak, irántadi szeretetemnek legnagyobb jele — melynél nagyobbát már nem is adhatok.

II. FEJEZET.

A megszentelő malaszt, véghetetlen becséről.

Mária az eredeti bűnnek szennyétől mindig tiszta volt, azaz Isten megszentelő malasztja vala ő vele már fogantatása első percében is.

Mi mindnyájan, midőn a világra jövünk, busz áldozatai vagyunk Isten haragjának; egyedül Mária született, Istennek megelőző szeretetéből, úgy mint az isteni kegyelemnek remek munkája.

Isten nem akará, hogy azon templom, melyben ő egykor lakni fog, csak egy percre is be legyen szennyezve; a Fiu fölsége megkivánta, hogy anyja egy pillanatig se legyen rabnője a gonosz léleknek.

De mily nagyra is becsülte Mária e fényes megkülönböztetést! E kegyelem az ő szemei előtt olyan volt, mint Salamon király előtt a bölcsesség, t. i. minden jónak forrása.

Az Ur birt engem utainak elején,*) ime, ez az, mit Mária többre becsült a föld összes koronáinál.

*) Péld. 8. 22.

Sok egyéb kivételes kegyelemmel is megáldá őt az Isten, de ez minden egyéb fölött drágább volt neki, mert e tette őt Isten előtt kedvesebbé egyebeknél.

És azért egész élete egy folytonos háladás volt e nagy kitüntetésért, melyben több teremtmény soha nem is osztozott vele.

Keresztény lélek! a szent keresztségben te is részesültél azon megszentelő malasztban, melyben Mária fogantatása első percében részesült.

E malaszt által jogot nyertél arra, hogy Istent a yádnak, s a Jézus Krisztust testvérednek nevezhesd; Istennek örököse, a Krisztusnak pedig örökös-társa*) lettél, sőt maga a mennyek országa is nyitva áll számodra.

Vajjon föl bírod-e fogni e dicső kiváltságok egész magasztosságát? és belátod-e a kötelességeket, melyeket azok rád ruháznak?

Ah, a keresztény név szégyenére! mily kevesen vannak a keresztények között, kik e fölött gondolkodnának, s kik életök jámborsága által igyekeznének föntartani magukat a méltóság ezen főkán, melyre őket az isteni kegyelem magasztalá.

Mily kevesen vannak, kik törekednének szennytelenül megőrizni az ártatlanság azon fehér ruháját, melyet a keresztségben kaptak, s mely az Isten fiainak tiszta szivét s angyali buzgalmát jelképezi!

Bezzeg, tudjuk becsülni a világi javakat, de — mintha valami rossz szellem zavarta volna meg gondolkozás módunkat — az Isten malasztját, ezt az egyedülit, mely becsülésünket tulajdonképen megérdemlené, ugyszólván, semmibe sem vesszük.

El tudunk követni mindent, hogy családi nemesség származásunk valahogy el ne korcsosodjék; de hogy szellemi, hogy isteni származásunk állatias, buja életünk által egészen elfajul, avval nem törődünk.

Legdivatosabb jelszavunk: a függetlenség, a szabadság; s mégis nem pirulunk visszalépni az ördög szolgaságába, melyben elég szerencsétlenek valánk már születni.

Lelkendezve futunk valamely földi, mulandó örökség után; de mennyei, enyészhetlen örökségünket elhanyagoljuk, hogy ne mondjam, megvetjük.

Háladatlan lelkek! boldogtalan áldozatai a bűnnek! ah, ne keményítsétek meg szívetekeket, ha ma az Ur szavát hallandjátok,*) mely visszahív benneteket.

Hogy Istennek fogadott fiai lehessetek ismét, fönvann még számotokra egy második kereszttség a bűnbánat könyeiben, a penitenciatartás szentségében.

Ehhez forduljatok, ehhez siessetek, de nyilt-

*) 94 Zsolt 8.

szívüséggel s bizalommal. Mennyei atyátok semmit sem óhajt forróbban, mint átölelni ismét titeket szeretetével; azért tehát ne késsetek, de gyorsan föl, siessetek, mert meglehet, hogy egy pillanatot mulva már késő lesz.

Oh boldogságos, oh szeplőtelen Szentszüz! könyörögj érettünk, hogy elhagyhassuk a bűnt, hogy ne kövessük el többé a bűnt, hogy kiérdemelhessük újra Istennek kegyelmét, melyet vétkeink által elvesztettünk.

Oh boldogságos Szüzanyánk! nyerd ki ezt számunkra, és akkor — akkor mindjárt Szentfiad, Jézus után ugy fogunk téged dicsérni, mint üdvösségünk s örömeinknek okát.

III. FEJEZET.

Mennyre kell vigyáznunk, hogy a megszentelő malasztot el ne veszítsük.

Mária, malasztal teljén már fogantatásakor, legkisebb hajlammal sem viseltetett a vétek iránt, s ennél fogva neki félnie sem kellett, ugy mint nekünk, hogy vétékbe esik.

Mégis szünet nélkül ugy vigyázott szivére, mintha valami földi teremtmény képes lett volna annak vonzalmát megnyerni.

Ugy vigyázott minden szavára, mintha egészen nem bízhatott volna ajkaiban.

Bár ártatlanságban fogantatott, bár szívéhez a bűnnek árnyéka sem fért soha ; folytonos bűnbánatban akarta mégis tölteni életét.

És mi, kik örökösen körül vagyunk véve hízlgő, csalárd ellenektől, kik egyre csak azt lesik, hogyan ejthetnék meg gyöngeségünket, mi nem félünk, mi nem örködünk !

Elismerjük, hogy maga a megtestesült gyöngeség vagyunk ; mindazáltal gyakran kiteszszük magunkat az olyan bűnrevivő alkalmaknak is, melyek megejtenék a legerősebbet is.

Vajjon a gyöngö, ha még vakmerő is, nem érdemli-e meg, hogy elbukjék ?

Kincstűnket — az Isten mulasztját — törékeny cserépedényben hordozzuk, *) mely akkor törhetik el, midőn arra legkevésbbé gondolunk.

Mennyi ellenünk leskelődik körülünk, hogy e kincstűnktől megfoszszon ! Ellenek bennünk, ellenek körülöttünk.

Bennünk a soha le nem csilapitható szenvedélyek ; körülöttünk a sötétség szelleme, s egy álnok világ ezerféle csábjaival.

Szenvedélyeink, hasonlólag a jól el nem oltott tüzhöz, minden pillanatban föllángolhatnak s nagy tüzet okozhatnak.

*) 2 Koriat. 4. 7.

Bár ragadtassunk szent lelkesedésünkben, mint Szent-Pál, egész a harmadik évig; mégis örökösen félnünk kell, hogy a lázadó angyalokkal a feneketlen mélységbe fogunk lezuhanni.

Hasztalan bizunk érzelmeink őszinteségében, eltökélésünk szilárdságában; csak egy szerencsétlen alkalom kell, s elvesztünk.

Egy tekintet megfosztá Dávidot Isten kegyelmétől; egy Dalila semmivé tette Sámson.

A legerősebb oszlopok, miután századokon keresztül harcolának a legszilajabb viharokkal, egyszercsak összeomlottak.

Az erény útján sohasem várhatjuk, hogy ma is minden úgy fog történni, mint tegnapi; ki évekig állott Isten kegyelmében, egy pernyi vigyázatlanság miatt Isten haragjába eshetik.

Ki a viharos és hullámzó tengerre megy, anélkül, hogy a szükséges védszerekkel ellátna magát: mit várhat egyebet, mint szomorú hajótörést?

Fárasztó, azigaz, örökösen örködni szenvedélyeink fölött, hogy azokat legyőzhessük; de örökös s harc nélkül még senki sem győzött, még senki sem lett szentté.

Istenem! taníts meg engem, hogy féljelek téged; félelmed majd örökösödé tesz, s ha örökösödöm, győzelmes leszek minden harcmon.

Taníts meg engem belátni, hogy a szent ma-

laszt, mely engem gyermekeddé tesz, azen egyedüli jó, mely gondjaimra érdemes, azon egyedüli jó, melynek elvesztésén méltán sirhatok.

Boldog én, ha még el nem vesztém e drága kincset; mert ezzel sok butól kimélem meg magamat ez életben, és sok jót gyűjthetek magamnak a jövőendő életre.

Boldog, ezerszer boldog én, ha hü leszek azon föltételemhez, hogy inkább minden rosztat elszenvedek, mintsem elveszítsem a te szent malasztodat.

A te malasztoddal birni foglak téged is, én Istenem, lelkemben fogsz lakni, s megvilágosítasz bölcseséged által, támogatni fogsz segítségeddel, érezni fogom naponkint édességedet; te leszesz drága jutalmam mind e földön, mind a más világon.

IV. FEJEZET.

Mennyire kell igyekeznünk, hogy Isten malasztjában és a tökéletességben öregbedjünk.

(Szolga). Te, Szüzanyám, malaszttal teljes valál már fogantatásod első percében; de azért édes lelked tétlenül pihenni nem tudott, egész élettedben oda törekedtél, hogy Isten malasztját minél gyümölcsözőbbé tegyed magadban.

És a malaszt, mely gyümölcsöt terem mindig,

ha szorgalommal ápoltatik, napról napra teljesebb lön tebenned. A te szived jólmüvelt föld vala, melyben a legesekélyebb mag is százszorosan gyümölcsözött.

Noha már úgy születél, mint szent, szentséged még sem volt természetes, de mintegy természetesnek tüntetéd föl azt működésed, buzgóságod által.

(Mária). Fiam, ha öregbedni akarsz azon malasztban, mely téged Isten fiává, a Szentlélek templomává, a Jézus Krisztus testvére- s örököstársává tesz: kerüld a világot, szeresd az imádságot, gyakorold a szentségeket, s állásodhoz képest igyekezzél minél gazdagabb lenni erényekben.

De mindenekfölött azáltal fogsz leginkább a megszentelő malasztban öregbedni, ha e malaszt sugalatit követni fogod.

Hallgass a szóra, mely bensődben hozzád beszél, s engedd magadat vezettetni általa.

Minél inkább fogsz rája hallgatni, annál inkább fog téged tanítani; azon mértékben, amint az erény utján előhaladunk, tanít, lelkesít minket a nagyobb, a dicsőbb előhaladásra.

Sokan, mintán egy darabig fáradtak az erények ísvényén, egyszerre megalégesznek a hátrahagyott uttal, s pihenni térnek; de a malaszt csak sem mondja, hogy — elég!

Mások azt képzelik, hogy eleget tettek, ha épen gonoszokká nem váltak, de ez ismét nem elég; aki jó, annak folyton arra kell törekednie, hogy még jobb legyen.

Hányan lesznek a keresztények között, kik az ítélet napján csodálkozva fogják látni, hogy mennyivel adósak az Isten igazságának, és csupán csak azért, hogy nem vették használatba azon eszközöket, melyek által nagy szentségre juthattak volna.

Az erény útján megállani, annyi mint visszafelé menni; nem nyerni annyi, mint veszteni.

Ha kimerjük, hogy csak eddig fogunk szolgálni Istennek, az Isten is mértéket fog szabni áldásainak.

Ellenben, minél kevésbé léptünk alkura vele, annál bőkezűbb, annál nagylelkűbb lesz ő irántunk már ez életben is.

Bármily keveset birjunk is a föld javaiból, abban még mindig találhatunk megelégedést; de ha még olyan gazdagok volnánk is erényekben, azokból nekünk soha sincs elég.

Büntetés vár a szolgára, ki a reája bizott vagyonnal urának nem nyereszkedik.

Ébredj tehát, ébredj föl fiam, mélységes álmodból, mely rád nézve még halálos is lehet. Föl, föl, helyreütni az időt, mit eddig elveszítél.

Ne mondd, hogy megelégszel az utolsó helylyel is a menyeyi atya házában *); ki így beszél, azzal könnyen megtörténhetik, hogy abban épen semmi helye sem leend.

(Szolga). Bűnösök ótalma, keresztények segítsége, Mária! oh segíts szentté tennem e keblemben dobogó szivet, melyet csak azért adott nekem az Isten, hogy azzal őt, egyedül őt szeressem.

Segíts! oh, segíts eljuthatnom ama dicsőségbe, melybe Isten malasztja mellett is csak úgy juthatok el, ha a malaszttal együtt munkálkodom, s amelynek nagysága buzgóságom nagyságához leszzen mérve.

V. FEJEZET.

Hogy jókorán kell Istennek szentelni magunkat.

Halljad, oh lány, és lásd, hajtsd ide füledet, elfelejtvén népedet és atyád házáat. Megkíváná a király szépségedet; minthogy pedig ő a te urad Istened, azért egyébimádóival együtt hajtsd meg magadat előtte. **)

Mária csakugyan hallgatott is azonnal az iste-

*) Ján. 14. 2. — **) 44 Zsol. 12.

ni szóra, mely őt a magányba hította, s elhagyá még ifjusága legelső éveiben a szülői házat, hogy Istennek szentelje magát az ő templomában.

Semmi sem volt képes őt visszatartani; nem korának ifjusága, nem testének gyöngesége, nem a szülők szeretete.

Ki Istennek akarja áldozni magát, az fájdalmasan veszi mindazt, mi őt áldozatában akadályozza, mert boldogsága elérhetésében akadályozza.

Megvonulván az Ur templomában, legfőbb gondja volt Máriának, hogy ereje s korához képest a legpontosabban teljesítse a kötelességeket, melyekkel megbízott. Az időt aztán, mely kötelességei teljesítésétől fönmaradt, imádságban s elmékedésekben tölté, s így érdemesíté magát azon különös kegyelmekre, melyekkel őt később megáldá Isten.

Oh egek fejedelmének leánya! mily szépek és dicsők a te első lépéseid!*)

Követni fogják a te példádat; példádra megszámlálhatlan szüzek sokasága örömmel fogja magát föláldozni a királyok királyának templomában.**)

És ez áldozat méltó leszen az Isten fölségéhez, mert ifjuságukat, szívöket, szabadságukat, s egész

*) Énekek 71. — **) 44. Zsolt. 10.

valójokat hozandják fölségének áldozatul. És ezen áldozat megnyitja számukra Isten áldásainak kiapadhatlan forrását.

Ah mennyire csalódnak, kik nem tekintik úgy az ifju kort, mint egy tavaszi kertet, mely legtöbb erény-virágot teremhet.

Mária s a szentek tapasztalák, mily hasznos az embernek, ha az Ur igáját már ifjuságában hordozá.

Istenhez méltólag bánunk-e az Istennel, ha szolgálatára nem szentelünk egyebet, mint hitvány maradékát ez életnek, amely különben csak azért adatott nekünk, hogy azt egészen neki szenteljük?

Vajjon mily áldozatot hozna az az Istennek, ki majd csak akkor akarna az ő szolgálatába lépni, midőn már az ördög szolgálatában minden kedvét, minden erejét elvesztegette?

Félő, hogy nem fogja békén viselhetni az Ur igáját, ki az ördög igájának viselésében már kifáradott.

Azt mondja valaki, hogy majd Istenhez tér, ha éltesebb leend; de ki tudja, élünk-e addig? s ha élünk is, oly könnyű lesz-e megtérnünk akkor, mint most gondoljuk?

A tapasztalás azt tanítja, hogy a hosszú élet okosabbá teszi ugyan az embert, de jobbá nem.

Uram, Uram! nyisd meg az ajtót

ne künk,*) mondák a balgatag szüzek, de mert későn érkeztek, hasztalan zörgettenek.

Boldog, ki életének már első korában készül megjelenni az ítélő bíró előtt, ki minden kort számadásra fog vonni.

Ki élete reggelén nem kíván szolgálni Istennek, félhet, hogy büntetésül csakhamar végét éri életének.

Oh Istenem, életem mennyi idejét vesztettem el, anélkül, hogy téged szerettelek volna! Vigasztalhatlannak kellene lennem emiatt, és hogy mégis oly könnyen megvigasztalom magamat, vajjon azért van-e, mert elmondhatom, hogy végre mégis kezdlek szeretni téged?

Oh csak volnék még most is gyermek! Szivem és lelkem, minden gondolatom és minden érzelmem egészen csak a tied lenne.

Hála neked, hála azon nagy irgalmasságodért, hogy élni hagytál akkor is, midőn életemben nem volt örömed, midőn téged szünetlenül csak sértettelek.

Oh add szent malasztodat, és annak segítségével szolgálni fogok neked utolsó leheletemig — annál buzgóbban, minél későbbem kezdem szolgálatomat.

*) Mát. 25. 11.

VI. FEJEZET.

Hogy Istennek kell szentelni magunkat egészen s örökre.

(Szolga). Oh Szüzanyám! nem elég, hogy Istennek szenteléd magadat jókoránt, de neki szenteléd magad még egészen s örökre is.

Egészen neki szenteléd szabadságodat, hogy ne ismerj más akaratot mint az övét.

Nem kívántál egyebet a világon, csak neki tetszeni; nem kívántál egyéb gyönyörűséget, mint iránta való szeretetből megfosztani magadat minden földi gyönyörtől.

Sohasem hazudtolád meg magadat, állhatatosan csak azon az uton haladál, melyet maga az Isten jelzett eléd, és napról napra elő is haladál.

A te példád kárhozatot mond az én állhatatlanságomra, az én Isten iránti viseletemre.

Viseletem megpiritja arcomat. Isten örökösen ugyanegy lévén én irántam — ugyanegy buzgóságot, ugyanegy hűséget érdemelne tőlem.

(Mária). De, fiam, miért állapodtál meg abban, mit oly jól kezdtél? Nem oly nagy, nem oly szeretetreméltó-e az Isten ma is, mint tegnap volt?

Nem örökösen egyforma e hozzája való viszo-

nyod? Avagy kevésbé fügsz-e tőle most, mint azelőtt? És ha eddig köteles voltál egészen neki szentelni magadat, vajjon nem leszesz-e köteles ezután is?

Azon mértékben, amint több ideig élsz, több áldásban is részesülsz az Istennek, és így természetesen több hálával és hűséggel tartozol is iránta viseltetni.

Isten maga alkotá a te szivedet, de csupán a maga számára, ennél fogva egyedül ő lehet ur szived fölött.

Nem mondá neked: kölcsönözd nekem szivedet, hanem: add nekem szivedet. S ha már most szavához képest neki szentelted szivedet, mi joggal vetted azt tőle vissza?

Szerfölött nagy bókolás az a világnak, ha szivedben csak egy parányi helyet engedsz is számára; és szerfölött nagy gunyt üzesz az Istenből, ha egy ily vetélytársat állítsz melléje.

Mondod, hogy szerencsétlennek éreznéd magadat, ha tudnád, hogy nem vagy Isten választottjai között; de e féltékeny Isten szemeiben vajjon lehet-e az kedves, ki nem csak gyöngye, de gyáva is?

Az Isten maga részéről nem sokalja, hogy ő saját szent akaratából egészen a tied, légy tehát te is egészen az övé; adj neki mindent, és önála viszont föl fogsz találni mindent.

A világ, és ami a világé, semmi sem annak, kinek az Isten mindene.

(Szolga). Oh boldogságos Szűz, oly gyöngé te-rentmény, mint én, el nem lehet Isten erős és hatalmas malasztja nélkül, ha tanításaidnak hasznát venni, s nyomdokodat követni akarja.

Midőn tehát lelkesitesz engemet magasztos példáid követésére, nyerd ki ugyanakkor számomra a malasztot, ez isteni segedelmet, mely nélkül el nem lehetek.

Ah annyi állhatatlanság, annyi hűtelenség után, merhetem-e még Jézusnak följánlani szívemet? ... Mégis az ő haragja nem lehet tartós egy törődött és megalázott szív sa te közbenjárásod ellenében.

Irgalmasságnak szent anyja! békéltes ki engem Fiaddal, hogy ez üdvösítő Isten töltse el egészen szívemet, s így nekem ne legyen más örömem, mint neki szolgálhatni, s ne legyen más vágyam, mint egykor őt színről színre láthatni!

VII. FEJEZET.

A magány hasznosvolta s édességéről.

(Szolga). Neked, Szentszűz, az Ur templomában édes csendes napjaidnak kellett lenni.

Naponkint háborítlan izleled ott, hogy mily édes az Urral lenni, és szivedből lassankint még

szebb, még dicsőbb templomot készítél a kőből építettnél ő szent fölsége számára.

Az Isten jelenlétének gondolata szüntelen foglalkodtatá lelkedet; szüntelen elmélkedél az ő nagysága s tökéletességéről.

A forrón szeretett egészen a tied vala, és te egészen az övé. Mindaz, mit a világ gazdagot, szépet fölmutathat, elenyészett mellette a te szemidben.

(Mária). Fiam, ki elhagyja a világot, s mindazt, mi a világba tartozik, csakugyan boldog órákat tölt a magányban.

Nem gondolkodik ott egyébről, csak az Istentől, mintha ökivüle nemis volna más senki a világon.

Ajkai szünetlenül csak azt ismétlik: Te vagy az én szívemnek Istene!*) és e rövid szavakban fölhalálja minden dicsőségét, minden gazdaságát, minden örömét.

Ülve szerelmesének árnyékában**) szájalommal nézi, mint lótnak-futnak az emberek hatalom és gazdagság után, s meg nem foghatja, hogy mint lehet mást is szeretni azonkívül, kit ő szeret.

Mindaz, mi a világban történik, keveset érdekli őt, mert az, kit ő szeret, örökösen az, a ki volt, s örökösen az leend, a ki most — egyformán

*) 78. Zsolt. 26. — **) Ének 2. 3

szent, egyformán szeretetreméltó, és e gondolatban újabb és újabb örömeket talál szünetlenül.

Ha Isten magához akar édesgetni valakit, és szívére akarszólni, a pusztába vezeti azt.

Kérdd az Istent fiam, hogy öntsön szivedbe vágyat a magány után, s adjá neked a magabaszállás azon szellemét, melylyel birtak a szentek. Szeress távol élni a világtól, s meg nem jelenni abban, csupán kényszerűségből.

És ha kénytelen léssz ott megjelenni, tégy úgy, mint Noe galambja, mely szintén kénytelen volt elhagyni a bárkát, de oda csakhamar vissza tért, mert kivüle nem talált helyet, hol megpihenhetett volna.

Ha nem fogod gondosan kerülni a világot, mihamar megszereted azt, s ha egyszer megszereted, nem fogod többé szeretni tudni az Istent.

Az Énekek-énekében a jegyes keresé szerelmesét, de Jeruzsálem utcáin, és épenazért meg nem találá.

Csak valld meg, hogy sohasem tértél vissza az emberek közül anélkül, hogy bünösebb ne lettél volna, mint voltál, midőn közéjük léptél.

Ki a világban bizton akar megjelenni, annak szeretnie kell a magányt, mert a magányban tanulja meg az ember, hogyan kell beszélni az emberek között.

Elvonult élet a leghatósabb eszköz az ártatlanság megőrzésére, mert semmi sem hozza erényünket annyira kísértetbe, mint az emberekkel gyakori érintkezés.

Beszíhat-e az ember oly romlott levegőt, mint amilyen a világban van, anélkül, hogy tőle szintén meg ne romlanék? Hogy a legtisztább levegőt élvezhesd, vonulj minél gyakrabban a magányba.

A szent remeték mindnyájan azt vallják, hogy csak akkor társaloghattak a legmeghittebben Istennel, midőn minden világi zajtól a legtávolabb valának.

Fiam, Istennek legfőbb gyönyörűsége társalogni veled, helyeztesd ebbe te is a tiedet; de őt sehohsem fogod könnyebben föltalálhatni, mint a magányban.

A magány az, hol oly bátran, oly bizalmasan, mint sehol másutt, föltárhatod Istennek legtitkosabb gondolataidat, s elmondhatod érzelmeidet.

A magány az, hol a legkönnyebben fakadhatnak lelkedben oly gondolatok, melyek megédesítik fájdalmidat, lecsillapítják félelmedet, eloszlatják kétségidet, és utat mutatnak neked, oly utat, mely minden ügyeiden a legbiztosabban keresztülvezet.

A magány az végre, melynek van egy édesítő nyelve, de amelyen csak azok előtt beszél

— és amelyet csak azok értenek, kik az ő barátai, s ezek előtt oly titkokat fedez föl, melyeket ismét csak azok ismerhetnek, kik őt szeretik.

VIII. FEJEZET.

Az életpálya választásáról.

Hogy valamely állapotban boldognak érezhesse magát az ember, arra a viszonyok s körülmények szerencsés találkozása szükségeltetik, és ezt közönségesen elő is idézi az isteni gondviselés azoknak életében, kik az életpálya megválasztása előtt tanácsot kérnek Istentől.

Remélheti-e tehát az ifju, ki csak föllángoló s legtöbbsnyire gyászos eredményü szenvedélyeit követi, hogy Isten boldogító körülmények közé fogja őt vezetni?

A gondviselés Szent-Józsefet adván a Bold. Szűz jegyeseül, ezáltal alkalmat nyujta neki ére nyeinek koszoruját uj virágokkal gazdagithatni.

Ha Mária kiházásításában a világban divatozó nézetek szerént jártak volna el, akkor férjeül bizonyosar csak gazdag s kitünő tehetségü férfit választottak volna.

Kevéssé törődtek volna avval, hogy a férj ére nyes- és gyermekségétől fogva istenfélő-e; ez a világban nem szokás.

Anyagi érdekek s pusztán emberi tekintetek

szülik a legtöbb házasságot; innét is van aztán, hogy oly sok a szerencsétlen házasság, melyben a férj és nő csak egymás gyötrelmére élnek.

És Isten megengedi ezt, hogy így mintegy megboszulja magát azért, hogy az emberek nála nélkül akartak boldogulni oly ügyben, mely csak roszul tühet ki, ha ő azt jóra nem vezeti.

Isten megengedi ezt büntetésül azért, hogy az ember ifjusága egész ideje alatt oly kevéssé igyekszik magát erényes élet által az ő ótalmára méltóvá tenni.

Mária szüleinek — vagyis inkább az Istennek választása Szent-Józsefre esett, kiről az irások azt mondják, hogy ig a z vala, hogy a földnek legerényesebb férfia, s a Bold. Szűznek lehető legméltóbb jegyese volt.

És azért soha sem volt boldogabb házasság a földön, soha két sziv nagyobb meglelégedéssel nem látta, hogy egymáshoz vannak kapcsolva, mint az övék. De mi is zavarhatta volna meg lelkök édes nyugalmát? Mária és József azon állapotban voltak, melyben Isten akarta, hogy legyenek.

Sok ember nincs meglelégedve állapotával, és emiatt sok buval éli napjait, sőt sok but okoz környezetének is; de ez csak azért van, mert oly pályára lépett, melyet nem neki szánt az Isten.

Ezeket illetik a prófétának ama szavai: J a j

az engedetlen fiaknak, ugymond az Ur, kik tanácsot tartanak, de nálam nélkül, és szövetséget kötnek, de az én lelkem nélkül.*)"

A hivatás kegyelme magával hordja az ember egész boldogságát, de ha az ember nem követi hivatását, csoda-e aztán, ha a boldogság meg nem követi az embert?

Azért fordulj az Istenhez, tőle kérj arra tanácsot, midőn valamely életpályát akarsz választani, és mondd a prófétával: Taníts meg engemet Uram, hogy fölismerjem az utat, melyen akarsz, hogy járjak.**)

És ugyanakkor úgy élj, hogy az Ur ne találjon méltatlannak gondviselésére.

Ha pedig Isten akarátja nem lenne előtted egészen világos, kérj tanácsot azoktól, kik e földön az Ur helyettesei s kiket bizonyosan föl fog világosítani arról, hogy mit tanácsoljanak neked.

Krisztus urunk, ki földre teríté Sault, midőn az Damaskusba menne, nem tárta ki előtte, hogy mi szándéka van vele, hanem csak Ananiáshoz küldé őt, hogy attól tudná meg azt.

Azonban szüleidtől csak annyiban kérj tanácsot, amennyiben azt gyermeki kötelességed parancsolja, mert a szülők legtöbbször oly tanácsot

*) Isai. 30. 1. — **) 142. Zsolt 10.

adnak gyermekeiknek az életpálya választásában, mely csupán a földi érdekekre kedvező. Az irás mondja:

Ellensége az embernek az ő házanépe.*)

Végül kérj némileg tanácsot a haláltól is, azaz cselekedjél úgy, mint haláloed óráján kívánnád, hogy cselekedtélt volna.

IX. FEJEZET.

A tisztaságról, s hogy mennyire kell azt becsülnünk.

Midőn az angyal hírülvivé Máriának, hogy Isten anyjává van kiszemelve, nem mondá-e egyszerűsmint: vajjon a magas méltóság megegyezik-e az ő szüz ártatlanságával, melynek megőrzésére már azelőtt fogadást tön? és azért késett is beleegyezését adni.

Inkább'ohajtott a szüzességben fölülmulni minden más teremtményt, mint méltóságban.

De ne félj Mária!*) épen szüzességed, melyre oly féltékeny vagy, vonzza le szived alá az Istent, ki nem akar csak szüztől születni.

Mária, valóban, nem adá előbb beegyezését, csak miután az angyal szavaiból megérté, hogy Isten anyja lesz, de anélkül, hogy szüzességeért félnie kellene.

*) Máté 10, 36. — Luk. 1, 30.

— Oh szüz ártatlanság, mily kedvesnek, mily drágának kell neked előttünk lenned, mert hisz te adtad nekünk az üdvözítőt, s az ártatlanok legártatlanabbika többre becsült téged magánál az isten-anyaság méltóságánál.

Oh boldogok, kiknek te vagy főékecségök e földön; ezek fogják az örökkévalóságban követni a Barányt, akárhová menend.)*

Az apostolok fejedelme nagy kiváltságokat nyert, de Jézus csak a szüz tanítványa nak engedé meg, hogy az utolsó-vacsora alatt keblén pihenessen.

Üdvözítőnk Péterre bizta az anyaszentegyházat, de Jánosra saját édesanyját.

A tisztaság által az angyalokhoz teszszük hasonlökká magunkat már ez életben.

Oh ti mindnyájan, kik azt tartjátok, hogy ama bűn, mely ez erénnyel ellenkezik, csak az emberi természet gyarlóságának kifolyása, s azért nagyon is bocsánandó, juttassátok eszetekbe, hogy mégis alig van bűn, melynek kevésbbé kegyelmezett, s melyet keményebben büntetett volna az Ur, mint épen ezt.

E vétek megfoszt Isten lelkétől. Meg nem marad az én lelkem, mondja az Ur, a testiségben elmerült emberben.)*

*) Tit. jel. 14, 4. — **) Terem. 6, 3.

E vétek megvakítja az embert; egy próféta kellett, ki a házasságtörő Dávidnak lelki szemeit fölnyissa, hogy megismerje vétkének nagyságát, s bűnbánatra határozza magát.

E vétek megátalkodottá tesz; Salamon, ki annyi éven át teljes volt böleseséggel, végnapjaira bálványozóvá lőn, tisztátalan életre adta magát.

A mit estünk a bennünk lakó Szentléleknek temploma,*) a tisztátalanság tehát a keresztény emberben a pusztság bizonyatossága a szent helyen.**)

Oh édes Jézusom, ki a szüzeknek jegyese vagy, s ki anyádul egy szüzet választál, önts belém forró szeretetet a tisztaság iránt, és borzadalmat a vétek iránt, mely a tisztasággal ellenkezik.

Oh de hogy tisztaéletű lehessenek, az fölülhaladja saját erőmet; másként magamon erő nem vehetek, ha csak Isten különösen nem segít.***)

Add tehát segedelmedet, add malasztodat; erre kérlek azon tisztaságért, mely Máriát a te szemeidben oly kedvessé tette, mely őt az Istenyaság méltóságára emelte.

Erre kérlek azon szeretetért, melyet irántad éreztek a megdicsőült szüzek, kiket senki sem volt képes elbájolni, csak te, isteni vőlegény!

*) 1. Kor. 6. 19. — **) Mát. 24. 13. — ***) Bölc. 8. 21.

Add, hogy legfőbb gyönyöröm legyen ez életben legyőzhetni a gyönyöröket, melyeket a te törvényed kárhoztat.

Add, hogy féljek azon olthatatlan lángoktól, melyeket te a tisztátalanok számára készítél.

Olts ki bennem minden vágyat az érzéki gyönyörök után, és gyulaszd föl szívemet, hogy vágyva vágyjék az égi gyönyörök után.

Szabadíts meg engem azon alkalmatlankodó kisértetektől, melyek még ajtatosságaim gyakorlásakor is háborgatnak engem.

Vagy ha már rám ereszted e kisérteteket, add, én édes Megváltóm! hogy a te szent segedelmeddel legyőzhessem azokat, s így alkalmat nyerhessek megmutathatni, hogy mennyire szeretlek.

X. FEJEZET.

Mily ovatosaknak kell lennünk, hogy tisztaságunkat megőrizhessük.

Máriához, szeplőtelen fogantatásánál fogva, semmi bűn sem férközhetett, mégis megzavarodék, midőn maga előtt látá az angyalt, ki férfi alakjában jelenék meg neki.

Az angyal üdvözlé őt, és ő azonnal gondolkodik vala: minemü köszöntés legyen ez?*)

*) Luk. 1. 19.

Egyedül látá magát vele, minden tanu nélkül, s ez elég volt, hogy szent félelem ragadja meg.

Ime, fiat fogsz szülni, mondá az angyal, és e szavakra Mária szüz keble még jobban elszorul, még jobban remeg.

Nem kétkedik ugyan, hogy mit az angyal mond, az mind megtörténhetik, mert hiszen a z I s e n n é l s e m m i s e m l e h e t e t l e n , csupán a tmód felől kérdezősködik, mely által e nagy titok teljesülni fog, mert épen ez a mód tölti el aggodalommal.

E vonásokból könnyü fölismerni a szívet, melynek legfőbb kincse a tisztaság.

A tisztaság oly gyöngéd virág, mely a leglágyabb szellőre is érzékeny, melyen egyetlen te-kintet, egy elejtett szó is sebet ejthet.

Egy ártatlan leány, ki érzi ártatlanságának egész becsét, félve kerüli a legtávolibb alkalmat is, mely ártatlanságát veszélyeztethetné.

A hizelgő szavak, szép ígéretetek, sőt az ugynevezett ártatlan társalgások, enyelgések is gyanusak előtte, s csak arra szolgálnak, hogy még ébe-rebbé s vigyázóbbá tegyék.

De ha ennyi ovatosság szükségeltetik az élet tisztaságának megőrzésére, vajjon el mernők-e mondani, hogy sokan vannak e földön, kik a szó szoros értelmében tiszták?

Mindenesetre kívánatos lenne, hogy legalább annyira igyekeznénk valóban tiszták lenni, mint a mennyire igyekszünk annak látszani.

Ah hányan estek el már dologtalanság, puha élet, szivröntő olvasmányok s nagyon is szabad társalgás által?!

Hányan társalognak a keresztény hölgyek közül igen gyakran és minden tartózkodás nélkül olyanokkal, kik mindenek inkább, csak nem angyalok!

Ha azt mondják, hogy ők vigyáznak magukra, nehogy megejtessenek, én azt mondom nekik, hogy a csábító is vigyáz, hogy megejtesse őket.

Legkivált az oly leány, ki szereti a hízlelgő szavakat, nem lesz soká közönyös aziránt, ki neki hizeleg.

Életünk tisztaságát mindenütt s mindig féltünk kell, és csupán csak azért, mert sohasem féltetjük eléggé.

Mi magunk előtt is igyekszünk eltakarni a veszélyt, mely tisztaságunkat fenyegeti, s mely kedves előttünk, és hogy kedves, kilátszik a gondosságból, melylyel azt palástoljuk.

Mindnyájan ugyanegy agyagból alkottatunk; azért velünk is megtörténhetik, mi már annyiakkal megtörtént, kik szomoruan tapasztalák emberi gyarlóságukat.

Ámbár számíthatunk az isteni kegyelem támogatására, de azért nem szabad a veszélynek kitenni magunkat, mert e kegyelem csak azoknak van megígérve, kik kísértetbe jönnek, anélkül, hogy a kísértetet keresnék.

Ha évekig győzedelmeskedél is tisztaságod elenein, azért még ne hidd magad győzhetetlennek, ne szünjél meg bizalmatlan lenni győzelmed, de legkivált saját erőd iránt.

Kerüld hűségesen a mindennapi alkalmakat, melyek mindenfelől kínálkoznak, s melyekkel a csábító körülhálóz; és akkor megadja neked Isten az erősség kegyelmét azon kísértetekben, melyeket előrelátni nem lehet, s melyek legyőzésére a legnagyobb erély kívántatik.

Oh Szentszüz, Istennek anyja! nyerd ki számomra azon bizalmatlanságot enmagam iránt, azon eszélyességet minden lépésemben, és azon önmegtagadást érzéki vágyaimban, mely mindannyiúra szükséges tisztaságom megőrzésére!

Mert nem hizeleghetek magamnak, bármint ohajtanám is, avval, hogy azok közül való vagyok, kik téged szeretnek, ha nem szeretem kiválólág azon erényt, mely a te dicsőségednek hajnalesil-laga volt.

Tisztaságos anya! Lelki tiszta edény, szüzek királynéja! esdd ki szá-

momra a szeplőtlenül tiszta életnek kegyelmét, hogy így föltalálhassad rajtam mindenkor a jelt, melyről legkedvesebb gyermekeidet megismered.

XI. FEJEZET.

A valódi méltóságról.

Végzetlen a különség a világi méltóság és azon méltóság között, melyre az isteni malaszt szüli az embert.

A gazdagság, a fényesebbnél fényesebb paloták, a számnélküli szolgák hirdetik a királyok méltóságát; a világróli lemondás, a vétektől irtózat, az Isten iránti szeretet pedig az igazak méltóságát hirdeti.

Az ember valódi dicsősége, valódi érdeme abban áll, ha féli az Istent s teljesíti az ő törvényeit.*)

Az angyal, kit Máriához küldé az Ur, így köszönté őt: Üdvözlégy Mária! malaszttal teljes, Ur vagyon teveled... vajjon mondhatott volna-e róla magasztalóbb dicséretet?

Az emberek és az angyalok minden dicséretére méltó volna az, kiről el lehetne mondani: kedvet találtál Istennél, kedves vagy az Ur szemei előtt.

*) Bölcs. Sir. 12. 13.

Azon időben, mikor az angyal Máriához küldték, Augusztus és Herodes uralkodának. Pazarolták rájuk a „nagy,“ „hatalmas,“ „nagylelkű“ neveket; de vajjon minőknek tartá őket az Isten, az az egyedüli igaz bíró, ki a szivek és vesébe lát?

Egy fiatal leányka, ki a kis Názaretben ismeretlenül élt, véghetetlenül méltóbb volt, mint e császárok és királyok, a legnagyobb magasztalásra.

Nem az a valódi „nagy,“ kit az emberek annak tartanak, de kit annak tart az Isten, ki egyedül „nagy,“ és aki előtt nem lehet „nagy,“ csak az, ki hozzá hasonlít.

Micsodák mindazok a hősök, kiket megbámult a világ, összehasonlítva azon „nagy“ emberekkel, kiket érényeik miatt szenteknek nevez az egyház?

Dicsőbb legyőzni szenvedélyeinket, mint meghódítani városokat;*) valóban könnyebb legyőzni másokat, mint legyőzni minmagunkat.

A valódi keresztény: hős, de nem olyan, mint azok, kik hősiességüket a szerenésés alkalomnak köszönhetik, kik egy napnak hősei; a valódi keresztény hőse egy egész életnek.

Az ilyeának legfőbb dicsősége szolgálhatni az Urnak, mert: szolgálni az Urat annyi, mint uralkodni.

*) Péld. 16. 32.

Az irások beszélvén Ábrahámról, Mózesről, Dávidról, e legnagyobb emberekről, kiket a föld látott, Isten szolgáinak nevezik őket.

E rövid cím magában foglalja mind a többieket; avagy inkább minden egyéb cím elenyészik ez egygyel összehasonlítva.

Az Isten szolgájának méltósága annyival magasabb a királyok s uralkodók méltóságánál, mint amennyivel magasabban áll Isten az uralkodók és királyok fölött.

Oh királyok királya! Ur ég és föld fölött, a magad számára teremtél te engem, egyedül a magad számára! Vajjon ki megismer téged, hódolhat-e másnak, mint neked; ki megismer téged, félreismerheti-e azoknak valódi méltóságát, kik neked szolgálnak?

Mily dicsőség az emberre, e nyomorult teremtményre, hogy neked szolgálhat, hogy szerethet!

Add, Uram, oh add, hogy megismerjem, miszerént cselekedni a te akaratodat, szolgálni hűségesen teneked, valami sokkal nagyobb, sokkal dicsőbb dolog, mint mindaz, mit e lelketlen világ nagynak s dicsőnek nevez.

Add, én Uram, hogy a gondolat, miszerént nagyság, dicsőség sugározza körül azokat, kik neked szolgálnak, hogy ez a gondolat tegyen engemet minden ügyemben, minden cselekedetemben

nagy, nemes, és erőselektüvé, méltóvá tehozzád, az Urhoz, kinek szolgálók.

XII. FEJEZET.

Hogy Isten csak az alázatosoknak ad malasztot.

(Mária). Fiam, meg akarlak rá tanítani, hogy miként részesülhetsz Isten malasztjaiban, és ezt könnyen megtanulhatod, ha megtanulod magadat mindig méltatlannak tartani azokra.

Isten az alázatosoknak nyújtja kegyelmét,*) mert oly szívben, mely egészen el van telve önmagával, nem talál helyet kegyelmi számára.

(Szolga). Szentek királynéja, te e tekintetben is oly példákat adál nekünk, melyek leginkább megtaníthatnak minket az alázatosságra.

Nem szükség, csak azon módra tekintetünk, melylyel te az angyal látogatását fogadád, s azonnal láthatjuk a te mély alázatosságodat.

Az angyal tudatá veled, hogy Isten anyja léssz, s te meg nem foghatád, hogy választhat téged, szegény leányt, ily nagy méltóságra az Isten.

Egy ily csodával határos kitüntetés magát az angyal látogatását is gyanussá tette előtted.

*) Jakab 4. 6.

És azon pillanatban is, midőn az Ige már készült testté lenni tebenned, te nem gondolál egyéb-
re, csak érdemetlen voltodra.

Annyi magasztalás után is, melylyel az angyal elhalmozott, nem nevezéd magadat egyébnek, mint az Ur szolgálójának.

Oh, uj Éva, mennyire különbözöl te a régitől. Az nagyravágyása miatt megaláztatott; te alázatosságodért fölmagasztaltatál.

Hogy nagyokat cselekedjék veled az Ur, arra nem inditá őt a fényes születés, vagy egyéb földi, mulandó nagyság, hanem a te alázatosságod.

De természetes is, hogy Isten, ki annyira megalázta magát, midőn emberré lön, véghetetlen kedvét találta a te alázatosságodban.

És illő volt, hogy azt válaszsza anyjaul, ki mély alázata által magát a legmagasabb méltóságra érdemesíté.

Szüességed volt az, amiért megtetszettél Istennek; de alázatosságod volt az, amiért méltó voltál őt szived alá fogadni.

(Mária). Fiam, az Isten szemeiben leginkább, de az emberek szemeiben is az a legérdemesebb, ki azt hiszi, hogy nincs semmi érdeme, még akkor is, midőn talán nagyon is sok van.

Mi az, mire az Isten mennyben és földön örömmel tekint? az alázatos lélek.

Kire vetném szemeimet — mondja az Ur — ha nem a szegényre, ha nem arra, kiben az alázatosságnak lelke van?*)

Isten eltávozik azoktól, kik magukat fölmagasztalják; és leereszkedik azokhoz, kik magukat megalázzák.

Ha az emberek igyekeznének megismerni önmagukat, önismeret által alázatosak lennének, az alázatosság pedig megnyitná számukra az égi malasztok kincs-ládáját.

Üritsd ki, fiam, szivedből tenmagadat, és Isten el fog halmozni malasztival; valld meg, hogy magadra hagyatva, csak nyomorult koldus vagy, és gazdag leszel.

Ha alázatos léssz, Isten föl fog használni téged saját dicsőségére, mert ezt csak azokkal szokta tenni, kik a dicsőségben, mely egyedül őt illeti, vele osztozni nem akarnak.

Ha valami kegyelmet nyersz Istentől, gondoldj alázatossággal s elismeréssel arra, hogy mennyire jónak kell lenni az Istennek, midőn szolgálai legérdemtelenebbike iránt oly kegyelmes!

Semmit se tulajdoníts magadnak sem azon javakból, melyekkel birsch, sem azon jóból, melyet véghez viszesz.

Még akkor is, midőn hűségesen együtt mun-

*) Isa. 46. 2.

kálkodik Isten malasztjával és Isten megjutalmazza munkásságodat, jusson eszedbe, hogy a jutalom nem annyira téged illet, mint inkább Isten malasztját.

Soha ne feledd e hármát: az Isten minden s te semmi sem vagy; az Isten bővelkedik mindenél s te csak nyomorusággal; az Isten megtehet mindent s te semmit — segedelme nélkül.

És akkor, bár semmi sem vagy — bár semmid sincs — és semmit sem tehetsz tenmagadtól, mégis leszesz valami Isten szemeiben — olyas valami, minek ő nem tagadja meg malasztjait, hogy azok segedelmével győzedelmeskedjék ellenein.

XIII. FEJEZET.

Hogy legnagyobb, ki legalázatosabb.

Midőn az angyal Máriával beszélt, olyakat mondott felőle, minőket a Bold. Sztiz sohasem gondolt önmagáról.

M e g h á b o r o d é k — mondja az irás, és tünődni kezd, ha vajjon ami vele történik, nem álom, nem az érzékek csalódása, vagy pedig a kísértő lélek cselvetése-e?

Az angyal mondá neki: áldott vagy te az asszonyok között.... de Mária utolsó-nak hívé magát közöttök, nem foghatá meg tehát, hogyan illethetné őt ily dicséret.

Továbbá, mondá neki az angyal, hogy annyira kegyelmet talált az Ur előtt, miszerént csak tőle függ, hogy Isten anyjává legyen.

És Mária, ily nagy méltóság küszöbén is, megalázta magát, legnagyobb boldogságát s dicsőségét találván abban, hogy az Ur szolgálója lehet. — Oh, ti mindnyájan, kik szomjazzátok a dicsőséget, tekintetek Máriára, ő megmutatja nektek, hogy hol kell azt keresnetek. Az a legdicsőbb, ki legalázatosabb; ezt tartja maga Jézus is, ki mondá: A ki mindnyájatok között a legkisebb, az lesz a legnagyobb.*)

Ez a nagyság nemcsak a legvalódibb, de a legtartósabb is; senki sem rabolja el azt tőled, és esze ágában sem lesz elrabolni.

Megaládván magadat, a legnagyobbá leszel, mert meggyőződve lévén arról, hogy semmi sem vagy, és semmit sem tehetsz tenmagadtól, e meggyőzésed Istenhez fog fölemelni, az Istenhez, kiből a mindenség teremtő urát fölismered.

És akkor számithatsz Isten segedelmére, még pedig annál biztosabban számithatsz, mert az Urnak gyönyörűsége telik abban, ha gyámolíthatja az erőtleneket.

Egyébiránt az alázatosság még megment az aljasságtól is, melybe a nagyravágyás s a kevély-

* Luk. 9. 48.

ség szokta taszítani az embereket; mert van-e aljasabb ember, mint aki, legyőzve szenvedélyeitől, mindenáron emelkedni s fényleni akar?

Függetlenné tesz az emberek egyoldalú ítéletétől is, mert azt fogod nekik az apostollal mondani: Legkisebb gondom, hogy tőletek miképen ítéltetem, mert van, aki engemet ítél — az Ur*.)

Ha alázatos leszel, közönyösen fogod tekinteni az embereket, mert fényes álcájak alatt látni fogod a csalást s hiúságot.

És megtanulod nemcsak becsülni, de szeretni is embertársaidat, bár rangban, vagy gazdagságban fölötted vagy alattad álljanak is.

Persze, az alázatosság úgy tűnik föl az emberek előtt, mint valami hitvány portéka, mert szokásuk mindenben csak érzékeik után itélni, és csak azt becsülni, mi érzékeiknek kedvez; mégis az alázatosság egyike azon erényeknek, melyeknek kiváló sajátságuk, hogy nemes és nagylelkűvé tesz az embert.

Minden erények között az alázatosság az, mely legtöbb higgadtság s legtöbb lelki erőre mutat az emberben.

És mindenekfölött az alázatosság az, mely által leginkább leszünk hasonlókká Jézushoz, az Is-

*) 1. Kor. 4. 3.

ten-emberhez, a valódi nagyság s a valódi fönség dicső példányához.

Sohasem lehet az ember nagyobb, fönségesebb, mint mikor ez isteni példányhoz törekszik hasonlítani; és sohasem hasonlíthat hozzá jobban, mint mikor alázatos, és alázatos lévén, örömet eltűri a megaláztatást.

Jézus alázatos volt, és szívesen szenvedé a megaláztatást is, mert tudta, hogy mennyire dicsőíti meg azáltal mennyei Atyját.

Valóban, megaláztatása éveiben történt, hogy a mennyei Atya mondá: Ez az én szerelmes fiam, kiben nekem jókedvem telt; és ugyanakkor éneklék az angyalok is felőle: Dicsőség a magasságban Istennek!

Ha alázatos léssz, mint Jézus, Isten lesz megdicsőítve általad; de reád nézve is, lehet-e valami dicsőségesebb, mint Isten dicsőségét előmozdítatnod?

Egek királynéja! kiben a legszebben igazolta magát ama jósmondat, hogy: Ki magát megalázza, fölmagasztaltik;*) s ki annál inkább fölmagasztaltatál, minél mélyebbre aláztad magadat, nyerd ki számomra a malasztokat, melyek szükségesek nekem, hogy legyőzhessem a ke-

*) Luk. 18. 14.

vélység velem született ösztönét, mely rajtam uralkodik.

Fájdalom! én mind e napig csak látszatával bírtam az alázatosságnak, s evvel is csak azért, mert becsültetni akartam a világtól, mely, bármily romlott legyen is, megveti a kevélyeket.

Segíts engemet őszinte alázatosságra, hogy meggyőződve lévén saját semmiségemről, mindent, amivel csak bírok, Istennek tulajdonítsak, és mindent amit csak ohajtok, Istentől várjak, és ezáltal érdemessé tegyem magamat kegyelmére annak, ki egyedül képes engemet fölemelni, fölmagasztalni.

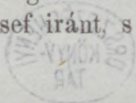
XIV. FEJEZET.

Hogy az alázatos lélek nem mutatja az emberek előtt, hogy mi ő az Isten előtt.

Az angyal, ki Názáretbe küldték, a legmagasztalóbb szavakkal üdvözölte Máriát s kijelenté neki, hogy Isten anyja lesz; de Mária ajkai egy szóval sem árulák el senki előtt az angyal szavait.

Senki sem vehette észre, sem külsején, sem magaviseletén, hogy ő a Messiás anyja; a mialaszttal teljes Szűz úgy mutatta magát külsőleg, mintha csak egy közönséges nő lett volna.

Bármily gyöngéd indulattal viselteték is jegyese, Szent-József iránt, s bármily gyakran be-

szélgetett is vele; de arról, ami közte s az angyal között történt, hallgatott előtte is.

Midőn végre Erzsébet meglátogató, úgy találta, hogy az a titokról értesítve van; de e kedvező körülmény sem indíthatá arra, hogy őt még körül-ményesebben értesitse.

Egészen Istenre bízta, hogy nyilatkoztassa ki akkor, amidőn jönnek fogja látni, e titkot, mely reá nézve oly dicsőséges volt.

Ah, lelkének egész eltökélése csak abban ösz-pontosult, hogy megtarthassa magát állandóan az aláza tosságban.

Eképen kell eltakarni az emberek szemei elől, hogy mik vagyunk Isten előtt, s mit nyertünk az ő ingyen kegyelméből.

Minden erény nagyobb biztosságban van, ha elfödöttetik; neis fődözzük föl azt, csak Istennek.

Ha gazdagságunkat kitarjuk a világ előtt, ki vagyunk téve a veszélynek, hogy azt elveszitsük; a legélénkebb színek elvesztik élénkségöket a szabad ég alatt.

Midőn Márta mondá nővéreinek: Itt van az Ur, és hí téged,*) ezt titkon mondá neki.

Különben is a test szerént gondolkodó ember nem becsüli, sőt meg sem fogja azokat, mik az érzékeken fölül állanak s az

*) Jan. 11. 28.

Isten lelkétől vagy n a k,*) miért is előtte ezekről beszélni annyi, mint gunyainak tenni ki azt, ami szent.

Isten szelleme csak titkon közlekedik s azért megkívánja, hogy titkon maradjon minden, mi közte s választottja között történik.

Egyetlen, ezer közül választott ember**) ismerheti meg csak, s kell is, hogy megismerje, lelki gazdagságot, s az is csak azért, hogy megtanítson, miként használhatod föl azt a legelőnyösebben. És ezen egy — az, ki e földön Istennek helyettesítője, s reád nézve a tökéletesség s az üdv utmutatója — a te lelkiatyád.

Mi a többi embereket illeti, viseld magadat irántok, mint nevelt s erényes emberhez illik; légy irányokban szerény, alázatos, nyájas, egyenlőn vidámkedélyű mindig; de belsődöt hagyd zárva előttök.

Hadd tartsanak kevésbbé szelleminek, vagy bármi másnak, ami nem vagy; ez csak szerencse lesz reád nézve, s azt fogja mutatni, hogy Isten kegyelme van veled.

Isten akarja, hogy lelkesen jár utain, de korántsem, hogy — lármával.

Sokan, kik Isten különös kegyelmében állottak, kiestek abból, mert hiukká lőnek, dicsértetni

*) 1. Kor. 2. 14. — **) Bölcs. 8. 7. 29.

ohajtának s fölfedezék lelki állapotjokat olyanoknak, kiknek semmit sem kellett volna arról tudni.

Ha birtak volna, mint a Bold. Szűz, az alázatosság szellemével, ez eltöltötte volna őket böles bizalmatlansággal, s megismertette volna velök a kevélység szellemének ármányait.

Mi keresve keresett mennyei ital, vigyázat s ovatosság hiányában méreggá válhatik.

XV. FEJEZET.

A hit eszélyességéről.

Mária gondolkodik vala, mondja az evangeliom, midőn az angyal megvívé neki az Ur izenetét. E gondolkodást az alázatosság szülte benne, de egyszersmint a hit is.

E nagyokosságu szűz tudta jól, hogy a sötétség angyala olykor a világosság angyalává alakítja át magát, s hogy a hamisság szelleme olykor utánozza az igazság szellemének hangját.

Megkérdezé tehát az angyalt, és várta feleletét, hogy láthassa, vajjon szavai meg fognak-e egyezni avval, mit a próféták a Messiásról megjövendöltek, s meg fognak-e egyezni a hit tanításával.

S miután az angyal felelt, nem volt többé életének más vezérfonala, mint e felelet, mert abban fölismeré Istennek szavát.

Van bizonyos eszélyesség, mely szent hitünk-

nek hódolattal áldozik, s távol van attól, hogy vele ellenkeznek.

Ez eszélyesség megnyitja először az ember szemeit, hogy meggyőződhessek a kinyilatkoztatás valóságáról, azután pedig bezárja, hogy higyük föltétlenül.

Ne higyetek minden léleknek *) mondja az írás és én nemis akarok egyebet hinni mindabból, mit a vallás dolgában mondanak, csak azt, mi megegyez azzal, amit Isten kinyilatkoztatott vagy önmaga, vagy pedig anyaszentegyháza által, mely az igazságnak oszlopa és erőssége.

Isten nyujta nekünk módokat arra, hogy megismerhessük, mit nyilatkoztatata ki; megismervén pedig azt, átkozott legyen, ki azzal ellenkezőre akarna engem tanítani, hamindjárt egy angyal is.

Én hiszem mindazt, mit szent hitünk tanít, mert nem tanít egyebet, csak mit Isten kinyilatkoztatott; s lehet-e valami igazabb, mint mit az nyilatkoztatata ki, ki maga az igazság?

Ép oly lehetetlen, hogy e tekintetben csalódjam, mint amily lehetetlen, hogy az Isten engem megcsaljjon, vagy hogy őmaga csalódjék.

Nagy esztelenség hinni valamit, mint Isten sza-

*) Galat. 1. 8.

vát, elegendő indokok nélkül, esztelenség, mely a pogányok- és, fájdalom! a keresztények között is divatozik.

De hinni valamit, mint Isten szavát, kielégítő indokok miatt, a legnagyobb bölcseségre mutat.

Hinni, erősen hinni az igazságokat, melyeket Isten kijelente, annyi, mint résztvenni az ő csalhatatlanságából.

Ki hitét oly szellemben veszi vizsgálat alá, mint Mária, az eredményül csak azt nyeri, hogy rendületlen lesz hitében.

De vannak, kik csak azért vizsgálják s hányjákvetik a hit igazságait, hogy a tévelyeket, melyekbe szerelmesek, igazolhassák, és nem hogy megismerjék azt, mit hinni és szeretniök kell.

Nem szándékuk az ilyeneknek, hogy föltalálják az igazságot s azután ahhoz ragaszkodjanak, hanem hogy, ha lehet, találjanak okokat kétkedni az igazságról, melyet meg nem szenvedhetnek.

Nem szándékuk ismeretére jutni annak, hogy mit kell hinni s miként kell élni, hanem inkább, hogy miként lehetne élni lelkismeretfurdalás nélkül a vétekben.

A hit csak azok előtt gyanus, kiknek kényelmetlen.

Nem az a baj, hogy hitünk titkai megfoghatatlanok, hanem, hogy szent életet követelnek.

Vagy meg kell tagadnunk szenvedélyeinket, vagy tünnünk kell szakadatlanul lelkismeretünk furdalását s gyötrelmeit.

Furesa, hogy vannak, kik elhatározzák magukban, hogy semmit sem hisznek, vagy legalább hogy kétségbe vonnak mindent — kivéve azon iszonyu tévedést, melyben magok élnek.

XVI. FEJEZET.

A hit iránti hódolatról.

Midőn Mária meggyőződött, hogy az angyal szavai által Isten szóla hozzá, hitte, hogy mindaz, mit az angyal mondott, meg is fog történni, hitte, anélkül, hogy azt megfogni igyekezett volna.

Nem kért csoda-jelt, mint Ákáz; nem kételkedett, mint Zakariás; és nem mondá többé: mikép lesz en ez? mikép hajtja végre a megváltást a gyermek, kinek én anyja leendek? mikép alapítandja meg országát? semmi ilyes kérdés nem jött ajkaira; meghajtá lelkét a hit igája alá azonnal.

Mária példájára alázd meg magadat te is, én lelkem, alája vetvén eszedet azon igazságoknak, melyek fölfogásodon föltül állanak.

Ne akard megfogni eszeddel a titkokat, melyeket a hit ad eléd, hiszen ha azokat megfoghatnád, megszűnnének titkok lenni; elég legyen tudnod, hogy azok igazak.

És lehetetlen meggyőződve nem lenned azok igazságáról, ha fölgondolod hitüinknek, mely téged e titkokra tanít, mindazon jellemvonásait, melyek miatt azt az egész világ elfogadta.

Igaz, megfoghatatlanok e titkok, de a hit elvesztené minden becsét, ha az emberi ész azokat meg tudná fogni. Boldogok, kik, ámbár nem látnak, mégis hisznek.*)

A csillagoktól kezdve a legkisebb viráig, minden titok előtted a természetben; meg nem bírod azokat fogni, bár ezek csak a természet titkai, s az Isten titkait meg akarnád fogni?

Tisztán be akarnál látni Isten dolgaiba, míg azt, mi e földön történik, csak homályosan látod?

Haszontalan törekvés gyarló emberi észszel megfogni akarni egy megfoghatlan s végtelen lény hatalmát s műveit.

Vajjon az lenne-e az Isten akkor is, ami most, ha képesek lennénk lényének egész mélyére hatni?

Hinni azt, amit a szemek nem látnak; hinni azt, mit az ész meg nem fog: annyi, mint tökéletesen hódolni a legfőbb igazságnak.

Oh Istenem! te nemcsak azt akarod, hogy szívetem áldozzam föl neked, hanem hogy eszemet is.

Remélem, hogy egykor eljutok az égbe, hol

*) Ján. 20. 29.

minden le lesz leplezve előttem, de még az égben sem fogom fölfoghatni egészen sem tökélyidet, sem munkáidat, mert te mindig korlátlan lélsz, én pedig örökösen korlátolt.

Hiszek, Uram! de segíts hinne-m. *)
Öregbitsed bennem a hitet! **)

Oh te nem tagadhatod még tőlem a hit ajándokát, mely minden egyéb ajándékaidnak forrása, — ha ugy kérem azt tőled, amint kell.

Kérem pedig azt Szüzanyámnak közbenjárása által, ki mivel hitt, beteljesedének benne, mik neki megígértettek általad. ***)

Adj nekem hitet; élő, egyetemes hitet, minden kétség, minden válogatás nélkül. Ki kétkedik, az épen nem hisz, s ki válogat, ki csak egyetlen hitcikkelyt is elvet, mintha valamennyit elvetné.

Adj nekem hitet, melynek lelke a szeretet s mely engem arra vigyen, hogy a hit igazságai szerént éljek.

Adj nekem hitet, nem azért, hogy csodákat tegyek általa, mint tettek a te szenteid; add nekem azt a hitet, mely a szenteket szülte.

*) Márk. 9. 23. — **) Luk. 17. 5. — ***) Luk. 1. 43.

XVII. FEJEZET.

Mennyire kell ohajtanunk, hogy Jézust az oltári-szentségben magunkhoz vegyük.

(Mária). Fiam, a titok, melyről most elmélkedni akarsz, olyas gondolatokat ébreszthet benned, melyek most még eszed ágában sincsenek.

(Szolga). Oh légy oly jó stanits engemet egek királynéja: Szólj, mert figyelmezz a te szolgád.*)

(Mária). Mielőtt Isten az ő angyalát hozzám küldte volna, sokszor könyörögtem az egeknek, hogy változzanak édes harmattá s harmatozzák le nekünk az igazat, de sohasem mertem még csak gondolni is, hogy én leszek a választott, ki a világ Megváltóját fogja szülni.

Midőn azután meggyőződtem, hogy mégis én vagyok leendő anyjaul választva — oh fiam! mily buzgó érzelmek hatották át keblemet! mennyire örvendtem, hogy én fogom szívem alá fogadni az én Istenemet!

Ugyanazon Isten, ki megtestesülése által oly bensőleg egyesült velem, ugyanazon Isten ohajt veled is egyesülni az oltári-szentségben, csakhogy te kevésbé ohajtod őt magadhoz venni.

*) 1. Kir. 3. 9.

Ne hallgass azon ürügyekre, melyekkel közönyösséged vagy álalázatosságod altat s visszatart az Ur asztalától.

Félelmet és tiszteletet vetsz okul? de a félelem és tisztelet kell, hogy alája legyen vetve a szeretetnek, és csak arra szolgáljon, hogy a szeretetet még forróbbá tegye.

Ál szeméremből nem járulni az Ur asztalához annyi, mint megfosztani Jézust az örömtől, hogy velünk egyesülhet.

Ez örömet érti Üdvözítőnk, midőn mondja: **A z e m b e r e k k e l l e n n i f ő ö r ö m e m . ***)

Sokkal többször vétkezel, mondog, mintsem hogy merészelnél gyakrabban járulni a szentek Szentéhez? De, fiam, bármily bűnös légy is, ha megvan benned az őszinte szándék életedet javítani, Jézus mindenkor örömmel jön tehozzád.

Mondod, hogy azért nem járulsz az Ur vacsorájához, mert méltatlannak tartod arra magadat? Mondd inkább, hogy igyekezni fogsz, amennyire csak tőled telik, arra méltóvá lenni, hogy így aztán részesülhess azon kegyelmekben is, melyekkel Jézus megáldja azokat, kik őt méltólag veszik magukhoz.

Csak valld meg, hogy azért áldozol oly ritkán, mert nem tetszik neked magad megalázni s meg-

*) Péld. 8. 31.

tagadni, és mert tudod, hogy csak oly szín alatt bocsátnak az Ur asztalához, ha életedet megjavítod.

Panaszkodol, hogy gyarló s lelkileg oly beteg vagy? nézd tehát: a leghathatósabb gyógyszer van számodra az életnek e kenyerében.

Üdvöztönk nem az egészségeseket hitta asztalához, hanem a betegeket, siketeket, sántákat.

Ő ismeri baja idat, és azért az oltári-szentségben oly eledelt készite számodra, mely egészen alkalmas arra, hogy megorvosoljon, megerősítsen.

Oh kívánatos volna, hogy mint egy szent, ugy járulj az Ur asztalához, de Jézus azt egészen még sem kívánja; ha kívánná, mily kevesen járulhatnának az ő asztalához, minden hívásának dacára is!

Ezt kívánni annyi volna, mint kívánni az embertől, hogy szent legyen már áldozása előtt, holott szentté épen az áldozás által, és így csakis az áldozás után lehet.

Ha bevallod érdemetlen voltodat, ha a penitenciatartás szentségében egészen tisztára mosod szivedet, és akkor lépsz a szent áldozáshoz; akkor méltóképen áldoztál.

Jusson eszedbe, hogy egy méltó áldozás sohasincs haszon nélkül a lélekre.

Ha csak annyit tettél is, hogy lelkedet kellőleg elkészitéd az ur Jézus befogadására, már ezál-

tal is sokat nyertél, ezáltal is szép haladást tettél az erény s tökéletesség ösvényén.

Kinek azon édes ohajtása, hogy Krisztussal az égben egyesülhessen, soká nem teljesülhet, vigasztalását találja abban, hogy itt a földön annyszor egyesül vele az oltári-szentségben, amennyiszer csak lehet.

XVIII. FEJEZET.

Az érzelmekről, melyekkel el kell telve lennünk, ha Krisztust az oltáriszentségben magunkhoz vettük.

(Mária). Fiam! midőn Krisztust magadhoz vetted s ő már szivedben nyugszik, ébreszsz magadban oly érzelmeket, milyenek engem lelkesítének, midőn őt szívem alá fogadám.

(Szolga). Oh Szüzanyám, emberi ész meg nem foghatja, emberi nyelv el nem mondhatja, egyedül csak a jó Isten tudja, hogy miket éreztél s mennyire megdicsőülve érezted magadat akkor.

Hit, alázatosság, áhitat, hála, szeretet — szóval minden erény, minden nemes indulat egymást váltá föl szivedben minden pillanatán azon kilenc hónapnak, melyek alatt az örök Ige szüz kebledben lakott.

(Mária). Fiam, ha föl bírod fogni, hogy mily véghetlen nagy kegyelemben részesülsz, midőn az

ur Jézust magadhoz veszed, s hogy mily érzelmekkel van ő eltelve irántad, vajjon tudnál-e érzéketlen maradni öiránta?

A teremtmény egyesül a Teremtővel; a szegény a királyok királyával; a szenvedő az égi vigasztalóval; az ember, ki nem tud egyebet, csak vétkezni, egyesül avval, ki maga a szentség!

Alázd meg magadat mélyen, a legmélyebben előtte, és magasztald jóságát véghetlen jóságát, mely minden emberi fölfogáson fölüll áll!

Tagadd meg, háladatlan, bűnös multadat; kérd szent segedelmét a jövendőre, és igéj neki hűséget — örökre.

Add át magadat egészen a legtisztább, a legszentebb örömeknek, és kívánd szivedből, hogy az Isten, ki ennyire jó, ennyire szeretetreméltó, szeretve, dicsőítve legyen e földön is ugy, mint az égben.

Nyisd meg szivedet a szeretet minden lángjainak, és ohajts elhamvadni általok.

Ajánld föl neki hálaul jótéteményiért és kárpótlásul tehetetlenségedért — ajánld föl neki érzelmeit a szenteknek, kik ugyane szentségben a legforróbb buzgósággal és szeretettel vették őt magukhoz.

Ajánld föl neki különösen azon érzelmeket, melyek szent kegyelméből eltöltének engem, midőn megtestesülése által oly bensőleg egyesült velem.

Gondolj az erényekre, melyeknek oly magas-
tos példáját adja ő e szentségben; gondolj legki-
vált alázatosságára, és kérd tőle a kegyelmet, hogy
azt követhessed.

E szentségben nemcsak istensége rejtezik, de
alázatossága is; kérd azért őt, hogy tanítson meg
szeretni az elvonult magányos életet, kerülni a
méltóságok csábító ragyogását, és soha semmit sem
tenni oly célból, hogy láttassál s dicsőíttessél.

E szentségben Jézus sokaktól föl sem vétetik,
sőt megvettetik sokaktól, kik nem igen szeretik
őt, de annál jobban a világot, és legjobban önma-
gukat; de te kérj tőle malasztot, hogy az ilyenek
gunyát s méltatlankodásait békeségesen eltűrhesd.

Ime, fiam, így cselekedjél áldozásod pillana-
tában, sőt azon az egész napon is, melyen szeren-
csés valál az ur Jézust magadhoz vehetni.

XIX. FEJEZET.

A lelki szárazságról.

(Szolga.) Köszönöm a tanításokat, melyeket
nekem adni méltóztattál, köszönöm neked, Szent-
szűz! Jézus után egyedüli menedékem s támaszom.

De, Szüzanyám, gyakran, midőn áldozom, bár-
mennyre ohajtanék is a gondolatra, hogy az Ur
testét és vérének veszem magamhoz, szent érzelmekre
gyuladni, szívem hidegen marad és lelkem szárazon.

Oh, mért nem töltnek el akkor engem is a szeretetnek azon édes, gyöngéd érzelmei, melyek eltöltének téged, midőn Jézust szived alatt hordozád, és amelyek eltöltik ma is a jámbor lelkeket, midőn az Urat magukhoz veszik!?

(Mária.) Fiam, ha áldozásodkor azt tapasztalod, hogy lelked száraz, örömtelen, jusson eszedbe, hogy azt megérdemled vétkeid miatt, s megaláztatván magadat, viseld el ez állapotot békével, mint büntetést, életed hibáiért; de azért egészen el ne kedvetlenedjél.

Egy jó áldozásnak nemesak az a gyümölese, hogy benső édességet érezzünk általa, hanem inkább, hogy elteljünk hűséggel kötelességeink iránt.

Lehet valaki őszintén s egészen az Istené, s örömet mégsem talál az Isten, a vallás dolgaiban.

Sokan, kik lelkesen haladnak a tökéletesség utján, elégszer tapasztalnak lelki szárazságot az imázsámolyon, sőt az Ur asztala mellett is.

Az érezhető örömek nem szükségesek az erény gyakorlására, sőt amely lélek azok után nagyon ohajtozik, azt féltetni lehet.

Az égi jegyes tudja jól, hogy földi jegyesei között kinek mi kell. Némelyeknek nyujt lelki édességet s vigasztalást, melyet másoktól ismét megtagad, s csupán azért, hogy legyen alkalmok megmutathatni, miszerént Jézust nemesak ajándékiért, de önmagáért is szeretni tudják.

Ne hidd tehát mindjárt, hogy haragszik reád az Isten, habár kelletlenül esik is szolgálnod neki. Amint szolgálnál neki, ha szolgálatában örömedet találnád, szolgálj neki úgy különben is, hogy örömet találja ő tebenned.

Istenhez, fiam, nemannyira érzékeid, mint inkább a hit által igyekezzél följutni. Igyekezzél neki mindenben tetszeni, s ha ebben célt értél, föl találtad a boldogságot, melyre vágytak s melyet föl találtak a szentek.

A lelki szárazság nagyon is alkalmas arra, hogy megigazulj általa, ha azt, Isten szándékával egyezőleg, föl tudod használni.

Istennek pedig az a szándéka, midőn ily állapottal látogat, hogy megtanuld nem tenmagadat keresni, s legfőbb boldogságodnak tartani Istennek tetszését.

(Szolga.) Én, méltatlan minden vigasztalásodra, oh édes Szüz, alája vetem magamat mind e tekintetben, mind minden egyébben Isten akaratának.

Ha végtelen irgalma azok sorába helyez, kikkel már e földön is érezteti édességét, áldott legyen szent neve érette; de áldott legyen akkor is, ha megtagadja azt tőlem.

Nem kívánok életem vigasztalásaul egyebet, csak azt, hogy hü lehessen Jézushoz mindétig; hogy teljesithessem kötelességeimet, még pedig

anélkül, hogy abban más örömet keressék, mint melyet nyújt a gondolat; hogy mindazt Isten kedvéért teszem.

XX. FEJEZET.

Az áldozás hasznáról.

(Szolga.) Isteni szeretetnek anyja, te egészen szép, egészen szent valál fogantatásod első percétől; de azon pillanattól, hogy az örök Ige szűz szivedben megtestesült, mennyire növekedtél még erényekben és szentségben!

Az ur Jézusnak jelenléte, ki szived alatt lakott, oly édes, oly szent benyomást tőn reád, hogy azt el nem felejtheted egész életedben.

A gondolat, hogy Isten téged ily különösen megáldott, utolsó leheletedig csak arra ösztönze, hogy megragadj minden eszközt, minden alkalmat, mely által iránta való háládat kimutathatod.

(Mária.) Fiam, az én példám megszégyenít téged, mert, ládd, a szent áldozáskor te is csak azt az Istent fogadod magadhoz, kit én, s mégis mi távol állasz még attól, hogy szent légy!

Egyetlenegy áldozás elegendő lehetne arra, hogy eltöltsön a szentek minden buzgóságával, de te áldozol nem egyszer, hanem százszor, s mégis maradsz, mint voltál, gyáva, érzéketlen.

Te sohasem adod át magadat egészen Jézusnak, pedig ő egész jóságával mindig a tied.

Midőn őt magadhoz veszed, akkor az ő jelenléte eltölt, az igaz, magasztos érzelmekkel, sőt ígéretek is teszesz neki; de ígéretek, érzelmek csak hamar feledve lesznek.

Igy bizonyosan nem viselnéd magadat valami földi nagyur iránt, ha az látogatásával tisztel meg téged.

Ha egy vagy más barátunk jót tön velünk, mennyire igyekszünk hálánkat iránta kimutatni, és szeretetünk addig nem nyugszik, míg alkalmat nem talált annak kimutatására.

Vagy talán, fiam, nincs alkalmad az erények gyakorlására? de hiszen a szenteknek volt, s örömmel ragadának is meg mindent, hogy kimutathassák, mennyire hálásak Jézus iránt az ő hozzájuk való jóságért.

Mindenekelőtt azt kívánja Jézus, hogy örökdeljél érzelmeid fölött, mégpedig úgy, hogy egyetlenegy se legyen azok között, mely nem őérette lángol.

Ha áldozásod után örökdelni fogsz magad fölött, megőrzöd magadban azon szent, buzgó érzelmeket, melyekkel az Urat magadhoz vevéd.

E lelki örökdelés minden áldozás után a lehető legjobb készület minden új áldozásra.

(Szolga.) Szüzanyám, példánya minden erény

nek, pirulnom kell lábaid előtt gyávaságom s há-
látlanságom miatt.

Kérd Jézust, hogy soha ne jöjjön másért szí-
vembe, hanem csak, hogy rendbe hozza azt egészen,
s egészen megnyerje magának.

Kérd Jézust, hogy vegye el tőlem e szegény,
bűnös szívet, mely annyira méltatlan öreá; hogy
teremtsem bennem új szívet; hogy adjon nekem
olyat, mint a tied, adjon égő, nemes gyöngéd, áll-
hatatos szívet öiránta — olyan szívet, mint aminő
az övé miirántunk.

XXI. FEJEZET.

A felebaráti szeretetről.

(Szolga). Oh legkészségesebb Szüzanya, bi-
zonyosan nem ok nélkül történt az, hogy, elhagy-
ván názáreti magányodat, az emberek közé menél;
a szeretet édes indulatja vitt arra téged.

Boldog föld, mely lábaid nyomát viselheté!
Juda bércsei, tudom, reszkettek az örömtől, a bol-
dagságtól!

Méltó anyja a szeretet Istenének! alig tudatá
veled az angyal Erzsébet rokonodnak állapotát, s
te rögtön és mennyire sietnél látogatására!

Sietve mentél, mondja az irás; oh igen,
a Szentlélek sugalatait sietve kell követni.

A magas hegyek, melyeken át kelle haladnod,

nem akadályoztak utadban ; mert a szeretet nem ismer akadályt, nem áldozatot.

Elhagyád édes magányodat ; mert szeretetből meg kell szakasztanunk a legédesebbet — az áhitatot óráit is.

A te szereteted nem volt valami mulékony szélső, mert körülbelül három hónapig maradtál Erzsébetnél, hogy a leggyöngédebb gonddal ápoljad őt.

S mily üdvös hatása volt e szeretetteljes látogatásnak ! Erzsébet betelt Szentlélekkel ; Keresztelő-János megszentelteték már anyjának szive alatt.

Erzsébet és férje szent jámborságban éltek addig is, de te példát adál nekik még szebb, még tökéletesebb jámborságra.

(Mária). Ha te, fiam, szereted az Istent, szeretni fogod felebarátodat is, kiért az Isten leszállott az égből, emberré lett s életét adta a keresztfán.

Ne elégedjél meg a szeretetnek csak érzetével ; szereteted legyen munkás is. Annyi a szomorú, kinek szüksége van vigasztaló szavaidra ; annyi az ügyefogyott, ki örömmel fogadná segítő jobbodat !

Isten megengedé, hogy a földön legyenek nyomorultak is, de csak azért, hogy azok szentekké legyenek béketűrésök, te pedig szereteted által.

A segedelemben légy gyors, ahol gyorsan kell segíteni; mert ki halogatja a segílyt, jócselekedete érdeméből sokat veszít.

Szereteted legyen bőkezű; tedd meg felebarátodért mindazt, ami csak hatalmadban áll.

Ki szükkeblüleg nyujt segílyt, az inkább kiájsza — mintsem teljesíti a szeretet törvényét.

Ha magad nem segíthetsz embertársadon, igyekezzél könyörületre indítani iránta másokat. Legalább kérd érette az irgalom Istenét.

Ne tekintsd felebarátodban az embert, de az Istent. És akkor bárki legyen is az, ki hozzád folyamodik, te nem fogsz megtagadni tőle semmit — megtagadhatnál-e valamit az Istentől?

Ha csak azokkal tennénk jót, kik arra érdemesek, ritkán volna alkalmunk jót cselekedni.

Szeress, fiam, jót tenni akkor is, midőn az nehéz; szeress jót tenni tenmagadnak ellenére is.

Isten maga példát adott neked, hogyan kell jót tenni minden emberrel, még a leghálátlanabbal is.

Adjatok, mondá az Üdvözítő, és adatik nektek. Adj némit mulandó földi javaidból, és Isten adni fog neked örökkévalókat.

Adj jó tanácsot a kétkedőnek, és Isten megfogja világosítani elméjét, hogy saját kétkedéseidől megszabadulj.

Légy vigasztalója a szomorúaknak, és a minden vigasztalás Istene elküldi neked erősítő malasztját látogattatásid napjain.

XXII. FEJEZET.

Az Isten nagyságáról.

Hallgassuk, én lelkem! hallgassuk Máriát, ki szent lelkesedésében az Isten nagyságát magasztalja.

Érezzünk, mint ő érezett, s dicséneinket egyesítsük az övével.

Magasztaljuk vele együtt az Urat, e hatalmas Istent, ki, midőn neki tetszik, nagyokat cselekszik, s kinek véghetlen szent neve az egész föld imadására érdemes.

Ki karjainak hatalmával megdönti a kevélyek szándokát, ki megalázza a világ nagyjait és fölmagasztalja a szegényt, ki koldussá teszi a gazdagot, hogy fölboldogítsa a szükölködőt.

Ah, kit is illelne meg oly méltán a dicséret, a magasztalás, ha nem téged én Istenem!?

Az emberek nagysága korlátolt, kölcsönzött, mulékony, s a legtöbb esetben csak képzelt és hamis.

De a te nagyságod, én Istenem, nem ismerhatárt.*) Te magad adtad azt magadnak, és minden más nagyság kénytelen az előtt meghajolni.

*) 144. Zsoltt. 3. v.

A királyok nagysága életökkel véget ér; a zajt, amelylyel sirba szállanak, csakhamar örök feledés követi.*)

Csak a te nagyságod örök, Uram, a te dicsőségednek sem idő, sem tér nem vet határt.

Miben is büszkélkedhetnének a te teremtményeid? hiszen, ha hatalmasok vagy gazdagok, a hatalmat és gazdagságot te adád nekik. Ők semmit sem tehetnek nélkülöd; te mindent tehetsz önellkülok.

Egyedül te vagy az, ki nagy vagy tenmagad által, ki másra nem szorulsz, hogy akarodat végrehajtsad; akarni s az akaratot foganatosítani neked egyremegy.

Tebenned magadban megvan — mégpedig határ és árny nélkül — mindazon tökély, mi emberek és szellemekben csak található.

Te egyesítesz magadban minden valódi s minden lehető tökélyt, mert már maga a te lényed a legtökéletesebb.

E föld nagyjai csak annyiban érdemlik meg tiszteletünket, hogy ők közöttünk a te nagyságod képviselői, s hogy teneked tetszett hatalmad egy részét reájok bizni; különben mik ők szemeid előtt? h a m u és p o r, mint egyéb emberek.

Mennyire törpe tehát minden földi nagyság

*) 4. Zsolt. 7. v.

a tiedhez képest; nincs is más valódi nagyság, csak az, mely már sem nagyobb, sem kisebb nem lehet.

Isten, seregek Istene! kicsoda hasonló hozzád?*) Egyedül te érdemled meg, hogy leboruljon előtted az ég és föld, mert egyedül te vagy a nagy, az örök, a mindenütt és mindenben nagy Isten.

Nagy kezdednek minden munkájában — a legparányibban úgy, mint a legesodálatosabban, a mezők virágiban úgy, mint az ég csillagaiban.

Nagy a bölcseségben, a hatalom, az igazság, a jóságban. . . Ah, de tudná-e valaki méltóképen elbeszélni nagyságodat?

Én megvallom, hogy nem tudom. És e vallo-
másom is csak dicsőségedre válik; mert hódolva
hajlik meg előtted az, ki elismeri, hogy nagysá-
god minden dicséreten fölül áll, hogy az kimond-
hatatlan.

XXIII. FEJEZET.

Az Isten irgalmasságáról.

(Szolga). Mily örömet hallgatlak Szüzanyám!
midőn az Ur irgalmasságát magasztalod, mint ma-
gasztalád nagyságát, mily magasztos gondolatokra
keltesz ekkor engemet.

*) 88. Zsolt 9. v.

Ha veled együtt nézem az embereket nemzetségről nemzetségre, nem látok senkit, kin az Ur irgalmassága meg nem nyugodott volna.

Ha szent haragjában sujtolja is olykor a bűnösöket, ha érezteti is velök legkeményebb csapásait, ez rendesen akkor történik, midőn már áldásaival hasztalan igyekezett őket magához édesgetni.

Választott népének hálátlansága s hitetlensége nem volt képes kiapasztani jóságának forrását; egy atya gyöngédségével tárta eléjük irgalmassága karjait.

Ábrahámnak és az ő maradékainak megígéré, hogy szabadítót küld, s midőn ígéletének teljesítésére méltatlanok voltak az unokák, teljesíté azt mégis apáik miatt.

Az Üdvözítő megjelent, s az embereknek lehetetlen volt meg nem ismerni, hogy mennyire szeretete őket.

Segítő jobbot nyujta minden nyomorultnak, s a bűnösök nemhogy kizárva lettek volna jóságából, sőtinkább azok voltak gondoskodásának fő tárgyai.

Csak fájdalommal, szívének legnagyobb fájdalmával nézte, hogy hálátlanul elhagyják annyian, s minden inkább akarnak lenni, csak nem az ő szolgálói s barátai.

S hogy szívének végzetlenül szeretetét mégis

kimutassa, elvállalá a nehéz keresztét, melyen kiönté véré az utolsó csöppig.

Az emberek látták őt a kereszten, és látják még ma is, de anélkül, hogy szivök megindulna. És a villám, mely őket lesujtani kész, mégsem mennydörög le... Irgalmassága és kiontott vére bocsánatért kiált örökkösen.

Énmagam, oh boldogságos Szüz! kézzelfogható példája vagyok annak, hogy mily türelemmel várja Isten a bűnöst, s mily örömmel kész azt magához fogadni.

Eltévedett bárány valék, s ez isteni pásztor visszavezetett engem az akolba; sőt oly jó volt, hogy vállaira vett, s ugylátszik, csak azért, nehogy nagyon megfáradjak a visszatérésben.

Vájjon elfeledhetném-e valaha a napot, melyen a szerető atya, látván visszatérni tékozló fiát, élém futott, szivére ölelt, és könyeivel áztatott?

Mennyire is jó az Isten, ha lát egy igazán tördött és megalázott szívet! Elfeledi, hogy ő bíró, s csak arra emlékezik, hogy édesatya.

Oh boldogságos Szüz, anyja az irgalom Istenének! ki közbenjártál értem, hogy megtérjek, nyerd ki számomra az állhatatosság kegyelmét is!

Te tudod, mily kevéssé valék állhatatos legjobb szándékaimban is egész életem folyása alatt; azért őrizz, erősíts, tökéletesíts ezen új szándokom-

ban, melyet Isten kegyelme fakasztott bennem, s melylyel megigazulni törekszem.

A te szereteted énrántam bizonyosan nem lesz csekélyebb, mint az én bizalmam teirántad; avagy az én lelkem ellensége többet tenne kárhozatomra, mint te az én üdvösségemre?

Légy tehát oly kegyes, oh legszeretőbb, s a szeretetre legméltóbb anya minden anyák között! s nyerd ki fiadnál számomra, hogy igazán megsirathassam multamat, hogy a legnagyobb hűséggel ragaszkodhassam hozzá a jelenben s rendithetlen állhatatossággal a jövőben. És akkor aztán magasztalni fogom az égben, az egész öröklétén át, az Urnak irgalmasságát, s a te jóságodat.

XXIV. FEJEZET.

Az Isten iránti háladatosságról.

Isten, véghetlen jóság! ki, mióta csak élek, annyi lelki s testi jóval áldottál meg engem, följánlom neked köszönetül mind azt a hálás érzeményt, mely Mária szívében élt irántad egész életében, de különösen akkor, midőn Zakariás és Erzsébet hajlékába lépett.

Erzsébet dicsérni kezdé Máriát, ki arra a legérdemesebb is volt; de Mária azt akarta, hogy Erzsébet felejtse el a megáldottat, és csak a megáldóra emlékezzék.

Ő azt szerette volna, hogy vele együtt minden teremtmény csak téged magasztaljon, téged, én Istenem!

Ő csak azért tartá boldognak magát, mert az Ur megtekinté az ő szolgálójának alázatosságát, hogy kimutassa, mennyire nagy ő, és mennyire irgalmas.

Fájdalom, Uram, nemcsak hogy nem látsz bennem hasonló érzeményeket, de szeretetednek annyi jele után is, melyekkel engem elhalmozál, nem találsz bennem mást, csak egy hálátlant.

Tőled nyertem a jótéteményeket, s mégis az embereknek köszöném meg azokat; sikerrel koronázod dolgaimat, és én saját igyekezetemnek tulajdonítom a sikert.

De mindenekfölött, mi vagyok én tenélküled, mit tehetek én magamra hagyatva, különösen akkor, midőn üdvösségem munkálásáról van a szó? és mégis eszem ágában sincs, hogy megköszönjem kegyelmidet, melyekkel támogatasz, hogy e nagy munkámmal jó véget érjek.

S ha van valami bennem, mi szemeid előtt kedves, azt is neked köszönhetem, és nélküled avval sem bírnék.

Igaz, én szabadakaratomból együttmunkálkodom malasztoddal, de e munkálkodásom is csak egy újabb ok arra, hogy hálás legyek irántad, mert

én akarni sem tudom a jót — csak a te malasztoddal.

Oh, mi gyarló, mi nyomorult vagyok. Ha szent kegyelmed magamra hagyna, mi lenne belőlem? mily gyászos tévutakra vonszólnának boldogtalan szenvedélyeim!

Nincs, nem lehet másban erősségem, mint ha megismerem gyarlóságomat, és hálásan elismerem, hogy csak a te kegyelmed tart fön engem.

Oh Istenem, ne engedd, hogy a hálátlanság elfeledtesse velem jóvoltodat, s hálátlanságom által méltatlanná tegyem magamat áldása idra.

A te szivednek főhajlama megáldani teremtményidet; de minden vétek közt a hálátlanság az, mely legfőképp elzárja áldásodat.

Ezerszer megérdemlém már, hogy ne éreztesd velem jóságodat; s te ismét és ismét jót tettél velem, hogy megindítsad szívemet.

Nagy Isten, nem állok ellen már többé neked; ezentul a tied akarok lenni egészen. Amint nem élhetek csak általad, ugy nemis akarok élni csak neked.

Tedd, oh tedd Uram! hogy valamint az én szükölködésem s a te jóságod örökös, ugy egész életem ne legyen egyéb, mint örökös könyörgés s háladás jóságidért.

XXV. FEJEZET.

A látogatásokról.

A látogatás, melyet Mária nőrokonánál, Erzsébetnél tőn, példaul szolgálhat, hogy miként viseljük magunkat, ha emberek közé megyünk.

Noha Istennek anyja, mégis annyira alázatos volt, hogy korántsem várta, miszerént Erzsébet öeléje menjen; és e tette által nagyon megszegyéníti mindazokat, kik örökösen az elsőbbség fölött versengenek.

De mily ok indítá Máriát ezen látogatásra? Bizonyosan a legszentebb.

Kiváncsiság, hiuság, önszeretet — ezek a leggyakoribb indokai a mi látogatásainknak, de ezeknek egyike sem indítá a Bold. Szűzet.

A jámbor emberek magukban a látogatásokban is, melyeket pedig a világ nem tart egyebeknek, mint az illem követelményeinek, az erény kívánalmi szerént járnak el.

A vallásosság, a szeretet, az Isten dicsősége vezette Mária lépteit is. Elindult oly helyre, hol az Istent szeretik s neki szolgálnak, elindult üdvözölni rokonát, hogy az Isten megáldotta őt, amint ezt az angyal előre megjelenté neki.

Elindult azon szándékkal, hogy neki használ-

hasson, s hogy megkösse vele egy szent szövetségnek első lányszemét.

A vallás semmiesetre sem akadályoz minket az illem szabályainak teljesítésében; sőtinkább megszenteli azókat, keresztény szellemet öntvén beléjük.

És épen azért vallásos emberek csak oly látogatásokat szeretnek tenni, melyek mind ő reájok, mind másokra nézve épületesek.

Minden egyéb látogatás ellenökre van; mert az erény csak az erény társaságában találja jól magát. Minden egyéb látogatás untatja őket; mert az ember unatkozik, ha nincs elemében.

A szentek a legjelentéktelenebbeknek látszó dolgokat is Isten dicsősége, embertársaik épülése és önmaguk tökéletesítésére tudták fordítani.

Ha mi őket követnők, s csak az ő szellemökben látogatnók meg egymást, mennyi hasznot huzhatnánk e puszta illedelmi tényből is!

Ezer ártatlan s előttünk most nagyrészt ismeretlen örömet találnánk benne; kölcsönösen lelkesítenők egymást a jóra.

Nem térnék haza üres szívvvel — mert a mi látogatásaink rendszeren üresen hagyják a szívet — hanem azon szent meglelégedéssel, mely csak jámbor emberek osztályrésze.

Lebegjen tehát, keresztény lélek, lebegjen

gyakran szemeid előtt a kép, melyet eléd rajzolék. Mint Mária, ne lépj ki csak ritkán magányodból, s ne érintkezzél, csak erényes emberekkel.

Ne keress egyebet, mint Mária, Isten dicsőségén s felebarátodnak lelki épülésén kívül; — de saját épülésedről se feledkezzél meg, ha kénytelen léssz az emberekkel érintkezni.

XXVI. FEJEZET.

A társalgásról.

Behunyom szemeimet s azt képzelem, hogy Szent-Erzsébetnél vagyok ép akkor, midőn őt Mária meglátogató. Mennyi szerénységet, alázatosságot, gyöngédséget és szeretetet lehetne itt tanulnom!

Erzsébet úgy fogadja Máriát, mint Isten anyját; áldja, magasztalja őt, s örömét fejezi ki csodálatos szerencséje fölött.

És Mária, távol attól, hogy nagy méltósága őt megszédítené, a reája mondott dicséretet Istenre hárítja, s alkalmat vesz magának az Ur magasztalására.

Megismeri, hogy nagyokat cselekedett vele a hatalmas, kinek Szent a neve, de a dicsőséget Istennek tulajdonítja; s bár Isten anyja, mégse feledi, hogy egyszersmint szolgálója is.

Ez a valódi alázatosság, s nem azon tette-

tett szerénység, mely alatt igen gyakran csak kevélység lappang.

Valóban, mennyien vannak, kik szabódnak ugyan a dicséretnek ellen, de csak azért, hogy annál jobban dicsértessenek; s így csupa önzésből a hiúság szolgájává alacsonyítják a szerénységet.

Isten, Isten nagysága s könyörületessége volt a tárgy, melyről Mária s Erzsébet társalogtak; de miről is beszélgethettek volna egyébről nagyobb örömmel, mikor annyira szerették az Istent?

Ha előttünk Isten a legkedvesebb, Isten lesz legkedvesebb tárgya beszélgetéseinknek.

A szív bőségből beszél a száj.*)
Ti nem beszéltek egyébről, csak a világról s annak hívságiról, mi kétségtelenül bizonyítja, hogy csak a világot szeretitek s annak esalfa gyönyöreit.

Ők e világból valóak,**) mondá üdvöztönök legkedvesebb tanítványa, azért világiasakat szólnak, s a világ őket hallgatja. Ha Istentől volnának, Istenről beszélnének, vagy legalább nem mondanának semmit, mi Isten ellen van.

Jusson eszetekbe, hogy minden hivalkodó szóról számot fogtok adni az ítélő bírónak; ovakodjatok tehát és féljete!

De mily ritka a társalgás, melyben nem terhelnök a számadást a visszafizetés nagy napjára.

*) Mát. 12, 34. — **) 1. Ján. 4, 5.

Miről is társalgunk mi közönségesen? hiábavalóságok, mendemondák s hitványságokról. De ezek még legártatlanabb tárgyai társalgásunknak.

Mert ugylátszik, hogy mi nem is tudunk mulatni, ha csak felebarátaink hibáiról nem fecsegünk; társalgásunk megakad, ha abba egyegy bíráló-vagy mi több, roszakaratu szót nem vegyitünk.

Jaj nektek rágalmazó nyelvek, kik sohasem tudtok pihenni, mint a kigyó nyelve, s abban telik kedvetek, ha a távollevők beesületét marcangolhatjátok.

Jaj hasonlókép azoknak is, kik az ilyeneket örömet hallgatják; mert ki készakarva hallgatja a rágalmat, a rágalmazónak büntársa lesz.

Tegyetek azért fogadást, hogy soha senkiről sem fogtok rosztat mondani, és ha már nem némit-hatjátok el a rágalmazót, legalább adjátok értésére hallgatástok által, hogy nem akartok részesei lenni rágalmazó szavainak.

Borzadjatok minden oly társalgástól, mely a vallás rovására folytattatik. Ovakodjatok mosolyogni oly nyelvek fölött, melyeket a világ mulatatóknak nevez, de amelyek valójában epével és szenvedélyeskedéssel teljeseek.

És tartsátok dicsőségteknek, ha oly emberekül néznek benneteket, kik előtt a vallást s a vallásos-ságot guny tárgyává tenni nem lehet. Szent bátor-

sággal álljátok utját a divatos pogányságnak, s ha már egyáltalán nem tudjátok megakadályozni, legalább arcotokról olvashassa mindenki roszalástokat.

Legyetek őszinték feleleteitekben, szerények és tartozkodók szavaitokban; efölött nyájasak mindenkihez. Ne tagadjátok meg magatoktól az ártatlan örömekeket; a vallás azokat megengedi nektek, sőt némely esetben ajánlja is.

Minél nagyobb alkalmatok lesz vétkezhetni nyelvetekkel, annál inkább legyetek ovatosak.

Ha szeretsz szobád magányában egyedül társalogni az Istennel, kevesebb veszélyel fogsz megjelenhetni az emberek között, ha már megjelenned kell.

És mielőtt ott megjelenél, kérdd az Istent, mondván: Tégy, Uram! szájamra őrizetet és ótalmazd meg ajkaim ajtaját,*) s mig beszélsz, gondold meg, hogy Isten jelen van, s hallgat téged. Szólj hozzá is olykor-olykor szivednek egyegy csöndes fohászával.

Ha társalgásod véget ér, adj számot magadnak: vajjon mit beszéltél? hogy így hálákat adhass Istennek, ha úgy viselted magadat, amint kellett, vagy hogy helyrehozhassad a hibákat, melyeket elkövettél.

Igy sajátoddá teszed azon gyöngédséget s

*) 140 Zsolt. 3.

böles ovatosságot szavaidban, melyet a szentatyák annyira ajánlanak, s amelyet méltán úgy tekintenek, mint a tökéletesség főkellékét.

XXVII. FEJEZET.

Az igaz barátságról.

(Szolga). A hű barát nagy kincs,*) mondja az irás, ilyent pedig az istenfélők találhatnak.

Az ég neked, oh Mária! megengedé föltalálni e drága kincset Erzsébetben, és viszont Erzsébet föltalálá azt tebenned.

Tibnetetek láthatjuk képét a legtökéletesebb barátságnak, egy oly szent barátságnak, mely ment volt mindattól, mi az emberek barátságát rendesen föl szokta bontani.

Az érzelmek — de vallásos érzelmek édes rokonsága kapcsolt titeket egymáshoz; az erény s az Isten malasztja volt az, mit te Erzsébetben beültél, és viszont Erzsébet tebenned.

Gyakran beszélgettetek együtt, megnyitátok egymásnak sziveteket, nem késtetek egymásnak jó tanácsot adni, és szinte vetélkedétek egymás kedvének keresésében; de barátságtok mindezen nyilatkozásainak csak egy céljok volt — az Isten dicsősége.

*) Böles Sir. 6. 14. .6.

Erzsébet kénytelen volt érezni, hogy mióta szive Mária szívével egyesült, még sokkal forróbban szereti az Istent, mint ezelőtt.

És te, Szentszüz, te annyira növekedél szentségben rokonod oldala mellett, mint ha názáreti magányodban maradtál volna.

(Mária). Fiam, ne áltasd magadat azzal, hogy a barátság ártatlan örömeit megizleled, ha barátaidat nem vallásos emberekből választod.

Az emberek naponkint csalódnak barátaik választásában, mert bizalmunkkal csak olyanokat kellene megajándékozunk, kiket hiveknek ismerünk Istenhez s kiknek vallásosságára számíthatunk.

Találhatsz elég oly közönséges s mindennapi barátot, kik a barátság külső jeleivel elhalmoznak, de többet neis várj tőlök.

Barátaid lesznek, míg szerencsédből hasznot huzhatnak; de ha szerencséd hanyatlani kezd, magadra hagynak.

Igyekezni fognak hibáidból kivetköztetni, de csak azon hibáidból, melyek reájok nézve kellemtelenek; mi a fő hibát, a valástalanságot illeti — erre ők maguk fognak megtanítani; hisz ez már divat.

Tanuld meg azért, hogy ki az igazi barát; az, ki segít, ha szükölködünk, vigasztal, ha szenvedünk, tanácsol, ha kételkedünk, utbaigazit, ha eltévedünk,

és szóval, példával lelkesít kötelességeink pontos betöltésére.

De ritka ám ily barátokat találni, mert barátaink választásánál ritkán tekintünk az erényre.

Szeresd te magad az erényt, és az oly barátot fog vezetni karjaidba, ki méltó lesz hozzád s ki második én-ed leend.

Sok barátság látszik kezdetben őszintének s forrónak, de csakhamar fölbomlik, mert alapja a bűn volt.

Te csupán azért köss valakivel barátságot, hogy egymás által jobbakká legyetek, ami meg is fog történi, ha barátaidnak jó példát adsz, mert akkor viszont ők is azt fognak adni neked.

Viseltessél irántok minden szivességgel, ami csak egy jó lelkismerettel összefér; de többre soha ne terjeszkedjél.

Ne kívánj tőlök semmit, ami nem volna méltányos, észszerű, és mindenekfölött ne hizelegj nekik oly szándékkal, hogy ők viszont hizelegjenek neked.

XXVIII. FEJEZET.

Az Isten iránti bizalom s az ő akaratán való megnyugvásról.

Az Istenbe vetett bizalom egyike azon módoknak, melyek által leginkább kimutathatjuk ő szent

fölsége iránti hódolatunkat; és minél határtalanabb e bizalom, annál nagyobb dicsőséget tulajdonitunk általa Istennek.

E bizalom által elismerjük az Istent, mint legfőbb lényt, ki megtehet mindent, amit akar, s ki nek jóakarata ép oly nagy, mint hatalma.

E bizalom egyike azon leghathatósabb eszközöknek, melyek által az ég legtöbb kegyelmét s legnagyobb áldásait megnyerhetjük.

Mária e bizalomnak nemegy példáját szolgáltatá nekünk; minden egyéb között mégis az a legjelentékenyebb, melylyel szüzi jóhírnevét az Istenre bizta.

A férj, ki szüzessége őreül melléje rendeltetett, nem vette őt ugyan ártatlanságát sértő gyanuba, noha a látszat után vehette volna; mindazáltal, nem értvén a dolgot, zaj nélkül elbocsátani szándékozik őt magától.

Mária nyugodt maradt. Eltelve Isten iránti bizalommal, csöndes megadással várta a pillanatot, melyben az Ur reá tekint.

És e pillanat valóban megérkezik. József fölvilágosítást vőn a magasból, lelki gyötrelme megszűnt, s eltelve jegyesének erénye iránti tisztelettel, már többé nem haboz válhatlanul hozzája fűzni életét.

Ebből látható, mennyire jó bizni az Istenben, s az ő kezeibe tenni le minden ügyünket.

A bizalomnak minden meg van ígérve: az ég

harmata, a mező gazdagsága, a föld javai, s az örökkévalóság kincsei.

Ki halandó kézre támaszkodik, lészen mint a gyalogfenyű a püsztában. (Kiaszott vidéken fog lakni a sivatagban.)*)

De ki az Urat támaszkodik s bizodalma az Ur, lészen, mint a viz partjára ültetett fa, nem érzi a hőség jövetét, levele zöld marad..... és nem szünik meg teremni gyümölcsöt**)

A földön minden bizodalomra int. Az Isten jósága, hatalma, ígéretei, hűsége, mindentudása, saját gyöngeségünk s a mindennapi tapasztalás, hogy mennyire tehetetlenek az emberek, és sokszor mily álnokok!

Folyamodjál tehát egész bizalommal Istenhez mindennemű bajaidban. Vagy panaszkodol, hogy szomorúságodban vigasz nélkül hagy? ő készen tartja számodra a vigaszt, csak várja, hogy bizodalommal borulj lábaihoz s kérd azt tőle.

Ő ismeri, kétségtelenül, a szomorú állapotot, melyben vagy; de ha te bizodalommal nem mondd el azt neki, úgy tesz, mintha nem ismerné.

Annyira odaadod magadat a bunak, a reménytelenségnek, mintha nem is volna Isten Izraelben.***)

*) Jere. 17. 5. — **) U. o. 17. 7 - 8. — ***) 4. Kir. 1. 16.

Ah, sokszor mennyit tépelődünk, panaszkodunk, fűhöz-fához, mindenhez kapkodunk, míg az Isten iránti bizodalomnak egyetlen nyilatkozata nyugalmat s békét hozhatna szivünkbe.

Ha baj vagy bánat ér, ha kétségeskedel, nyulj célszerű eszközökhöz, keress ótalmat, kérj tanácsot, de mindenekelőtt folyamodjál az Istenhez.

Az embereknek csak úgy lesz erejük, belátásuk és akaratjuk segíteni rajtad, ha Isten fölruházza őket azzal.

Isten iránti bizodalomunk sohasem lehet tulságosan nagy — csak vakmerő ne legyen.

Amennyire gyöngé az ember magában véve, épenannyira hatalmas az Isten által, ha bizik benne. A véletlen, mely megfoszta egészségedtől, korántsem gyöngíté hatalmát Annak, ki egyedül képes azt neked visszaadni.

A halál talán elvette tőled az egyedüli embert, ki életednek támasza volt; de nem vehette el azt, ki azon embert jóltevődde tette.

Ha komolyan fontolóra vennők, beláthatnók, hogy Isten csak akkor hagyott el minket, midőn bizalmatlanságunk által érdemetlenekké tettük magunkat segedelmére.

XXIX. FEJEZET.

Az engedelmességről.

Mária és József, Dávid házából lévén, Názaretből Betlehembe mentek, hogy ott beirassák magukat, mint megparancsolta volt Augusztus, római császár, ki ismerni akarván hatalmának egész nagyságát, elrendelé, hogy összeiratnék birodalmának egész népessége.

Hogy a császár e rendeletet önzésből vagy hiúságból adta-e ki, azt Mária és József nem keresék. A rendelet ki volt adva, ők azt megtudták, s azonnal engedelmeskedtek is annak.

Ha a császár ismerte volna Máriát, bizonyosan azt mondta volna neki, amit Assuerus mondott Eszternek: ez a törvény nem illet téged, de így, aként illette őt is, mint egyebeket. Azért Mária engedelmeskedék e törvénynek csak úgy — sőt még jobban, mint mások, t. i. alázattal, béketűrőssel és zugolódás nélkül.

Mária a császár parancsolatában nem látá egyebet, mint Isten akaratát, mint a gondviselés rendelkezését; azért követé azt föltétlenül.

A valódi engedelmisség nem tud okoskodni, veszületett egyszerűsége ezt nem engedi; és azért az engedelmisség szellemével semmi sem ellen-

kezik inkább, mint a test bölcsesége, mely mindent látni, mindent mérlegelni akar.

Mi is lenne a fegyelemből, ha azoknak rendeleteit, kiknek joguk van velünk parancsolni, latolgathatnák azok, kiknek kötelességök engedelmeskedni?

Ha földi elüljáró, gyöngeségei miatt meg nem érdemlené, hogy neki engedelmeskedjél, engedelmeskedned kell mégis az Istenért, kinek ő e földön képviselője.

Ki neked parancsol, az lehet hibákkal teljes, az igaz, de ha az, mit parancsol, Isten törvényével nem ellenkezik, s te azt megteszed, nemhogy osztoznál főnökköd hibáiban, sőt nagy érdemed van az Isten előtt, mert — engedelmeskedtél.

A szentek azt tanítják, hogy nagyobb érdem apróságokat cselekedni másnak parancsára, mint nagyokat saját akaratunkból.

A világ bölcsesége gunyolja az engedelmes szívek alázatos egyszerűségét, s miért? mert meg nem fogja azokat, mik az Isten lelkétől vannak.*)

De mit gondol az emberek ítéletével, ki az evangéliomot választá élete vezérfonalaul?

Nem minden engedelmességnek van érdeme. Ha elüljáródnak csak azért engedelmeskedel, mert

*) 1. Kor. 2. 14.

öt jeles tulajdonságínál fogva, arra méltónak találod, engedelmességed csak természetes, s ennél fogva jutalmat azért legfőlebb az emberek részéről várhatsz.

Ki csak az olyanokban engedelmeskedik készséggel s örömmel, mikben maga is kedvét találja, az nemannyira mások, mintinkább saját akaratát követi, az nemannyira engedelmeskedik, mintinkább önmagát elégíti ki.

A valóban engedelmes ember nem enged magának sem halasztást a parancsolat végrehajtásában, sem zugolódást a parancsoló ellenében.

A szentírás arra tanít minket, hogy engedelmesek legyünk urainknak minden félelemmel, nemcsak a kegyeseknek és szelideknek, hanem a nehéztermészetűeknek is.*)

Kevésbé találunk oly nehéznek az engedelmességet, ha nemannyira az embert tekintenők, kinek engedelmeskedünk, mintinkább az Istent, kiért engedelmeskednünk kell.

Az engedelmes ember, a Szentlélek tanúsága szerint, győzni fog.**)

Saját akaratunk sok tévedésnek forrása; ellenben az engedelmesség megszenteli e forrást, megóv minket sok kihágás és bánattól, s kiérdemli számunkra Istennek tetszését.

*) 1 Pét. 2. 8. — **) Péld. 21. 28.

MÁSODIK KÖNYV.

A Bold. Szüz élete s erényei Krisztus
urunk születésétől keserves kinszen-
vedése s halálaig.

MÁSODIK KÖNYV.

A Bold. Szűz élete a erényei Krisztus
urunk szülésétől kezdve kirazem-
vedése a haláláig.

I. FEJEZET.

A szegények boldogságáról.

(Szolga.) Örömmel látom, Szüzanyám, azt a csendes, tökéletes nyugalmat, mely arcodon, de nemcsak arcodon, hanem szivedben is honolt, midőn Jézust a betlehemi istállóban világra hozád.

A lenéző szavak, melyekkel Betlehemben itt is, amott is elutasítanák, midőn szállásért könyörögtél, nem zavarák meg nyugalmaidat, nem törheték meg beketüresedet.

Az angyalok királynéja örömmel látta magát egy szegény istállóban szegény pásztoemberektől körülvéve.

Oh, te ezerszer megelégedettebb valál e rongyos istállóban, szegény állapotodban, mint Betlehem dús gazdagai minden bővelkedésök közepette.

(Mária.) Tanuld meg ebből, fiam, hogy mily kevésbe kell vened a földi vagyont; és ha szegény vagy, tanuld megbecsülni szegény sorsodat.

Valóban tarthatják-e boldogtalanoknak magukat a szegények, ha meggondolják, hogy maga az Isten fia úgy akarta, hogy édesanyja csak sze-

gény legyen, hogy őmaga bölcsőjeül egy szegény, nagyon szegény jászlatj választott, hogy egész életében nem talált helyet, hová fejét lehajthatta volna;*) és halálában nem volt egyéb nyoszolyája, mint a kemény keresztfa.

Apostololait is nem a gazdagok s bölcsék közül választá, hanem a tudatlanok és szegények közül.

Szegényeknek jött legkivált hirdetni az evangéliomot; sőt annyira szerette a szegényeket, hogy mondá: Valamit cselekedtek egynek legkisebb atyámfiai közül, úgy tekintem, mintha nekem cselekedtetétek volna**)

A gazdagok lenézik a szegényeket, de ugyanazon Isten, ki mondá: Jaj nektek gazdagok!†) a szegényeket hívta meg vendégségére.††)

Boldogok, mondja Üdvözítőnk, a lelki szegények, mert övék mennyeknek országa; †††) és e szavak csak úgy illetik a szegényeket, kik szeretik szegénységöket, mint a gazdagokat, kik nem ragaszkodnak egész szívökkel gazdagságukhoz.

A szegényeknek tehát sohasem kellene feledni, hogy bár a világ alacsonynaak s megvetendőnek

*) Luk. 9. 58. — **) Mát. 25. 40. — †) Luk. 6. 24.
— ††) Luk. 14. 20. — †††) Mát. 5. 3.

a rta a szegények állapotát, de az evangeliom nemesnek s dicsőnek.

És valóban nem találkoznék szegény, ha hite van, és hite szerént akar élni, ki szegénységét kész volna fölcserélni a gazdagok sorsával s a világ örömeivel.

Fiam, ha bővelkedik az ember, nagyonis ragaszkodik a földhöz s elfeledi az eget, sok kísértetnek van kitéve, és gyakran el is esik. Kivánni a gazdagságot annyi, mint olyas valamit kivánni, mi üdvösségünket leginkább veszélyezteti.

Hasztalan gyűjténk nagy vagyont az életben; halálunk óráján el nem vihetjük azt magunkkal.

Halálunk óráján semmi sem marad nekünk, csak az erény; s az erény gyakorlására legtöbb alkalmat nyújt a szegénység.

A gazdag, kiről az evangeliom emlékezik, a pokolban temetteték el, míg a szegény, a gazdagtól megvetett Lázár, halála után elviteték az angyaloktól Ábrahám kebelébe.*)

(Szolga). Oh édes Szüzanyám, te arra tanitsz engemet, hogy jobb szegénynek lenni, mint gazdagnak; tedd tehát, hogy ezentul ne szeressem, ne kívánjam, csak az égi javakat s a földieket szent megvetéssel tudjam tekinteni.

*) Luk. 16. 22.

II. FEJEZET.

A szántsándékos szegénységről.

(Szolga). Mennyit kelle neked, szűz anyja Istenemnek, mennyit kelle szenvedned szegénységem miatt, de te azért sohasem panaszkodál. Az emberek is mindenre gondoltak inkább, csak arra nem, hogy rajtad segítenének.

De hát miért nem mondád el Jézusnak helyzeted sanyaruságát? Az Isten anyjának csak szólnia kellett volna, s a Fiuisten bizonyosan semmit sem tagad meg tőle.

Azonnal elősiettek volna szolgálatodra mind az angyalok, és boldogoknak érezték volna magukat, hogy a szükségeseket megszerezhetik neked.

(Mária). Fiam, az ember eléggé gazdag, ha bírja Jézust. Kinek minden kincse az Isten, az olyan közönyösen tekint a legnagyobb földi gazdagságra is, és örömet kibékül szegény sorsával.

Látván Jézust, az ég és föld urát s királyát, szegénynyé lenni mi érettünk, hogy az ő szegénysége által mi meggazdagodnánk;*) dicsőségemnek tartám, hozzá hasonló lehetni.

Boldogok a szántsándékos szegények, kik az

*) Kor. 8. 9.

isteni mester példájára lemondanak a világi javokról, hogy ne legyen egyéb gondjok, mint megszerezhetni maguknak Isten szeretetének, s a menyeyei örömeknek drága kincsét.

Boldogok, ha Jézus példájára örömet szenvedik a szegénység sanyaruságát, s ha szívöket egészen elvonják még az olyasoktól is, kiknek élvezete különben meg van engedve.

De kik önmaguk tökéletesítése végett szántszándékos szegénységet fogadtak, jobbra távol állanak azon tökélytől, melyet állapotjuk megkívánna.

A szív gyakran csak úgy ragaszkodik a kis javakhoz, miket magának megszerezhet, mint ragaszkodnék a nagyokhoz, ha azokat megszerezhetné.

Vajjon mondhatja e valaki, hogy Jézusért lön szegényenyé, midőn nem töri ugyan magát a gazdagság után, de az életnek minden kényelmét birni akarja?

Jézus született Betlehemben, élt Názáretben, s meghalt a Kálvárián; ime a példa, melyet követni kell mindazoknak, kik Jézus iránti szeretetből szántszándékos szegénységet fogadtak.

Sőt követni kell minden jó kereszténynek is, elvonván szívét és lelkét a földi javak tulságos szeretetétől.

A Szentlélek nem mondja mindnyájunknak: mondjatok le gazdagságtokról! a világért sem kö-

vetel mindnyájunktól ennyi tökélyt; de igen, mindnyájunknak szól, midőn mondja: Ne kössétek a gazdagsághoz szíveteket.)*

Isten nem állithatja föl országát az olyan szivben, mely a föld veszendő javain csügg.

Midőn Jézus a világra jött, korántsem választotta magának valami, a világ nézete szerint, fényes sorsot: ő megveté a gazdagságot; kell tehát, hogy az általunk is megvetve legyen.

A földi javak hamisak és veszélyesek, kivéve azoknak, kik rajtok az örökkévalókat veszik meg.

III. FEJEZET.

A szegények iránti szeretetről.

(Mária.) Fiam, szeresd a szegényeket; használj föl minden alkalmat, hogy bajaikban segíthesd őket.

Igy megmutatod, hogy méltó gyermeke vagy Istennek, ki szent könyveiben határozottan a szegények atyjaul jelenté ki magát, s az alamizsnálkodást nemcsak egyszerűen javalja, de parancsolja is mindazoknak, kiktől az telik.

(Szolga.) Keresztények segítsége, Szűzanyám! te e tekintetben is nemcsak szóval, de példával is tanítasz engemet. Egyike legalázatosabb szol-

*) 61. Zsolt. 1

gáidnak *) azt mondja, hogy a gazdag ajándékot, melyet a keleti királyok a kis Jézusnak nyujtának, te a szegények között osztád ki.

Pedig nagyon természetes lett volna, ha e kincseket sanyaru helyzeted enyhítésére fordítod, mert Betlehemben a végső szegénységgel küzködél; de e szegénység kedves volt előtted, mivel azáltal hasonló valál isteni gyermekedhez.

Többre becsüléd azt azon kényelmeknél, melyeket ez ajándékokon szerezhattél volna magadnak; meg akartál maradni a szegénység és homályban, melybe, dacára királyi vérből való származásodnak, a gondviselés bölcsődet helyezé.

Mily gyönyörű példája a szántszándékos szegénység s a felebaráti szeretetnek egyszerre! mert hiszen a szegények nyomorának enyhítésére fordítád azt, amivel saját magadon könnyithettél volna.

(Mária.) Fiam, sohsem használhatjuk föl jobban vagyonunkat, mintha azzal a szegényeket segítjük.

Ha vagyonos vagy, jusson eszedbe, hogy a gondviselés csak azért áldott meg egyebek fölött földi javakkal, hogy azokból részesesd az ő szegényeit is.

Ne kövesd azon fukar gazdagokat, kik szütkölködő testvéreik előtt mindig zárva tartják szivöket, és inkább elnézik, mint vesznek el a nyo-

*) Szent-Bonaventura.

mortól, hogysem fölségelésökre valamit sajátjokból elszakasztanának.

Az ilyenek csak a jelenre gyűjtenek, de eljő a pillanat, midőn átköltözvén az örökkévalóságba, fölébrednek mintegy mély álomból, s türesen találalándják kezeiket.*)

Kövessd azon részvékeny, szeretetteljes gazdagokat, kik a szegények atyjává teszik magukat, s bőkezűek lévén az alamizsnában, csöppet sem irtoznak maguk inkább szükségét szenvedni.

Ah, mennyien áldják az ilyeneket már e földön, de az áldások legédesebbike még az égben vár reájok.

Gyakran már ideleln a földön is uzsorával fizeti vissza nekik az Ur, mit szeretetök a nyomor kezeibe ad; de a jutalom, mely reájok az örökkévalóságban vár, fölü fogja mulni minden várakozásukat.

Ha vétkeik által elzárták maguk előtt az eget, az alamizsna oly kulcs, melylyel azt újra fölnyithatják, melylyel megválthatják gonoszágaikat.**)

Légy ugyan takarékos, de ne keményszivű, sem fukar. Mily szép takarékoság, midőn valaki azért gazdálkodik, hogy annál többet juttathasson a szegényeknek!

*) 75. Zsolt. 6. — **) Tób. 4. 8.

Hacsak nem vagy földhöz ragadt szegény, ne gondold, hogy föl vagy mentve az alamizsnálkodástól.

A mint telik tőled, úgy adakozzál.*)

Ha bővelkedel, adj bőven; ha kevéssel bírsz, a keveset is örömet oszt meg a szegénnyel.

Oh, fiam, kik e földön irgalmasak valának, mily édes bizodalommal fognak megjelenhetni az irgalom Istenének ítélőszéke előtt.

IV. FEJEZET.

Az elmélkedés szükséges és hasznos voltáról.

(Szolga.) Te szegény betlehem-i jászol, mondd meg nekünk, mit tett Mária, midőn a pásztorok eljövének imádni a megszületett Jézust?

Vagy mondd el inkább temagad, szeplőtelen Szentszüz, mondd el nekünk, mit tettél akkor?

(Mária.) Fiam, midőn az isteni kisdedet jászolyba fektetve s pólyákba takarva magam előtt láttam, eszem megállt, s e kisdeden kívül semmit sem láték, de még csak gondolni sem tudtam egyébre.

A nagy csodán, mely szemeim előtt történt, én

*) Tób. 4. 8.

még jobban álmélkodám, mint a pásztorok, s lelke-
met csak ez tölté el egészen, csak ez foglalkodtatá.

E pillanattól ezernyi gyöngéd érzelem váltá
föl egymást szivemben szakadatlanul; e pillanattól
sohasem szünek meg áldást s dicséretet mondani
a Mindenhatónak.

Ha te, fiam, áthatva akarsz lenni hitünk nagy
igazságaitól: szükség, hogy azokkal komolyan
foglalkozzál, hogy azok fölött mélyen és sokszor
elmélkedjél.

A keresztények nagyobb részének hite csak
azért oly ingatag, mert nem táplálják s nem erő-
sitik azt elmélkedés által.

Mennyi a bűn, mennyi a rendetlenség a földön;
s ennek forrása egyedül az örök igazságokróli
megfeledezésben rejlik.

Hogy a szentek el tudták vonni szivök szerete-
tét a teremtményektől, s hogy minden érzeményök-
kel csak a teremtőt keresék: annak oka nem más,
mint hogy gyakran elmélkedének az Isten töké-
lyei s az emberi dolgok mulandósága fölött.

Ennek köszönhetik, hogy megtanulák becsülni
csak azt, mi Isten szemeiben is nagy és becsü-
lendő; hogy szivök égi lángokra gyuladt, s e lán-
gok nem tudtak másutt megpihenni, csak Isten
kebelén.

Egy napot se engedj tehát elmulni anélkül,

hogy az üdv valamelyik igazságáról ne elmélkednél; így fogod sajátoddá tenni a szentek tudományát.

Ne mentegesd magad, mint annyian, hogy nincs időd az elmélkedésre; nem az idő az, mi nálad hiányzik, de az akarat.

Hiszen ez életben csak egy munka néz reád tulajdonképen: az üdvösségnek munkája; ha valami, ez bizonyosan megérdemli mindennapi gondjaidat.

Mindennap találsz magadnak időt arra, hogy földi s veszendő érdekeid fölött gondolkozzál; de van-e, mi téged közelebbről érdekelhetne, s mi reád nézve fontosabb eredményü lehetne, mint az örökkévalóság?

Ne mondd, hogy nem tudsz elmélkedni; te képes vagy ezernyi hiábavaló tárgy fölött komolyan gondolkozni, — s midőn a legfontosabb, a hitvallás és az örökkévalóságról van szó, akkor tudatlansággal mentegetőznél?

Csak a legvastagabb hitközönyösség szülheti, hogy elhanyagoljuk az elmélkedést, a megigazulásnak e hathatós eszközét.

Fiam, a te életed mindig a legrendesebb lesz, ha naponkint csak kis időt veszesz is magadnak arra, hogy megvizsgáld, vajjon olyan vagy e Isten előtt, mint aminőnek kellene lenned.

A halál nem fog téged váratlanul meglepni,

ha mindennap tanulni fogod, hogyan kell jól meghalni.

Ha naponkint az oltár zsámolyán vagy otthon feszületed előtt csak egy negyedóraig fogsz elmélkedni Isten nagysága, az ő irgalmassága, ígéretei s fenyegetéseiről, oly tudományt gyűjtesz magadnak, mely többet ér a bölcsek minden tanánál, mely mindenre megtanithat, csak az üdvösségre nem.

Mit használ az embernek, ha szellemét fölgazdagítá is mindazon ismeretekkel, melyek a világ szerént hasznosak és becsesek; de nem bírja azokat, melyekkel birtak a szentek, s melyek a szenteket szentekké tevék?

Senki sem lesz erényes azért, hogy kíván erényes lenni; arra komoly tanulmányozás s az eszközök fölhasználása szükségeltetik.

Kérdd Jézust állhatatosan, hogy adjon neked malasztot legyőzhetni idegenkedésedet egy oly lelkgyakorlat iránt, melytől a sátán elidegeníteni akar, s csak azért, mert jól tudja, hogy annak használata mily fontos reád nézve.

Nemesak tenéletedre lesz az a leghasznosabb befolyással, de mindazokéra is, kik gondjaidra vannak bízva.

V. FEJEZET.

Isten törvényének megtartásáról.

Mária a Szentlélektől fogadá méhébe Jézust; anya lön, anélkül hogy megszűnt volna szüz lenni, Szentfiának születése csak még tisztábbá tette őt, a tisztulásnak törvénye tehát semmiesetre sem kötelezé.

Mégis meg akará tartani e törvényt, sőt megtartá oly szigorral, hogy a legkisebb körülményt sem mellőzte el.

Jézus alája vetvén magát a körülmetéltetés törvényének, Mária sem akart kivétel lenni; isteni gyermekének szép példáját követni akará.

Mennyire megszégyenit e példa bennünket, kik, ha arról van szó, hogy Isten törvényét teljesítsük, ürügyeket keresünk és hozunk föl, csak-hogy engedelmeskednünk, Istennek szolgálnunk ne kelljen.

Valóban különös, hogy a legfőbb lénynek vonakodnak engedelmeskedni azok, kik mindenben tőle függenek.

Hitvány hamu és por létedre, ember! azt mered-e mondani a királyok királyának az Istennek, hogy nem tudsz neki engedelmeskedni, hogy szent törvénye a lehetetlent kívánja tőled? Ah, mily vakmerőség, mily megátalkodottság!

Szégyen reánk! hogy elviselhetlennek találjuk az Ur igáját, noha ő maga mondja, hogy az édes és könnyű; és önkényt viseljük azt, melyet a világ szorít nyakunkra, bármely zsarnoki is az.

Szolgálván a világot, odadobjuk neki mindazt, mi legszebb, legdrágább: az élet virágát, a lélek ifjúságát, a szív ártatlanságát, s az erők, a tehetségek egész tevékenységét; — mi az Istent illeti? az ő számára kitűzünk a jövőben egy életszakot, melyben — mint mondani szokás — majd neki is szolgálunk.

Mi más szavakkal annyit tesz, hogy Istennek csak az élet alját, az érzelmek salakját tartjuk fön — csak azt, mi már a világnak nem fog kelleni.

Hogy a világnak tetszhesünk, naponkint hódolunk, még pedig vakon, minden szeszélyének, s legbolondabb szokásinak is; de midőn arról van szó, hogy nyerjük meg Istennek tetszését parancsolatinak készsége betöltése által, már ezt keménynek találjuk, sőt mindenféle okokat előkeresünk, csak hogy igáját lerázhassuk magunkról.

Ha tenmagadtól kérsz tanácsot, vagy épen a világtól, mielőtt arra határoznád magadat, hogy megtartsd-e Isten törvényét, sohasem fogod azt megtartani, vagy legfőlebb csak úgy féligmeddig, mert az Ur törvénye ellenkezik saját hajlamaid s a világ szokásával.

Nem az emberi természet és nemis a világ az, melytől tanácsot kell kérnünk azokra nézve, mik Isten törvényeit illetik; mert természetünk mindenáron csak szabadulni akar azon törvényektől, s a világ pártot ütni azok ellen.

Oh mindenható Isten! kinek egyedül van jogod akarni, anélkül, hogy nekünk jogunk volna kutatni akaratom okát: Nyisd meg szívemet a te törvényednek! *)

Igazságosságod örökké igaz marad, és törvényed helyes; **) hulljanak azok, miként a harmat***) az én szívembe!

A te koronás prófétád azt zengi nekünk egyik-legszebb énekében, †) hogy örök béke honol azok szívében, kik szeretik s megtartják törvényedet.

Mert a te törvényed bölcseséget ad a legegységűbbnek is, elüzi a szív szomorúságát, elvezet az igaz boldogságra s megvilágosítja homályos értelmünket.

Mert a te törvényed kívánatosabb, mint az arany és gyémánt, s édesebb, mint a legtisztább szinméz.

Ah, fölteszem magamban ujjal, hogy sohasem távozandom el attól. Uram, erősíts meg föl-tételemben.

*) Makab. 2. 1. 4. — **) 118 zsolt. 142.

***) Mózes 5. 32. 2. — †) 118 Zsolt.

Életemnek utolsó lehelleteig meg akarom tartani a te törvényedet, mert olyan az énelöttem, mint egy gazdag örökség, mint szemeimnek drága fénye, mint életemnek legfőbb öröme.

VI. FEJEZET.

A jó példaadásról.

Mária megtartá a tisztulásnak törvényét, ne-hogy megbotránkoztassa a zsidókat, kik előtt szüz-anysága ismeretlen volt.

Megtartá e törvényt, hogy mindazoknak kiknek a megtestesülés nagy titkát Isten kijelentendi, példát adjon a föltétlen s kész engedelmességre.

Azért te is, keresztény lélek, sohase mulaszd el megtenni a jót, habár arra nemis vagy kötelezve, de ha annak elmulasztása által botrányt okoznál.

És kelljen bár emiatt legédesebb ajtatoskodásodat megszakasztanod, ne habozzál, mert ez anynyi, mint az Istent az Istenért hagyni el.

Aki szereti az Istent, az csak azon van, hogy minél több szívet nyerhessen meg neki ; erre pedig nincsen sikeresebb mód, mint jó példaadással megmutatni másoknak, hogy mennyire szeretjük az Urat.

Lelkesítő szavak által megkedveltethetjük az erényt, de annak követésére csak a jó példák ragadnak ; a szentek példái szülték a szenteket.

Az erények azon példái, melyeket az aposto-

lok s az első keresztények adának, nem kevésbé hatottak a kedélyekre, mint tanításaik s csodáik.

Ah, mi kevesen vannak a mai keresztények között, kik a jó példa által Jézus-Krisztusnak jó illata lennének!

Ugylátszik, mintha az emberek csak azért érintkeznének egymással, hogy egymást kölcsönösen csak rontsák azon rossz példák által, melyeket egymásnak adnak.

Ha már el akarsz kárhozni, kárhozzál el magad, és ne tedd, hogy elkárhozzék miattad erőtlen atyádfia is, akiért szintén meghalt a Krisztus.*)

Mily bűn, elrabolni atyádfiának földi javait; hát még elrabolni tőle az örökkétartó jókat mekkora lehet!? Ez annyi volna, mint az ördögnek küldöttje s megbizottja lenni.

Mindenekelőtt pedig azok, kik egyebek fölé vannak helyezve, kötelesek jó példával elülmenni, mert alattvalóik rendszeren az ő példájok után szoktak indulni.

De legkivált kötelességök ez a nagyoknak, mert ha ők semmibe sem veszik az Isten, az egyház törvényeit, csakhamar egész sereg követőre találандanak; mert hiszen ki ne tartaná dicsőségének ily példányokat utánozhatni?

*) 1. Kor. 8. 10.

Vagy tán nagyobbak ők, mint Mária volt, ki Isten anyja lévén, Isten után a legnagyobb méltóságra emeltetett?

Megtanulhatnak e Szentszűztől Isten dicsőségének előmozdítására használni azon magas rangot, melybe őket Isten helyezé.

Avagy a magas rang címül szolgálhatna arra, hogy kevésbbé legyünk keresztények?

A nagyobb méltóság, jól fölvéve, nem egyéb, mint nagyobb kötelezettség.

VII. FEJEZET.

A megaláztatás szeretete és becséről.

Én Istenem, mily nagy megaláztatás volt a te Szüzanyádra nézve megtartani a tisztulás törvényét, mely különben csak a közönséges anyákra szólt.

Szüzi hirneve, melyre oly igen féltékeny vala, midőn az angyal megtestesülésed hírét megvivé neki, e törvény megtartása által elhomályosult ugyan, de tudván, hogy egykoron a te osztályrészed is csak szégyen s megvetés leend, boldognak érezé magát, hogy e tekintetben is hasonlithat hozzád.

Minél inkább megkülönböztetéd őt egyéb asszonyok között, annál nagyobb kedvét találta abban, hogy magát megalázza s nagy méltóságát elföldözze.

Aki, mint Mária, nem kíván másnak, csak Istennek tetszeni, keveset ad az emberek dicséretére, és tapsaira még kevesebbet.

A valódi erénynek nincs is más vágyódása, mint az Ur tekintetét vonni magára; az emberek bár félreismerjék vagy bár megvessék is — csak annál boldogabbnak érzi magát.

A gondviselés, mely örködik az igazak fölött, gyakran a megaláztatások keresztutján vezeti őket a becstületés, sőt a dicsőség ajtajához is.

Önszeretetünk, kétségkívül, nehezen tűri, hogy megaláztassunk, de épen ez oknál fogva üdvös olyannyira megaláztatnunk.

A szentek hálát adának Istennek, mint valami nagy kegyelemért, ha érette gyaláztatot szenvedhettek.

S ha én még nem érzek így, annak oka, hogy én még egészen földi, egészen csak testi ember vagyok, s hogy nem egyedül az Isten az, kit keresek.

Sőt találkoznak szentek, kik arra kérték az Istent, hogy minél jobban aláztassa meg őket; annyira nagy volt benök a tökéletesség utáni vágy.

Már, ha nincs bennem ennyi lelkesültség, legalább megadással kell fogadnom azon megaláztatásokat, melyeket Isten küld reám enjavamért, bár anélkül, hogy kérném tőle azokat.

Az Isten Fia megalázta magát, mint az apos-

tól mondja, egészen a halálig; ime a példa, melyet követnem kell.

Irtózni a megaláztatásoktól annyi, mint irtózni, nehogy hasonlók legyünk Krisztus urunkhoz, mert a megaláztatások hozzája tesznek minket hasonlókká.

És ha Isten olykor megengedi, hogy megaláztassunk, az csak azért van, mert tökéletesíteni akarja bennünk az ő Fiának hasonlóságát.

Azért tehát örömmel és hálával kell fogadnunk minden megaláztatást, mint fogadnók Krisztus urunk keresztjének egy részecskéjét.

VIII. FEJEZET.

Hogyan kell megtennünk az áldozatokat melyeket tőlünk Isten kíván.

(Szolga). Az áldozat, melyet minden anya megtőn Izrael leányai között, midőn elsőszülött gyermekét az Ur szent templomában bemutatá ezen áldozat nekik kevésbe került; de midőn te mutatád be Szentfiadat, Szüzanyám! ez reád nézve valódi áldozat vala.

Tudtad, hogy jönnie kell majd egy napnak, midőn ő életét fogja az emberek üdveért áldozni, s azért te már ekkor följánlád őt Istennek, mint engesztelő-áldozatot.

Igen, olyképen áldoztad te fel őt, mint amiképen föláldozta ő önmagát a mennyei atyának.

S ez volt mintegy első cseppje azon keserű pohárnak, melyből Krisztus urunk utolsó leheleteig folyton ittál.

Ártatlan lelkedet már ekkor kezdé átjární a fájdalom töre,*) melyről már az öreg Simeon szólt, midőn a kis Jézust tartá karjain.

A közönséges anyák szeretik gyermeköket, de azok mellett szeretnek még egyebeket is — szeretik, és még mennyire! a hiúságokat, önmagukat; de te, te szeretéd Jézust egész szivedből s anélkül, hogy rajta kívül más valamit szeretted volna.

Ő volt egyetlen gyermeked, de mellette, csak alig izlelhetéd meg, hogy mily édes anyának — s kívált ily gyermek anyjának lenni!

Mert mihelyt megjött a nap, melyen be kelle őt mutatni az Urnak,**) te azonnal utra keltél, azonnal kész voltál anyai kebledről leszakasztani s Istennek föláldozni gyermekedet.

Ábrahámnak méltó leánya, s Ábrahám hitének örököse! elfojtád magadban a természet szavát, hogy ne halljad, csupán az Istent, ki föláldoztatni kívánta általad azt, mi legkedvesebb volt előtted a világon.

(Mária). Az én példámra, fiam, légy erős és ál-

*) Lukács 2. 36. — **) Lukács 2. 22.

dozatkész, ha valamit kíván tőled az Isten, bármi legyen is az.

Fájdalom! tőlem azt kívánta, hogy áldozzam föl neki, amit eléggé volt okom véghetetlenül szeretni; de tőled — mit kíván ő tőled közönségesen? hogy mondj le érette arról, mit különben is gyűlölnöd kellene.

Ha igazán szereted az Istent, szeretetednek fő jellemvonása kell, hogy legyen az áldozatkészség; a szűkkeblű ember nem tudja, hogy mi az: szeretni....

Avagy nem akarni semmi olyast föl vállalni, ami nehéz, s a nehézségek láttára visszatántorodni — vajjon ez szeretet?

A valódi szeretet a szenvedés s küzdelemben mutatja ki magát; a finnyásság nem fér össze Jézus tanítványának hivatása s érzelmeivel.

Ha Istennek kedves áldozatot akarsz tenni, tedd azt készséggel s anélkül, hogy vizsgálnád, mibe kerül az neked.

A világ az ő követőitől a legnehezebb áldozatokat szokta kívánni, s mégis elég csak szólnia, hogy rögtön s egészen rendelkezésére álljunk; tehát egyedül csak Isten volna az, kinek nem tudnánk hozni semmi áldozatot, anélkül, hogy jóelőre meg ne vizsgálnók, vajjon nem kíván-e tőlünk sokat?

Oh fiam! nagyon kevésbé szereted az Istent, ha magad akarod meghatározni, hogy ennyit megteszesz érte, de többet nem.

A világnak, mely pedig csak szeszélyei által vezetteti magát, s csupán érdekből tud szeretni, a világnak nem mernénk följánlani oly szívet, mint aminőt a keresztények legnagyobb része följánl Istennek.

A gyermek, ki csak azt teszi meg atyjának, ami elkerülhetlen kötelessége, a házastárs, ki keveset törődik azzal, hogy hitvesének kedve ellenére van-e valamely cselekedete, vajjon elhitethetik-e magukkal, hogy őszintén, hogy úgy, amint kell, szeretnek?

Isten végtelenül jó minden teremtménye iránt, de egyuttal szerelémföltő Isten is.

Csak az szolgál neki úgy, amint kell s amint ő meg is érdemli, ki minden akaratának alája vetett, tökéletes*) szívvvel szolgálja őt.

Szégelyd magad, hogy oly gyáva vagy szolgálataiban, szégelyd magad, hogy oly keveset teszel érte, miután ő annyit tőn érted.

Vagy úgy találod, hogy némelykor nehezeket kíván tőled? Oh fiam, még nehezebbeket is kívánand, mert méltóvá kell tenned magadat az ő jutalmára.

*) Kolosz. 4. 12.

A vagyont, nyugalmat, hirnevet, egészséget — mind, sőt magát az életet is kívánhatja tőled, mert mindehhez joga van.

Neis csodálkozzál, ha sokat adván neki, még többet kíván tőled; ezt csak azért teszi, hogy minél több kegyelmében részesíthessen itt a földön, s minél több jutalomban fön az égben.

IX. FEJEZET.

Hogyan kell tekintenünk a bajokat, melyek fenyegetnek bennünket.

(Mária). Fiam, mi az oka, hogy könyeket hullatsz, és sohajokkal ostromlod az eget?

(Szolga). Ah, szentek királynéja, alig kezdék élvezni némi nyugalmat, s ime, máris új könyvek között találom magamat.

Az igazságtalanság, a rágalom, a hálátlanság újra összeesküdtek ellenem; oh szeretetre méltó anya! járj közben érettem a te Szentfiadnál.

(Mária). Te fiam, körülbelül oly helyzetben vagy, mint én valék, midőn a jeruzsálemi templomban az öreg Simeon jövendölését hallám.

Miután Jézus jövendő dicsőségét kijelenté, hozzám fordulva mondá, hogy az én lelkemet is átjárja a fájdalomak töre, s osztozni fogok mindabban, mit fiam szenvedni fog.

Különben én már a szentkönyvekből tudtam előre mindazt, mit Jézusnak szenvednie kellett. A meggyilkolt Abel, az elárult József, az üldözött Dávid s a husvétii bárány . . . mindannyi képek valának, melyek azt ábrázolák, hogy mi fog történni vele.

És e képek, Jézus kinszenvedése és halálának képei megkeseríték egész életemet, mert szemeim előtt lebegtek egész életemben.

Már akkor, midőn még Jézust ölemben hordozám, fájdalmas sohaj szakadt szivemből valahányszor csak rája tekinték, mert mindannyiszor eszembe jutott, hogy ő nem fogja másként megválthatni a világot, csak a legkinosabb halál által.

Midőn a jeruzsálemi templomban láttam, hogy egy bárányt vagy galambot föláladoznak, mindig az jutott eszembe, hogy Jézus is így fog föláladoztatni egykoron.

(Szolga). Elképzelem, Szüzanyám, hogy mily szomorunak kelle lenni a te életednek, s hogy az egyház méltán nevez téged a vértanuk királynéjának.

A vértanuk lefejeztettek, odadobattak a vadállatoknak, tűz vagy víz által elvették életöket, de szenvedéseik rendesen nem tartottak soká; te egész harminchárom évig szenvedél.

És mindez idő alatt nagyobb bátorsággal és erővel, mint együttvéve valamennyi vértanu, s a

leghősiesebb módon néztél eléje az újabb meg újabb szenvedéseknek, melyeket az Ur reád mért, s különösen annak, mely a Kálvária hegyén várt reád.

Én ellenben maga a megtestesült gyöngeség s gyávaság vagyok, ha látom, hogy nehéz napok, hogy szenvedések fenyegetnek.

Ha fájdalmad mindig megújult, valahányszor csak azon kinokra gondolál, melyeket egykor Szentfiadnak kiállnia kellend, te mindig megújítád azon első áldozatodat, melylyel őt a templomban az Urnak följajánlád.

Lelked a legmélyebb szomorúságba volt elmerülve, de azért nyugalma nem változott, mert a legtökélyesebb megadással csak azt akartad, amit Isten akart.

És én borzadok, ha látom, hogy Isten új keresztekét bocsát reám; nincs többé nyugalom, nincs békeségem, lelkem föllázad, szívem panaszszal telik meg.

(Mária). Fiam, hü az Isten, ki ezután sem hagy benneteket a fölött kísértetni, amint erőtök elbirhatja, sőt inkább a kísértettel együtt erőnövekedést is szerez.*)

Hallgass kegyelmének szavára, mely szivedből beszél hozzád, engedj szent sugalatinak; minél

*) 1. Kor. 10, 13.

több keresztet küld reád Isten, annál több módot is fog nyújtani azoknak elviselésére.

A keresztetek a legbecsesb ajándékok, melyeket Isten teremtményeinek adhat, s a keresztetek elfogadása a legkedvesebb áldozat, melyet csak nyújthatunk a Teremtőnek.

Ha a keresztetek, melyeket az Ur reád eresztett, nagyok, az csak azt jelenti, hogy nagy szándékai vannak veled; meg akarnád-e akadályozni, hogy szándékai teljesezésbe menjenek?

Békételességed, panaszaid el nem távoztatják tőled a keresztetek, bármit cselekedjél is, viselned kell azokat; mit lesz tehát okosabb tenned?

Azt fiam, hogy Isten akaratának vesd alá magadat egészen; mondd az apostollal: Isten az Ur, tegye velem azt, amit jónak lát.

És meg fogod látni, hogy Isten, indítatva a te engedelmességed által, és hiven saját ígéretéhez, megkönnyítendi rajtad még jobban, mint gondoltád, a keresztetek, melyek elviselhetleneknek látszának neked.

Megkönnyítendi rajtad annyira, hogy mondani fogod: Minél többet szenvedünk a Krisztusért, annál inkább megvigasztaltunk a Krisztus által.*)

(Szolga). Köszönöm Szüzanyám, a tanításokat,

*) 2. Kor. 1. 5.

melyeket nekem adni kegyeskedel; új életet öntenek azok belém.

Igen, neked köszönhetem, hogy új erőt érzek magamban bátran eléjök menni a szenvedéseknek, melyekre eddig csak gondolni is borzadék.

Áldott legyen az Ur, az én Istenem, ki Szüzanyjának szavai által kezeimet tanítja az ütközetre,*) oly ütközetre, melyben különben elesnem kellene.

X. FEJEZET.

Mit kell tennünk, ha Isten megfoghatlan módon bánik velünk.

Isten váratlanul tudtára adá Máriának Szent-József által, ki ismét az angyaltól volt értesítve, hogy a kis Jézust Heródes haragja elől el kell távolítaniok, s Egyiptomba menekülniök.

De hát az Isten nem változhatta volna-e meg mindenhatóságánál fogva e fejedelem szívét? Megfért e méltóságával, hogy fusson egy gyöngye halandó elől?

Vajjon nem ujithatta volna-e meg Jézusért azon csapásokat, melyekkel sujtá egykor Egyiptomot, hogy választott népét megszabadithassa?

Ah, Mária nem kereste, hogy miért bánik így vele az Isten. És valóban az Ur akaratja meg-

*) 143 Zsolt. 1.

érdemli, hogy egykép hajoljunk meg előtte, akár meg tudjuk fogni annak okát, akár nem.

Lesz-e miből élnie ily hosszú ut alatt, a legnagyobb puszták közepett, s azon az idegen földön, hová küldetik? Mária ezt sem fürkészte.

Azon Isten, ki parancsolá, hogy utra keljen, eléggé hatalmas, hogy eszközöket is szolgáltatson neki a megélhetésre, bár ő mégmost azokat be nem látja.

Egyiptomban fog-e maradni mindig? efelől sem tudakozodott, mert hitte, hogy visszajön, ha Isten úgy fogja akarni, hogy visszajöjjön.

És bár Isten még megfoghatatlanabb módon rendelkezne is vele, lelke nyugalmaiból még akkor sem veszítene semmit.

De miért is nyugtalankodnék az, ki hiszi, hogy Isten vezérli őt? Van-e biztosabb kalauz, mint maga az Isten?

Uram, te azt akarod, hogy oly utakon járjak, melyek előttem ismeretlenek; te akarod, s ez nekem elég, mert már maga a te pusztá akaratod elég indító ok énreám nézve.

Én nem tudom, hová megyek, de bizton hiszem, hogy ha oly bölcs kalauz által engedem magamat vezettetni, mint te, soha egy ballépést sem fogok tenni.

Fogjon körül bár a legnagyobb sötétség, lépé-

seim mégis biztosak lesznek, mert bizonyos vagyok benne, hogy te el nem fogsz hagyni engemet.

Mit is használna nekem gyöngé belátásom egy oly pályán, melyet te nyitasz meg előttem, s melyen hogy föltétlen engedelmességgel haladjak, te akarod? Ha te parancsolsz velem, engedelmeskednem kell, anélkül, hogy haboznám vagy okoskodnám.

Egy okos s bölcsbelátásu ember vezetésére egész nyugalommal rábíznom magamat; tehát csak teirántad volnék bizalmatlan, oh örök Bölcsesség, mikor te magad vagy az, ki vezetsz engemet.

Te gyakran oly utakat választasz céljaid elérésére, melyek azokkal egészen ellenkezőknek látszanak, de épezért bármily megfoghatatlanok legyenek is előttem velem való szándékaid, mindenkor csak imádni fogom azokat; te sok olyast tehetsz, amit én megfogni sem tudok.

Bár a te utaid a legtitokteljesebbek, de azért korántsem kevésbbé imáandók; műveiden mindig ottvan a legnagyobb bölcsesség jellege, noha azok mindig titkosak előttünk.

Még akkor is tehát ha legkevésbbé sem bírom fölfogni parancsolatidnak okát, még akkor is a legmélyebb hódolattal fogadom el azokat, mint azon igazságokat, melyeket te magad jelentettél ki nekem.

Hiszen ez igazságokat sem foghatom én meg,

s mégis hiszem — jobban hiszem, mintha saját szemimmal győződhetném meg rólok, mert te vagy az Uram, ki nekem azokat kinyilatkoztatád.

XI. FEJEZET.

Hogy Istennek gondja van az igazakra.

(Szolga.) Örömmel látom, Szüzanyám! mily nyugodt lélekkel keltél utra, midőn Egyiptomba kelle menned.

Meg valál győződve, hogy Isten örködni fog fölötted utaidon, és akkor sem hagyand el, ha már elérted a helyet, melyet ő maga tüzött ki számodra.

S valóban, lehetséges lett volna-e, hogy ne lettek volna nyitva szemei fölötted, s azon édes, szent teher fölött, mely kebleden pihent?

Nem, nem, neked nem volt mit tartani sem az éjjeli leselkedésektől, sem a fényes nappal pusztító ellenséges kezeketől.*)

Az Ur megparancsolá angyalinak felőled, hogy őrizzenek minden utaidban.**)

Megparancsolá, hogy távoztassanak el tőled minden veszélyt, s ha szükség kezeiken hordozzanak téged.

S legyen bár a föld, hová mégy, telve mér-

*) 90. Zsolt. 6. — **) 90. Zsolt. 11.

ges szárnyasok s vadállatokkal: Áspis-kigyón, s baziliskon sértetlenül fogsz jární s összetapodod az oroszlányt és sárkányt. *)

(Mária.) Fiam, az Ur megigéré nem egy helyén az ő szentkönyveinek, hogy ótalmába veszi azokat, kik benne biznak.

Bármily nehezét parancsoljon is tehát neked az Ur, sohase busulj, s ne késsél azt teljesíteni; csak remélj őbenne, s ő megsegít téged.

Ha akarátának teljesítése miatt a legnagyobb nyomornak tennéd is ki magadat, csak vedd az Urra gondodat, és ő eltart téged, mert az igazak segedelme az Úrtól vagon, ki a nyomoruság idején erősségök.**)

Gunyoljanak, gyűlöljenek, üldözzenek bár a gonoszok, te csak remélj az Urban, és ő meg fog menteni a gonoszoktól.***)

Maga a bizalom, melylyel az igazak Isten iránt viseltetnek, kezeskedik nekik arról, hogy ótalmat fognak találni nála; és ha egy időre elhagyni látszanék is őket, végre megengedi, hogy föl találják nyugalmokat.†)

Mig Bethulia lakosai már azt gondolák, hogy egészen elfeledte őket apáik Istene: az ő gondvi-

*) 90. Zsolt. 13. — **) 36. Zsolt. 39. — ***) 36. Zsolt. 40. — †) 54. Zsolt. 23.

selésének szemei még jobban örködének fölöttök, mint valaha.

Jákob szűz fia, József, sem volt elfeledve Egyiptomban. Bár sötét tömlőre vetve, nehéz láncok közt sinlett, egyszerre csak megnyiltak előtte börtönének ajtai, hogy osztozzék a király hatalmas méltóságában.

Azonban nem mindig történik, hogy a gondviselés megszabadítja az igazakat minden baj és veszélytől, és szükségekben oly módon segít rajtuk, amint kívánják és kérik; de akár megszabadítja őket, akár nem: végzései mégis mindig egyenlően csodálatosak és imádandók.

Isten mindenkor megadja nekik az ő sanyarúságaikban a béketűrés kegyelmét, és ezt megadván, nagyobb kegyelmet éreztet velök, mintha a legnagyobb jóléttel áldaná meg őket.

Hányan vannak a keresztények között, kik mindenben szükségét szenvednek, s mégis ugylát-szik, mintha semmi hijával sem volnának; anynyira meg vannak elégedve sorsukkal. Áldják a gondviselést, s a világ minden kincseért sem cse-rélnének a világ gazdagaival.

Folyamodjál tehát minden szükségben az Urhoz, bizd reá magadat; a segély, melyet tőle nyerendesz, ha tán nemis lesz mindig kézzelfogható, de azért nem leend kevésbbé valárd s vigasztaló.

XII. FEJEZET.

Hogy nincs oly állapot, melyben ne szolgálhatnánk Istennek.

(Mária.) Fiam, mit békételenkedel, miért panaszkodol sorsod, állapotod ellen? Mondod, hogy azért, mert nem tudsz abban úgy szolgálni Istennek, amint kellene? De, nézd, az ég tele van szentekkel, kik szentekké lettek a tiedhez egészen hasonló állapotban.

Én megtalálám az Istent Egyiptomban is, csak úgy, mint megtaláltam Judeában, és ott az előbbenihez hasonló módon igyekeztem neki szolgálni.

Ha az ember megőrzi Isten kegyelmét és szeretetét mindenütt, mindenütt lehet megelégedett.

Úgy gondolod nemde, hogy mind én, mind pedig Szent-József, csak nehezen tudtuk elhagyni Izrael földét; mi mégis legkisebb bánatot sem mutattunk, mert az Úr hitt ki onnat bennünket.

És midőn visszahivatánk, csak abban találtuk minden gyönyörűségünket, hogy teljesíthetjük Isten akaratát, mely egyedüli vezérfonala volt egész életünknek.

Ha te fiam, nem kívánod saját akaratodat követni, hanem a mennyei Atyáét, akkor meg leszel elégedve, bármily állapotba helyezzen is az Isten, és nem fogsz áhítozni más után.

Isten mindenkinek kijelöl egy pályát, melyen haladva szentté lehet; és azért szörnyen téved, ki azt képzei, hogy más uton is megigazulhat.

Isten malasztja nélkül senkisé is üdvözülhet; igen, de Isten a malasztot mindenkinek azon mértékben adja, amint az szükséges azon életmódhoz s kötelességekhez, melyeket élénk szab.

Ki magányba vonult, annak nem szabad sajnálnia, hogy elhagyta a világot, és kinek a világban kell élnie, az nem mondhatja, hogy abban nem üdvözülhet; egyiknek is, másiknak is az a legjobb állapot, melybe Isten helyezé.

Bármely állapotban is, üdvösségünk csak attól függ: miként munkálkodunk együtt Isten malasztjával?

Keresztelő-Szent-János szentté lön a Jordán partjain, hová Isten vezérlé, s nem is kívánczozott el onnat; az apostolok életmódja, kik Krisztust követék s tanításait hallgaták, nem látszék neki alkalmasabbnak a megigazulásra.

Nem, a te állapotod távolról sem akadályozza megigazulásodat, mert utoljára is sem a helyzet, sem az öltözet nem teszi szentté az embert, sőt inkább az ember szenteli meg azokat.

Gyakorta nemannyira jobblét utáni sovárgás, mintinkább nyugtalanokodásból kívánczozik az ember más állapotba, más körülmények közé.

De hát mit nyer a cserével? Talán jobbá lesz általa? Helyzetét, körülményeit megváltoztatta, de megváltoztatá e velök együtt szívét s jellemét is?

Hibáit, szóval, egész én-jét az ember minden-hová önmagával viszi; tenmagadat, fiam, tenmagadat, és nem állapotod kell megváltoztatnod.

Szenteld meg foglalatosságodat, följánlván azokat Isten dicsőségére, és akkor nem fogsz panaszkodhatni, hogy miattok nem szolgálhatsz eléggé Istennek.

A teendők sokasága, mely egy nagy ország kormányzásával együttjár, nem akadályozá Dávid királyt, hogy imádkozzék s napjában hetszer mondjon dicséretet az Urnak.*)

Távol attól, hogy a kötelességek halmaza hátráltatta volna a szenteket, hogy szentekké legyenek, sőtinkább szentségök tette őket képesekké megfelelni kötelességeiknek.

Nemis abban áll a szentség, hogy Istennek ott és aként szolgáljunk, ahol és amiként mi akarnók, hanem ahol és amiként ő akarja.

A kórágyon, ha rajta Isten akaratján megnyugodva fekszel, nagyobb dicsőséget szerezhetsz az Urnak, mintha lelkedet adnád, csakhogy az ő szolgálatára minél többeket nyerj meg.

*) 118 Zsolt. 164.

XIII. FEJEZET.

Az Isten szolgálatábani buzgóságról.

(Szolga). Nincs életedben Szüzanyám, ameny-nyire az előttem ismeretes, nincs egy körülmény, mely a legforróbb buzgalomnak példáját ne szolgálthatná.

Forró buzgalmad volt az, mely az irás szavai szerént esztendőnkint fölvezetett Jeruzsalembe a husvéti ünnepekre.*)

Törvény volt ugyan, hogy a husvéti szentnapokat Jeruzsálemben kell megünnepelni, de e törvény csupán szent jegyesedet kötelezé;**) s te mégis mindig követted őt.

Ah, sokkal önzetlenebbül szeretéd az Istent, hogysem csak azt akartad volna neki megtenni, mi szoros és elkerülhetlen kötelességed vala.

Fájdalom, én hálátlan teremtmény, mindeddig egészen ellenkezőleg viseltem magamat Isten irányában.

Dacára számtalan jótéteményinek, a legszükkeblübb voltam iránta mindig, s parancsolnia kellett nekem azt, hogy őt imádjam, hogy neki szolgáljak.

(Mária). Fiam, ki szereti az Istent, az nem mulaszt el semmi olyast, ami által örömet szerezhet neki.

*) Luk. 2. 41. — **) Moz. 2. köny. 23., 14. és 17.

De te nemis tudod, hogy mennyit érdemel tőled az az Ur, akit szolgálasz.

Nézd, mit nem tesznek a világ kedvéért, kik bálványozzák a világot; s tanuld meg tőlök, hogy mit kell neked az Istenért tenned.

Nézd, mennyire törik magukat, mennyire nem kimélnék sem időt, sem fáradságot, mennyi megáláztatásnak teszik ki magukat, csak hogy tetszessenek neki.

Hanem tetszeni Istennek, a sziv szeretetét tetteleg kimutatni a teremtő Isten iránt: ez már sok nekik, de nemcsak sok, hanem lehetetlen is.

De ugyan nem találod-e lealázónak magadra nézve, hogy a világfiak példáját kell szemeid elé mutatni, hogy mintegy az ő iskolájokban kell neked megtanulni, hogyan szolgáljad Istenedet.

Eh, ne engedd, magad fölülhaladni nagylelkűségben e század korcs szülöttei által, ne engedd, hogy a világ fennendicsekedhessék vele, miszerént nagyobb buzgalommal szolgálnak neki az ő uszályhordozói, mint a keresztények Istenének maguk a keresztények.

Ne légy tehát ezentul azon keresztények közül, kik azt hiszik, hogy eléggé vallásosak s buzgók, ha megteszik mindazt, mit Isten törvénye büntetés terhe alatt megtenni parancsol.

Nem árulják-e el ezek, hogy nem nagyon őriz-

kednének elveszteni Istennek kegyelmét, ha azt büntetés nélkül elveszthetnék? vagy legalább, hogy inkább félik, mintsem szeretik az Istent?

Igen, féljed fiam, féljed e büntetéseiben oly rettenetes Istent, de mindenekfölött féljed eléggé nem szeretni őt, ki oly jó, oly szeretetreméltó.

Ha barátodért sohasem teszesz többet, csak amennyire a barátság szükségkép kötelez, vajjon elhiszi-e az rólad, hogy te őt forrón szereted.

A szeretet nagylelkű, áldoznitudó, sohasem szoritkozik csak arra, amit megtenni kötelesség... oh, ha az ember igazán szeret, minden alkalmat fölhasznál, hogy kedves szolgálatot tehessen.

Ha igazán, forrón szeretni fogod az Istent, akkor mindig többet fogsz akarni érte tenni, mint amennyit már tettél.

Szeress lángolón, s a szeretet megédesítendi szolgálati fáradságodat; Isten bizonyos szent kegyelmet fog önteni lelkedbe, s ez annál nagyobb gyönyörrel töltend el, minél nagyobbakat, minél nehezebbeket fogsz tehetni Istenért.

(Szolga). Oh édes Szüzanyám, leggondosabb anya, nyerd ki számomra Szentfiadtól azt a lángoló buzgalmat, melyről nekem azimént beszéltél, s melynek oly szép példáit adád életedben.

Pirulva bár, de meg kell vallanom, hogy a legkisebb nehézség is föltartóztat, hogy az unalom

s kedvetlenség legelső kísértésénck is engedek, s gyakran pusztá emberi nézetekből elmulasztom megtenni, mit az isteni malaszt sugal.

Ebből láthatod, én édes jó anyám, mennyire szükségem van rá, hogy lelkesíts, gyámolits. Ah, bár sikerülne üdvös tanításaidnak lángra gyújtani szivemben azt az égő, buzgó szeretetet, mely nélkül nem lehet méltón szolgálni a szeretet Istenének.

XIV. FEJEZET.

Miy szerencsétlenség elveszteni Jézust.

Krisztus urunk éppen tizenkettedik évét érte el, midőn Mária és Szent-József, szokásuk szerint, Jeruzsálemba a husvéti ünnepekre menvén, magukkal őt is elvivék.

Az ünnepek elteltével Mária és Szent-József visszatérének Názáretbe, egyedül Jézus marada tudtokon kívül Jeruzsálemben, és csak akkor vevék észre távollétét, midőn már egy napi utat tevének.

Mennyi bánatot okozhata nekik e távollét! Különösen Mária mily fájdalmat érezhetett e veszteség fölött!

De édes Megváltóm, Mária nem volt oka, hogy elveszte téged; te magad maradtál el tőle, hogy azokban járj el, melyek a te Atyádéi.

Hanem én, ki annyiszor elvesztelek go-

noszságaim miatt, ki annyiszor kényszeritelek, hogy távozzál el tőlem, bánkodhatom-e eléggé veszteségemen?!

Mária csak testileg, csak szemei elől veszté el Jézust, mivel különben birta egész szeretetét; és én? én elvesztem azt, mi legdrágább a világon, Jézus kegyelmét és szeretetét.

A világ s annak gyönyörei, melyeknek Jézusomat fölládozám, vajjon kárpótolhatnak-e veszteségemért?

Boldogok, kiktől Jézus sohasem távozott el, kik mindig birják őt; ezek tudják s mondhatják meg egyedül, hogy mi az a földi paradicsom.

Jézussal lenni, mily édes együttlét! mily bájos társaság, mily boldogító barátság, mily földi mennyország!

De Jézustól távollenni — oh siralmas árvaság, oh csillagtalan éjszaka, oh végső inség, oh földi pokol!

Ah, k i Jézust elveszíté, ha be tudná látni szerencsétlen helyzetét, szívesen odaadná az élet minden kincsét, minden méltóságát, minden gyönyörét, csak hogy őt újra föltalálhassa.

Földi veszteségeinken siránkozunk, sőt vigasztalhatlanok is tudunk lenni miattok; csak akkor nem tudunk sirni, csak akkor vagyunk érzékete-

nek, ha Istenünket veszítők el; pedig lehet-e ennél nagyobb veszteség?

Nincs ember, ki ne buslakodnék, ha valami-jét elveszté; egyedül te vagy én édes Istenem, egyedül te vagy, ki miatt nem busulnak az emberek, ha elveszitenek. Oh mily kevésbé ismernek tégedet!

A hü feleség, ha érezni tud, maradhat-e minden megindulás nélkül, ha elveszíté szeretett férjét?

A gyermek, ha még nem vetkőzött ki minden emberiségből, láthatja-e fájdalom nélkül, hogy elveszíté az atyák legjobbját?

I r g a l m a s s á g n a k A t y j a, add, hogy szeressen téged újra a te gyermeked; isteni jegyese lelkeinknek, gyulaszd föl ismét a te szeretetedre lelkemet.

Oh indulj meg könnyeimen, melyek szemeimből omlanak, mert érzem; hogy mily sokat veszíték.

Borzadok enmagamtól, ha arra gondolok, hogy megérdemlém, miszerént elveszítselek téged, ki annyiszor s oly kézzelfoghatólag kimutatád, hogy szeretsz s örvendesz, ha magad mellett láthatsz engemet.

Oh, az én szívem képtelen eléggé megbánni hálátlanságomat, sőt az emberiségnek valamennyi szive együttvéve sem képes érezni oly nagy bánatot, mely vétkeim nagyságának megfelelő lenne.

De a te irgalmasságodhoz fordulok én Jézusom, mely épen oly véghetetlenül nagy, mint az én hálátlanságom; irgalmasságod pótolja ki azt, mi hiányzik nálam, irgalmasságod tegye olyanná bánatomat, mint amilyennek én akarnám, hogy legyen.

Oh, bár oly nagy lehetne bánatom, mint amilyen nagy maga szent hitünk, mely engem megvilágosít, s mely arra tanít, mily végtelennek kell lenni bennem az utálatnak a vétek iránt, mily végtelennek a szeretetnek teirántad!

Oh, egészen érzem, hogy mily méltatlanul viselem magamat irányodban; de kevésbbé érzeném, ha kevésbbé éreztetted volna velem jóságodat.

És mégis minden hálátlanságom sem volt képes kifárasztani türelmedet, annyi megbocsátással vártál magadhoz mindig, melyen eléggé nem csodálkozhatom, melyet eléggé soha meg nem köszönhetek.

Mibe is vethetem reményemet jelen siralmas állapotomban, ha nem ismét csak véghetetlen jóságodba? Oh Jézus, édes Üdvözítőm, fogadj vissza kegyelmedbe, s mutasd meg ezáltal, mennyire képes menni a te jóságod.

Elismerem, hogy érdemes vagyok igazságos haragodra s legkeményebb büntetésedre is, ah

büntesd lázadó szolgádat, csak add vissza neki a helyet, melyet azelőtt birt szivedben.

Nem bánom, vedd el tőlem mindazt, mi kedves előttem a világon, vedd el vagyonomat, rangomat, jó hirem-nevemet, az emberek szeretetét s becsülését, végy el mindent, csak azt ne engedd meg, hogy téged elveszítselek.

Vajh, ki fogom-e még pótolhatni hűségem s lángoló szeretetem által, hogy egykor tőled elszakadva éltem?!

Méltóztassál tehát oh Uram, megengedni, hogy hozzád visszatérhessek; hiszen a te szived mindig ugyanaz marad, mindig nyitva áll befogadni bennünket tevédeiseink dacára is.

A te szived az, hová menekülni még merek; oh bár sohase hagynám el azt, bár benne maradhatnék az egész örökléten át.

XV. FEJEZET.

Hogyan és hol kell keresni Jézust, ha elvesztettük.

Alig vette észre Mária, hogy Jézus Szent-Józseffel sincs, rögtön keresni kezdte őt, először a rokonok között, azután Jeruzsálemben, hol szerencsésen meg is találá.

Az öröm, melyet egyetlen édes fiának föl találá.

lásán érzett, oly nagy volt, mint vala bánata elvesztése fölött.

Te is én lelkem, elveszítéd Jézust, siess azért, a Szűzanya példájára fölkeresni őt; hagyj el, miként ő mindent, csak hogy fölhalálhassad Istenedet.

Kérdd vissza őt könyeiddel, fájdalommal, kérdd az emberektől, az égtől, földtől, kérdd a naptól, kérdd az éjszakától.

Gyakran keresi az ember Jézust, és nem találja, mert nem úgy keresi, amint kellene, mert úgy keresi, mintha maga sem szeretné, hogy fölhalálja.

Ugy kell őt keresned, hogy keresésébeni készséged s fölhalálása utáni vágyad csalhatlanul bizonyítsa, mennyire fájlalod az ő elvesztését.

De hol találhatod föl őt? Talán kinn a világban? Jézus annak nyiltanbevallott ellensége.

Azt se gondold, hogy a test és vér nyomára fog vezetni; Mária hasztalan keresé őt a rokonnok és ismerősök között.*)

Fordulj az evangeliomokhoz, kérdezd meg a szenteket, tudakozódjál az oltár szolgálínál, és ők meg fogják mondani, hol találhatod föl őt?

Ott találod meg Jézust, ahol Mária megtalálá: a templomban, az imádság házában, az isteni tiszteletgyakorlásánál, az ő szolgálói, az ő hivei között.

*) Luk. 2. 44.

De megtalálhatod még a magányban is, s legkivált szived magányában; s tudod-e, mikor vanszivednek magánya? ha szenvedélyeidet elcsitítottad s egészen magadba szálltál.

A magány az, hová ő maga hí tégedet,*) hogy ott hallhassad szavait, hallhassad az életigéit, melyek ajkairól fakadnak.

A magány az, hol keresék s keresik őt még mindig, kik őszintén akarnak hozzá közeledni, kik elveszték őt szemek elől akár feslett élet, akár pedig könnyelműség által.

Ah, ha föltalálandom őt, mily édes béke fog eláradni lelkemen!... avagy érezhet e az ember valami örömet, ha Jézustól messze van?

Ki kereste Jézust, az saját tapasztalásából tudni fogja, hogy ily drága kincs érdemes volt a keresésre, érdemes a fáradságra.

XVI. FEJEZET.

Mit kell tennünk, miután Jézust föltaláltuk.

(Szolga.) Tehát föltaláltad kis Jézusodat, Szüzanyám, s visszavivéd őt magaddal Názáretbe. Mily boldogság anyai szivednek! maguk az angyalok is örvendeztek veled boldogságodon.

*) Ose. 2. 14.

Mily édes anyai gonddal örködél e drága élet fölött! megkettőztetett figyelemmel kíséred minden mozdulatát.

(Mária.) Fiam, valóban nagy boldogság megtalálhatni az elvesztett Jézust; el is kell követnünk mindent, hogy újra birtokába juthassunk.

(Szolga.) Oh légy oly kegyes, boldogságos Szentszüz, s mondd el nekem tenmagad, hogy mit kell tennem, hogy e legfőbb jót soha el ne veszítsem?

(Mária.) Fiam, vizsgálj meg gondosan, hogy mi távolította el tőled Jézust, s mi vitt odáig, hogy elveszitenéd az ő kegyelmét, s testvéredből ellenségeddé válnék?

Nem azon kezdted-e, hogy lassan-lassan többet engedél magadnak az ő szolgálatában, hanyag kezdél lenni, s ezáltal elidegenítéd őt magadtól?

Oh, az ismételt mulasztások válaszfalat emelnek észrevétlenül köztünk és Jézus között.

Nem növelted-e nagyra szivednek valamely tiltott szenvedélyét, ahelyett, hogy azt még szülem-lése első percében elfojtottad volna?

Midőn Isten azt kívánta tőled, hogy, mintegy áldozatképen, mondj le érte szivednek valamely nagyonis emberi vonzalma vagy indulatáról, — nem tagadtad-e meg ezt tőle?

Ha az ember ilyesmit megtagad, lemond az Istennek különös gondviseléséről, mely pedig, mint

egy hűséges kalauz, megóv minden siralmas tévedéstől.

Már most, ha belátod, hogy ez okoknak egyike vagy másika, avagy valami egyéb távolítá el tőled Jézust, ragadd meg először is a bajnak gyökerét, és irtsd ki azt, mert azt kiirtván, kiirtod magát a bajt is.

Megkettőztetett figyelemmel vigyázz magadra, minden lehető gonddal őrizd szivedet.*) A szívnek megőrzésétől függ magának a lélek életének megőrzése is.

Légy lelkismeretes a kis dolgokban, nehogy aztán a nagyokban is lelkismeretlen légy. A ki kevéssel nem gondol, lassankint nagy veszedelembé esik.**)

Jézusnak nem elég csak fél szívet adni; ő egészen a maga számára teremté szivedet, tehát birni is akarja azt egészen.

Azon apró hibák, miket oly könnyen megbocsátasz magadnak, és veled együtt oly könnyen megbocsátanak annyian, észrevétlenül eltávolítanak Jézustól, s észrevétlenül eltávoztatják tőled őt magát is.

Nem szakasztanak el ugyan véglegesen tőle, de előkészítenek arra, mert Jézus úgy tekinti a te

*) Pét. 4. 23. — **) Bölcs. S. 19. 1.

apró hibáidat, mint hidegülésednek jeleit, s ezek miatt megkevesbiti irántadi kegyelmeit.

A hűség tartja fön s táplálja azon gyöngéd viszonyt, mely Jézus s a jámborok szive között van.

Viseld ugy magadat Jézus iránt, mint kívánod, hogy ő viselje magát teirántad. Ohajtanád nemde, hogy ő szeretetének egész gazdagságát áraszsza reád? add tehát neki te is egészen szivedet.

(Szolga.) Oh boldogságos Szentszüz! ki annyira tudod, hogy mi az: Istent szeretni s hozzája hűnek lenni? remélem, hogy támogatva az isteni kegyelem által, melyet közbenjárásod által nyerek, hasznomra fordíthatom tanításaidat.

De engedd meg, Szüzanyám, hogy közölhessem veled egyik legnagyobb aggodalmamat. . . Ily gyarló létemre, mint amilyen vagyok, nem félhetek-e, hogy ismét elvesztem Jézust, mégpedig örökre?

(Mária.) Fiam, ha emiatt nem félnél, azon volnék, hogy e félelmet beléd öntsem.

Azonban vigyázz, hogy e félelem valamikép kétségbeeséssé ne fajuljon, és azért mérsékelje azt benned az Isten irgalmábani bizalom.

Tégy meg részedről mindent, mi tőled függ, hogy állhatatos lehess Jézus szeretetében, s azután csak várd tőle az állhatatosság kegyelmét.

(Szolga.) Oh, de ha az ember semmitől sem fél annyira, mint kiesni Isten kegyelméből, s ha soha-

sem lehet arról bizonyos, vajjon nem esett-e ki már is? Mily kínos e bizonytalanság!

(Mária.) E bizonytalanság, fiam, osztályrésze mindazoknak, kik még utban vannak. Isten akará ezt így, nehogy a vakmerő bizodalom szikláján hajótörést szenvedj.

Ezáltal meg akarja benned tartari az alázatosság lelkét, el akar tölteni szent bizalmatlansággal tenmagad iránt, és azt akarja, hogy félelemmel és rettegéssel munkálkodjál üdvösségeden.

Csak az égben lesz az ember ment minden félelemtől, csak ott fogja élvezhetni azon boldogító bizonyosságot, hogy örökre Jézussal maradand.

XVII. FEJEZET.

Hogy a jó kereszténynek nem kell mindjárt elkedvetlenednie, ha úgy látszik is neki, hogy Jézus eltávozott tőle.

Isten úgy bánik néha az ő választottival, hogy azok szinte aggódni, busulni kezdenek, mert próbára akarván tenni hűségöket, egyideig úgy tesz, mintha elhagyta volna őket. Így cselekedék az üdvözítő Jézus is az ő Szüzanyjával. Láta ugyan előre, hogy mennyi fájdalmat fog okozni neki az ő távolléte, elhagyá őt mégis egyidőre, s tudtán kívül a jeruzsálemi templomban marada.

Keresztény lélek, ha a szeretet Istenének tet-szenék téged is hasonló próbára tenni: Bizzál Istenben, légy állhatatos, bátorodjék szived, és várd béketűréssel az Urat. *)

Ámbár az Isten mindig közel van hozzád, hogy szent malasztjával segítsen, mihelyt azt kéred tőle; jó ő hozzád még akkor is, midőn elhagyni látszik téged, mert ezt csak avégből teszi, hogy belássad, mily szerencsétlen lennél, ha őt csakugyan elvesztenéd.

Midőn egy lelket vigasztalásaival eláraszt, ezt azért teszi, hogy megerősitse őt szenvedései közepe-
pett; midőn pedig lelki szárazsággal, lelki örömtelenséggel látogatja meg, szándéka megtanítani őt, hogy föl ne fuvalkodjék s el ne bizza magát az elvett jók miatt.

Az öröm s örömtelenség, a buzgalom s lelki-szárazság, a béke s kisértés e viszályteljes változásoknak a szentek is mindnyájan, vagy legalább majd mindnyájan alá valának vetve.

Ha Jézus eltávozni látszék tőlök, s őket mintegy magukra hagyá, akkor egészen érezék tehetetlenségöket, de azért nem estek kétségbe, mert tudták, hogy ha jelenléte nem érezhető is mindig, segedel-méről mégis mindig biztosak lehetnek.

Tudták, hogy Isten előre látá mindazon bajo-

*) 26. Zsolt. 14.

kat, melyek alatt itt a földön szenvedünk, s következképen gondoskodék eszközökről is, melyek segedelmével azokból szerencsésen kimenekedhetünk.

Midőn Isten kegyelme vizsgálatások s édességekkel tölté el lelkedet, örömet s könnyedén haladtál az erény útján; de ne gondold, hogy ekkor tettél is legnagyobb haladást rajta.

Sokkal messzebbre haladtál, midőn lelki szárazság, lelki örömtelenség által próbára téve, béketűrés, alázat s megadással viseléd állapotodat, melyben Isten egészen elhagyni látszék.

Ez állapot valóban bus, örömtelen, mert az ember hajlandó hinni, hogy az nemannyira próbáltatás, mintinkább büntetés.

Azonban, fiam, ha valaha ily állapotban leszesz, távol attól, hogy kétségbeesnél, remélj mindig, reméld erősen, hogy vizonlátod nemsokára s z e r e l m e s e d e t, hogy vizonlátod csak oly szeretetteljesen, mint azelőtt, és hogy próbáltatásod ideje nem lesz hosszabb, mint volt Máriáé.

Légy akkor oly készséges és gyors az ur Jézus keresésében, mint volt Mária, keresd őt, mint Mária, szent sovárgással, szent nyugtalansággal.

De ne zugalódjál, még csak ne is panaszkodjál; vagy ha panaszkodol, panaszod legyen, a Bold. Szüz példájára, a szeretet panasza.

Fiam, mondá ő Jézusnak, miért tettél

igy velünk? ime, busongva kereséink téged,*) s vigasztalhatlanok valánk, hogy elvesztettünk.

Hasonlóképen mondd te is: oh, én édes Jézusom, miért tevéd szívemet ily kemény próbára? hiszen tudod, mily igen szenvedek, ha nem vagy velem.

Talán valami rosszat tettem, s azért hagytál el engem?

Oh, ha igen: bocsásd meg azt nekem, én Istenem! ezután több gondom lesz reá, hogy soha semmit kedved ellenére ne tegyek.

De bármi oka legyen is irántam való viselkednek, mégnyugszom azon, s nem bánom, próbálj amint akarsz, és ameddig akarod, csak megőrizhessem szívemben a te szeretetedet.

XVIII. FEJEZET.

Az elvonult életről.

(Szolga.) Méltóztassál, oh boldogságos Szent-szűz, megmagyarázni nekem: miért éltél oly elvonultan Názáretben? hiszen, ha a világba lépsz, ott nem egy szívet nyertél volna meg Jézusnak.

(Mária.) Fiam, én dicsőségemnek tartám utánozhadni Jézust, ki a földön sok ideig csak elrejtett Isten**) akart maradni.

*) Luk. 2. 48. — **) Isa 45. 15.

Ő azért jött e világra, hogy megtanítsa az embereket kerülni a csillogást, és szeretni az alázatosságot, az igénytelenséget.

És tanított is erre bennünket, tanított előbb példájával, a kis Názáretben töltvén életét, azután pedig szavaival.

Maga a mennyei Atya Jézusnak elvonult élete által akart megdicsőíttetni, és Jézus többre becsülé názáreti élete igénytelenségét a dicsőségnél, mely őt a nagyvilágban csodatetteiért körülragyogta volna.

S így értésünkre adá, hogy az emberek legnagyobb része tökéletességre juthat s érdemeket gyűjthet nemcsak azáltal, ha Istenért nagy dolgokat visz véghez, hanem, ha kézimunkával — sőt ha olyasmivel foglalkozik is, mi különben a világ nézete szerént silány, megvetendő foglalkozás.

Egyuttal helyesebb gondolkozásra akará vezetni azokat, kik azon téveszmében élnek, hogy az élet szentsége csak nagy, világgraszoló erényekben állhat.

De mindenekfölött, szerény életmódja által kárhoztatja azon nagyonis gyakori embereket, kik semmit sem kívánnak annyira, mint a világban szerepelni, az emberektől megtapsoltatni, becsültetni s tiszteltetni.

Fiam, te csak szeress elvonultan, elfeledve, nemis ismerve élni. Föltéve, hogy Isten tetszését

birod, akkor nincs mit törődnöd a világ tetszésével; a világ elmulik, s elmulik vele minden.

Názáretben velem volt Jézus, én szerettem őt, ő szeretett engem; mi kelle több, hogy boldog legyek?

A világnak egy kis szöglete, hol bár egészen ismeretlenül élsz, de ahol veled van egy kis fészület, kedvesebb legyen előtted a királyok minden palotáinál.

Ott föl fogod találkozni mindig a töredelmeség könyveit, melyekkel bünös lelkedet tisztára moshatod.

Ott mindig szorosabban egyesülvén Jézussal az ő szeretete éreztetni fogja veled már e földön a mennyei örömek édes ízét.

Vagy a csendes elvonult élet szomorúnak látszik előtted? ez csak onnat van, mert még sohasem izleled annak édességét.

Ha egyszer megizleled, úgy fogod találni, hogy a világ gyönyörei hozzája képest nagyon hiuk, és még hiubbak, kik azokat keresik.

Igaz ugyan, hogy az ilyen életben elégszer van kitéve az ember a világiak gunyainak, kik meg nem foghatják, hogyan vetheti meg valaki az ő örömeiket; de e gunyolódások is csak előnyünkre válhatnak, mert megtanítanak annál erősebben ragaszkodni Jézushoz, az egyedülihez, kit kerestünk.

Kevesen vannak a földön, fiam, kik nyugodtan élnének, kik magukkal számot vetett, szellemi emberek volnának, mert kevesen vannak, kik szeretnének elvonulni a nagy tömegtől s egyedül csak Jézussal társalogni.

Hasonlólag vagyunk azokkal, kik fogadást tettek ugyan az erények gyakorlására, akikben mégis kevés valódi buzgalmat láthatni, és csak azért, mert még nem tudtak egészen megválni a világtól, s nagyonis szeretnek abban megjelenni.

A szellemiségnek csupán szavai vannak nálunk... s valóban, beszélni sokkal könnyebb, mint tenni.

Oh, az isteni malaszt nem lakik soká a szétzórakozott lélekben, vagy abban, ki mások szeméit is magára igyekszik vonni, nemcsak a menyeyi jegyeséit.

Kérdd azért az ur Jézust, hogy világosítsa meg a te elmédet is, mint megvilágosítá a szentekét, hogy beláthasd, mily boldogság elrejtve élni a Krisztussal.*)

*) Kol. 3. 3.

XIX. FEJEZET.

A bel életről.

Máriára különösen ráillik a Szentlélek ama tanúsága, hogy Sion leányának egészfényü dicsősége belsejében van.*)

Amit külső tetteiről tudunk, az még mind semmi ahhoz képest, ami belsejében történt.

Képzeld magadnak e boldogságos szüzanyát názareti kis hajlékában, tekints egészen szívének mélyére és tanulmányozd.

De ki tudná elmondani, hogy milyenek voltak szívének érzelmei, hajlamai, vágyai? ki mondhatná el, hogy mi ment végbe e fölséges kis szentélyben?

Egyedül te, én Istenem, foglalkoztatád lelkének minden tehetségét, egyedül te valál kezdete és vége minden tetteinek.

Te örökké jelenvalál az ő lelkében, téged láta minden teremtményben, és semmi sem volt képes öt elvonni tőled, mert te mindenütt mindene valál.

Ítéletét, véleményét örök bölcseséged szerint szabályozá, tetteit a te szellemedben intézé, s beszédeit a te szereteted lelkesíté.

Elvonulva minden közönséges érintkezéstől, egyedül Istennel s házi ügyeivel foglalkozék sza-

*) 44. Zsolt. 14.

badon, mint olyan, kinek földi érdek többé gondolatában sincs.

Dacára annak, hogy Isten különös kegyelméből, uralkodni tudott szívének minden indulatán, mégis a legnagyobb gonddal örzé magát minden idegen benyomástól.

Szemrehányást tett volna magának, ha csak egyetlen vonzalom, egyetlen szándék, egyetlen vágy lett volna is szívében, mely nem Istent kereste, s nem az ő dicsőségeért lángett volna.

E halvány rajzból látható, hogy miben áll a bel élet. Abban tudnillik, hogy az ember örködjék szíve fölött, miszerént az csak Istenért dobogjon, örködjék lelke fölött, hogy annak minden gondolata Istenhez emelkedjék.

Ez örködés, hasonló egy szemhez, mely mindig nyitva van, hogy megkülönböztethesse azt, mit a természet küld ellene az ő elnyomására, és azt, mi a természetfölötti isteni kegyelemtől jó az ő segedelmére.

Ez örködés által malasztot s erőt nyer az ember úgy küzdhetni mindig a természeti ösztönök ellenében, hogy azoktól meg ne győztesse.

Ez örködés nélkül számtalan hibát követ el az ember, és nagy veszteségeket szenved, de általa számtalan és nagy erényekkel gazdagodik.

A szent remeték s a szent szüzek közül hányan

jutottak el az égi választottak legelső sorába s egyedül csak a bel életnek érdeme által?!

Sohasem fogod megizlelni azon a Szentlélek által való örömet, mely nem életben, nem itálban áll,*) ha nem leszesz bel-életű ember.

A bel-életű ember uralkodik önmagán, s mint-hogy tud örködni szive fölött, hogy az a szenvedélyek játékává ne váljék, nyugodtan marad oly események közepette is, melyek a közönséges lelkületű földreteriténék.

A kül-életű ember csak a test okosságára hallgat, s minden, mi ettől elüt, vakság előtte, sőt gyakran bolondság is.

Amaz szünetnélkül ovakodik az érzékek vakító ereje s csábításától; ez mindenben csak érzékei után itél, csak azok szerint jár el.

Igyekezzél örömdet találni abban, hogy Istenre gondolsz, hogy mindenben csak őt s csak az ő dicsőségét keresed, és akkor szivedben fogod hordani a mennyországot.

Te leszesz azon valódi hívő, ki, Jézus szavai szerint, lélekben s igazságban imádja az Istent.**)

Miért is van, hogy az emberek legnagyobb része örökös zavarban lévén, örökös panaszszal van

*) Rom. 14. 17. - **) Jan. 4. 23.

tele? mert csak kül életet élnek, mert csak azok foglalkodtatják őket, mik a föld porán túl nem terjednek.

Sőt vannak, kikről, életmodjok után itélve, azt gondolná az ember, hogy mindig csak Istennel társalognak; oh bár úgy volna, de szívök meg van osztva Isten és a világ közt, s lelkökben ezernyi hiu gondolat hemzseg.

A belélett embernek csak Isten láncolja le gondolatát, csak Isten bilincseli le figyelmét, és szívét; minden egyéb, bármily ragyogó legyen is különben, hidegen hagyja őt.

A kül életet a belső szerént kell szabályozni, csak hogy ez az emberek legnagyobb részénél megfordítva történik, a külélet szabályozza náluk a belsőt, és föl is forgatja.

Tanulj tehát magadba vonulni s a kül tárgyakkal csak annyiban érintkezzél, amennyiben ezt kötelességed hozza magával, és akkor is engedj az isteni kegyelemnek, mely magadba szállni ösztönöz, hogy megvizsgáld ott hajlamaid és szándékaidat.

Ne gondold, hogy a bel élet csak bizonyos állapot s idővel egyeztethető meg; megfér az bármely állapottal, még a legalacsonyabb, a legterhesebbel is.

Szerencse s szerencsétlenségben, egészséges vagy beteg állapotban, a munka vagy nyugalom

idején, a kísértés vagy a lelki béke napjaiban egyaránt élhetsz belsőleg.

Nincs helyzet az életben, hol az ember magába ne vonulhatna, megvizsgálni, hogy mi történik belsejében.

Különösen pedig vonulj magadba, mielőtt valamely szent foglalkozásba kezdenél; ha ezt elmulasztod, nemannyira Isten, mintinkább saját magad dicsőségét fogod keresni, és másoknak sem leendesz lelki épülésére, mert ha te magad nem gyakorlod az erényt, hogyan taníthatnál meg arra másokat?

XX. FEJEZET.

A hallgatásról.

(Szolga). Hozzád fordulok, erények királynéja, hogy megtanuljak tőled hallgatni, és csak akkor szólni, mikor annak helye s ideje van.

Te annyi tökélyvel gyakorlád a hallgatás erényét, hogy arra engemet náladnál jobban senki meg nem taníthat.

Az evangéliomok megőrzék számunkra néhány szavadat, s ezekből látom, hogy sohasem beszéltél, csak ha szavaidban valamely szent erény nyilatkozhatott.

Mily szeretete a tisztaságnak, alázatosságnak, mennyi alázatosság s engedelmesség van azon sza-

raidban is, melyeket az angyalhoz intézél, ki üdvözlésedre jött az imádandó Szentháromság nevében.

Beszéltél még Erzsébetnél, magasztalván az Urat, hogy nagyokat cselekedék veled; beszéltél a jeruzsálemi templomban, midőn megtalálád isteni gyermekedet; s mennyi szeretetet, mily anyai gyöngédséget lehel mindenik szavad! És beszéltél a kánai menyegzőben, beszéltél szeretetből a szülők iránt, hogy segédelmet szerezz nekik.

Egyébként legtöbbnyire hallgatál. Látván a csodákat, melyek Jézus születésekor történtek, hallván azoknak szavait, kik Jézus imására legelőbb jövének: semmi sem került ki ezekből figyelmedet, de, mint az evangélista megjegyzi, csak magadban jegyzéd meg azokat.*)

Midőn a templomban bemutatád szentfiadat, ismét csak a legszentebb hallgatással tetted azt; midőn követted őt a Kálváriára, midőn állottál a keresztfá alatt, midőn fölfogád Jézus utolsó sóhaját, mindig hallgatál, hallgatva türtél, szenvedtél, hallgatva nyugodtál meg az Ur akaratán.

(Mária.) Fiam, az én hallgatásom hangosan beszél tehozzád, s minden jámbor lélek igen jól érti e beszédet.

Hogy hallgassak mindig, hacsak Isten dicső-

*) Luk. 2. 19.

sége s felebarátom java nem késztet szólanom, azt a magábaszállás szelleme sugalta nekem.

Ez megtanít téged is arra, hogy, ha magadba vonult akarsz lenni s beléleletet élni, csak meg gondolással és akkor is keveset beszélj.

Ki sokat szeret beszélni, azt árulja el, hogy szive, lelke szét van szórva, és ez már maga is nagy baj.

Az áhitat indulatai könnyen elapadnak beszélgetés közben, míg ellenben a hallgatás föntartja s erősíti azokat.

Kevés embert fogsz találni, ki megbánta volna, hogy valaha hallgatott, de nagyon is sokat, ki még most is bánja, hogy beszélt. A bölcs hallgat alkalmas időig,*) azaz addig, midőn már hallgatni bűn lenne.

Ki nem tud parancsolni nyelvének, hasonló a megnyílt és kerítetlen városhoz,**) mely minden oldalról ki van téve az ellenség behorolásának.

Lehetetlen, hogy a sok beszéd között elmaradjon a vétek.***)

Az a legokosabb, ki legkevesebbet szól.

Atalános a tapasztalás, hogy akinél nagyobb a hallgatás, nagyobb az ártatlanság is.

*) B. Sir. 20. 7. — **) Péld. 25. 28. — ***) U. o. 10. 19.

Jegyezd meg jól magadnak az arany szabályt: hogy ahol nem elkerülhetlenül szükséges beszélni, ott mindig jobb hallgatni. Nagy mesterség alkalmas időben tudni szólani vagy hallgatni.

Lehet az ember egyéb mesterségekben tökéletesen jártas, és ezt mégsem fogja tudni; az isteni kegyelem jobban tanít, mint a világnak minden bölcs tanára.

Fiam, minél kevesebbet fogsz beszélni a teremtményekkel, a teremtő annál többet fog beszélni teveled.

Azt az ezernyi hiábavalóságot, mely rendesen az emberek beszélgetéseinek tárgyát képezi, tekintsd úgy, mint ugyanannyi akadályt, mely gátolja, hogy az Isten veled közlekedhessék.

Legkivált pedig keveset beszélj az emberek szenvedéseid, fájdalmaidról, mert utoljára is korántsem találnál nálok oly részvétet, mint gondolod; annál többet beszélj azokról az Istennek, és ő mindenkor kész leend vigasztalásodra.

Ha tanácsomat nem fogadod, meglásd, elég-szer lesz okod megbánni, hogy beszéltél.

XXI. FEJEZET.

A léleknek Istennel való egyesítéséről.

Oh szeretetnek Istene, legyen áldott a te szent neved örökké, hogy annyi szent malasztal áldád meg e Bold. Szűzet, kit a Megváltó anyjául választál.

De örökös dicséret illet téged is, szeplőtelen Szentszűz, hogy Isten malasztjaival mindig hűségesen együttmunkálkodál.

Sohasem tudom eléggé csodálni a te főséges érényidet, de mi mégis leginkább földidéz csodálatomat, az azon szoros és folytonos egyesség, melyben Istennel valál.

A te szived, mely e földön semmi szeretetre méltót sem talált, egy titokteljes szentély vala, hol az Ur annyira szeretett lakni, s hol te folytonosan örvendhetél az ő drága jelenlétének.

És ez édes együttlétet még az éjjeli álom sem szakasztá meg; elmondhatád az Énekek-énekének jegyesével: Én aluvám, de vigyáz vala szivem.

Oh, ha én is ily egyességben élhetnék Istennel, ha engem sem kötne egyéb semmi e földhöz, csupán halandó testem!

(Mária.) Fiam, valóban különös kegyelme vala Istennek, hogy őt sohasem vesztém el szemeim elől.

Ha te is ohajtasz e kegyelemben részesülni, akkor mindenek előtt mondj le a világról és mindentről, az egy Istenen kívül.

Igaz, hogy ez nem egy könnyen fog sikerülhetni; de ami lemondásod s áldozatodnak jutalma leend, azt sohasem lehet eléggé drágán megfizetni.

Egyébiránt mindazt, mi körülötted létezik, használd föl arra, hogy Istenhez emelje lelkedet; ezernyi tárgy kínálkozik mindenfelől, hogy az Ur dicsérete s magasztalására fakaszszon.

Az ég, mely oly méltóságosan boltozik fejed fölött, az ő dicsőségét hirdeti, az égitesetek ragyogása az ő tündöklő fölségét tükrözi, s a tengerek mérhetlen terjedelme az ő véghetetlenségét juttathatja eszedbe.

Minden lény a természetben az ő tökélyeiről beszél neked, minden, a mezők utolsó virágaig, egy nyitott könyv, melyből az ő istenségéről olvashatsz.

De anélkül is, hogy a kultárgyakhoz folyamodnál, föltalálhatod Istenedet tenmagadban is, mert hiszen őbenne, őáltala élsz, lehelsz, és mozdulsz.

Ő az, ki megvilágosítja elmédet, igazgatja akarodat, ki kopogtat szived ajtaján, ki kéri tőled szivedet a legédesebb, a legszeretőbb módon.

Ez a legjóságosabb Isten az, ki gondot visel reád, ki megparancsolja a földnek, hogy teremje meg mindennapi kenyeredet.

Nem szükség tehát távol tőled keresni őt; vonulj magadba és észre fogod venni az ő ottani szent jelenlétét, észre fogod azt vehetni nem egy, de akár százféle jelből.

Észre fogod venni megvilágosító sugalatai s titkos illeteseiből, majd azon buzgó érzelmek és szeretetteljes szemrehányásokból, melyeket ő ébreszt olykor szivedben vétkeid miatt.

Vigyázz, nehogy gátot vess az isteni kegyelem e különféle munkálódásinak akár könnyelműség, akár pedig szántszándékos hivalkodás által.

Gyakorold magadat, de hitünk szent szelleme szerént, oly ajtatosságokban, melyek leginkább képesek Istenhez emelni lelkedet.

Napi dolgaidat s állásoddal járó kötelességedet végezd mindenkor Isten akaratán megnyugodva, mert ő szabta azokat eléd.

Ne tégy semmit elhirtelenkedve; a hirtelenkedés csak fárasztja a lelket még a szent dolgokban is, melyek által pedig Istennel egyesül az ember.

Érjen pedig akár öröm, akár bánat, ne kövesd a természet ösztönét, ne ember legyen az, aki előtt föltárod szivedet, de Isten.

Csak övele szeresd közleni örömedet, vagy fájdalmadat, ugy tekintvén őt, mint egy jó atyát vagy jó barátot, kinek keblébe a legerősebb bizalommal kiöntheted fájdalmadat, örömedet.

E gyermeki bizalom az ut, mely által leginkább megnyerheti az ember az ő szívét, s leginkább megerősítheti vele való egyességét, mely egyesség pedig egy jó keresztényre nézve a legnagyobb öröm e világon.

XXII. FEJEZET.

Állásunk kötelmeiről.

Ritkán kívánja az Isten, hogy iránta való szeretetünket feltünő tettek által mutassuk meg; megmutathatjuk azt kötelességeinknek, bármily jelentéktelenek legyenek is azok, hűség teljesítése által.

Ily módon tett szert Mária is oly érdemekre, melyek őt még az angyaloknak is föléje emelék.

Harminc évig élt Názáretben, elvonulva az Üdvözítővel, s életének legfőbb gondja volt növelni isteni gyermekét, kiérdemelni mindinkább szent jegyesének bizalmát, s erejéhez mért munkásság által megszerezni családjának a szükségeseket.

Tanuld meg ebből ember, hogy mihez kell különösen tartanod magadat, ha Isten előtt kedves akarsz lenni.

Tévedsz, ha azt hiszed, hogy kedves leszel még akkor is, ha ugyan nemes tetteket viszesz végbe, de ha azok állásoddal nincsenek kapcsolatban, s miattok kötelességedet elhanyagolod.

Minden tökéletességek között a legnagyobb, szeretni állásunkat és teljesíteni annak különben bármennyire mindennapi kötelességeit is.

A napszámos, ki arca veritékével keresi mindennapi kenyerét, s a családatya, ki szerény körében nagyravágyás nélkül tölti napjait, nem kevésbé munkálkodhatnak üdvösségökön, sőt tán több szerenésével, mint azok, kik a legmagasabb polcon állanak, vagy ép magának az oltárnak szolgálatában.

Nem az a legjobb állapot tereád nézve, mely noked legjobbnak látszik, de melybe a gondviselés helyezett.

Csalódás üdvözülni akarni a magunk — és nem az ur Isten által megszabott módon; csak akkor végzi az ember tökéletességgel maga dolgait, ha azokat csupán azért, mert Isten akarja, és csupán úgy végezi, amint ő akarja.

Tetteinknek érdeme nemannyira azoknak természetétől — mintinkább attól függ, hogy mily szellemben végezzük azokat, s mennyiben felelnek meg Isten akaratának.

Isten azt akarja, hogy feltűnés nélkül, de folytonosan munkálkodjál, s te csak feltűnő, nagy tetteket akarsz végbevinni? ebből eztán az lesz, hogy semmit sem fogsz tenni.

Márta, Márta, szorgalmas vagy, és sokfelé szakadozol,*) de tévedsz, ha

*) Luk. 10. 41.

többet akarsz tenni, mint amennyit Isten kíván; igyekezzél inkább azt, amit tőled kíván, jól és oly buzgósággal végezni, mintha az nagyon fontos dolog volna.

Mi nagyot vitt végbe amaz erős asszony, kiről a Szentlélek annyi magasztalással szól? szőtt, font s házának apró gondjaival foglalkozék.

Templomba jární, imádkozni, beteget látogatni, fölséges tettek; de ha akkor teszed azokat, midőn állásod más tetteket követel tőled, vajjon mondhatod-e, hogy Isten akarátja szerént cselekszel?

Kötelességünk imádkozni gyakran, sőt amenyiben kivihető, mindig; de ha az imádság miatt elhanyagolod családi vagy egyéb kötelességedet, imádságod nem kedves az Isten előtt.

Hányan munkálkodnak az üdvösségért, de hasztalan, mert saját akaratjuk után indultak el!

De hányan tesznek szert a legdrágább érdemekre a legközöségesebb életpályán is, mert minden tettökön ott ragyog az Isten akarátán való megnyugvásnak bélyege!

Sokan, kikről azt hiszed, hogy nagy érdemeket nemis gyűjthettek, mégis magasabban lesznek, mint gondolnád, fölmagasztalva az égben, s esupán azért, hogy hiven jártak el, bár te észre sem vevéd, legkisebb kötelességeikben is.

Azon ember, kiről az evangeliomban szó van,

nem mondá szolgájának: Menj be urad örömebe,*) mert nagy dolgokat vittél végbe, de mivelhogy a kevésben hű valál.

XXIII. FEJEZET.

Hogyan kell megszentelni a munkát, s a különféle napi foglalatosságokat.

(Mária). Fiam, kötelességed teljesítése, igaz sok gondot ad neked, nagyon elfoglal, demégis nem jól teszed, hogy azok mellett sohasem gondolsz az Istenre.

(Szolga). Oh boldogságos Szűzanyám, örökké hű és gondoskodó Szentszüz, taníts meg engemet, hogyan társalkodhatom Istennel még dolgaim, még kötelességeim teljesítésének közepette is.

(Mária). A kézimunka, a foglalkozás bármily nehéz és szórakoztató legyen is, sohasem lehet képes egy jó keresztényt egészen elvonni Istentől.

Egy magába tért ember sohasem téveszti szemei elől az Istent, még akkor sem, midőn oly dolgokkal foglalkozik, melyek után azt hinné az ember, hogy minden inkább van eszében, csak Isten nem.

A tiszta szándék, melylyel dolgaiba fog, s melylyel azokat Istennek följánlja, megőrzi őt a

*) Máté 25. 21.

teljes szórakozottságtól, melybe a mindennapi lelkék rendszeren beleesnek.

A hit, a religio szelleme megnemesít, megédesít s megszentel mindent; és minden, mit e szellemenben teszünk, az Isten előtt kedves, és az ő jutalmára érdemes.

Tedd meg az Istenért, mit annyian megtesznek a világért, vagy silány földi érdekekért; foglalkozál állásod teendőivel, de keresztény szellemenben, és akkor egyszerre mind az ideig, mind az örökkétartókért fogsz dolgozni.

Ha csak szokás vagy épen kénytelenségből fogsz a dologhoz, vagy csupán azért, mert kedved vagy szeszélyed úgy hozza magával, egyszóval, ha minden inkább indítóoka munkásságnak, csak Isten nem: akkor órákig is el fogsz dolgozni anélkül, hogy egyetlen fohászt küldenél Istenhez.

Ne mondd, hogy lehetetlen egyszerre kétfelé gondolnod; egy buzgó kebel mihamar el tudja mondani Teremtőjének mindazt, amit akar.

Márta, ki Üdvözítőnk körül fáradozott, munkája közben is tudott beszélni Jézussal.

Midőn dolgozol, nemegyszer beszélsz épen dolgaidról azokkal, kik körülötted vannak; beszélj így a te Isteneddal is, ki jelen van minden dolgoznál.

Társaságában, mely egészen elüt az emberek társaságától, nincs semmi keserű-

ség, semmi unalom,*) sőt inkább azon előny van, hogy bárminemű munkánk s foglalatosságunk közepette is izlelhetjük annak édességét.

Valaki lehet nagy szentté, noha csak közönséges dolgokat visz végbe, csakhogy azokat nem közönséges módon kell végbevinnie.

Az emberek legnagyobb része csak akkor lát dologhoz, midőn azt már el nem kerülheti; hogy Istenért dolgoznának, és oly szándékkal, hogy az ő tetszését megnyerjék, az eszközbe sem jut.

Te ellenben, midőn dolgozol, mondd szivedben, hogy örömedet találod abban, ha az Ur akaratát teljesítheted, és hogy legyen bár munkád még egyszerű sulyosabb, mégsem fogod azt kevesebb serénységgel végezni, csakhogy az ő tetszését megnyerhessed.

Ajánld föl neki és egyesítsd minden munkádat azon nagy munkával, melyet Jézus a mi üdvösségünkért végbevitt.

Ha munkád sikerül, áldjad azt, ki növekedést ad; ha pedig nem sikerül, nyugodjál meg Isten akaratán, ki talán megkísérteni akarja türelmedet.

Igy egyesülvén Istennel minden tetedben, még a legkisebb s látszólag legjelentéktelenebben is, ezáltal egy fokkal nagyobb dicsőséget fogsz nyerni mennyekben.

*) Bölcs 8. 16.

XXIV. FEJEZET.

**A szeretetről, melylyel Jézus iránt visel-
tetni tartozunk.**

(Szolga). Szüzanya Üdvözítőnknek, midőn te Jézussal Názáretben éltél, az emberek nem ismerék Szentfiadat, föl sem vevék, sőt tán meg is veték, de öneki megvolt az a vigasztalása, hogy te őt igazán forrón, gyöngéden s hiven szeretted.

S valóban, ismerve az ő isteni eredetét s végtelen tökélyeit, te jobban szeretéd őt, mint szereték, szeretik vagy szeretni fogják valaha, mindnyájan az angyalok s megdicsőült szentek.

A te szeretetedben volt valami sokkal fönségesebb, mint a közönséges anyák szeretetében; te szeretéd Jézusban az Isten fiát s az embert egyszerre.

Innet volt kebledben azon véghetetlen vágy, hogy bár szeretné őt minden eszes teremtmény olyanira, amint őt te szeretted.

A tiszta szeretetnek az a tulajdonsága, hogy ohajtja, miszerint szerelmének tárgya mindenkitől szeretve legyen.

De ismerni kellene Jézust úgy, amint te ismered, hogy szeretni lehessen őt úgy; amint te szeretéd.

Ha szabad mondanom, belátni kellene szivedbe, és onnat olvasni ki, hogy mit érezél Jézus iránt, ki egyedül tölté be szivedet.

Oh nyisd meg nekünk e szivet, mely oly tökéletesen tudott szeretni, tárd föl nekünk egész tisztaságát, egész gyöngédségét, egész magasztosságát, egész nemességét azon érzelmeknek, melyektől szived lelkesült!

(Mária) Fiam, ha én Jézust jobban nem szerettem volna, mint egyéb emberek, nem lettem volna méltó, hogy az ő anyja legyek.

És iránta való szeretetem még napról napra nőtt, mert napról napra új tökélyeket fődöztem föl öbenne.

Nem is éreztem én soha másban örömet, boldogságot, csak e szeretetben; e szeretet volt az én is tápom, életem, nyugodalmam, örömem, boldogságom.

Szegényül s ismeretlenül éltem Názáretben, de bő kárpotlást találék azon drága kincsben, melyet Jézusban adott nekem a gondviselés; oh e kincsesel gazdagabbnak tarthatja magát az ember, mint a leghatalmasabb király.

Boldogok, ezerszer boldogok, kik Jézust szeretik, kiknek szivök csak e szeretettől dobog.

E szeretet maga képes megnyugtatni, kielégíteni a szivet; e szeretet nélkül semmi sem lehet huzamosabban kedves előttünk.

Mi édeset is izlelhetne e világon, ki sohasem izlelte, hogy mennyire édes Jézus?

Minél inkább szereti valaki Jézust, annál inkább érzi, hogy mily édes szeretni őt, az egyedülit, ki valóban és véghetetlenül szeretetreméltó.

Bármily kínos legyen is e földön életed, akkor volna még legkínosabb, ha nem szeretnéd őt.

Ki nem szereti Jézust, gondolkodott-e valaha afölött, hogy mi ő, hogy mennyire szeretetreméltó?

Jézus egyesít magában minden természetes tökélyt, mégpedig oly kitünő módon, hogy ő Isten kezeinek remekműveül tekinthető.

Jézus egyesít magában minden természetfölötti tökélyt, mert amennyi jót az isteni malaszt valamennyi emberben együttvéve szül, az Jézusban, egymagában föllelhető.

Jézus egyesít magában minden isteni tökélyt; mindenható, mint az Atya, fölséges, mint az Atya, bölcs, mint az Atya és szent véghetetlenül, mint az Atya.

(Szolga). Ah, ha Jézus nem volna is végtelenül szeretetreméltó önmagában és önmagáért, szeretném őt mégis, mert ő végtelenül szeretett engemet, és mennyit szenvedett, csak hogy megmutathassa irántami szeretetét!

(Mária.) Tedd hozzá, fiam, hogy bármennyit szenvedett, azért még kész lett volna többet is szen-

vedni éretted; mert a valódi szeretet sohasem mondja, hogy — elég! Soha senki nem vágyott, nem égett annyira kimutatni szeretetét, mint Jézus.

Jézus szívesen adott volna üdvösségedért még többet is, — ha adhatott volna valamit, mi önmagánál több leendett.

Oh, fiam, ha szeretetedre valami méltóbbat tudsz találni, mint Jézus, ő bele nyugszik, hogy szeresd azt; de ha ő leginkább megérdemli szivedet, vajjon megtagadhatnád-e azt tőle?

(Szolga.) Ah, mint enyészik el szemeim előtt minden, ami csak e világon van! nem akarok, és nem is fogok mást szeretni, csak — Jézust.

(Mária.) Ki megismeré Jézust, az valóban elefelejtí a világot: elenyészik a világ azelőtt, ki megizlelé, hogy mily édes az ő szeretete.

(Szolga.) Én barátommá tehetem, ha akarom, Jézust, és ha elmulasztanám megszerezni magamnak e nagy szerencsét, nagyon megérdemelném, hogy szerencsétlen legyek.

(Mária.) Ugy, ugy, fiam, fogadj szivedbe oly szeretetet, mely sohasem fog maradni viszonzatlanul, és sohasem fog okozni neked bánatot; mely nem lesz kitéve semmiféle változásnak, és amely távol attól, hogy egynap a halál által végét érné, ellenkezőleg a halál által fog szereteted tárgyának — Jézusnak örök birtokába juttatni.

Jézus az egyedüli hű és állhatatos barát, ki még akkor is velünk marad, midőn egyéb barátaink elhagynak.

E jó barátunk egyetlen szava vigaszt önt a kesergő szívbe, míg más barátaink csak alkalmatlan vigasztalók.*)

Miféle kedvetlenség vagy szomorúság érhetne, és miféle ellenség árthatna neked, ha Jézus szeretetét szivedben hordozod?

Ha Jézus él és uralkodik szivedben, te vagy a leggazdagabb, leghatalmasabb s legboldogabb embere a világnak.

Jézus szeretete oly drága kincs, melylyel az ember hidegen néz a világ minden gazdagságára, avagy nem volna miből Jézusnak kielégíthetni egy szívet, mely őt szereti?

(Szolga.) Oh, Jézus, én édes Istenem! kérlek téged azon szeretetre, melyet a te Szüzanyád érezt irántad, add nekem azt a kegyelmet, hogy szeresselek téged mindenek fölött, hogy semmit se szeressek ugy, mint tégedet, és amit szeretek is e világon, azt csak miattad szeressem.

Én nem szerethetlek téged olyannyira, amint te azt megérdemled, de legalább, szent malasztod segedelmével, ugy akarlak szeretni, amennyire

*) Jób 16. 2.

csak képes vagyok szeretni téged, és amennyire szeretni téged köteles is vagyok.

Gyulaszd föl szívemet egészen a te szeretetedre, oh bár annyira fölgyulasztanád, hogy elhamvadhatnék e szeretet égedelmétől.

Tudni, hogy mily szeretetreméltó az ur Jézus, és nem szerethetni őt úgy, amint megérdemli: valóságos vértanui gyötrelem, melyet nem enyhít semmi, csupán a mindig megújuló vágy — őt még forróbban szeretni.

XXV. FEJEZET.

Hogy szükség tanulmányozni Jézust, és őt életpéldányul választani.

(Mária.) Fiam, nem vagy-e te azon keresztyének közül, kik sokkal jobban tudnak beszélni, mint cselekedni? a buzgalom némely pillanataiban szép érzelmekre gerjednek, de azután tetteik nem felelnek meg érzelmeiknek.

Egynémely azt mondja, hogy szereti az Istent, sőt, ugylátszik, hogy amit mond, azt érzi is, mert midőn az isteni malaszt benyomást tesz rája, néhány édes könnyet is tud ejteni; de ez még korántsem elegendő jele a valárd s őszinte szeretetnek.

Hogy szereted Jézust, azzal mutatod meg, ha követed azon erényeket, melyekre ő példát adott neked.

(Szolga.) Jézus valóban legtökéletesebb példánya minden erénynek, s ő volt az, kihez te, Szentszülz, minden tettetted alkalmazád azon évek alatt, melyeket vele Názáretben töltél.

Látjuk az evangéliomokból, hogy te minden szavára a legnagyobb figyelemmel hallgatál, hogy minden tettét gondosan megjegyzéd magadban: És az ő anyja mindezeket elméjében tartja vala.*)

(Mária.) Igen, fiam, legfőbb dolgom volt, tanulmányozni Jézust, és legfőbb gondom: követni őt; bár te is elmélkednél Jézus élete fölött avégből, hogy őt kövessed!

Fordítsd erre minden igyekezetedet; az igaz tudomány egyedül Jézusnál van, legyen tehát ő a te mestered.

Jézus egy király, ki megérdemli egész hódolatodat; de a legnagyobb hódolat, melyet tőled kíván, abban áll, hogy kövesd erényeit.

Mérd össze életedet minél gyakrabban az erények e dicső példányával, mielőtt e példány szerént megítéltetnél az örökbíró által.

Írántadi szeretetből adá neked Jézus annyi példáját az alázatosságnak, béketűrésnek, engedelmességnek; irántai szeretetből kövesd te e példákat. És ha követned azokat nehezedre esik, jus-

*) Lu^v. 2. :1.

son eszedbe: mily nehéz volt neki a kereszt, melyet éretted hordozott.

Tedd föl magadban, hogy mindenütt és mindenben, amennyire csak lehet, az ő szakasztott mása leendesz. Ha imádkozol, oly bensőséggel imádkozzál, mint ő; ha templomba mégy, az áhitat s az áldozatkészség szellemében menj oda, mint ő.

Ha az emberekkel társalogsz, gondolj rá, hogy mily módon tette ezt Jézus, mily szerénység s mily nyájassággal.

Hogy követhesd Jézust, a szelid és alázatos szivű Jézust, ne békételenkedjél, ha szenvedsz, és ne fizess rosszal a rosszért, de jóval.

Kerüld a világ tapsait, és szeresd inkább, ha föl sem vesznek az emberek. A Krisztus sem kedvezett magának.*) Isten dicsősége, s az ő akaratának teljesítése legyen kezdete s vége tetteidnek.

Nincs egy pont földi élelemben, mely reád nézve tanulságos ne volna; akár magányos, akár nyilvános életéből tanulhatsz eleget.

Jézus az út, az igazság, és az élet;***) csak az ő tetteiben találhatod föl az utat, melyen haladni, az igazságot, melyre hallgatni, s az eszközöket, melyekkel lelkedet éltetni kell.

*) Rom. 15. 3. — **) Ján. 14. 6.

Bármily körülmények közé juss, mindig csak azt kérdezd, mit tett és mit monda Jézus? s alkalmaztasd magadat ahhoz, amit ő mondott és tett.

Tudod, hogy milyenek voltak Jézus hajlamai, vágyai s érzelmei; vizsgáld meg tehát, milyenek a tieid? azután vedd össze s modosítsd azokat, de ne feledd, hogy e módosítás, melynek Jézussali hasonlatosságodat kell szülnie, egy nap alatt nem történhetik meg.

Jézus oly tökéletes példány, hogy ahhoz sohasem lehetünk tökéletesen hasonlók, de azért mindennap kell munkálkodnunk, hogy mindennap legalább egy új vonással legyünk hasonlóbbak öhozzá.

S minthogy senki sem lehet oly szerencsés, hogy hasonlithasson Jézushoz az ő kegyelme nélkül, mindennap kell könyörögnöd az ő kegyelmeért.

XXVI. FEJEZET.

Egy erényes család boldogságáról.

A kép, melyet Jézus, Mária és Szent-József, e kicsiny szentesalád názáretbeni tartózkodása alatt nyujt, valóban méltó, hogy maga az ég is gyönyörrel tekintsen le rája.

Mennyi béke, mennyi nyugalom egy olyan kicsiny tanyán, és csak azért, mert gazdagok valának erényekben, mert a szenvedélyek harca közlők végkép száműzve volt.

Mig Jézus növekedék korban és bölcseségben Isten és emberek előtt, Mária szemei szüntelen gyermekére valának függesztve, hogy mindenben hozzája alkalmazhassa magát.

Szent-József hasonlóképen nem kevésbé igyekezett saját hasznára fordítani az anya s a gyermek magasztos példáit.

E boldog helyen minden Istenre irányult, minden csak Istenért történt; Jézusnak pusztán jelenléte is örömmel tölté el a sziveket, isteni szavai megépen elragadák.

Jézus alázatossága s engedelmessége, mig egyrészt gyönyörteljes csodálatra ragadák Máriát és Szent-Józsefet, másrészt megtaníták őket porig alázni magukat Isten előtt.

Szentségnek Istene! te ott valóban léleken s igazságban imádtatál; ah mennyire kedvesnek kelle lennie előtted e hódolatnak, melyet ily szivek hozának szined elé!

Lehetetlen festeni e boldog családnak képét anélkül, hogy az ember meg ne kívánná boldogságukat; valóban kívánatos volna, hogy a keresztyén családok e kép után alakítanák, rendeznék magukat.

Ah ha minden családban Isten szeretete uralkodnék, mint uralkodott azon szerény földél alatt, mely Jézus, Mária és Szent-József fölé borult, meny-

nyivel több béke, rend s boldog egyetértés honolna bennök.

Férj és feleség naponkint izlelhetnék a házas élet ártatlan örömeit, a gyermekek csak az Ur félelmében nőnének föl, s a cselédek sohasem látnának egyebet, csak jó, erényes példákat.

A szerelemföltés s egyenetlenkedés az ő gyászos következeiseivel sohasem pusztitana közöttök; sohasem lehetne látni annyi, s napjainkban oly nagyon is gyakori botrányt.

Ahelyett, hogy a gazdagságot hiu fényűzésre, a családok e métegyéire használnák, inkább letörtenék vele a szegények inségfacsarta könyeit, s keresztény takarékoság, jóságos cselekedetek által megszentelnék gazdagságukat.

Okos gazdálkodás által maguknak is, másoknak is használnának, s a szennyes fukarkodás, valamint a hiu pazarlás, egyképen száműzve lenne körükből.

A szerencsétlenség nem keltené őket panasz és zugolodásra a gondviselés ellen; egyképen áldanák az Istent akár a szükölködés vagy a középserűtség, akár a bővelkedés vagy a méltóságok ölen.

A családfő kevélység és zsarnokoskodás nélkül gyakorolná s tartaná fön tekintélyét; a házinő gyamolitaná mindenben férjét s gondosan örködnék házi-népe fölött, és egyiknek is, másoknak is megvolna

az az öröme, hogy szemei előtt látja növekedni gyermekeit, kik lassankint megszoknának ére-nyesek lenni.

Mennyi jó származhatnék ebből az egész keresztény társadalomra nézve is, mennyi őszinteség és ártatlanság, mennyi egyetértés és szeretet, mennyi feddhetetlenség, mennyi bámulandó szentség.

Mily nyugodtan tölthetné az ember napjait, és midőn meg kellene fizetni a halál adóját, békével hunyná be szemeit, mert megvolna azon vigasztaló tudata, hogy igazságban s Isten szeretetében tölté életét.

XXVII. FEJEZET.

Az imádság erejéről.

A kánai menyegzőben, hol Mária is jelen volt Jézussal, elfogyott a bor. Mária, meg akarván ki-mélni a fiatal házaspárt a pirulástól, s teljes bizo-dalma lévén Szentfiának mindenhatóságában, elő-adá neki a háziak szükségét.

Isten az ő áldásait mindenkor az imádsághoz köti. Ő mindig kész rajtunk segíteni, sőt maga, szólit, hogy folyamodjunk hozzá, de azt akarja hogy ez bizalommal történjék.

A bizalomnak hiánya rendszeren gyöngé hitre mutat; innét van aztán, hogy az imádság annyi-szor meddő, sikertelen marad.

Hogy Istentől kérjünk valamit, nem szükség lesnünk a kedvező pillanatot, mert ami Istenünk mindig kész meghallgatni minket, örökösen mondja nekünk: Kérjetelek és adatik nektek, mert minden, aki kér, nyer.*)

Szolgái lévén oly Istennek, ki annyira jó, hogy soha senkit sem utasít el magától, és annyira gazdag, hogy mindenkit kielégíthet, miértne kérnök tehát az ő kegyelmeit, akár magunknak, akár Mária példája után mások számára?

Mária kérése rövid vala. Az Isten egészen különbözőleg az emberektől, nem kíván tőlünk kérésset, betanult, hosszú imádságot; hogy vele szólhassunk, sem bölcseségre, sem ékesszólásra nincs szükség.

Egy egyszerű ima, melyben csak azt kérjük, ami az ő dicsőségének vagy saját üdvösségünknek előmozdítására szolgál, vagy legalább amelyben semmi sincs olyas, mi amazzal vagy emezzel ellenkeznék, ime ez az, mi előtte kedves, s mi őt könnyűre indítja.

Oh, mert távolról sem az imádság szavai, hanem a szívnek érzelmei nyerik ki áldásait.

Sámuel anyja néhány szivbölcszakadt fohászért nemcsak gyermeket nyert az Urtól, hanem még azt is, hogy a gyermek próféta, s Izrael népének

*) Luk. 11. 9.

birája lön. Anna csak szivében esedezék Istennek. *)

Jézus, ugylátszik, aként felel Szüzanyjának, mintha semmi reményt sem nyujtana neki, Mária mégsem szünik meg remélni, és amit kért, meg is nyeré.

Ritka, hogy valaki állhatatosan kérjen valamit, anélkül, hogy meghallgattatnék. Az állhatatos kérés untatja s fárasztja az embereket; de te ne szünj meg kérni az Urat, s ő nem szünend meg hallgatni reád.

Bármily buzgó legyen is imádságod, az ur Jézus fog látszani felelni neked, mint Szüzanyjának, hogy nem jött még el az ő órája, **) de ha bizodalmod erős leend, azon óra nemsokára elérkezik.

Méltatlanná teszi magát Isten jószágára, ki maga akarja neki meghatározni az időt, melyben imádságát meghallgassa.

Igaz, hogy gyakran ismételt kérések dacára sem adja meg Isten, amit tőle kérünk; de ad valami olyast, ami még szükségesebb.

Szent-Pál arra kérte az Istent, hogy szabadtaná meg a kisértettől, de mégis megkisérteték; hanem mivel könyörgött, Isten ada neki malasztot, melynek segítségével legyőzé a kisértetet, s nagy

*) 1. Kir. 1. 13. **) Ján. 2. 4.

érdemeket szerze; vajjon tehát nem hallgatták-e meg?

Te talán évek óta kéred az Urat, hogy szabadítsa meg valamely súlyos testi betegségtől, de Isten nem szabadította meg; és imádságotnak mégis volt foganatja, az a nagy türelem, melylyel betegségedet viseled; tehát meghallgattátál.

Elégszer kérünk olyast, mi nekünk jónak tetszik, de ami ránk nézve a legnagyobb rossz lenne, ha megadatnék; Isten tehát megtagadja azt tőlünk, mert javunkat akarja.

Többre kell becsülnünk a megigazulást, az üdvösség kegyelmét, mint a pusztán földi javak ajándokát; Isten ezt legnagyobb ellenségeinek is adja, amazt választottai számára tartogatja.

XXVIII. FEJEZET.

Hogy lehet erényesek, s a mellett illedelmeseknek is lennünk.

Egyedül a szeretet volt az, mi Máriát és Jézust arra indítá, hogy a kánai menyegzőben résztvegyenek.

Mária, kétségkívül örönestebb maradt volna názáreti magányában, de nem akarta kimaradásával megszomorítani az új házásokat, kik őt meghívák.

Az erény tehát nem ellenzi az illedelmet, sőt kívánja, hogy azt megtartsuk, mégpedig szentül.

De hogy mindenben hiven követhessed Máriát, állítsd szemeid elé, hogy hogyan viselte ő magát ez alkalommal.

Okos magaviselete megtaníthat arra, hogy a tisztességes és ártatlan kedvtöltések közepette sem szabad megfélekedni az illem s az erkölcsiség szabályiról.

Nagy különséget kell tenned az egyház s a világ törvényei között. Az erény csak annyiban ismeri ezeket, amennyiben örökösen küzd ellenök; mi amazokat illeti, azokat megtartja, amennyire csak lehet, mert semmi olyast nem foglalnak magukban, mi Isten törvényével ellenkeznek.

Igazságtalan lennél tenmagad iránt, ha minden mulatságot megtagadnál magadtól; ezáltal csak megerősítenéd azon hamis előítéletet, hogy az erény vaddá teszi az embert.

Nem, az erény nem tesz vaddá; lehet valaki ildomos, anélkül, hogy megszűnnék erényes lenni.

Csak hogy a valóban erényes ember szándoka s céljai által meg tudja nemesíteni legközösége-sebb tetteit is.

Az ilyen azt tartja, hogy a legártatlanabb örömeknek sem szabad egészen odaadnunk — csak mintegy kölcsön adnunk magunkat.

Hogy pedig a multságokban, melyekre megjelened az illem kötelez, tökéletesen soha el ne szórakozzál, időről-időre juttasd eszedbe, hogy az Isten jelenvan és lát tégedet.

Viseld magadat oly szerényen s annyi tartózkodással, mint viselnéd magad, ha Jézus és Mária is jelenvolnának veled.

Tóbiás angyalának példájára látszassál mindenben részt venni, mit a többiek tesznek, föltéve hogy nem tesznek semmi rosszat; de mint azon angyalnak, legyen neked is láthatatlan ételed s italod,*) melyben gyönyörüségét találja lelked.

Emeld gondolataidat az ég felé, gondold azon mondhatatlan örömekre, melyet élveznek a mennyei szentek, s a mely örömek jutalmul adatának nekik azért, hogy megveték a föld örömeit.

Emeld föl lelkedet, szivedet az Urhoz, megfogadván előtte, hogy a világnak minden öröme sem fogja soha elfeledtethetni veled azon édes örömeiket, melyeket csak az ő szolgálatában érezhet az ember.

Mondd neki, hogy szent kegyelmének segédelmével örömet lemondasz mindarról, mi ez életben gyönyört, élvezetet nyujthatna neked, csakhogy ő egyetlenegy fokkal szeressen jobban tégedet.

*) Jób 12, 19.

XXIX. FEJEZET.

**Mily édes hallgatni a Jézus szavát, s meny-
nyire kell sovárognunk az ő igéi után.**

Mária azon harminc év alatt, míg Jézussal Ná-
záretben élt, mindennap örvendhetett Szentfia édes
jelenlétének, mindennap hallható az ő boldogító
szavait.

Később, ugylátszik, nemis volt szükséges-
hogy kövesse Jézust tanításának különböző he-
lyeire, hanemcsak otthon, csendes magányában,
gondolt vissza-vissza a régi szavakra.

Szent-János mindazáltal említi, hogy néhány
napig időzött Kafarnaumban Jézus-
sal,*) kétségkívül azért, hogy hallgathassa tanítá-
sait. A többi evangelisták pedig följegyzék, hogy
más alkalommal nem juthatván Jézushoz a
sokaságnak miatta,**) mely körülfogá az
Üdvözítőt, Mária látni kívánta őt, és be-
szélni vele.

Hiszen senki sem ismeré jobban, mint ő, hogy
mily üdvösek az ő tanításai, mily édes, mily bol-
dogító övele társalogni. Valóban, ki meg tudja kü-
lönböztetni Jézus szavát az emberek szavaitól, csak
azt tudja, mily édesek az örökélet igéi, me-
lyek az ő ajkain fakadnak.

*) Ján. 2, 12. — **) Máté 12, 46.

Ki már egyszer megizlelé Jézus szavának édeségét, nem élhet többé nélküle.

Habár ezerszer hallotta is már az ő igéit, még ismét ezerszer kívánja azokat hallani; minden hely unalmas előtte, ha ott nem találja Jézust, minden szó kellemetlen, ha az nem Jézus szava.

Sehogysen tudja kedvét lelteni az emberek beszédeiben; úgy találja, hogy azok nem beszélnek egyebet, csak hiuságokat;*) egyedül az ur Jézus szavaiban van reája nézve szellem és élet.**)

Ha Jézust hallja szólani, minden más gondolatot száműz szivéből, hogy egész figyelmével csak ez isteni szavakat hallgathassa, mert e szavak édesebbek előtte, mint mindaz, ami édeset e világon hallani lehet.

Semmi sincs, mit annyi örömmel hallgatna, amit annyi hűséggel megtartana, ami fölött annyi jóra való készséggel elmélkednék; de olyan sincs, mi áldásthozóbb lenne reája nézve.

Ha elszenderedik, mint az Énekek-énekének jegyese, fölserken, mint e jegyes vőlegényének legkisebb szavára; ah, mondja ilyenkor, ez az én szerelmesem szava, ime jön ő.***)

És nem csalatkozik soha; haki szereti Jézust, jóelőre fölismeri az ő szavát.

*) 118 Zsolt. 85. — **) Ján. 6, 64. — ***) Ének. 2. 8.

Midőn az Üdvözítő megjelenék föltámadása után Mária-Magdolnának, ez nem ismeré föl azonnal őt, de alig nyitá meg előtte beszédre ajkait, szive rögtön megérezé, hogy az Jézus.

Oh Jézus, oh édes Üdvözítőm, távoztass el tőlem minden idegen hangot, mely annyiszor el akarja vonni isteni szavaidtól figyelmemet; én nem akarok mást hallgatni, csak tégedet.

Hiu gyönyörök, hiábavaló beszédek, melyek annyiszor akadályoztatok engem Jézus szavainak hallgatásában, nem ismerlek többé titeket, hagyjatok engem egyedül Jézussal.

Hogy szerencsés lehessen hallgatni téged, isteni Mester, követlek, valahova mégy,*) ha nem hallhatom többé szavaidat Názáretben, elmegyek hallgatni azokat Kafarnaumba, Jeruzsalembe.

De hiszen bármely helyen legyek is, mindennütt hallhatom a te boldogító szavaidat; beszélj is Uram, beszélj szűnet nélkül az én lelkemhez, figyelemmel meghallgatom, mit fog szólni az Uristen.**)

Boldog ember, kit te oktatsz Istennem, és törvényedre tanítasz, hogy bátorságba helyheztesd a veszedelem napjai elől.***)

A te szolgálid gyakran beszélnek felőled ne-

*) Mát. 8, 19. — **) 84 Zsolt. 9. ***) 93. Zsolt. 12.

kem, nem egy könyv, melyet gyönyörrel olvasok, rólad szól hozzám, de ha egyuttal te is nem beszélsz velem, mi benyomást tehetnek azok reám?

Amit mondanak, az mind való, az mind szívhezszóló, de ha szavaikhoz nem járul a te kegyelmed, akkor az igazság nem fogja mélyen szívembe vésní magát, a szív hidegen fog maradni keblemben.

Oh lelkemnek égi Jegyese, zengjen füleimben szózatod, hogy én is beszélhessek tehozzád; szólj az én szívemhez, hogy én is szólhassak a tiedhez.

A te szavad csak egy pillanat alatt is többre tanít, mint amennyit az ember a bölcsék iskolájában évek alatt tanulhatna.

A tapasztalás mutatja, hogy azok, kiket a világ tudatlanoknak tart, a te szent társaságodban megtanultak elragadó módon beszélni a te szeretetedről, a te legmélységesebb titkaidról is.

XXX. FEJEZET.

Hogy épen nem szükség hajhászni sem a földi dicsőséget, sem az emberek becsülését.

(Szolga.) Te magad is, Szüzanyám, kétségkívül örvendél azon megtiszteltéseknek, melyekben Jézus tanításainak alkalmával egyik-másik helyen részesült, de bizonyosan csak annyiban örvendél, amennyiben azok legkedvesebbedet, Szentfiadat illeték.

Korántsem látszott meg rajtad, mintha te valamit tulajdonitanál magadnak azért, hogy te születed azt, ki csodái s tanításának magasztossága által annyiszor kelté föl a nép ámulatát.

Égészen eltérőleg a többi anyáktól, kik maguk is tapsolnak gyermekeik jelessége fölött, és szívesen osztoznak azok dicsőségében, te ha követéd is Jézust némely helyre, ezt korántsem azért tevéd, hogy a nép vele együtt áldjon s dicsőítsen téged is, hanem hogy hallgathassad tanításait, s épülhess azokon.

Megőrzéd szived alázatosságát még akkor is, midőn a legkönnyebben kelthetél volna figyelmet s hódolatot magad iránt, és ezáltal megmutatád, hogy balgaság futni a földi dicsőség s az emberek becsülése — e két méreg után, mely rendesen minden tetteinket megvesztegeti.

(Mária.) Igaz, fiam, Isten segítségével megőrzém attól mindig magamat, mit te csakugyan méltán nevezesz méregnek.

Istent illeti egyedül a dicsőség, de mie is van az embernek, amiben büszkélkedhetnék, s mit nem az Istentől vett volna?

Az Úr annyira megtisztelt engemet már azért, hogy a Megváltó anyjaul választá; miért is ke-restem volna hát még az emberek tiszteletét?

Ki csak az Istent keresi, annak szemeiben

semmi sem nagy e világon, egyedül az Isten; a legmagasabb méltóságok s mindaz, mit az emberek legtöbbször szoktak becsülni, csak hiúságok hiúsága ölelte.

Kérdezd meg, fiam, hitedet, sőt kérdezd meg eszedet is, és nem fogsz többé annyira sovárogni a dicséretnek s kitüntetések után.

Vágyaid akkor egészen más tárgy felé irányulván, egyedül azon dicsőséget fogod szomjazni, melyet Isten az ő választottainak készít.

És ha számba sem vesznek többé, sőt ha egészen elfelednek is, ez nemhogy szomorítana, de még vigasztalni fog; mert nincs oly út, mely biztonságban vezetne az égbe, mint a megaláztatás útja.

Hagyd tehát a világ fiainak mindazokat a hiu címeket s megkülönböztetéseket, melyek után ők annyira lelkendeznek, te egy magasabb s valódibb dicsőség után epedj.

Kérdd gyakran az Urat, miként Dávid, mondván: Fordítsd el szemeimet a hiúság látásától, s engedd utaidon tölteni életemet.*)

Maguk magukat veszítették el sokan, hogy bálványozák a világot; ne szaporítsd azon esztelenek számát, kik még most is naponkint tömjeneznek e bálványnak.

*) 118. Zsoltt. 37.

(Szolga.) Hasznomra fordítom, boldogságos Szentszűz, a te példád s tanításaidat, nem kívánok, nem akarok más dicsőséget, csak azt az egyet, hogy erényeidet követhessem.

De minthogy gyarló s ingataglelkű vagyok, esedezve könyörgök pártfogásodért; oh nyerj számomra erős, állhatatos lelket, hogy föl se vegyem a világ lenézését s csalárd hizelgéseit.

XXXI. FEJEZET.

Hogy embertársaink iránt szeretettel és szelidséggel tartozunk viseltetni.

(Szolga.) Oh szeretettel teljes Szűz, ki szelidségre nézve fölülmultad még az angyalokat is, engedd látnom, hogyan viseléd magadat azon hálátlanok iránt, kiket Jézus isteni igéivel annyiszor taplált, s kiknek kedvéért annyi csodát tön; engedd látnom, hogy e viseletedből megtanulhassam, hogyan kell eltűrnöm felebarátom gyöngéit, hibáit.

Mert ha voltak is, kik áldák s dicsőíték Jézust, mennyien valának, kik a legdühösebben agyarkodtak ellene!

Az ördögi irigység elkövete mindent, hogy ellenségeket szerezzen neki, kik tanításait rosztól hirbe hozzák, csodáit szemfényvesztésnek bélyegezzék, s őt magát a leggyűlöletesebb színekkel eseteljük.

Hányszor voltál tanuja te is, Szűzanyám, e méltatlan bánásmódnak, s mégis Szentfiad példájára, csak szelid gondolatok *) és érzelmek voltak szivedben ; utáltad a bűnt, de szeretted mindig a bűnöst.

Csak az fájt neked, hogy sértegetik az Istent, különben a magad részéről sohasem panaszkodál ellenök, sőt nemegyszer közben is jártál érettök Jézusnál.

Ah, épen úgy tettél velök, mint teszesz annyi év óta énvelem.

Leghütelenebb, leghálátlanabb vagyok minden szolgálid között, s mégis jószággal viseltetél irántam, napról napra új kegyelmeket nyersz számomra Istentől.

Oh anyja a szelid Jézusnak, te, kinek csak pusztá neve vagy képe is szelidségre indítja a szívet, nyerd ki számomra a szelidség szellemét, mely méltóvá tesz minket ama dicsőséges címre, hogy Isten fiainak **) hivattassunk.

(Mária.) Fiam, én fogok közbenjárni érted, de te is részedről munkálkodjál együtt azon isteni malasztal, melyet részedre nyerendek, mert a malaszt nem távolítja el az akadályokat, csupán segít legyőzni azokat.

Tudom, hogy embertársad gyakran van ter-

*) Jerem. 29. 11 — **) Mát. 5. 45.

hedre majd szeszélyei, majd akaratossága s különcdédései által; de az isteni kegyelem, ha engeded magadat általa vezetetni, megtanítand legyözni ellenszenvedet, hogy nagy érdemeket gyűjthess.

A szenteknek nem volt mindennap alkalmok a leghősiesebb erények gyakorlására, mégis mindennap szebbé és gazdagabbá tették égi dicsőségök koronáját azáltal, hogy békeségesen eltűrték embertársaik gyarlóságait.

A keresztény ember egész élete áldozat, s felebarátunk az ő gyöngéi által elég alkalmat nyújt ez áldozat minél többszöri megújítására.

Mindnyájansokszor megbotlunk,*) tehát használnunk kell minden alkalmat, hogy vétkeinkért megszenvedhessünk; erre nézve pedig a legkedvezőbb alkalom felebarátunk gyöngéinek békeséges eltűrése.

Egyébiránt fiam, minden embernek van gyöngéje, s csak az közöttünk a legtükéletesebb, kinek legkevesebb van.

Fogsz hibát találni felebarátodban, s ő is fog találni tebenned, ha csak nem vagy azok közül, kik azt képzelik magukról, hogy semmi hibájok sincs, és épen ezáltal a lehető legnagyobb hibában sinlenek.

*) Jak. 3. 2.

Embertársaid elszenvednek téged úgy is, amilyen vagy, szenvedd el őket te is úgy, amilyenek.

Magadra nem haragszol, bár el kell ismerned, hogy tele vagy hibákkal; légy tehát legalább annyi elnézéssel felebarátod, mint amennyivel vagy tenmagad iránt.

Régóta igyekszel hibáidat megjavítani, de igyekezetednek csak kevés sikere volt; hogyan fog már most az neked sikerülni másokon, ami magadon nem sikerült?

Minden vád és panasz, melyet azok ellen emelsz, kik megkeserítének, hasztalan, mert ez meg nem javítja őket, s meg sem véd tőlök.

Legokosabb lesz, ha Jézushoz folyamodol, és kéred őt, hogy fordítsa hasznodra mások miatti keletlenlenségidet, hogy azok megtisztítsák lelkedet, s megerősítsenek az erények követésében.

XXXII. FEJEZET.

Hogy mindenben meg kell nyugodnunk Isten akaratán, még azokban is, amik az ő dicsőségével ellenkezni látszanak.

(Szolga.) Mily fájdalmasan eshetett az neked, Űd özitőnk szent anyja, midőn láttad, hogy mily kevés gyümölcsöt hozott a zsidók között Szentfiad tanítása!

E tanítás, bár egészen égi származásu és anynyi nagy csodával megpecsételt, mégsem volt képes megtéríteni e makacs lelkeket, kik inkább szereték maguk magukat vakítani.

Mint a beteg, ki eltaszítja magától a kezét, mely őt meggyógyítani akarja, e hitetlenek is eltaszíták maguktól az üdvösséget, mely nekik megajánlaték.

Mit érezhettél te ez idő alatt? keseregtél bizonyosan ez eszeveszett emberek vaksága s makacsága fölött, de csendesen Isten akaratán megnyugodva keseregtél, s nem szünel meg kérni az eget mindnyájok megtéréseért.

(Mária.) Fiam, én kétségkívül sokkal inkább ohajtottam, mint bárki más, hogy Jézus mindenkítől elismertessék és imádtassék, és azért sokkal inkább is fájt nekem a zsidók megátalkodottsága, de mindemellett miért békételenkedtem volna?

Tudtam, hogy Isten gyakran épen a gonoszakat használja szándékai végrehajtására, hogy ő a roszból is tud jót kihozni, és azért egész megnyugvással csak imádni tudtam azt a véghetetlen bölceséget, mely néha megengedi, hogy győzedelmeskedjék a gonoszság.

(Szolga.) E nyugalmad Szüzanyám, követendő példányul fog szolgálni nekem az élet mindenféle, — de leginkább azon körülményei között, melyek a hitet akarnák bennem megingatni.

(Mária.) Igen, fiam, ha látod, hogy a bűn fölemelt fővel, szerencsésen halad előre, az ártatlanság pedig kigunyoltatik, ne engedd magadat, mint annyian keserű kifakadásokra ragadtatni; ezt tiltja a te szent hited.

Miért is ne türnéd el azt, mit maga az Isten is eltűr? ő bizonyosan meg tudná ezt akadályozni, s ha mégsem akadályozza meg, ezt kétségkívül nem ok nélkül teszi, s teneked nincs egyéb tenni valód, mint imádni az ő szent végzéseit.

Semmi sem történik ideleln a földön az ő tudta nélkül. A roszt csak úgy, miként a jó eszközül szolgál az ő szándékainak végrehajtására; te ugyan még most be nem látod az ő utait, de jövendő egy nap, midőn be fogod látni azoknak egész igazságát s bölcsességét.

Igaz, hogy nem szabad közönyösen vened, ha látod, hogy bántalmaznak a hitet, az anyaszentegyházat, sőt kell, hogy azt szivedre vedd, és szeretetteljesen elpanaszold az Istennek; de ha e bántalmazások annyira hatnának reád, hogy miattok csaknem kétségbeesnél, ez már részedről nem volna többé buzgóság, hanem kislelkűség.

Egyik erény nem rontja le a másikat; az Isten akaratján való megnyugvás igen szépen megfér az ő dicsőségeért lángoló buzgósággal.

Vannak bajok, melyek miatt méltán bánkod-

hatunk és könyezhetünk; de könyeinket egyedül az Ur lábainál, egyedül az ő színe előtt öntsük ki.

Te is csak öneki mondd el, hogy mi fáj, és kérdd őt, hogy vessen véget fájaldmadnak; mondd neki szent bátorsággal:

Ébredj föl, miért látszatol aludni, Uram!? Miért fordítod el orcádat tőlünk, miért feledkezel meg rólunk nyomoruságunkban?*)

Nézd, te magad vagy az, kinek hadat izennek, a te szent neved az, melyből csufot üznek, a te anyaszentegyházad az, melyet káromolnak, a te isteni műved az, melyet el akarnak pusztítani.

Fogd pártját saját ügyednek; ne törd tovább, hogy uralkodjék a hamisság, hiszen ezt saját dicsőséged kívánja.

Ily módon, fiam, eleget teendesz annak, amit Isten dicsőségének és szent hitednek érdekében tenned kell; egyébként pedig nyugodtan várd be, míg az Ur vigasztalásodra eljövend.

XXXIII. FEJEZET.

Az Isten előtti kedvesség ismertető jeleiről.

Egy asszony az üdvözítő jelenlétében fölkiálta egykor: Boldog a méh, mely téged hordozott, és az emlők, melyeket szoptál!

*) 48. Zsolt. 24—5

Mondd inkább, felelte Jézus, hogy boldogok, kik az Isten igéit hallgatják és megtartják azt.*)"

E szavai által Üdvöztőnk kijelenté, hogy Mária nemannyira azért boldog, mert Isten Anyja, hanem mert — Istennek hű szolgálója; hogy legfőbb érdeme nem Istenanyaságában áll, melyet csak az Ur kegyelmének köszönhet, hanem élete szentségében, melyre, Isten után, saját igyekezetéből jutott.

Nem azért fogunk jutalmat nyerni Istentől, amit ő tesz miérettünk, hanem amit mi teszünk őérette.

Az evangeliomi jó szolgáló nem azért jutalmaztaték meg, hogy öt talentomot kapott, hanem hogy azokkal nyereszkedett és nyert.

Boldognak érezheted magadat, és pedig jogosan, hogy a szent keresztség által Istennek fiává lettél; de jegyezd meg jól, hogy emiatt még korántsem fogsz az égi boldogok sorába emeltetni, ha arra életed szentsége által is nem teszed magadat méltóvá.

A szentek között voltak, kik még életökben egész az édig ragadtatának; de nem ez az, mit tőlök irigyelned kell.

Ők mindnyájan hiven, még pedig örökké hiven teljesíték Isten akaratát; ezt irigyeld, ezt igyekezzél elsajátítani tőlök.

*) Luk. 11. 27.

Te talán épen az oltár szolgálatára szenteléd magadat, de e pálya szent volta még nem fogja megszerezni üdvösségedet, ha saját buzgósággal s kötelességeid hű teljesítésével meg nem szerzed magadnak azt.

Judás — valószínűleg — csodákat is művelt, s mégis elkárhozék; ellenben Keresztelő-Szent Jánosról nem olvassuk, hogy csodákat tett volna, s mégis a legmagasztalóbban szól felőle az Istenfia.

A világ előtt lehet valami az ember, anélkül, hogy szent volna; de Isten előtt mindig csak anyyi, amennyiben szent.

És csak annyiban szent, amennyiben cselekedetei szentek; Máriánál is ez volt, nálunk is ez leendő szentségünk ismertető jele s jövődő dicsőségünk alapja.

Gondold meg tehát, hogy üdvösséged nem függ Istennek természetes vagy természetfölötti ajándékaitól, hanem Isten után egyedül tenmagadtól; mert Isten tetteidnek — s ezáltal, ugyszólván, üdvösségednek is urává tőn tégedet.

Uram! ki fog tartózkodni örök sátorodban, ki fog lakni szent hegyeden? Aki ártatlanul él, és teljesíti minden kötelességét.*)

*) 14. Zsolt. 1-2.

To this we have added the following
 remarks: the first part of the
 description is given in the
 following table. The second part
 is given in the following table.
 The third part is given in the
 following table. The fourth part
 is given in the following table.
 The fifth part is given in the
 following table. The sixth part
 is given in the following table.
 The seventh part is given in the
 following table. The eighth part
 is given in the following table.
 The ninth part is given in the
 following table. The tenth part
 is given in the following table.
 The eleventh part is given in the
 following table. The twelfth part
 is given in the following table.
 The thirteenth part is given in the
 following table. The fourteenth part
 is given in the following table.
 The fifteenth part is given in the
 following table. The sixteenth part
 is given in the following table.
 The seventeenth part is given in the
 following table. The eighteenth part
 is given in the following table.
 The nineteenth part is given in the
 following table. The twentieth part
 is given in the following table.
 The twenty-first part is given in the
 following table. The twenty-second part
 is given in the following table.
 The twenty-third part is given in the
 following table. The twenty-fourth part
 is given in the following table.
 The twenty-fifth part is given in the
 following table. The twenty-sixth part
 is given in the following table.
 The twenty-seventh part is given in the
 following table. The twenty-eighth part
 is given in the following table.
 The twenty-ninth part is given in the
 following table. The thirtieth part
 is given in the following table.

HARMADIK KÖNYV.

A Bold. Szüz élete s erényei Krisztus
urunk kinszenvedésének kezdetétől di-
csőséges mennybevételeig.

HARMADIK KÖNYV.

A Bold. Szék élte a törvényi királyság
örök királyságának kezdetétől
egészes mennyiségig.

I. FEJEZET.

Hogy aki szereti Jézust, annak föl kell menni Jézussal a Kálvária hegyére, és ott vele együtt szenvedni.

(Mária.) Jézus megy a Kálváriára, Jöjj fiam, ő hí minket, hogy vele együtt menjünk oda mi is. Ha szereted Jézust, nem fogsz tőle elmaradni.

Mert hiszen szeretőnk-e őt méltólag, ha elhagynók szenvedései idején, midőn az emberek félreismerik s pelengérré állítják?

Igaz, hogy mi nem segíthetünk rajta, de legelőbb vegyünk részt fájdalmaiban, össz evegyítvén könyeinket az ő szent vérével, s nyujtsuk neki azt a vigaszt, hogy láthassa, miszerént iránta való szeretetből készek vagyunk elszenvedni mindazt, amit csak parancsol.

(Szolga.) De kegyes és irgalmas Szüz, nem bizonyíthatja be az ember Jézus iránti szeretetét, csak szenvedések által? nem bizonyíthatná be inkább a béke s nyugalom idején?

(Mária.) Fiam, a béke s nyugalomban könnyü

szeretetet mutatunk; a szeretet valódisága a balszerencsében tűnik ki.

Jézus maga mondá: Ki nem veszi föl keresztjét, és nem követ engem, nem méltó, hogy tanítványom legyen. *)

Azért legboldogabb napjaid közé kell számítnod azokat, melyekben alkalmad volt Jézusért valamit szenvedni.

A keresztények nagyrésze nem szereti egyébrét a jótevő Istent, csak csupán jótéteményiért, hasonlólag barátainkhoz, kik sohasem szeretnek érdek nélkül.

Mondják, hogy szeretik, egész szivökből szeretik Jézust, és mégis nincs lelkök, csak egy óráig is virasztani veleszenvedéseinek getszemani kertjében. **)

Mondják, hogy készek követni őt bárhová, még a halálba is, de a szenvedéstöli félelem csakhamar gyávákká teszi őket, és nem követik Jézust, csak messziről. ***)

Te ellenben fiam, ha szereted Jézust, szeresd az ő keresztjét is, és ha szereted őt egész szivedből, szeresd egész szivedből azon keresztet is, melyeket reád bocsát.

Csak az, kit nem kell kényszeríteni, mint cirenei Simont, az ő keresztjének viselésére, csak az,

*) Luk. 14. 27. — **) Mát. 26. 40. — ***) Mát. 26. 58.

ki önkéntesen megosztja vele keserűségét az epének, melylyel a Kálvárián itatták, csak az szereti Jézust igazán.

A szenvedések égető tüze próbálja ki a szeretet aranyát, sőt nemcsak próbálja, hanem még tisztítja s tökéletesíti is.

Jézus fájdalmaik közt tölté életét, és te, fiam, várnád s kész volnál ráállni, hogy csak örömek közt töltsd a tiedet?

A valódi keresztény egész életén át hasonlít Krisztushoz, ki szenvedett, haldoklott és meg is halt a kereszten.

Mily szeretetreméltónak találod őt nemde, ha fölgondolod, hogy csupa szeretetből mennyit szenvedett érted; ah, mily igen kell tehát szeretned a szenvedéseket, melyek őt oly méltóvá tévék szeretetedre, — a szenvedéseket, melyekben csak azért részesít, mert javadat akarja, mert szeret tégedet.

Az embereknek úgy kell tekinteniök a keresztet, mely üdvösségök termő fája lett, mint örökségek s dicsőségeket.

Jézus maga csak a szenvedések útján juthatott be az ő dicsőségébe,*) és énelőttem és a szentek előtt sem volt más út; ugyanez uton kell neked is haladnod, ha ugyanoda el akarsz jutni.

*) Lukács 24. 26.

(Szolga.) Oh Szüzanya Istenemnek, hogy te annyit tudtál szenvedni, s annyira tudtad becsülni a szenvedéseket, az csak azért volt, mert jobban szeretted az Istent, mint valamennyi vértanuk s valamennyi szentek együttvéve.

Oh esedezzel érettem Istennél, hogy legyőzhessem magamban azon természetemben fekvő iszonyt, melylyel a szenvedések iránt viseltetem, hogy így megmutathassam Istennek, miszerént őt teljes szivemből, teljes lelkemből és minden erőmből szeretem.

Te a legszentebb Szüz valál, és mégis annyit szenvedél! örömet veszek részt szenvedéseidben, csak részt vehessek szeretetedben is.

Eszközöld, hogy szeressem az ur Jézus keresztjét, hogy minden gyönyörömet csak az ő keresztjébe helyezzem, hogy így halálom óráján a keresztre feszített Jézus legyen erősségem s vigasztalásom.

(Mária.) Valóban, hogyan is szorithatnád szivedhez haláloed óráján egész bizalommal a keresztet, ha azok módjára élnél, kik a Krisztus keresztjének ellenségei?*)

A halálban távol attól, hogy az ember banná, miszerént gyakran hordozá az ur Jézus keresztjét, inkább ohajtja, hogy bár mindig viselte volna azt,

*) Filip. 3 18.

mert akkor mindig hasonló volt volna Jézushoz, és épen abban volt volna hasonló, amiben ő leginkább akarja, hogy hasonlitsunk hozzája.

Fiam, ha a megvetést, a méltatlanságokat és üldözéseket, melyeknek talán ki leszesz téve, megadással, béketüréssel s állhatatossággal elszenveded, a szenvedő Jézus dicsőséges képét fogom látni mindenkor tebenned.

És még jobban foglak szeretni, mint eddig szerettelek, mert jobban hasonlítván Jézushoz, méltóbb fiam leszesz nekem, a te anyádnak.

(Szolga.) Oh anyám, mi engem ezentul lelkesíteni, és szenvedéseim között vigasztalni fog, az nem lesz egyéb, mint a gondolat, hogy keresztemet Jézussal és Jézusért viselem, és hogy ezáltal érdemessé teendem magamat a te különös pártfogásodra és szeretetedre.

II. FEJEZET.

Az Isten akaratán való megnyugvásról a szenvedések idején.

(Szolga.) Szomorúságomban hozzád folyamodom Szomorua k vigasztalója!

Tanits meg engemet, hogy mit tegyek, midőn annyi baj ér, és még annyi fenyeget.

(Mária.) Semmit egyebet fiam, mint nyugodjál

még Isten akaratán, ki mindent saját dicsőségére és a te üdvösségedre intéz.

Ha valami szomorúság fenyeget, sőt ha már szenvedsz is, és szenvedésed nemhogy enyhülne, hanem még napról napra keservesebb lesz, mondd és ismételd gyakran: Uram, legyen meg a te akaratod!

E gondolat erősítte és vigasztalt engem is, midőn a jeruzsálemi templomban az öreg Simeon megjövendölé nekem, hogy Jézusnak sokan majd ellenmondanak, és hogy az én szívemet is át fogja járni a fájdalomnak töre.*)

Ez erősített és vigasztalt a Kálvárián is, midőn látám Jézust keresztre feszítettnek kiadni lelkét a legiszonyubb kínok között.

Valamint határtalan volt Jézus iránti szeretetem, úgy határtalan volt miatta való fájdalomam is, de Isten akaratáni megnyugvásom sem volt kisebb, mint fájdalomam és szeretetem.

Üzz ki azért szivedből szenvedésed idején minden más gondolatot, azon egyen kívül, melyet e rövid szavak foglalnak magukban, hogy Isten akarja ezt így!

Minden egyéb gondolat csak még növelné fáj-

*) Luk. 2. 35.

dalmadat, s csak méginkább éreztetné veled, hogy mennyire szerencsétlen vagy.

De fiam, miértis béketelenkednél, ha már Istennek tetszett szenvedésekkel meglátogatni tégedet?

Ha jó emberedről nem teszed föl, hogy rosztat akarjon neked, vajjon föltennéd-e azt az Istenről, ki a legfőbb jóság?

Isten nem akarja, hogy találkozzék rozszindulatu ember, ki keserítsen tégedet, de igenis akarja, hogy keserveidnek türelmes elviselése által megdicsőítsed őt, tenmagad pedig megigazulj.

Dávid, midőn Szemei őt szidalmazá, nem nézte Szemeiben a rozszindulatu embert, hanem az igazságos Istent, ki azon embert, mint eszközt, használta föl arra, hogy őt megalázza s vétkeiért megbüntesse.

Maga Jézus, midőn a tanítványok előtt szenvedéseinek keserü poharáról beszélt, nem emlegeté a zsidók hálátlanságát, mely az epével teli poharat készíté számára, hanem az Atya akaratát.

Őmaga mondá az olajfák hegyén Péternek, ki még nem tudá, hogy a keresztény, ha szenved, ha üldöztetik, nem használhat más fegyvert, a béketüresen s Isten akaratán való megnyugváson kívül — őmaga mondá: Nem kell-e kiinnom a pohárt, melyet az Atya nyujt nekem?*)

*) Ján. 18, 11.

Szabad ugyan kérned az Istent, hogy távoztassa el tőled fájdalmaid poharát, de ha mégis, Isten úgy akarja, hogy kiürítsed azt, mondd az Üdvözítővel: Atyám! nem amint én akarom, hanem amint te, úgy legyen.*)

És ha fájdalmaid, ahelyett, hogy enyhülnének, csak még inkább növekednek, mondd: Ugy Atyám! alája vetem magamat ez új fájdalmaknak is, mert így tetszik neked.**)

Te akarsz? én is akarom; te rendeled? én elfogadom; nincs menekülésem? belé nyugszom; meg kell halnom? meghalok.

Oh bár siettetnék a szenvedések, melyekkel meglátogatsz — oh bár siettetnék a percek, mely elhí egykor engemet, hogy a te jelenléted és szereteted édességét örökké izleljem.

III. FEJEZET.

A béketűrésről.

Mily nagy lehetett a testté lett Ige szüz anyjának fájdalma, midőn látta Szentfiát a sötétség hatalmában; midőn látta, hogy mint hurcolják a törvényszék elé, mint vádolják hitvány csaló gyanánt, s mint verik szentségtelen kezekkel szentséges orcáját!

*) Máté 26. 39 — **) Máté. 11. 26.

Midőn látta őt kegyetlenül megostorozva, tövissel koronázva, Barabásnál is gonoszabbnak kiáltva, halálra ítélve, halálos büntetésének eszközeivel, a kereszttel terhelve, s a kereszt terhe alatt összeroskadva. . . .

Midőn hallá a kalapács ütéseit, melyekkel szent kezeit s lábait átszegezték; midőn látta őt két gonosztevő között keresztre feszítve, megcsufoltatva s égető szomjuságában epével itatva! . . .

Végre midőn látta őt kiadni szent lelkét; midőn látta, hogy a katonák egyike mint nyitja meg dárdájával oldalát. . . .

Mily nagy lehetett a Szüzanya fájdalma! de e nagy fájdalmában is úgy tünt fel ő, mint példánya a leghősiesebb béketűrésnek.

Legkisebb panaszt sem hallott tőle senki.

Követé Jézusnak példáját, ki a főpap pitvarában hallgat vala *) a hamis tanúk ellenében, nem akarván megmenekülni a haláltól, melyet irántunk való szeretetből vállalt magára.

Megszomorodott lélek, ime a te példaképed! Ha szomorúságodban már lehetetlen hallgatnod, jól van, beszélj, de szeliden s nyugodt lélekkel; és ha nincs, ki meghallgasson, akkor szenvedj szótlanul, s az igaztalanság ellenében a béketűrés legyen fegyvered.

*) Máté 25, 63.

De milyen béketürés? a keresztény béketürés, melyet Jézustól tanulunk, és nem azon nagyonis világi béketürés, melyre az eszélyesség tanít.

Csak azok, kik megalázzák magukat Isten sujtoló keze alatt, kik imádni tudják az ő igazságosságát s könyörületességét a csapások idején is, kik követendő példányul állítják maguk elé az ur Jézus s a Bold. Szüz béketürését: csak azok szenvednek igazi keresztény módon; így kell neked is szenvedned.

Békételenül hordozni a keresztet, annyi, mint még nyomasztóbbá tenni azt, s a szenvedéshez még bünt is csatolni.

A keresztnek utja a mennyországnak utja; azon jártak a szentek mindnyájan. Sok bajai vannak az igaznak is,*) mert az Isten béketürésöket a boldogság koronájával akarja jutalmazni.

Oh, jaj azon keresztényeknek, kik kárhozatjok eszközévé teszik azt, mi üdvösségöket eszközölhetné! hasonlítanak ők a latorhoz, ki Udvözítőnkkel együtt keresztre feszítették, de mert szidalmazá a keresztet — elkárhozott.

Ha szenvedéseink között nem lázadunk ugyan föl az Isten ellen, de mégis zugolódunk, hogy keresztet bocsáta ránk: akkor megérdemeljük, hogy

*) 33. Zsolt. 20.

Isten vegye le rólunk büntetésül a keresztet, megigazulásunknak e hathatós eszközét.

Gyakran ostromoljuk az eget, hogy távoztassa el tőlünk a keresztet, és akkor nem tudjuk, hogy mit kérünk;*) mert a keresztben teremnek a mi érdemeink az örök üdvösségre.

Hol is láthatni több szentséget, több magasztos erényt, mint a keresztnek árnya alatt, mint a Kálvárián?

Több érdemet gyűjthetni béketűrés által kevés napok alatt, mint háborítlan ajtatoskodással hosszú éveken át.

Hányszor történik meg, hogy csak önszeretből gyakoroljuk a jót; mindig nagyobb érdemünk van tehát, ha keresztünket békével viseljük, mert azt nemannyira ön- mintinkább Isten iránti szeretetből tehetjük.

Ne is kívánjuk jobban az egyik keresztet, mint a másikat; és ne mondjuk, hogy ezt jobban szeretnők vagy békeségesebben hordoznók, mint amazt.

Egy kereszt sem volna annyira neked való, mint épen az, melyet az Ur reád eresztett; Isten jobban tudja, mint te, hogy mi való neked? Ha rajtad állna választani a keresztetek között, bizonyosan csalódnál a választásban.

*) Máté 20, 22.

A kereszt, melyet az Ur tőn vállaidra, kétségkivül olyan, mely megfelel a te szükségednek, erődnek, s az Isten veled való szándékának.

IV. FEJEZET.

Hogy Isten az ő leghivebb szolgálait leginkább sanyargatja.

Oh Istenem, hát nem volt elég, hogy Mária harminchárom évig hordozta lelkében az Üdvözítőnek a próféták által megjövendölt szenvedő képét; hanem még kellett, hogy tanuja is legyen Szentfia halálának!?

Midőn Ábrahám a te parancsolatodból föl akará áldozni fiát, Izsákot, nem kívántad, hogy Sára jelen legyen ez áldozatnál. . . .

De értem, a dolgot. Máriának, ki arra volt hivatva, hogy egykor a szentek királynéja legyen, nagyobb részt kelle venni a Krisztus szenvedéseiben, mint vettek valamennyien a szentek.

Nem kell tehát csodálkoznom, ha látom, hogy az igazak, minél hivebben szolgálnak neked, annál többet szenvednek.

Sőt a legnagyobb szenvedéseket, melyekkel olykor meglátogatod őket, ugy kell tekintenem, mint csalhatlan jelét a te irántok való legnagyobb kegyelmednek.

Jámborságukért szenvedésekkel jutalmazod

őket; mert a szenvedések által lesznek ők napról napra hasonlóbbak azon isteni képhez, mely a kereszt fáján függ.

Kiket te legjobban szereted, s kik tégedet legforróbban szeretének, azok legközelebb állottak a kereszthez a Kálvárián.

Boldog az az ember, ki méltónak találhatik minél nagyobb részt vehetni a Krisztus szenvedéseiben.

Tökéletes leszen mindentanítvány, aki tanítójához hasonló. *) Jézus, a mi me sterünk, a legnagyobb szenvedések által ismerette meg velünk azon tökéletességet, melyre nekünk is törekednünk kell.

Alig van kitünőbb erényességű lélek, ki valami keményebb próbáltatáson nem ment volna keresztül.

Elkezdtek lenni erényesek, s te szenvedéseket küldél reájok, és azok által később tökélete-sekké lőnek.

Mivel kedves kezdél lenni az Istennél, mondá az angyal Tóbiásnak, s szükséges vala, hogy a sanyarúság megpróbáljon tégedet.

S valóban nagyobb szeretetet mutathatunk teirántad szenvedéseink között, mint bármi más erények gyakorlása által.

*) Luk. 6. 40.

Édes ugyan, ha az ember elmondhatja magáról Szent-Péterrel: Te tudod, Uram, hogy szeretlek téged! de mégis — sohasem tudja az ember, hogy mit tesz tégedet szeretni, ha még nem tanult meg szenvedni éretted.

Egyébiránt nincsen az sehol megírva, hogy a jámboroknak szükségkép kell gyalázatot, üldözést, vagy hosszú s nagy betegségeket szenvedni e földön; te, Istenem, tudsz másféle keresztet is bocsátani rájuk, melyek látszólag nemannyira ijesztők ugyan, de azért nem kevésbé nehezek.

Oh, sokszor nemis gondolná az ember, hogy mily nehéz tusákat vínak némely jámbor lelkek, kik általad nagyobb tökéletességre hivatvák.

Mig külsőleg úgy látszik, hogy a legkivánatosabb békeségben élnek, belsejökben gyakran a harcok harcát viselik.

Ha nem bocsátod harcba a te hű szolgálid ellen az elemeket, vagy pedig az emberek gonosz indulatait, akkor megengeded, hogy a pokol zuduljon föl ellenök.

De ha megengeded, azt csak az ő javokért teszed; mert minél jobban küzdeniök, annál jobban tökéletesbül erényök.

Hitök erősödik, napról-napra nagyobb hódolattal imádván a te szent akaratodat, és megismer-

vén, hogy te azon böles atya vagy, ki megostorozza gyermekeit, mivel szereti őket. *)

Reményök mindegyre jobban elevenül, mert megismervén a te véghetetlen jóságodat, bizton hiszik, hogy Te, távol attól hogy elhagynád őket bajaikban, inkább sietni fogsz az ő segítségökre; és föllelkesülnek a gondolatra, hogy: ez ideigtartó szenvedések örök boldogságot szereznek nekik. **)

Szeretetök napról-napra lángolóbb leend, napról-napra jobban elvonván szívöket a világtól, egyedül annak élnek, ki szívöknök Istene. ***)

Oh Istenem, szenvedésim napjain sokszor gondolám, hogy te talán nem is szeretsz engemet, de ezentul azt fogom mondani: én szívem! adjunk hála Istennek, mert e szenvedések az ő szeretetének ajándékái.

A te barátaid, leghivebb szolgálid, magok a szentek is sokkal többet szenvedtek, mint én, mert sokkal méltóbbak voltak, mint én, a te kegyelmedre, a te ajándékaidra.

Szenvedjünk azért béketűrőssel, a szenteknek béketűrésével, hogy méltóknak találtassunk még többet is szenvedni.

*) Zsid. 12, 6. — **) Kor. 4, 17. — ***) 72. Zsolt. 26.

V. FEJEZET.

Hogy nem kell busulnunk, de még csak csodálkozunk sem azon, hogy oly nagy ellenszenvet érezünk magunkban a szenvedések iránt.

(Szolga.) Ismét és ismét csak hozzád fordulok, Szüzanyám! Oh légy most is, mint mindig, az én tanácsadóm, az én édes vigasztalóm; oh légy! mert, ládd, ismét borulni kezd fölöttem. Szeretném szeretni a szenvedéseket, de csak annál nagyobb ellenszenvet érzek irántok, és ez úgy busít engemet.

(Mária.) Fiam, azon természetes ellenszenvet, melyet a szenvedések iránt érzesz, nem tulajdonítja neked vétkül az Isten, sőtinkább érdemül rója föl, ha mindamelletts is kész vagy mindenkor teljesíteni az ő akaratát,

Midőn az mondatik, hogy a szentek szerették a szenvedéseket, senkisémet mondja, hogy e szeretők természetes vala.

A szentekben az ember szenvedett, de a keresztény örvendezett; a természet lázongott, de a kereszténység győzelmeskedett a természetten.

A getszemani kertben magának az ur Jézusnak szive is borzadott a kínoktól és a haláltól.

És mégsem akarta, hogy istensége, mely szenvedéseinek véghetetlen érdemet szerze, megóvjja őt a borzalom ez érzetétől.

Hiam, ha szenvedéseidben mindenkor őszintén fogod akarni azt, mit Isten akar, ne busítson az, mi akaratod ellenére történik szivedben.

Sőt, ha a természet lázadna oly erővel föl elled, hogy végre is engedni kénytelenítettnél, még akkor se essél kétségbe; mert ez annyi lenne, mint a hibát új hibával szaporítani.

Némi titkos kevélységre mutat fölöttébb busulni azért, hogy nem vagyunk tökéletesek. Gyarló vagy fiam, és Isten ismeri gyarlóságodat, ember vagy és nem angyal.

Az ember pedig nem töltheti el anélkül életét, hogy némi apróbb hibákat el ne kövessen, de mindemellett lehet is, és kell is kerülnie még a legapróbbakat is.

Te, fiam, nem fogantatál, mint én szeplőtelenül, következésképp nemis vagy ment minden rosztól való hajlandóságtól, s az emberi természetnek egyéb gyarlóságaitól.

Ha néha egy-egy békételen szót ejtesz, kérj rögtön bocsánatot az Istentől, igérd meg neki, hogy ezentul jobban fogsz magadra vigyázni, és hogy ezt tehesd, kérdd még az ő szent segedelmét is.

Az elkövetett hibát, bármily legyen is az, sohasem lehet jobban helyrehozni, mint lelki meg-alázódás által.

Ha majd az égben a szentek társaságában le-

szesz, fiam, csak akkor nem fog a vétek hozzád férközhetni.

(Szolga.) Oh de mikor jó el e boldog idő, midőn nem kellend már nekem félni, hogy megbántom a jó Istent, kit minél jobban szeretek, annál jobban félek megbántani.

Jöjj legalább te, bűnösök ótalma! a te szolgálád védelmére, s hathatós ótalmad legyen a paizs, mely üdvösségem ellenségeitől védelmezzon.

VI. FEJEZET.

Hogy a kereszten függő Jézus szemlélése erőt ad a bátor s állhatatos szenvedésre.

(Szolga.) Midőn Jézus meghalt, a föld reszketett, a nap elsötétült, a kösziklák megrepedtek, az egész természet megindult, de mind e csodáknál még jobban álmélkodom egy más valamin...

Terajtd Szüzanyám, terajtd fájdalmas anya, ki siránkozva álltál Szentfiadnak keresztjénél.

Ah, hogyan élhetted tul ezt a keserves órát? honnan vettél erőt? Mondd csak, mondd el azt nekem szolgáltnak, kit minden baj lever.

(Mária.) Szemeim előtt állott a páratlan példa, maga a fölfeszített Jézus, kinek ajkain nem volt más, csak a bocsánat szava, ki a legszentebb megadással veté alá magát atyja akaratának, s ki

utolsó fohászával is üdvösséget kért hóhérainak szentséges vére hullásaért.

Elválthatatlanul függesztém szemeimet ez isteni példára, behatni kívántam tekintetemmel egészen szive mélyére, hogy lássam ott érzelmeit.

És látván, hogy a legiszonyubb kinok között is mily nemesen áldozza föl magát Istennek, megtanultam tőle ugyanazt tenni, megtanultam föláldozni Istennek azt, mi legkedvesebbem volt a világon — Jézust.

Fiam, a kereszt lábainál találni fogsz te is, mint, én vigaszt fájdalmaidban, erőt a csapások között, s készséget, örömtelit, azon áldozatok megtételére, melyeket Isten tőled kíván.

Csakhogy te, ha szenvedsz, az emberekhez mégy koldulni vigaszt, noha könnyen megtanulhattad, hogy részvétők mihamar kimerül.

Elejéntén megszánnak ugyan, de csakhamar beleunnak panaszaid hallgatásába, s végre magad is unalmassá válsz előttök.

És ha ezt te észreveszed, amint előbb-utóbb észre is kell vened, nem fogod-e belátni, hogy a fájdalom nyilát ily móddal nemcsak ki nem veszed szivedből, hanem még mélyebre merited?

Oh fiam, a szenvedések idején fegyverezd föl szivedet a fölfeszített Jézus képével, a szent feszület legyen legelső gondolatod, legelső menedéked.

Bármily levert légy is, az ur Jézus keresztje mindig fog adni erőt neked, bármily nagy legyen is szived keserősége, az mindig meg fog vigasztalni tégedet.

Az emberektől szenvedsz? tekints a keresztre s nézd rajta az atyák legédesebbikét annyira megcsufolva, a tanítók legbölesebbikét annyira megvetve, a jóbarátok legjobbিকát annyira elhagyatva, az igazak legigazabbikát annyira üldöztetve.

Vagy a pokoltól? nézd Jézust a kereszten a pokol minden dühének hatalmában.

Mernél-e panaszkodni, hogy az ég nagyonis keményen bánik veled, midőn látod, hogy a menygyei Atya mily keményen bánik egyetlenegy fiával?

Isten vétkeid miatti büntetésül ideigtartó szenvedéseket küld rád? Oh mivé lesznek e szenvedések, ha összehasonlítod azokkal, miket Jézus elviselt, csak hogy tégedet az örökkétartó szenvedésektől megmentsen!?

Mondod, hogy a te váltságodért egy Isten szenvedett s halt meg? ah, nem méltó-e tehát, hogy Megváltóddhoz legalább némileg is hasonlits?

Fiam, erényed által nagyon keyéssé hasonlitasz Jézushoz, légy tehát hozzá hasonló, legalább egykissé a szenvedések által.

Fordulj azért a kereszthez minden bajodban,

minden szomorúságodban, s a kisértések minden idején.

És csókold meg azt egész szeretettel, öntözd meg könyeiddel, s öleld szivedre forrón, lángolón.

Képzeld magadnak, hogy épen ott vagy a Kálvárián, s oly szerencsés vagy, hogy átkarolhatod lábait a te éretted szenvedő s meghaló Istenednek.

Beszéld el neki fájdalmaidat, s egyesítsd azokat az ő fájdalmaival, és tőle kérj vigaszt, enyhülést.

Igen, kérdd ez irgalomteljes Megváltót, hogy mondjon neked a keresztről egy-két vigasztaló szót, mely segítsen elviselni saját keresztedet.

Mondd neki, hogy nem távozol addig tőle, míg vissza nem adja szivednek nyugalalmát, békéjét, míg lelkedbe nem önti szent kegyelmének erősítő olaját.

Ha így fogsz tenni, könnyeid le lesznek törülve, nyugalmaid visszatér, szived föllelkesül, a kereszt nem lesz többé előtted oly keserű; maga a keserűség édességgé fog válni neked.

Vagy ha még tovább is kellend szenvedned, legalább béketűréssel, megnyugvással és szeretettel fogsz szenvedni, mint az apostol, ki mondá: Gyönyörködöm a gyalázatokban, a nyomorokban, az üldöztetésekben, keservekben, miket szenvedek a Krisztusért.*)

*) 2. Kor 12, 10.

VII. FEJEZET.

Hogyan kell éreznünk ellenségeink irányában.

Máriának nem lehettek nagyobb ellenségei, mint a farizeusok s a zsidók, kik összeesküdtek Szentfia ellen, és nemis nyugodtak meg, mig keresztre nem feszíték.

Mégis Jézus példájára, ki annyira szerette még ellenségeit is, hogy életét adá üdvösségökért, az ur Jézus példájára Mária is csak azt mondá: Atyám, bocsáss meg nekik!

Pedig látta, mint ujjongtak örömben pokoli tervök sikerültén; pedig hallotta, mint átkozák, mint szidalmazák Szentfiát sziklátlágyító siralmas állapotában is.

Minden másfanya, az ur Jézus anyján kívül, bosszuért kiáltott volna az égre, de Mária a béke Istenének iskolájában tanulva, egészen más-kép érezett.

Jézus a kereszten csak imádkozni tudott az ő ellenségei, az ő gyilkosaiért, és Mária a kereszt lábainál följárlá érettök szentséges vérét azon áldozat-báránynak, kit ők megöltek.

Ah, ha a zsidók beláthattak volna Jézus és Mária szívébe, s ha láthatták volna, hogy mennyi

szeretet van e két szivben irántok: vajjon kellett volna-e több ennél, hogy megváltoztassák iszonyu tervöket?

E két sziv, mely annyira szeretni tudta még azokat is, kik öket egészen megtölték keserüséggel, e két sziv tanithat meg minket egyedül azon szeretet s békülékenységre, melylyel ellenségeink iránt viseltetni tartozunk, s melyet az evangeliom élénk szab.

Jézus és Mária dicsőségöket helyezék abban, hogy ellenségeiknek megbocsáthattak; s vajjon nem jó helyen keresték-e a valódi dicsőséget? vajjon dicstelen lenne-e ily magasztos példák után indulni?

Bárminemü legyen is a sérelem, mely rajtunk elkövettetik, micsoda az ahhozképest, ami az Üdvözítőn és Szüzanyján elkövettetett?

Oh a legnagyobb gyűlöletnek is meg kell engesztelődnie a kereszt közelében, hol Jézus és Mária oly szivindító módon viselték magukat ellenségeik irányában.

Mert a kereszt, üdvösségünk ezen eszköze, kárhozatot fog kiáltani fejünkre, ha ellenséges indulattal merészelnünk hozzája közelíteni.

Oh Istenem, csak a te kegyelmed szülheti azt bennem, hogy szeretni tudjam ellenségeimet; kérlek azért, add nekem e drága kegyelmet, add az ur

Jézus érdemei s a Bold. Szűz szenvedésiért, add öérettök, kik oly szelidek, oly szeretetteljesek valának legengesztelhetlenebb ellenségeik irányában is.

Imádandó szive Jézusnak, szeretetreméltó szive Máriának — szivek! kik oly jók valátok még azok iránt is, kik annyi fájdalmat okoztak nektek, öntésétek szivembe mindazt a nemes érzeményt, mely bennetek élt, bennetek dobogott.

Ah ezentul, ha érezni fogom, hogy a boszu szikrája lobbadoz szivemben, azonnal igyekszem egyesíteni szivemet veletek, szent — legszentebb szivek!

És nálatok hagyom mindaddig, migcsak nem nyújtotok neki azon szeretetből és jóságból, melyel ti oly telidesteli vagytok.

VIII. FEJEZET.

Mit kell tennünk, midőn látjuk, hogy szüleink vagy jóbarátaink szenvednek.

Isten néha szüleinkben vagy jóbarátainkban látogat meg bennünket, szenvedéseket küldvén reájok, amely szenvedésekben azután irántok való szeretetünkkel fogva lehetetlen nekünk is érzékeny részt nem vennünk.

S valóban, mily fájdalom egy jó anyára, látni

szive gyermekét a szenvedések kínos nyoszolyáján, vagy egy jóbarátra, szemlélni hű barátját a legnagyobb bajban, szemlélni anélkül, hogy rajta segíteni tudna.

De kinek lehetett nagyobb fájdalma, mint Máriának, midőn látta szenvedni Szentfiát — fiát, ki őt soha meg nem szomorította, ki őt oly véghe-tetlenül szerette!

Oh hányszor mondhatta akkor: Fiam, édes fiam, bárcsak én szenvednék, én hal-nék meg helyetted!*)

Ha Sion leányai sirtak Jézus fölött, látván, mint emelé nehéz keresztjét a vesztőhelyre, meny-nit kellett szenvednie a Szüzanyának, midőn látta Szentfiát kiterítve a kereszt véres oltárára, melyen meg kelle hálnia.

Oh ha legalább enyhithette volna kínait, ha ölébe vehette volna fájdalomterhes fejét, ha csilla-pithatta volna égető szomját!

De nem, és nemcsak őmaga nem segíthetett, de még a jelenvoltaktól sem remélhetett részvétet, segedelmet, mert hiszen bármerre fordult is, sehon-nan sem hallott egyebet, mint káromló szavakat, melyek Szentfiának még istenségéből is csufot üttek.

*) 2. Kir. 18. 33.

Kiket szeretünk, azokért nekünk még szenvedni is édes; de mily keserű lehet szenvedni látni kedveseinket, anélkül, hogy rajtok segíthetnénk.

S vajjon mit tett Mária e keserves helyzetben? Végignézi-e ez iszonyu jelenetet? vagy eltávozik, hogy ne lássa, mint adja ki lelkét Szentfia a kinok közepett?

Távol attól, hogy úgy tegyen, mint Ágár, ki elhagyta gyermekét, csakhogy ne lássa meghalni azt; Mária ott marad a kereszt alatt, aláveti magát a mennyei Atya akarátának, s fölajánlja Szentfiának kinszenvedését a világ üdvösségeért.

Ott maradt, mert Isten akará, hogy ő is ott legyen; ott maradt, mig minden „beteljesedett!”

Azért szülő vagy gyermek, hitestárs vagy jóbarát, avagy bárki légy is, ki azon ponton állsz, hogy elveszítsed azt, ki legkedvesebbed volt e világon, tanulj Máriától, tanulj fölülemelkedni fájdalomaidon.

Juttasd eszedbe, hogy midőn sokat készülsz veszteni e földön, ez alkalmul szolgálhat neked arra, hogy sokat nyerj az égben.

Szent hitünk nem kárhoztatja könyeidet, fájdalomidat; de ha hallgatni fogsz szavára, még meg is tanít arra, hogy mikép kell azokat mérsékelned és megszentelned.

Ha enyhülést találsz abban, hogy sirsz, jó,

sirj, sóhajts, keseregj; de ugyanakkor fordulj az Istenhez is, imádd szent végzését, s vedd annak alája magad egész alázatossággal.

Különben ő nem tiltja, hogy ne keress eszközöket, melyek által segíthetsz annak baján, a kiért aggódol, nem tiltja, hogy ne imádkozzál hozzá, annak fölgyógyulásaért, csak azt akarja, hogy ezek mellett mindent az ő szent tetszésére bizz.

Uram! mondhatod neki, te tudod előre is, hogy mit akarok a te jószágodtól. Ismered minden kívánságomat s tanuja vagy az én könyeimnek. *)

Én Uram, én Istenem! hozzád kiáltok, mert tudom, hogy meghallgatsz engem **); add vissza egészségét, boldogságát annak, akiért most hozzád imádkozom.

Mindazáltal, ime, én kész vagyok mindenre, amit csak kívánsz tőlem; hisz én, Istenem, csupán azt akarom, amit te akarsz. ***)

*) 37. Zsolt. 9. 10. — **) 16. Zsolt. — ***) 39. Zsolt.

IX. FEJEZET.

Mit kell tennünk, ha kedveseinket elvesztettük?

Jézus meghalt. Ah mi hosszú lehetett Mária-nak az idő Jézus halálától föltámadásaig!

Jézus meghalt; Mária elveszté egyetlenegy, legkedvesebb fiát.

Dávid király bánata fia, Absolon, halálán, Rákhel fájdalma gyermekei fölött, semmi sem volt a Szüzanya fájdalmához képest, midőn nem láthatá többé Szentfiát, nem hallhatá többé szavait.

De e legszentebb, legvallásosabb anya minden anyák között, kik valaha csak léteztek, elvesztvén Szentfiát, nem veszté el erényeit.

Jézus föltámadásábani hite, s Isten akaratán való megnyugvása erőt és vigaszt öntének bánatos anyai szívébe.

Oh ti mindnyájan, kiket szomorúsággal látogattott meg az Isten, elvévén tőletek, mit elveszíteni leginkább féltetek, — te, gyermeked halálán kesergő anya, te bánatos hitestárs, ki idő előtt buszövegységre kárhoztatva látod magadat: ne vesztétek el szemeitek előtt a példát, mely ime előttetek áll.

Méltán sirtok, méltán könnyeztek. Így sirt Jó-

zsef is atyjának, Jákobnak, koporsója fölött; így könyezett szent Ágoston is anyjának, Monikának, halálán.

Tanuljátok meg Máriától följánlani fájdalmaitokat az Istennek, és tanuljátok meg, hogy miként kell azokat elviselni.

A halál, az igaz, eltépte a kapesot, mely titeket elhunyt kedveseitekkel itt a földön összekötött; de azért ninesen-e már semmi reményetek velök újra egyesülhetni? vajjon timagatok is örökké e földön lesztek-e?

Nem tanítja-e hitetek, hogy az igazak ismét egyesülendének az Isten országában, még pedig végzetlenül tökéletesebb s boldogabb módon, mint itt a földön?

Föltámadunk! oh drága, oh édes remény, melylyel az apostol már az első keresztyéket biztató, s mely valóban képes letörülni könnyeinket, s megnyugtatni bennünket kedveseink sirja fölött.

Ne adjátok tehát magatokat egészen a búnak, mint azok, kiknek reménységök ninesen. *)

És ha sirtok, sirjatok, mint hívő keresztyén,

*) 1. Jesz. 4. 12.

aki, miután eleget tőn a sziv természetes követelésének, tud ismét uralkodni azon.

A mi szent hitünk, de csakis a mi szent hitünk gazdag oly igazságokban, melyekből vigaszt merithetsz.

És aztán csak abban volt-e minden örömed, minden boldogságod e földön, kit szeretél, de kit karjaidból elrablott a halál?

Jobban szeretted-e őt, mint az Istent, ki őt elvette tőled, de bizonyosan oly okok miatt, melyeket csak imádni tartozol?

Meghiszem, hogy kedves volt neked, de Istennek, Isten akaratának még kedvesebbnek kell lennie.

Vagy, úgy látszik, hogy tán tulságosan is szeretted; legalább szünni nem akaró könnyeid, vigasztalhatatlanságod, ilyesmire mutatnak, de ez épen akadályul szolgált neked a keresztény tökéletesség vagy ép maga az üdvösség elérésében is. Midőn tehát az Isten elválasztott tőle, csak irgalmaságot cselekedett veled.

Okulj tehát jelen vesztéségeden, s ezentul ne ragaszkodjál szerfölött egy teremtményhez sem; ragaszkodjál egyedül csak ahhoz, ki mindig ugyanaz marad s kinek esztendei el nem fogynak *).

*) Zsid. 1. 12.

Vagy, ha Istenen kívül még mást is szeretsz, ne szeresd máskép, csak amennyiben Isten engedi vagy akarja; szeresd, de úgy, hogy Isten iránti szereteted ne szenvedjen általa, szeresd az emberben az Istent.

Ki így szeret, az mindig kész, a sziv minden természetes ellenszegülése dacára is kész megválni szerelme tárgyáról akkor, midőn Isten akarja.

És a meghozott áldozat e percében a sziv noha sajog, a szemek noha könnyeborulnak, mégis, mivel lelkünk tudja, hogy most Isten akaratának hozott áldozatot, e tudat enyhít a fájdalom, a könnyeken.

X. FEJEZET.

Hogyan kell megerősitenünk magunkat a hit s reményben, oly körülmények közt, melyek könnyen kiolthatnák hitünket, reményünket.

Az apostolok vallást tettek Jézusnak, hogy őt az élő Istenfiának ismerik, s mégis szenvedésének idején elfeledték vallomásukat s odahagyván őt elfutának*).

*) Mát. 26. 56.

Nem így a Bold. Szűz. Ő hiven követte Jézust egész a Kálváriára, s hogy őt csakugyan a megígért Üdvözítőnek tartotta, kitűnik abból, hogy bizony várta föltámadását, csupán azért, mert Jézus azt előre megmondotta.

Jézus halála után a tanítványok, legalább az a kettő, kikről szent Lukács emlékezik *), már nem igen remélék többé, hogy beteljesedni lássák, mit Krisztus előre megmondott.

De Mária minden kétségeskedés nélkül hitte, és remélte rendületlenül, hogy az a Jézus, kit ő annyi gyalázat között látott meghalni, az a Jézus föl fog támadni dicsőségesen, és szent evangéliumával meg fogja hódítani a világot.

És Máriának ezen hite, mely annyi kísértések között sem tudott megtörni, s csupán azért, mert Istennek, esalni nem tudó szavára támaszkodék, Máriának ezen hite adjon irányt a te hitednek is.

Ha a hitetlenek, kiktől szinte hemzseg a világ, nem szolgáltatnának alkalmat arra, hogy hitedről bátran, szabadon vallást tégy: üdvösségednek ellensége, a gonosz szellem igyekezni fog legalább megingatni hitedet, kételyeket támasztván benned a kinyilatkoztatott igazságok felől.

De te az ő sugalatinak állj ellen bátran

*) Luk. 24. 21.

tántorithatatlan hittel*) s meglásd, hogy elfut tőled**).

Mondj ellen azonnal s az igazság Istenének hallatára minden kételynek, mely lelkedben támad, s épen e nemes, őszinte és szabad ellenmondásod által fog a te hited öregbedni és erősödni.

De különösen a nagy szenvedések ideje az, mikor a gonosz szellem leginkább ólálkodik körülted, mikor leginkább igyekszik sötétséget támasztani lelkedben, s megtanítani, hogy kételkedjél Istennek bölcsességén, hatalmán s jóságán.

Juttasd akkoron eszedbe, mit Isten az ő szent könyveiben a szenvedések szükséges voltáról, s a szenvedésekre következő dicsőségről mond; juttasd eszedbe, hogy Isten imádandó szándékainál fogva szenvedéseket küld az emberekre, még a legjámborabbakra is.

Az Isten nem változik. Amit mond, az örökre igaz marad, szava szintoly változhatlan mint ő maga.

Hasonlóképen, bármily kísértetbe, fájdalomba keserőségbe s kétségbeesztő helyzetbe juss is, vedd szabályul Mária nemes és olthatatlan reményét.

Lelked, távol attól, hogy elcsüggedne vagy

*) Pét. 5. 9. — **) Jak. 4. 7.

megtörnék, találjon erőt, vigaszt a reményben, ez erényben, mely Istennek ígéreteihez hiúságán alapszik.

Remélj a remény ellenére is *), mint egykor Ábrahám, teljesen meggyőződve lévén, hogy valamiket csak ígért az Isten, azoknak végrehajtására nagyon is hatalma **).

Ő a te teremtőd, és ő megígérte neked, hogy nem hagyand el téged, teremtményét, s nyitva lesznek szemei fölötted.

Ő mindenható ura az egész természetnek; neki semmi sem lehetetlen, semmi sem nehéz.

Erősségek az Úr az őt féltőknek, kik nem tudnak kétkedni, mert figyelmesek az Úr ígéreteire ***).

Bármily aggasztó s keserves legyen is helyzeted, mibe vethetnéd inkább reményedet, mint Isten gondviselése, véghetetlen jósága s hatalmába?

Hányszor ígéri neked bizonynyal, prófétái s apostolai által, hogy meghallgatja, hogy védi, hogy támogatja, hogy megvigasztalja, hogy megszabadítja, valaki csak remél ő benne!

*) Rom. 1. 28. — **) U. o. 21. — ***) 24. Zsolt. 15.

Imádkozzál tehát egész bizodalommal az ő segedelmeért, és csöppet se kételkedjél, hogy irgalmassága ki ne mentene szomorú helyzetedből; ki fog menteni, s élted folytáig védeni és támogatni.

Ki a szerencsétlenségek között sem veszti el hitét s reményét az Urban, az soha meg nem szégyenül, arra földertül még az Ur kegyelmének s vigasztalásának drága napja.

XI. FEJEZET.

**Hogy a szenvedésre vigasz következik,
de mindamellet tudnunk kell vigasz
nélkül is szenvedni.**

(Szolga.) Mennynek királyné-asszonya, örülj szép Szüz, mert kit méhedben hordozni méltó voltál, s kinek halála annyi sok könnyedbe került, amint megmondotta vala, föltámadott!

Örülj és örvendezz, oh mert méltó, hogy kétszeres részt végy az ő föltámadásának örömeiben, mivel kétszeresen vettél részt az ő halálos kinszenvedésében is.

Mily öröm reád nézve, és mily kimondhatatlan vigasz láthatnod őt te Fiadat, istenségének egész fényében, egész dicsőségében.

Ime tehát, könnyeid le vannak törülve, szivednek mély sebe begyógyitva, fájdalmaid megszüntetve.

(Mária.) Fiam, Isten el nem hagyja a benne bizókat a szenvedések idején, s mikor idejét látja, derüt kül a borura, édességet a keserüségre.

Tapasztalá ezt a koronás proféta is. Isten, mondja ő, annál több vigasztalást önte lelkembe, minél több keserüséggel látogatott meg.*)

Ha az Ur, mondja ismét, veszélyben hagyja is olykor az igazat, végre mégis megengedi, hogy föltalálja a nyugalmat.**)

(Szolga.) Te tudod Szüzanyám, hogy mióta s mennyit szenvedek, s ime, mégsem találok vigasztalást.

(Mária.) Fiam, noha nem érzesz szivedben vigaszt, de azért mégsem vagy minden vigasztalás nélkül.

Avagy nem vigaszteljes-e már maga a gondolat, hogy a szenvedés hasonlóvá tesz téged Jézushoz, s az egekbe vezérlő utra vezeti lábaidat?

Istennek megvan a maga szándéka, midőn minden érezhető vigasz nélkül hagyja szenvedni szolgálait. Voltak szentek, kik a fájdalmak sivatag pusztáján sokat vándoroltak és anélkül, hogy a vigasztalások égi harmatából csak egy csöppet is izleltek volna.

Jézus jóbarátainak nem szabad hasonlítani a

*) 93. Zsolt. 19. — **) 54. Zsolt. 23.

földi jóbarátokhoz, kik csak annyiban készek barátaikért szenvedni, amennyiben szenvedéseikért hamar jutalmat remélhetnek.

Bízd magad egészen a gondviselésre, mert amikor a vigasz szükséges vagy épen hasznos is lesz reád nézve, akkor meg is nyered.

Szenvedéseidben veled van az ur Jézus segítő kegyelme, és az ő kegyelme elég neked. *)

A szentek, kiket Jézus minden érezhető vigasz nélkül szenvedni engedett, vigaszt találtak a vigasz nélküliségben is, mert tudták, hogy azáltal Isten iránti szeretetök csak tisztább s önzéstelenebb leend.

Várj még egy kicsit, várd be, hogy mi fogatja lesz azon ígéreteknek, melyeket Jézus azoknak tőn, kik szenvednek.

Ő az égben minden jónak, minden üdvösségnek mennyországot készíti számodra.

Különben fiam, egy bűnös ember, mint te is, vajjon kívánhat-e az Istentől vigasztalást?

Egy bűnbánó emberre nézve vigasztalónak kell lenni már magának a gondolatnak is, hogy vigasz nélkül szenvedve, bizonyosabban eleget tehet vétkeiért.

*) 2. Kor. 12, 9.

XII. FEJEZET.

Hogy szívünknek az eget kell keresnie.

Mintán elhagyád a földet, én édes Megváltóm, a te Szüzanyádnak gondolatjai, szemei, érzelmei, vágyai szüntelen csak az eget keresék.

Áldva áldotta sorsát az angyaloknak és szenteknek, kik boldogok, hogy láthatnak téged, és kényszeríté őket, hogy mondanák meg neked, hogy mennyire kívánkozik utánad.

De mi egyéb kívánsága is lehetett volna? Ki nem szeret mást, mint Jézust, az nemis kíván mást, mint Jézust.

Kinek e földön legnagyobb kincse a te kegyelmed, a te szerelmed, annak legnagyobb bánata, ha nem láthat, ha nem ölelhet téged.

Addig is tehát, míg eljő halálom, mely egyedül vezethet hozzád engemet, feléd küldöm, én Jézusom, Szüzanyádnak példájára, minden vágyát, minden soháját az én szívemnek, mely csak téged kíván, téged hi, s mely bármily hamar találjon is föl tégedet, az rá nézve mindig későn leend.

Oh, ki ad nekem szárnyat, olyat, mint a galambé, hogy elröpülhessek, és megnyugodhassam*) tenálad?!

*) 54. Zsolt. 7.

Vajh, soká leszek-e még e boldogságtól megfosztva, soká nem fogja-e még mondani az én lelkemnek jegyese: Ime jövök, *) hogy végtessek nyomoruságnak.

Ah, a menyasszony azt kiáltja: jöjj! vágyai, sohajtási szünetlenül azt kiáltják: Ugy legyen, jöjj el, Uram, Jézus!**)

Én érzem, hogy valami nagyra születtem, hogy ez életben én csak sinlek; oh Jézus, én azért születtem, hogy a tied legyek, hogy téged birjalak örökké.

A legnagyobb gazdagság vajmi hiányos, ha te nem vagy közte; az örök világosság vajmi sötét lenne, ha te nem volnál benne.

Ha birnám is mindazt, ami kincs a földön, nem szünnék meg szegény és nyomorult lenni, ha csak nem mondhatnám, hogy Jézus mindenem.

Jézus mindenem. Ez oly szó, mely mindent megmond, és mindent magában foglal; oly szó, melyet csak az foghat meg, ki Jézust mindenk fölött szereti.

El tehát szivemtől minden szeretet — azon egyen kívül, melynek kezdő betűje a te kegyelmed.

Jézusomnak kegyelme! gyulaszd föl szivemet Jézus szent szeretetére, hogy csak őt szeressem, s hogy e szeretetnek lángjai körül öleljenek, elhamvaszsanak.

*) Tit. 22. 20. — **) U. o. 17. 20.

Ha már nem láthatlak azonnal, én Megváltóm!
legalább szeresselek.

És szeretetem, mely azzal a reménnyel táplál, hogy egy nap mégis birni foglak, vigasztalom leend, míg e siralomvölgyében raboskodom.

XIII. FEJEZET.

Mit kell tennünk, hogy a Szentlélek reánk szálljon.

Jézus megigéré tanítványinak, hogy elküldi nekik a Szentlelket, és Mária, hogy a Szentlélek eljövetelét bevárja, elvonult az apostolokkal, az ur Jézus rokonaival és a szent aszszonyokkal ugyanazon terembe, melyben Üdvözítőnk az utolsó vacsorát tartotta.

Csendes elvonultságban, buzgó ájtatoskodással készíték magukat a Vigasztaló elfogadására.

Összegyülekezve ugyanazon egy helyen, egy szívvvel, egy lélekkel sóvárogtak, mondván: Jöjj el, Szentlélek Isten!

És csak is így lehet megnyerni a malasztnak és szeretetnek Istenét, mert ő csupán azokra száll, kik távol a világ zajától buzgó sóvárgással epedeznek utána.

Mennyire siettetheté Mária szüztiszta szerelme, sóvárgása s könyörgése által az ő eljövetelét!

És mindazok, kik a Szüzanyát környezék, mennyire épülhettek, mily forró lelkesedésre ragadtathattak Mária jelenlétén és példáján!

Mert ámbár ő már teljes volt ma'lasztal, de a Szentlélek még jobban el akará őt, jegyesét, halmozni ajándékival, és Mária el is volt készülve kellőleg azok elfogadására.

A Szentléleknek bármennyi ajándékát kapta is az ember, még mindig kaphat tőle újabbakat.

Ki Istenhez hű, sok kegyelemben részesül, s ki Isten iránti hűségében állandóan megmarad, még több kegyelemben részesülend, mert az Isten kegyelmének kincsesházája kifogyhatatlan.

Aki ismerné, mint Mária, Isten ajándékainak fölséges voltát, az semmi egyebet nem tartana többé becsülendőnek e földön, és egyedül csak azok után óhajtoznék.

Ah mit is kell gondolnunk azon közönyösségről, azon hidegségről, melylyel a keresztények legnagyobb része a Szentlélek-Isten ajándékai iránt viseltetik!?

Vajjon hasonlólag közönyösek-e a világ kegye s kedvezése irányában is? oh, korántsem, mert hogy abban részesülhessenek, nem sajnálnak semmi fáradságot, nem hagynak használatlanul semmi eszközt.

Mig az anyagi szegénységet szégyennek tartják ; nem tudnak pirulni lelki szegénységök fölött.

De hogy én tudjak pirulni az enyim fölött, add azt, Szentlélek Isten ! te hű osztogatója minden kegyelemnek, minden tökélyes a d o m á n y n a k , te, ki egyedül tehetsz valódi gazdaggá engemet.

Megismerem ugyan, hogy egészen érdemetlen vagyok ajándékidra, mert sokszor ellenálltam a te szent sugalatidnak ; de ime, ma egybekapcsolom ajándékidért esdeklő imámat azon könyörgéssel, melylyel a Szüzanya a te eljöveteledért imádkozott, és hiszem, hogy imádságom kedves leend előtted, s könyörületre indítand irányomba.

Sőt kérem magát e malasztal teljes Szűzet is, kérem szakadatlanul, hogy legyen közbenjáró érettem tenálad.

Oh Mária, Szentlélek jegyese ! nyerd ki számomra jegyessedtől a bölcsesség ajándékát, hogy az megizleltesse velem az égi jókat, s izetlenné tegye előttem a föld csalfa, állhatatlan javait.

Nyerd ki az értelem s tudomány ajándékát, hogy az megvilágosítson engem a sötétség e hazájában, hogy megismertesse velem az Isten utait, s az örök igazságokat.

A tanács ajándékát, hogy meglássam azon töroket, melyeket jámborságom s üdvösségem ellensége vet lábaim elé.

Az erősség ajándékát, mely fölüllemeljen gyarlóságimon, segítsen legyőzni szenvedélyimet, ellenállni a rossz példáknak, nem-gondolni az emberi tekintetekkel, s megerősíteni szívemnek állhatatlanságát.

Az istenesség s az Ur félelmének ajándékát, mely vezessen s lelkesítsen az Ur szolgálatában, törvényeinek megőrzésében és azon imádatos tiszteletben, melylyel neki, mint teremtmének, atyámnak, üdvözítőmnek s ítélő birámnak tartozom.

XIV. FEJEZET.

Hogy kinekinek állásához képest buzgólkodnia kell Isten dicsősége s a lelkek üdvösségeért.

(Szolga.) Oly jól esik látnom téged, Szüzanyám, a hívők azon kis seregének közepette, melyet Krisztus urunk menybemenetele s a Szentlélek eljövetele után az apostolok buzgalma gyűjtte össze.

Oh e hiveknek te oly jó, oly édes anyja valál, s ki tudná megmondani, hogy mennyire hasznos voltál Krisztus fakadó egyházának, mely Jeruzsálemben vette kezdetét?

És midőn az apostolok szétoszlának, hogy meghódítsák Krisztusnak az egész világot, a te

imáid, a te jókivánataid követték őket mindenüvé, és segíték őket elviselni óriási munkájok terhét, s legyőzni minden akadályt, minden veszélyt.

Hogy pedig a hivekben, kik között éltél, föntarthatassad a hitet s jó erkölcsöt, legnagyobb buzgósággal arra törekedtél, hogy megnyerd bizodalmodokat, de lehetséges is lett volna-e meg nem nyerned mindazokét, kik szerencsések valának hozzád közelíthetni?

Oh ők nem tudtak eleget csodálkozni azon, hogy te, az ur Jézus anyja, mennyire szereted, mily könnyen magadhoz bocsátod őket, s mennyi figyelemmel viseltetel irántok.

Ha a te istenanyai méltóságod, ha erényeid mindenütt csak a legnagyobb tiszteletet kelték irántad: véghetetlen jósággoddal megnyertél, leköteleztél magadnak minden szívet.

Egyetlen tekinteted, melyre valamely nyomorultat méltatál, megnyeheti annak minden baját.

Szavaid, melyekben annyi isteni tűz s annyi szelidség nyilatkozik, megindíták a legérzékletlenebbet, föllelkesíték a legközönyösebbet, nekibátoríták a legfélénkebbet, s új lángokra gyújták a legbuzgóbbakat is.

Hány meg hány beteg tapasztalá, hogy te meg tudod orvosolni a testet s a lelket is meggyógyítod.

Ha Isten iránti buzgóságodban szomorkodva láttad, hogy mint üldöztetnek a keresztények Jeruzsálemben, másrészt vigasztalt a siker, melylyel az apostolok a nemzetek közt működtek, s különösen amelylyel működött szemeid előtt szent János Efezusban, hová vele együtt néhány évre elvonultál az üldözések elől.

Hogy efölötti örömedet elképzelhessük, nem szükség, csak fontolóra vennünk, hogy mily érdekel viseltetél te mind az iránt, ami Isten dicsőségét s Isten országának terjedését illeté.

Apostolok királynéja! nyerd ki számomra ha csak egy szikráját is azon égi tűznek, mely a te kebledben Isten dicsőségeért lobogott; nyerd ki számomra a kegyelmet, hogy Isten szeretetére s Isten dicsőségének előmozdítására másokat is fölgyulaszthassak.

(Mária.) Oh fiam, mennyire tetszik nekem, hogy ily kivánságtól dagad kebeled; mert hiszen nem is keresztény az, ki ily kivánságra nem gerjed, ki Isten dicsőségeért nem buzgólkodik.

Ez ép oly kötelessége a keresztény embernek, mint a szeretet, melynek e kivánság édes leánya.

Sokan ugyan azt hiszik, hogy ily kivánság csak egyházi férfiakat illet, pedig illik az minden rendű és rangu emberhez.

Nincs állapot, melyben ne lehetne s ne kellene

Isten dicsőségeért buzgólkodnunk majd jó példaadással, majd alkalmas időben adott tanácssal, majd a kesergők vigasztalásával, majd — és legkivált buzgó imádkozással.

Egy-egy bűnös megtérését néha nem lehet egyébnek tulajdonítani, mint valamely buzgó s a világ előtt egészen ismeretlen lélek titkos fohászinak.

Oh, vannak pillanatok, a szent buzgalomnak oly pillanatai, melyekben kívánod, hogy báresak a pogányok között lehetnél s megtérésökön munkálkodhatnál.

Szent kívánság, de bizony sikertelen; meszsze keresed azt, mi közel van hozzád.

Gyámolítani a szegényeket s betegeket, tanítani a tudatlanokat, jóra szoktatni a kisdedeket, kötelességeikre figyelmeztetni a szolgákat, boldogítani egy családot — ime a tér, melyet a mennyei eselédese ember maga kijelöl és kívánja, hogy azon az ő dicsőségeért munkálkodjál.

Lehetséges volna-e, hogy az ember ne érezzen egyebet hideg közönytől felebarátja üdvössége iránt, ha fölgondolja, hogy Krisztus vérét és életét adta azért?

Sokan fognak a keresztények közül bűnhődni azért, hogy elmulaszták megtenni a jót, amit különben megtehettek volna; és bűnhődni fognak

vétkek miatt, melyeket megakadályozhattak volna, de meg nem akadályoztak.

Ha szereted az Istent, fiam, iránta való szeretetedet sohasem mutathatod meg jobban, mint ha másokat arra viszesz, hogy áldják és szeressék őt.

Istennek oly kevés hű szolgálja van, és szolgáliban oly kevés az öröme; de te, fiam, szerezd meg neki azt az örömet, hogy necsak magad dicsőítsed őt, hanem használj is föl minden hatalmadban álló eszközt arra, hogy őt mások is dicsőítsék.

XV. FEJEZET.

Hol kell keresni vigaszt a kereszténynek, ha erényessége miatt bántalmaztatik, s ha nehezebbre esik, hogy a siralomvölgyében oly soká zarándokoskodik.

(Szolga.) Miben találtál vigaszt, Szűzanyám! midőn láttad, hogy az egyház alig született s máris üldözteték, és hogy az üldözéstől temagad sem mardsz megkimélve?

(Mária.) Vigaszt találék, fiam, valamint találtak velem együtt mindnyájan az üldözést szenvedő hitek, a gondolatban, hogy Jézus maga is szenvedett, mely gondolatot még az ő dicsőséges föltámadása s mennybemenetele sem volt képes kitörülni emlékezetemből.

Látogatám a helyeket, holott a megváltás titokteljes munkája végbement; meg-meglátogatám különösen a Kálváriát, és ott elmélkedém egyrészt az ur Jézus szerelme s jósága, másrészt azon emberek szeretetlensége s hálátlansága fölött, kik őt keresztre feszítették.

S ha elgondolám, hogy mily kegyetlen módon bántak az emberek a fiuval, vajjon várhattam-e, hogy velem, az anyával, kiméletesebben fognak bánni; avagy csak kívánhattam is-e ilyesmit?

Gondolj te is, fiam, gondolj minél gyakrabban arra, hogy mint viselték magukat az emberek a te Megváltód irányában; és e gondolatban vigaszt fogsz találni, ha szenvedned kell az emberektől amiatt, hogy Istenednek hive vagy.

Mennyi megvetést, gyaláztatot, üldöztetést szenvedett a Krisztus, szenvedett önkényt, és csak azért, mert szeretett téged; midőn tehát most azt mondja neked, hogy kövesd az ő példáját, nem igazságos-e, hogy te is szenvedj valamit érte — iránta való szeretetből?

Félő, fiam, hogy azon erény, mely a világ részéről semmi ellenmondásban, semmi gáncsban nem részesül, félő, hogy az nem valárd erény.

Rendes osztályrészök már az az Isten szolgálójának, hogy kedvesek az Istennél, s gyűlöletesek az emberek előtt.

De mily tanulságteljes és mily vigasztaló elmondhatni: nem nagyobb a szolga az ő uránál; ha üldözik a Krisztust, üldözni fognak engem is*).

Hiszen én Jézusért szenvedek, és csak úgy szenvedek, mint ő szenvedett. O az én példányképem; ő lesz az én erősségem, az én jutalmam is.

(Szolga.) De, Szüzanyám, a szenvedéseknek még egy más neme is fön volt tartva számodra.

Jézus már fön volt az ő dicsőségében, s te még ideleenn örömtelen számkivetésben; mint óhajthattál tehát meghalni, és mint fájhatott, hogy nem halhattál meg, hogy nem egyesülhetél avval, kit egyesegyedül s oly méltán szeretél.

Egyedüli vigasztalásod volt, hogy Jézust legalább szivedbe fogadhattad a szent áldozásban.

Szent Lukács ugyanis egyebek közt azt mondja hogy az első keresztények állhatatosak valának a kenyérszegésben**), és mi nem kételkedünk, hogy valamennyiöknél jobban szeretvén Jézust, valamennyiöknél jobban óhajtád őt magadhoz venni.

(Mária.) Valóban, fiam, a szent áldozás volt az, mely naponkint uj erőt adott sanyaru száműzetésem elviselésére.

*) Ján. 15. 20. — **) Apost. csel.2, 42.

Oh boldog órák, melyekben ismét szívembe fogadhatám őt, kit egykor szívem alatt hordozék, kivel együtt annyi boldog évet éltem.

Ilyenkor aztán ujult erővel serkent föl szívemben a vágy is láthatnom őt, és sohajték az Énekek-énekének szavaival: szívemnek kedveltje! mutasd meg nekem, hogy hol vagy, hol van nyughelyed?*)

Hittam, siettetém, szivszakadva vártam a percet, melyben őt újra nem elrejtézve, de szinről szinre láthatom, s jelenlétének egy egész boldog öröklétén át örvendhetek.

De imádvá hajoltam meg Isten akaratja előtt is, s Isten akaratja iránti hódolatom s anyai vágyam harcra keltek szívemben, és e harcban egyedüli vigasztalóm s erősségem a szent áldozás volt.

Mert ha ellenállhatatlanul vonzatva érzém magamat az ég felé, szükséges volt, hogy Isten akaratja iránti hódolatom mérsékelje elragadtatásomat.

Ah, fiam, mily szeretet volna az, mely megnyugodni tudna egészen, mely megnyugodni tudna kedvese távollétén, mely naponkint kéri az Istent,

*) Ének 1, 7.

hogy jöjjön el a te országod, és mégsem kívánná, hogy az eljőjjön!

Csak az a keresztény szereti Jézust teljes szívéből, ki dacára azon természetes iszonymnak, melylyel a halál iránt viseltetik, mindent, ami kedveset csak bir e földön, örömet odadna mégis, csak-hogy meghalhasson s egyesülhessen Jézussal. Távol imádott Istenétől hervad, nyög, eped.

Ah! kiálltja a prófétával szerelmi elragadtatásában, mikor jő el a pillanat, melyben hosszú száműzetésem után megjelenhetek Isten színe előtt*).

Oh, e száműzetés az Istent forrón szeretőnek oly hosszú, oly kínos! és nem nyujt benne semmi egyéb vigasztalást, csak az Isten akaratján való megnyugvás és — és a szent áldozás; de ez csak akkor, ha méltólag vettük magunkhoz az Urat.

Az oltári-szentségben csakugy jelen van az Isten a kenyér színe alatt, miként az égben; itt keresi föl tehát őt a jó keresztény, és itt társalog vele, itt egyesíti szívét imádandó szívével.

... Csak még kevés idő s a fátyol föllebben, és látni fogjuk Őt, amint vagon**),

*) 41. Zsolt. 3. — **) 1. Ján. 3. 2.

XVI. FEJEZET.

A halálra való készülésről.

A Bold. Szűznek egész élete folytonos készülés volt a halálra.

És mennyi érdemet szerezhettek földi életében, mely a hatvan évet meghaladta, s mely alatt sohasem szünt meg szeretni az Istent.

Isten iránti szeretete napról napra növekedék, és midőn meghalt, e szeretet oly nagy, oly tökéletes volt, hogy életerejét nemannyira a kor, mintinkább e szeretet emésztette föl.

Kövesd e Szentszűzet, Istennek szentelvén élednek minden szempillantását, mely nem azért adatik vala neked, hogy gazdagságot gyűjts e földön, vagy hogy hirt nevet szerezz magadnak, hanem hogy Istennek szolgálj és szolgálatában megszerezd magadnak a halhatatlanság koronáját.

Birjad bár a földnek minden kincsét, uralkodjál bár a nagy világnak minden népe fölött; vajjon mit visesz el mindebből a másvilágra! itt kell hagynod mindent, s téged is elhagy minden.

Egyedüli kincs, egyedüli jó gyanánt csak azt viszed el magaddal, mit Istenért tettél életed folyása alatt.

Tanulj azon keresztények kárán, kik nem

gondolnak a halálra, legfőlebb haláluk óráján, s kik azon mardosó öntudattal hálnak meg, hogy csak néhány napot, vagy esupán néhány órát szenteltek az üdvösség munkájának, noha arra az egész élet sem sok.

Az esztelenek száma végtelen. *) Az emberek legnagyobb része hasonló ahhoz, kinek esze ágában sincs, hogy az utra készüljön és csak akkor kezd kapkodni, midőn már az indulás ideje elérkezett.

Hasonlók a bünöshöz, ki csufot üz birájából ép akkor, midőn az itélni akar fölötte; vagy aki új multságokat tervez, midőn már a vérpadra viszik.

Azon gondolattal töltsd napjaidat, hogy azok véget érnek, és akkor nem fogsz egész sziveddel rajtok csüggeni. Azon gondolattal töltsd napjaidat, hogy azokra az örökkévalóság következik, és akkor keresztény módon fogod azokat tölteni.

Sok ember csak azért nem gondol a halálra, mert fél tőle; pedig, hogy ne féljünk, arra a legbiztosabb mód, hogy gyakran gondoljunk és folytonosan készüljünk reá.

A jámbor élet megédesíti a halál gondolatát, s a halál gondolata jámborrá teszi az életet.

*) Préd. 1. 15.

Vigyázz, hogy amiben most kedvedet leled, halálod óráján szomorúságot ne találjad; hogy örömet meg tudj halni, keress örömet az erény gyakorlásában.

Ha ma vagy holnap meg kellene halnod, kész volnál-e megjelenni az örökbíró előtt? mily bünbánatot tartottál? mily érdemeket gyűjtöttél?

Használd föl tehát a napokat, melyek még életedből hátravannak. Az elmúlt időt már vissza nem hihatód, de még kipótolhatód, és Isten csakis ezért nyújtja még hosszabra életed.

Soká fogsz-e még élni, vagy rövidnap meghalsz? azt nem tudod; tudd tehát legalább, hogy meghalsz, még pedig, mint az Ur mondja, oly órában, melyben nem is gondold.

Ha az ember minden órán meghalhat, tehát minden órában készen kell lennie a halálra, annál is inkább, mert a halál órája oly óra, hogy attól függ az egész öröklét.

Adj halálát Istennek az időért, melyben még élned enged, és kérdd a Bold. Szüzet, hogy nyerje ki számodra a kegyelmet, hogy életednek hátralevő idejét szentül tölthessed.

Szentül fogod pedig tölteni, ha életednek minden tettét úgy végezed, mintha az utolsó — legutolsó volna életedben.

Hogy valaki szentül meghalhasson, annak hit,

remény és szeretettel szívében kell meghalnia ; indítsd föl azért szívedben minél gyakrabban e három erényt, s ez erények gyakorlásában álljon legfőbb készülésed a halálra.

És ne feledd, hogy a halál óráján nem képes az ember erényeket gyakorolni, ha azokat életében nem gyakorolta.

XVII. FEJEZET.

Az igazak boldog haláláról.

(Szolga.) Oh Szüzanyám, ha az ember csak némi fogalmat akarna is magának szerezni a mondhatatlan boldogságról, melylyel Jézus a halál óráján elárasztá lelkedet, akkor előbb még föl kellene tudni fogni, hogy mennyire szeretett ő téged.

És föl kellene tudni fogni, hogy mennyire szeretted te Jézust, ha az ember elképzelni akarná, hogy mily boldog lehettél te, midőn közeledni láttad ama régvárt pillantatot, mely egyesítendő volt téged szerelmed egyedüli tárgyával.

Oly édes nyugalommal dőlhattél te a halál karjaiba, mintha csak a legédesebb álom ölére hajtottad volna fejedet.

De mit is félhetett volna a haláltól oly ártatlan lélek, ki sohasem szeretett egyebet, csak egye-

dül az Istent? s kinek sohasem volt egyéb vágya, mint tetszeni az Istennek?

(Mária.) Fiam, ha azon órában, melyben elhagyandó lélsz a világot, részestülni kívánsz az én halálom öröme s boldogságában, akkor teljes életben sohase keress boldogságot olyasmiben, ami földi, bármily jónak, bármily boldogítónak lássék is az különben.

Vajha az igazak halálával mulnék ki! *) így fohászkodnak rendesen mindnyájan a keresztények, de azért csak kevesen vannak közöttök, kik a világ javaitól el tudnák vonni szívöket, és kicsinybe vennék azokat, mint vették mindenkor az igazak.

A legnagyobb rész, bár az ég örökösévé született, mégis csak a földhöz tapad; és épen ezért fogják-e aztán a halál óráján remélhetni, hogy az égbe jutandanak?

Jézus csak azokat részesíti az ő boldogságában, kik e földön az ő szeretében keresék boldogságukat.

Mily boldog lehet az igaz embernek halála, ki kisértetek és szenvedékekkel teljes életének határán éri, édesen éri, hogy lelkismerete semmivel sem vádolja őt.

*) Mózes 4. kö. 23. 10.

Mig a bűnös halálos-ágyán nem lát egyebet az Istenben, mint kérlelhetlen bírót, az igaz csupán jóságteljes atyát lát ő benne.

Vétkezett ugyan ő is életében, talán gyakran és súlyosan is vétkezett; de vétkezvén, nem halasztotta megtérését s a bűnbánatot egész a halál órájaig.

De különben is, följánlván Istennek egész életét, és egyesítvén saját szenvedéseit a Krisztus szenvedésével, már ez maga is reményt nyújt neki, Isten kegyelme s irgalmasságára.

És azon naptól fogva, melyben Istennek szentelé magát, sohasem szülvén meg Istennek hiven szolgálni, miért ne remélhetné tehát az igaz a k coronáját?

Mily édes leendő elmondhatnod Jézussal a halálos-ágyon: Elhagyom a világot és elmegyek az Atyához;*) elmegyek, hogy elfoglaljam az örökséget, melyet ő készíte számomra.

Atyám! én megdicsőítélek téged a földön, elvégezém a munkát, melyet rám bizál; dicsőíts meg most te engem,**) adj részt a te dicsőségedből, amint megígérted.

Aki, mint az evangéliumi szüzek, készen várja

*) Ján. 16. 28. — Ján. 17. 4.

a vőlegényt, az meg nem ijed, midőn hallja : I me, a vőlegény jó, menjetek ki eléje. *)

Sohasem gondoltam volna, mondá a halál óráján egy jámbor lélek, hogy ily édes lehessen meghalni.

Valóban leginkább a halál óráján érezteti Jézus azokkal, kik őt szeretik, hogy mily édes, mily szeretetreméltó ő.

És meg nem engedi, hogy aki őt teljes életében forrón szereté, a halálban kevésbbé szeresse.

Sőtinkább kegyelme által azt eszközli, hogy szívök szerelme még magasabbra gyuladjon, mint a fáklya, mely mielőtt kialudnék, még egy nagyot lobban.

Szeresd azért őszintén az Istent mig élsz, és lángolón fogod őt szeretni, ha haldokolsz.

(Szolga.) Oh Anyám, a legnagyobb kegyelem, melyet Istentől kérek s elnyerni kívánok, az, hogy oly érzelmek között hallhassak meg, mint te.

Szeretetből, szeretetért élni, és ily élet után szeretetből meghalni, mily édes lehet, s mily kívánatos minden keresztény szívnek.

Ez az én vágyaimnak is netovábbja szabad-e nekem, szegény bűnösnek ily nagyra vágyanom?

Oh Szüzanyám! esedezzel érettem Jézusnál, ki annyira szeret engemet, s nyerd ki számomra a kegyelmet, hogy őt szeretve halhassak meg.

*) Mát. 25, 6.

Mily boldogság, mily mindent meghaladó boldogság: a halál óráján is szeretni Jézust, és úgy halni meg, hogy végsőhajtásunk is Jézus szeretetét lehelje.

Oh Jézus, én Megváltóm, én Istenem! add meg nekem e kegyelmet; erre kérlek azon véghetetlen szeretetért, melylyel az én Szüzanyám, Mária, szeret tégedet.

XVIII. FEJEZET.

A halál kívánásáról.

Azon egész idő, melyet te, Szüzanyám, Szentfiad mennybemenetele után a földön töltöttél, csupa vágy, csupa ohajtozás volt reád nézve.

Isten iránti szereteted napról-napra jobban emésztvén szivedet, a halál gyors léptekkel közeledett ugyan feléd; mégis e közeledés oly lassunak tetszett neked!

Fájdalom, én sokkal jobban ragaszkodom e földhöz, hogysem csak elképzelni is tudnám, hogy mennyire vágytál, mennyire epedtél te az ég után.

Ha nem tudom megfogni, hogy miként kesereghetett Dávid, a nagy király, midőn e földön számmuzetésének idejét hosszúra nyulni látta; ha nem tudom elgondolni, hogy miként kívánkozhatott a nemzetek apostola fölözlan, hogyan tudnám elképzelni a te halál utáni vágyadat?

De ha szivemben csak egy szikrája égne azon Isten iránti szeretetnek, mely tebenned lobogott, oh akkor mi silánynak tűnnék föl előttem ez a föld, és mi forró vágy gerjedne szivemben az egek után!

Amely sziv telve van Jézus iránti szeretettel, lehet-e annak más vágya a földön, mint lenni a Krisztussal?

Ha a legboldogabb ember volnék is a földön, nem kellene-e még akkor is csak azt mondanom: legjobb nekem meghalni, és lenni a Krisztussal?*)

Lenni a Krisztussal — ez oly jó atyával, oly szerető jóbaráttal, oly kedves mesterrel, oly édes Megváltóval!

Lenni a Krisztussal, örvendeni az örökös jelenlétének, szeretni őt a lélek minden erejéből, szeretni örökké — oh egek királynője! a föld, a világ adhat e ehhez hasonló örömet, boldogságot.

Oh báresak föl is nyilnék már előttem az a boldog hely, hol ő lakik, hol őt megláthatom! . . . Egyedül csak Jézus képes kielégíteni s megnyugtani engemet.

Ah, de ha egyrészt kívánok is meghalni, s egyesülni Jézussal, másrészt rettegek az ő ítélőszéke előtt megjelenni.

*) Filíp. 1. 23.

Egyedül az én megváltó Istenem irgalmasságába s a te közbenjárásodba, Szüzanyám! vetem minden reményemet.

(Mária.) Ugy, ugy fiam, remélj, mégpedig erősen remélj; ha Jézus rettenetes bíró, egyszersmind jószágteljes, irgalmas Üdvözítő is.

Rettegj mindig az ő ítéletétől, de azért rettegésednél nagyobb legyen reményed és szereteted.

És semmivel sem fogod inkább megmutathatni, hogy szereted Jézust, mint ha kivánni fogod, hogy őt az ő dicsőségében mielőbb megláthasd, s mielőbb elhagyhasd e világot, hol oly könnyű eltérni az Istentől.

Ha ily érzelmekkel fog megtelni szived, akkor fiam, légy biztos, hogy Isten nem hagyand el halálod óráján.

Én magam is fogok éretted akkoron esedezni, mert én öröködöm az én gyermekeim fölött mindig, de különösen a halál óráján.

XIX. FEJEZET.

Isten szeretetéről.

(Szolga.) Oh Szüzanyám, eljött tehát végre a pillanat, midőn a szeretetben, melylyel Isten iránt viseltetél, mintegy fölolvadt egész lényed, és meghalál.

De nemesodálom, hogy annyira tudtad szeretni az Istent, hogy végre áldozatja is levél e szeretetnek, mert hiszen minél jobban megismeri valaki azt a véghetetlen jóságú és fölségü Teremtőt, annál szeretetreméltóbbnak találja, s annál jobban szereti őt; ugy, de vajjon ki ismerte őt valaha jobban, mint te?

A szentek teljeseek valának ez Isten iránti szeretettel, de Mária birta e szeretetnek egész teljét; a szeráfok nagyon, nagyon szeretik az Istent, mégis az ő szeretetök Mária szeretetéhez képest csak egy parányi szikra.

Oh anyja a szép szeretetnek!*) hogy képesek legyünk megfogni és kimondani, hogy mennyire szeretél te, képeseknek kellene lennünk ugy szeretni, amint te szeretté.

Te szeretetből meg is tudtál halni; oh de mi koránsem élünk ugy, hogy legalább meghalhatnánk szeretetből.

(Mária.) De mit is keresesz, fiam, e világon, ha nem teszed azt, mire az Isten teremtett? Isten avégre teremté téged, hogy szeressed őt.

Balgatagság az emberektől, hogy szívöket megnyitják mindenféle szeretetnek, csak annak nem, mely mind e földön, mind a másvilágon boldogokká tudná őket tenni.

*) Bölcs. Sir, 24, 24.

Szakíts, fiam, e boldogtalan gyávasággal, mely az isteni szeretetnek útján föltartóztat; hiszen ez uton alig tettél még egyikét lépést.

Vagy félsz, hogy az nagy áldozatodba fog kerülni? ki áldozatot nem tud hozni, az nem szeret. Gyanus az a szeretet, mely csak addig tart, míg szeretetünk tárgyaért szenvedni nem kell.

Szeress elszántan, nemesen, készebb lévén mindent inkább elveszteni, mint Istennek kegyelmét, és mindent inkább elszervedni, mintsem a legkisebb vétket elkövetni.

Ha egyszer el leszesz bájolvá a szeretet által, semmi sem fog többé lehetetlennek tetszeni előtted. Erős a szeretet, mint a halál; *) a szeretetnek semmi sem nehéz.

Vétkeidből kell kitisztulnod, szenvedélyeidet kell leküzdened? akkor szeress, a szeretet megtanít ezekre, mégpedig mihamar.

Ne szeress egyebet, csak azt, mit az Isten is szeret, s ha Istenen kívül még mást is szeretsz, csak annyiban szeresd azt, amennyiben Isten megengedi. Mindabban, amit szeretsz, a jó Istent szeresd.

A valárd szeretet közönyös minden iránt az egy Istenen kívül csak ezt az egyet kívánja, csak ezt az egyet keresi mindig és mindenütt.

Boldog leszesz, fiam, e szeretetnek édes igája

*) Ének 8. 6.

alatt, s minél tovább fogod azt viselni, annál inkább fogod kívánni, hogy azt még tovább is viselhesd.

Igaz, hogy egyszermászor szenvedned is kelendő majd miatta, de azért vigasztalhatlan lennél, ha tovább már nem lehetnél rabja.

Legyen e szeretet a te legfőbb kincséd, s meglásd, tapasztalni fogod, hogy a legnagyobb inség közepette is, mindent bőven ki fog pótolni nálad.

Különösen a halál óráján érzi az ember, hogy mennyire okosan és jól cselekedett, midőn e szeretetnek megnyitotta szívét.

A halál órája, mely az emberek nagyrészére oly aggodalmas, oly gyötrelmes, a halál órája az Istent szerető keresztényre nézve oly megnyugtató, oly vigasztaló.

Add át tehát magadat ez isteni szeretetnek, engedd magad általa vezetettni, a szeretet legyen elemed, éltetőd, ez legyen minden tetednek rugója, igyekezzél mindent szeretetből cselekedni.

(Szolga.) Oh Bölcseségnek széke, szavaira erős vágy ébred szivemben, szeretni ezen-tul az Istent, és e szeretetet mesteremül fogadni.

Isten örömét találja az én szivemben, ne legyen tehát többé ez a sziv az enyim, ne legyen többé semmiféle teremtményé, hanem egyedül az Istené, neki szentelem azt egészen.

De már maga az akarat, e vágy is bennem Is-

ten kegyelmének munkája, amely kegyelmet te nyerted ki számomra Szüzanyám, s amely nélkül még csak nemis akarhatjuk őt szeretni.

És amely kegyelem nélkül nem szerethetem őt úgy, amint kell, s nem lehetek állhatatos az ő szeretetében; ah, könnyörögj érettem Szüzanyám, hogy az ő szeretete sohase hagyjon el engemet.

Mert én rettegek, ismervén állhatatlanságomat; de te Bold. Szüz, ki szintén ismered azt, s ki amiatt annyiszor és oly méltán megfeddesz engemet, légy az én gyámolóm, légy az én pártfogóm, esedezzél érettem.

Igen, el szemeim elől ti hitvány s veszendő teremtmények! ti az én szívemnek csak halála vagytok, pedig az én szívem végre élni akar, élni! — oh de lehet-e élni a te szeretted nélkül, Istenem?

Pana szkodjék bár az egész világ, hogy többé nem ragaszkodom hozzá, mit bánom én? ugysem tett velem soha egyebet, mint hogy szép szín alatt megfosztott mindig a valárd boldogságtól. Oh, bár annyira tudnám vele éreztetni megvetésemet, hogy többé meg se kísértené magához ragadni szeretetemet.

Szentszüz, példánya a legtökéletesebb szeretetnek, ime az én szívem meg kezd telni máris az eget boldogságával, midőn élni akarván úgy, amint te e földön éltél, és amint élsz most is a szentek se-

regében, szeretni kezdem egyedül az én Istenemet szeretni azon édes reményben, hogy szeretni fogom őt halálig, s halálom után is örökké.

XX. FEJEZET.

Hogy a mennyei dicsőség jutalom gyanánt van nekünk megígérve.

(Szolga.) Ime, te már birod, boldogságos Szűzanyám, azt a dicsőséget, melylyel a mennyei Atya erényeidet s érdemidet megjutalmazá.

Ah, de mikor jő el a pillanat, midőn e dicsőséget megláthatom én is, és rajta az angyalokkal és szentekkel együtt álmélkodhatom?

Mikor kapcsolhatom magamat az angyalok és szentek dicsőnek zengő seregéhez, hogy dicsőretet zengjek neked én is — dicsőretet, melyre annyira méltó vagy?

Te az eget királynéja vagy; de ezen királyi koronát nem csupán azért tette fejedre Jézus, mert az ő édesanyja valál, hanem mert arra érdemessé is tette magadat erényeid által.

Oh, pusztán maga a te istenanyaságod még nem magasztalt volna föl ennyire, ha oly széphaszlóvá nem teszed magadat Jézushoz az ő erényeinek követése által.

Földi életednek szentsége volt az, mi legin-

kább tetszett benned az Istennek, s amiért leginkább megdicsőített.

(Mária.) Fiam, senki előtt sem nyilik meg a mennyország ajtaja, míg a földön szentté nem leszen, vagy legalább nem igazul.

Sem a gazdagságért, sem a magas születésért sem a lángelméért nem adja Isten az örök boldogságot, hanem egyedül csak azon érdemekért, melyeket kiki e földön szerzett magának.

Ninesen személyválogatás*) az Istennél, ki megfizet kinek-kinek az öcselekedete szerént.**)

Az égben azok vannak legjobban fölmagasztalva, kik e földön legerényesebbek, legtökéletesebbek voltak.

Isten egészen máskép ítél, mint az emberek; ezek a leggyakrabban megelégszenek a külsővel, a puszta látszattal, Isten ellenben mindig csak a valódi érdemet méltányolja.

Ő nagy jutalmat tűzött ki számodra, de akarja hogy azt meg is érdemeld, és hogy megérdemelhesd malasztját, segedelmét nyújtja neked, használd föl ezeket okosan, s elnyered jutalmadat.

Fölrója ő hiven mindazt, mit érette cselekszünk, s ha érette, ha az ő nevében csak

*) Efez. 6. 9. — **) Rom. 2. 6.

egy pohár vizet adunk is, az sem fog jutalom nélkül maradni.

Mily édes, mily lelkesítőnek kell tehát lenni read nézve, fiam, hogy ily jó, ily nemes, ily nagy-lelkű urnak szolgálhatsz.

A világ, melynek annyira kedvében járnak, rosszul fizeti az ő szolgálát, de te elmondhatod az apostollal: tudom, kinek hittem, és bizonyos vagyok benne, hogy érdemeimnek letett kincese nem vész el kezei között az Urnak, kit szolgálók.)*

Végzetetlen irgalmasságának kezeiből enyészhetetlen fényű koronát várok, koronát, mely annál fényesebb leend, minél fényesebben kimutatandom iránta való hűségemet.

Vizsgáld meg azért most tenmagadat, és lásd, mit tettél avégre, hogy elnyerhesd a jutalmat, mely eléd tüzetett?

Hol vannak győzelmeid, jó cselekedeteid? melyek az erények, miket gyakorolsz? egyszerűen mi érdemeket fogsz fölmutathatni Isten ítélőszéke előtt?

(Szolga.) Fájdalom, bánkódva kell látnom, hogy mindeddig nagyon keveset, ugyszólván, semmit sem tettem, mi az örök üdvösségre érdemes volna.

(Mária.) De ne essél kétségbe, fiam, mert még

*) Tim. 1, 12.

hatalmadban áll tehetni. Az Isten kegyelme, ime, hí, ösztönöz; hajts tehát szavára.

Imádkozzál, sirj, keseregj, munkálkodjál, szenvedj, áldozz, lépj a szentek nyomdokaiba, és bizonyosan be fogsz lépni oda is, hová ők léptek, az örök boldogság hajlékiba.

(Szolga.) Valahára a te ótalmad alatt, Szüzanyám! kiragadhatom magamat azon átkos télen-ségből, melyben eddiglen tespedék. Oh bár kipótolhatnám megkettőztetett buzgóságom s tevékenységemmel, mit eddig elmulaszték.

Alázatosság, önmegtágadás, türés, szenvedés, mindezekért oh mi nagy jutalom csak egy csöppje is azon boldogságnak, melyben Isten az ő szenteit örökké részesíti.

De mindenekfölött mennyire megérdemli az Isten, csak magában véve is, hogy neki szolgáljak, hogy kedvét keressem!

Oh, én akarok neki szolgálni, akarom kedvét keresni, még pedig nemanyira a jutalomért, melyet nekem ígér, mintinkább pusztán ömagáért.

NEGYEDIK KÖNYV.

A tisztelet, szeretet, kegyelet és bizalomról, melylyel a Szüzanya iránt viseltetni tartozunk.

I. FEJEZET.

Az Isten anyjának méltóságáról.

(Szolga.) Bármily dicsőnek, bármily fölségesnek képzeljünk is téged, Szüzanyám! képzeletünk a valóságnak sohasem fog megfelelni.

Hogy felőled méltólag szólhassunk, meg kellene tudnunk fogni azt, mi Isten után legnagyobb, mi Isten után legdicsőbb, legszeretreméltóbb.

Az evangélista felőled csak azt mondja, hogy tőled született a Jézus, ki Krisztusnak hivatik... de minek is mondana többet? e kevés szóban egészen benfoglaltatik a te méltóságod, a te dicséreted.

Istenanyai méltóságod a legszorosabb összeköttetésbe hozott a legfőbb Lénynyel, mert Isten anyjának lenni annyi, mint a lehető legközelebb állani magához az istenséghez.

E méltóságod által az Atyának leánya, a Fiúnak anyja, s a Szentlélek-Istennek jegyese lettél, mégpedig a legcsodálatosabb s egyedül tenálad föltalálható módon.

Ennélfogva, valóban királynője vagy az egeknek, királynője a mindenségnek.

Miután Jézus tetőled született, fölötted Istenen kívül senki sem állhat.

Oh Szüzanyám, azon angyal, ki angyaltársai között a legszebb, a legtökéletesebb, boldog, ha neked csak szolgád is lehet, mert oly magasan állasz te fölötte.

Méltóságodat mutatja Fiaid méltósága, mely szükségkép visszasugárzik tereád is; gyermekéről ismerni rá az anyára.

Könnyü belátnom, hogy istenanyaságod volt forrása mindazon kegyelemnek, melyekkel Isten megáldott, mindazon kitüntetések és kiváltságoknak, melyek által Isten megkülönböztetett.

Könnyü belátnom, hogy némely általános törvények, melyek az első bűn büntetésére hozattak, nem illethettek téged Istenemnek anyját, az anyák legjobbját, legédesebbikét, ki öröktől fogva arra rendeltetett, hogy szülje a világ Megváltóját.

Szüz véredből adván azt a drága vért, mely a mi üdvösségünkért hullott, méltán nevezhetünk Üdvösségünk kapujának — méltán s anélkül, hogy azáltal Szentfiadnak istenségét megkisebbitenők.

De ki foghatná meg méltóságod egész nagysá-

gát? Ah, minden oly nagy tebenned, hogy magok a szeráfok is csak néma csodálattal tekintenek reád.

Temagad, midőn szent Erzsébetet látogatván, el akartad mondani, hogy miket tett veled az Ur, csak e rövid szavakra fakadtál, hogy nagyokat cselekedétt velem a hatalmas, kinek Szent a neve!

És az egyház, dacára azon szeretetnek, melyel irántad viseltetik, dacára azon buzgalomnak, melylyel tiszteletedért lelkesül, kénytelen megvalani, hogy ha arra gondol, miszerént te méhedben hordoztad azt, kit az egek nem képesek befogni, akkor nem tudja mily szavakba foglalja, mikép hirdesse dicséretedet.

Oh csodálatos anya, ha reád emelem szemeimet, szívem megtelik a legmélyebb, legédesebb csodálattal; ha látom nagyságodat, szent félelem ragad meg, s mintegy megsemmisülve omlom lábaid elé.

II. FEJEZET.

Jézus és Mária közötti hasonlatosságról.

(Szolga.) Ha végig gondolok, Szüzanyám, születésed, életed, halálod s mennyei dicsőségeden, sok szép hasonlatosságot találok közted és Jézus között.

Jézus szeplőtelen volt isteni természeténél

fogva; te szeplőtelen valál, te szeplőtlenül fogantál és éltél a világon Istennek különös kegyelméből.

Mig tanítani nem kezdett, harminc évet töltött veled egy föld alatt; veled osztozott, jó és bal szerencsében, az élet terhei s küzdelmiben...

S midőn tanítani kezdett, te osztozáál vele fáradalma s gondjaiban, és kinszenvedésének idején te vettél részt gyalázata s kinjaiban.

Jézus a legalázatosabb, a legszelidebb, a legszivesebb, a legtürelmesebb volt a férfiak között; te a legtürelmesebb, a legszivesebb, a legszelidebb, a legalázatosabb voltál az asszonyok között.

Jézusban megvan minden isteni, tebenned megvan minden emberi tökély, de oly fölséges módon, hogy ahoképest az angyalok s a szentek minden tökélye is csak halavány árnyék.

Jézus legyőzte a sir enyészését, enyészhetetlen maradtál a sirban te is; Ő feltámadott saját erejéből, téged föltámasztott Isten kiváló kegyelme.

Jézus az égbe ment testestül, lelkestül, épen így vétetél föl az egekbe te is; ő az Atyának jobbján ül s te őmellette.

Jézus az ég és föld királya, te az angyalok és emberek királynője vagy.

Ahol Jézus imádtatik, ott te is tiszteltetel; nincs sziv, mely érte lángol, hogy téeretted is ne dobogna, nincs templom, mely az ő nevének van

szentelve, hogy abban neked is némi emléked ne lenne.

Mária drága neve együtt hangzik az ur Jézus édes nevével a keresztények szájában, szívében.

Az egyház gyakran egybekapcsolja Jézus dicséretét a te dicséreteddel; megünnepli a te életednek, mint megünnepli Jézus életének titkait.

Jézus a királyok királya, a kegyelem kutfeje, az irgalom Istene, a világ világossága, és te — te királynéja vagy a mennyországnak, anyja a kegyelemnek, anyja az irgalomnak, csillaga a tengeren evezőknek.

Legyen azért örök hála az Istennek, hogy oly kegyelmekkel áldott meg téged, melyek egyaránt méltók mind tehozzád, mind pedig adójokhoz, az Istenhez.

Ah Szüzanyám! minél többet mondhatok dicséretedre, annál több édességgel telik meg szívem, de nem csak az én szívem, hanem mindazoké is, kik igazán szeretnek téged.

III. FEJEZET.

Mária mennyei dicsőségéről.

(Szolga.) Uralkodjál, Szüzanyám! uralkodjál örökké az egekben a pátriárkákon, kiknél hivebb valál; a prófétákon és apostolokon, kiknél buzgóbb voltál.

Uralkodjál a vértanukon, kiknél állhatatosabb, uralkodjál a szűzeken, kiknél szűzebb voltál.

Uralkodjál az angyalokon, kiknél engedelmesebb, uralkodjál a szeráfokon, kiknél szeretetteljesebb voltál.

Tisztelettel és csodálattal hajlok meg királynői trónod előtt, mely trónon a bűnösök ótalma, a szenvedők reménye, az igazak gyámola, melyen hazám és nemzetem védasszonya vagy.

Áldom az Istent, hogy oly magas dicsőséggel megkoronázott, hogy e dicsőségben részesíté szűz testedet is még az utolsó ítélet előtt.

Hisz méltó is volt, hogy azon ártatlan test, melyben egy Isten nem átalott emberré lenni, föl legyen mentve a sir enyészetétől.

De ki foghatná meg valaha a te dicsőségedet? Ha szem nem látta, fül nem hallotta, s emberi ész meg nem foghatja azt, mit Isten készíte azoknak, kik őt szeretik*) megfoghatnók-e azt, mit Isten neked készíte, ki őt jobban szeretéd, mint a szentek mindnyájan?!

Hogy mily magas lehet a te égi dicsőséged, annak megítélésére nem kell egyéb, mint eszünkbe juttatni, hogy Isten saját anyját dicsőíté meg te benned.

*) 2. Kor. 2. 9.

De valamint a szentek dicsősége érdemeik nagyságához van mérve, úgy a te dicsőségednek is arányosnak kell lennie erényeid magasztosságával.

Neked az égben külön rangod, külön méltóságod van, végtelenül kisebb ugyan, mint az Istené, de végtelenül nagyobb, mint Istenen kívül minden egyebeké.

Hiszen illő és méltó, hogy kinek maga Jézus is engedelmeskedék, annak engedelmeskedjenek a szentek s az angyalok is.

S ah, mily édes örömet engedelmeskednek is, mennyire égnék bemutatni neked hódolatjokat!

Mily boldogoknak érzik magukat, hogy oly királynők van, mint te, s ezért annyi készséggel, annyi buzgósággal szolgálnak neked, hogy e szolgálatban maga a jó Isten is örömét találja.

Szünetlenül áldják az Istent, hogy oly ragyogó kegyelmekkel fölékesített, hogy oly magas dicsőséggel megkoronázott.

És míg az Istent áldják, közbe-közbe megrendül ajkaikon a te dicséreted is, még pedig mily lángoló érzellemmel, mily lelkesült szavakkal!

Mennyire kívánják ilyenkor, hogy bár a földön is oly jól ismernének téged, mint az egekben, hogy minden ember szive dobogna éretted, hogy mindenütt el volna terjedve a te tiszteleted.

Oh kegyes királynője az égi Sionnak! leszek-e én oly boldog valaha, hogy a szentekkel együtt dicséretet fogok zenghetni Fiadnak és neked? megláthatom-e valaha a te Fiadat, a te boldogságodat?

(Mária.) Fiam, hogy legyőzhess minden akadályt, mely üdvösséged elérésében gátol, gondold gyakorta az örök boldogságra, s e gondolat lelkesíteni, erősíteni fog.

Gondold meg minél gyakrabban, hogy oly dicsőség forog kérdésben, mely bőven kárpótól minden gyalázatot, oly kincs, mely bőven kárpótól minden nyomort.

Oly nyugalom, mely bőven kárpótól minden fáradalmat; oly vigasz, mely bőven kárpótól minden szenvedést.

Valamint nincs oly nagy, mint az Isten, ugy nincs oly nagy jutalom, mint az Isten jutalma; a pokolban ugy büntet, mint csak egy Isten büntethet, a mennyországban ugy jutalmaz, mint csak egy Isten jutalmazhat.

Oh fiam, ha sikerülni fog kivíni üdvösségedet, akkor, fiam, meglátod az Istent, és sohasem fogod megelégtelni látását, mert az Isten magában véve ugyan változhatatlan, de az üdvözültek szemeiben mindennap más, mindennap új.

Az égiek boldog hazájában üdvösséget lelnek

minden fájdalom nélkül, örömet bánat nélkül, nyugalmat békétlenség, boldogságot megelégedés nélkül.

Ott nincs más akarat, nincs más szeretet, mint az Isten akarata, az Isten szeretete; ott az Isten minden mindenben; benne föltalálható minden, övele gazdag, hatalmas, boldog, mint ő, mindenki.

És hogy e boldogságot elnyerhessed, küzdj fiam, küzdj ernyedetlenül, és ne mondd, hogy már régideje küzdesz, hogy annyiszor győzedelmeskedtél, hogy már elég is, amit tettél.... Ki állhatatos leszen mindvégig, csak az üdvözüli.*)

(Szolga.) Oh Szentszüz, ki Jézus után egyedüli reményem vagy, nyerd ki számomra az állhatatosság ajándékát, hogy e siralom völgye után megmutathasd nekem Fiadat, megmutathasd boldogságodat.

IV. FEJEZET.

Szent János boldogságáról, hogy Máriát anyjául nyeré, de amely boldogságban részesülhetnek mind a keresztények is.

(Szolga.) Oh Szüzanyám, mennyire boldognak érezheté magát, szent János, midőn a haldokló Jézus őt adá neked maga helyett gyermekül.

*) Mát. 10, 22.

Ő neked fiad lön, te neki anyja lettél ; ah, bizonyosan ezért neveztetik ő az evangéliomban a tanítványnak, kit Jézus szerete.*)

És e kitünő kegyelmet meg is érdemlé Jézus-hoz ragaszkodása, és azon állhatatosságaért, hogy őt veled együtt egész a Kálvária hegyére követé.

De Jézus is hagyhatott volna-e neki halála óráján drágább örökséget ? mily nagy lehetett a hála, melylyel azt szent János fogadá !

Mennyire tisztelhetett téged, mennyire igyekezett minden kívánságodat teljesíteni, legkisebb gondolatodat is eltalálni, csak hogy méltónak mutathassa magát ily nagy kegyelemre.

S te magad Szüzanyám, mily jó, mily gondos voltál iránta, mennyire éreztethetéd vele minden szempillantásban, hogy édes, hogy boldogító a te közeledben lehetni.

Oh boldog tanítvány, oh boldog fia a legszeretreméltóbb, a legszentebb anyának, mit nem adnék, ha boldogságodban részesülhetnék ; elszenvédném érte a föld minden keserűségét, odadnám érte a föld minden koronáját.

(Mária.) Nemesak magát a szeretett tanítványt adá nekem Jézus fiamul, mert midőn szent Jánosnak mondá: Ime, a te anyád, akkor neked is szólott, és minden keresztény embernek.

*) Ján. 19. 26.

És én fiam, valóban annyi szeretetet érzek irántad, amennyit csak egy valódi édesanya érezhet legkedvesebb gyermeke iránt.

Igyekezzél azért te is megmutatni, mint a szeretett tanítvány, hogy fiam vagy, hogy ragaszkodol hozzám mindenha.

Különösen tedd magadat méltóvá anyai szeretetemre életednek tisztasága s jámborsága által.

(Szolga.) Oh anyám, ha elfeledlek valaha, feledkezzék el rólam jobbkezem; Ragadjon nyelvem szájam padlásához, ha lelkemben nem hordalak örökké!*)

Mily boldogság nekem, hogy magának az Isten Fiának anyja méltóztatik az én anyám is lenni, noha fölötte boldog lennék már azáltal is, ha csak legutolsó szolgájává is fogadna.

De minthogy te csupán jóságból anyám akarsz lenni, én szívemnek legmélyebb s legforróbb hálájával szegődöm fiadnak.

Máriának gyermeke! . . . Ah, e nevet, e dicső nevet én többre becsülöm mindazon címeknél, melyek után legjobban sóvárognak az emberek.

Te anyám vagy! . . . s hogy anyám vagy, mily hasznomra van az nekem; ezáltal félelmissé leszek magának a pokolnak.

*) 136. Zsolt. 6, 7.

Ő neked fiad lön, te neki anyja lettél; ah, bizonyosan ezért neveztetik ő az evangéliomban a tanítványnak, kit Jézus szerete.*)

És e kitünő kegyelmet meg is érdemlé Jézus-hozí ragaszkodása, és azon állhatatosságaért, hogy őt veled együtt egész a Kálvária hegyére követé.

De Jézus is hagyhatott volna-e neki halála óráján drágább örökséget? mily nagy lehetett a hála, melylyel azt szent János fogadá!

Mennyire tisztelhetett téged, mennyire igyekezett minden kívánságodat teljesíteni, legkisebb gondolatodat is eltalálni, csakhogy méltónak mutathassa magát ily nagy kegyelemre.

S te magad Szüzanyám, mily jó, mily gondos voltál iránta, mennyire éreztethetéd vele minden szempillantásban, hogy édes, hogy boldogító a te közeleddben lehetni.

Oh boldog tanítvány, oh boldog fia a legszeretreméltóbb, a legszentebb anyának, mit nem adnék, ha boldogságodban részesülhetnék; elszenvédném érte a föld minden keserüségét, odadnám érte a föld minden koronáját.

(Mária.) Nemesak magát a szeretett tanítványt adá nekem Jézus fiamul, mert midőn szent Jánosnak mondá: Ime, a te anyád, akkor neked is szólott, és minden keresztény embernek.

*) Ján. 19. 26.

És én fiam, valóban annyi szeretetet érzek irántad, amennyit csak egy valódi édesanya érezhet legkedvesebb gyermeke iránt.

Igyekezzél azért te is megmutatni, mint a szeretett tanítvány, hogy fiam vagy, hogy ragaszkodol hozzám mindenha.

Különösen tedd magadat méltóvá anyai szeretetemre életednek tisztasága s jámborsága által.

(Szolga.) Oh anyám, ha elfeledlek valaha, feledkezzék el rólam jobbkezem; Ragadjon nyelvem szájam padlásához, ha lelkemben nem bordalak örökké!*)

Mily boldogság nekem, hogy magának az Isten Fiának anyja méltóztatik az én anyám is lenni, noha föltötte boldog lennék már azáltal is, ha csak legutolsó szolgájává is fogadna.

De minthogy te csupán jóságból anyám akarsz lenni, én szívemnek legmélyebb s legforróbb hálájával szegődöm fiadnak.

Máriának gyermeke! . . . Ah, e nevet, e dicső nevet én többre becsülöm mindazon cimeknél, melyek után legjobban sóvárognak az emberek.

Te anyám vagy! . . . s hogy anyám vagy, mily hasznomra van az nekem; ezáltal félelmissé leszek magának a pokolnak.

*) 136. Zsolt. 6, 7.

Hálátlan voltam teljes életemben Istenem iránt, megérdemleném minden büntetését, és nem érdelek sem kegyelmet, sem irgalmat . . . ah, de Mária anyám . . . így már most merek remélni mindent.

Oh anyám, édesanyám, Mária! te megmutatad, hogy anyám vagy, mert, ime, megindítád szívemet, és szivemnél fogva visszavezetsz Istenemhez; oh koronázd meg még irántami anyai szeretetedet, azzal, hogy nyerd ki számomra az állhatatosság kegyelmét.

És szerezd meg magadnak azt az anyai örömet, hogy állhatatosan ragaszkodván Jézushoz és tehozzád, ne legyek méltatlan azon szeretetre, melylyel irántam viseltetel.

V. FEJEZET.

A szeretetről, melylyel Mária iránt viseltetni tartozunk.

Isten becsülése bátran lehet mindenkor irányadója a mi becsüléstünknek is; ha ő valamit becsülésére méltat, azt bizton becsülhetjük mi is.

Hogy mennyire kell tisztelned és szeretned Máriát, nézz utána, hogy szeretetének mennyi jellel tisztelé őt meg maga az Isten.

Isten annyira szereté őt, hogy megáldá min-

den egyebek fölött; tehát nekünk is Isten után minden egyebek fölött kell őt szeretnünk.

Isten annyira szereté őt, hogy önmaga után a legméltóságosabbá tette őt égen és földön; tehát égen és földön Isten után a legjobban kell tisztelnünk és szeretnünk őt.

S csakugyan, az igazak Jézus után Máriának engedék mindig a legelső helyet szívökben.

A szentatyák azt mondják, miszerént hiába hizeleg magának azzal az ember, hogy szereti a Fiut, ha nem szereti az anyát, mert e kettős szeretet egymástól elválaszthatlan.

Azt mondják, hogy legbiztosabb jele Isten velünk való kegyelmének, legbiztosabb záloga jövőendő üdvösségünknek a szeretet, melylyel Mária iránt viseltetünk.

De ha egyéb nem volna is, már maga a gondolat, hogy Mária szeret benünket, nem fogná-e fölguyasztani szívünket az ő szeretetére?

Ő részt vesz fájdalmainkban, megszánn szükségünkben, megelőzi kívánságainkat, elfeledi hálátlanságunkat; lehetséges volna-e tehát őt viszont nem szeretnünk?

Használjunk föl azért minden alkalmat, hogy nekie tetszhessünk; tegyük meg örömet mindazt, mi tiszteletére szolgál, mindazt, mi az irántai tiszteletet és szeretetet nevelheti.

Emeljük föl hozzá naponkint szavunkat és szívünket, s tartsuk dicsőségünknek, hogy szolgálí lehetünk.

Emeljük hozzá naponkint szavunkat és szívünket vagy azért, hogy magasztaljuk őt, vagy azért, hogy legyen védasszonyunk.

Az ő szent nevében s azon szándékkal, hogy az ő erényeit akarjuk követni, adjunk gyakorta alamizsnát, gyakoroljuk az irgalmasság testi s lelki cselekedeteit, a böjtöt, az önmegtágadást.

Látogassuk gyakran a templomokat, melyek az ő tiszteletére vannak szentelve, tiszteljük képeit, s járuljunk a szentségekhez az ő ünnepein.

Vegyünk részt, amennyiszer csak lehet, a nyilvános ajtatosságokban, melyek az ő tiszteletére tartatnak; hallgassuk figyelmesen a szentbeszédeket, melyek az ő erényeiről, az irántai tisztelet és szeretetről szólanak.

Ezek által mutathatja meg a keresztény Mária iránti szeretetét, ezek által nyerheti meg Mária szeretetét.

Oh Mária, bünösök ótalma, te, ki a szivekben is olvashatsz, te láthatod, hogy őszinte szándékom van mindezeket megtenni érerted.

Hálát adok Istennek, hogy engem téged szeretni tanít; maga e szeretet záloga annak, hogy ő szeret engem.

Versenyezni akarok az irántadi szeretetben és hűségben mindazokkal, kik leghivebb szolgálid, legszeretőbb gyermekid.

Oh bár versenyezhetnék ebben magukkal az angyalokkal!... de e boldogságot a földön nem, csak az egekben lehet elérni.

VI. FEJEZET.

Mennyire kell Máriának, mint anyáknak tiszteleteért lángolnunk.

(Mária.) Fiam, én anyád vagyok, és hogy anyád vagyok, azt naponkint tetteimmal bizonyítom.

Te fiam vagy, és mint fiam tisztelsz engem, hozzám fordulsz kísértéseid és szükséged idején, és Jézus után bennem helyezed legfőbb reményedet.

De van még egy mód megmutathatni irántami szeretetedet, csak hogy te ezt nemigen használod.

(Szolga.) Nevezd meg azt nekem, szeretetreméltó anya! szivemből kívánnám betölteni minden irántadi kötelességemet.

(Mária.) Nemigen igyekszel az én tiszteletemet előmozdítani, noha némelykor pártomat fogod is azok előtt, kik engem üldöznek.

Nem elég, fiam, csak nekem adnod szivedet, hanem föl is kell használnod minden alkalmat, hogy az én tiszteletemnek másokat is megnyerj.

Ime, nézd, mennyire törekednek némelyek eltörülni, vagy legalább meggyöngíteni az én tiszteltetésemet; neked fiui kötelességed gátat vetni e törekvéseknek.

(Szolga.) A pokol, valóban mindig fel volt bősülve ellened; a te neved, e mindnyájunk előtt oly édes, oly drága név, mindig gyűlöletes volt előtte.

Te vagy azon asszony, kiről az Ur már kezdetben megmondá, hogy megfogja törni a kígyó fejét*), ime, ez azon forrás, melyből a pokolnak és az ő szolgálainak gyűlölete ered.

Egyébiránt az csak dicsőségedre szolgál, Szüzanyám, hogy egyedül azok a te ellenségeid, kik ellenségei Szentfiadnak is.

De Isten jóvoltából lesznek mindig a te szent nevednek lelkes védői, és a pokol kapui nem vesznek erőt rajtad soha.

Ah, mennyi hálával tartozom Istennek, hogy azon egyházban engedett születnem, melyben téged megismerhetélek, mely engem szeretni téged megtanított.

De valóban, ha szeretlek téged, akkor kell, hogy védelmedre is keljek, akkor kell, hogy tiszteleted terjesztésén munkálkodjam is.

Ezentul tehát rajta leszek, hogy tisztelőid számát, amennyire csak lehet, szaporítsam.

*) I. Mózes. 3, 15.

Lelkesíteni fogom minden alkalommal rokonimat, barátaimat, ismerőimet, hogy vegyenek részt a te tiszteletedre tartandó ajtatosságokban; és boldognak fogom érezni magamat, ha velök felőled beszélhetek.

Ha szavaimnak nem sikerül őket tiszteletedre gyulasztani, tán sikerülend példaadó tetteimnek.

És semmiképen sem fogom türni, hogy téged jelenlétemben bántsanak; ki téged nem ismer, nem érdemli, hogy én ismerjem, barátomul meg épen nem akarom azt, ki téged nem szeret.

Kérni fogom az Istent, hogy vezessen minél többeket egyszülött Fiának ismerete és szeretetére; oh, mert ki ismeri és szereti Jézust, lehetetlen, hogy meg ne ismerje és meg ne szeresse az ő Szüzanyját, Máriát is.

Avagy lehetséges volna-e, hogy az emberek ne szeressék azt, kit maga az Isten öröktől fogva szeretett?

VII. FEJEZET.

Mennyit tehet Mária miérettünk az Istennél.

Mária az Atya-Isten kedves leánya, a Fiu Isten anyja, a Szentlélek-Isten jegyese; gondolkodjál e szavak jelentősége fölött, s be fogod látni, hogy ő valóban sokat tehet.

Avagy megtagadhatna-e valamit az Atya leányának, ki szentebb, szüzebb, mint együttvéve valamennyien a tiszta lelkek, s ki ennél fogva anynyira uralkodik szive fölött?

És a Fiu, az emberré lett Isten, teljesítenül hagyná-e Szüzanyjának kérését?

Mária mindent megtehet közbenjárása által, mint Szentfia mindent megtehet mindenhatósága által, így szólnak a szentatyák.

Kételkedni az ő közbenjárásának hathatosságáról annyi, mint kételkedni arról, hogy a Fiu tiszteli anyját.

Salamon király azt mondá Betszabenak: Kérj, édesanyám, mert nem illik megvetnem kérésedet;*) és ha Mária kér, vajjon más feleletet nyerne e Szentfiától?

Jézus e földön engedelmeskedék neki; és most az égben nem adna szavára semmit?

Végül, ha földi jegyesek nem tudnak egymástól megtagadni semmit: akkor a Szentlélek-Isten Máriának, mint jegyesének kérésére bizonyosan megtesz mindent.

Egyébiránt Isten őt az ég és föld királynőjévé tévén, királynői hatalmat is adott neki bizonyosan.

Mert hiszen csak névleg volna királynő, ha

*) 3. Kir. 2. 20.

nem volna egyszersmind hatalma megsegíteni a szegényt, boldoggá tenni a boldogtalant.

Isten, ki már a szentek kérelmére nemegyszer oly csodálatos dolgokat vitt véghez, Isten a mindenszentek királynéjának kérését nem hallgatná meg szívesebben?

Angyaloknak s embereknek áldott királynője, meggyőződve lévén égi hatalmadról s pártfogásod erejéről, egész bizalommal futok ótalmad alá.

.... Ótalom, mely soha meg nem csal; ótalom, mely megvéd minden ellen; ótalom, mely mindenki számára nyitva áll.

Annyiszor megbántván mennyei atyámat, magam magamat is méltatlannak találom arra, hogy Isten meghallgasson; azért tehozzád fordulok, téged választlak, hogy légy közbenjáróm önála.

Anyja Istenemnek, örködjél életem, örködjél minden lépésem fölött mindenütt és mindig, mert mindig és mindenütt van testi s lelki veszély.

Különösen légy velem azon végzetteljes órában, mely elzárja előlem e mulandóságot s föltárja az örökkévalóságot, légy velem halálom óráján!

Légy velem most és mindenkor, nem azért, mintha én pártfogásodban bizva, üdvösségemért fáradni és küzdeni nem akarnék, hanem hogy általad támogatva, biztosabban eljuthassak ama boldog hazába, hová te mindazokat vezérled, kik téged tisztelnek s követnek.

VIII. FEJEZET.

**Mily jósággal-teljes Mária szive mi-
irántunk.**

(Szolga.) Nektünk elég csak szólanunk, elég csak mondanunk, hogy mi fáj, mi hiányszik, s te irgalmasságnak anyja, azonnal kész vagy érettünk esedezni.

De hogy is ne volnál kész, mikor tudod, hogy mi vagyunk azok, kikért maga az Istennek Fia kész volt emberré lenni.

Oh, az ur Jézus anyja nem hagyhatja el az ur Jézus testvéreit, az ur Jézus tagjait s örökös-társait.

Bármily szomorú helyzetben legyünk is, te csalhatlan menedékünk vagy, mert jóságod kiterjed mindenkire.

Az egyház évkönyveiben számtalan példái vannak följegyezve a te jóságodnak, a te részvevő szivednek.

Istennek városa, dicsőségesek, amik felőled mondanak*); boldognak mondanak minden nemzetségek, mert sok jót köszönhetünk neked.

Ah, sokszor panaszkodunk, hogy Isten kemé-

*) 86. Zsolt. 3.

nyen ostoroz, de még mint ostorozna, ha te nem volnál, ha a te kérésedre méltó haragja nem szelidülne.

És sokszor ismét csak azért vagyunk oly boldogtalanok, mert eszünkbe sem jut ótalmad alá menekülni.

Eszünkbe sem jut, pedig az egyház gyermekségünk óta arra tanít, hogy te vagy a szomorúak vigasztalója, a keresztények segítsége.

S valóban az vagy, mert van-e ember, oly hállátlan, ki el merné mondani, hogy téged segítségül hitt, s te nem hallgatád meg?

Hiszzen, ha Isten bizonyos, hozzánk nem tartozó okokból nemis adja meg mindig azt, amiért imádkozunk, de megadja legalább a béketérés, s az Isten akaratán való megnyugvás kegyelmét.

Isten, midőn téged teremte, már akkor arra szánt, hogy lennél a mi szószólónk, ótalmunk, vigasztalónk, anyánk; következésképen szivedbe is oltá az irgalmat, a legnagyobb irgalmat.

És maga Jézus lakhatott volna-e oly soká szived alatt nélkül, hogy isteni jóságából legalább egy csöpp, szűz véredbe át ne ment volna.

E földön pedig harminchárom évig szemeid előtt látván őt, mint a szelidség s jóság példányát, lehetetlen, hogy ne szeress te is, mint ő jót tenni.*)

*) Ap. cs. 10. 38.

Lehetetlen, hogy ne kövesd a mennyei Atya példáját, ki fölhozza napját a jókra s gonoszakra, ki vajmi többször boesátja inkább kegyelmét, mint ostorát az emberekre, még a leg-haláltlanabb emberekre is.

Ah Szentszüz, hogy szived jóságáról meggyőződjem, nem kell, csak saját szivembe tekintenem, mert ott találhatni oly érzelmeket, melyeket egyenesen jóságod áldott napja fakasztott.

De nemcsak az én szivemben, hanem minden keresztény ember szivében is vannak oly érzelmeik, melyek hangosabban szólnak a te jóságod mellett, mint a legelméőbb okoskodások.

IX. FEJEZET.

Mária segítségül hívásáról.

(Mária.) Fiam, bármily nehéz körülmények között légy is valaha, csak fordulj hozzám, és én esedezni fogok érted.

Bármilyen legyen is az, mit megnyerni kívánsz, föltevény, hogy kívánságod nem ellenkezik Isten akaratával, mindenkor kész leszek szószólód lenni, és kérésednek mindenkor lesz legalább némi gyümölcse.

De látod, vannak keresztények, kik kérnek, noha jól tudják, hogy kérésök homlokegyenest

ellenkezik Isten akaratával, megérdemlenék-e ezek aztán, hogy meghallgattassanak ?

Mások ismét csak akkor hínak segítségül, ha valami mulandó jót szeretnének elnyerni, az örök-
kévalókkal épen nem törődnek.

És ha én mégis közbenjárok érettök, nem azt kérem számukra, amit ők kívánnak, de ami csak lelkök kárára lenne, hanem azt, mivel ők épen nem törődnek, de ami nekik bizonyosan üdvös.

Te fiam, mindig csak a megtérés, az erények-
beni növekedés, az örök boldogság kegyelmét kérdd és kérésed sohasem fog maradni meghallgatatlanul.

Mulandó jókat én csak akkor fogok számodra kérni, ha látom, hogy azok hasznodra lesznek anélkül, hogy lelked kárára lennének.

Hogy valamely pörödet megnyerd, vagy hogy bő aratásod legyen, az sokszor csak károdra lenne, ha megadatnék reked ; mert gazdag állapotjában keveset gondol az ember az égiekkel.

Sok beteg kéri tőlem fölgyógyulását, de én csak azon kegyelmeket kérem számára, melyek a betegség üdvös elviselésére szükségesek.

Nem vagyok én azon anyák közül, kiket anyai szeretetök elvakít s gyermekeik valódi javának előmozdításában akadályoz ; fiam, én szeretlek, de nemcsak szívemmel, hanem eszemmel is.

Csak az olyféle kegyelmeket kérem én szá-

modra, melyek mind földi, mind örök életedre a legszükségesebbek s a leghasznosabbak.

Ily hittel, ily meggyőződéssel folyamodjál hozzám fiam, folyamodjál minden szükségedben, bármily nemtek legyenek is azok.

És minthogy szükségeid mindennapiak: az ur Jézus szent neve után az én nevem legyen minden nap ajkaidon.

Jézus szent neve után az én nevem legyen szivedbe vésvé mélyen.

(Szolga.) Mária, oh szent, oh édes név, melyet senkisémet mond ki bizalom nélkül, mert nem mondhatja ki haszon nélkül.

Boldog, ki e névre gyakran emlékezik, ki e nevet üdvözli, e nevet tiszteli, e nevet gyakran segítségül hívja.

Az ur Jézus szent neve után nincs név tiszteltreméltóbb, nincs név édesebb, nincs kedvesebb a keresztények előtt.

E név reményt ad a bünösöknek, s az igazaknak még nagyobb szeretetet, győzelmet szerez a kísértet idején, s türelmet, vigaszt a szenvedés napjaiban.

Legyen azért e név az ur Jézus neve után bajaimban orvos, küzdelmeimben erősségem s minden jártomban, keltemben vezércsillagom.

X. FEJEZET.

A bizalomról, melylyel Mária iránt viseltetni tartozunk, s különösen tartoznak a bűnösök, kik Istenhez akarnak térni.

(Mária.) Fiam, te nem viseltetel mindig egész bizalommal irántam, néha nemis fordulsz hozzám, máskor meg ugylátszik, mintha épen kételkednél irántadi jóakaratomban.

Én azt akarom, hogy bizzál bennem, mint a gyermek édesanyjában, kinek szeretetéről és gondosságáról egészen meg van győződve.

Azt akarom, hogy folyamodjál hozzám minden helyen, minden időben, minden testi s lelki szükségedben, folyamodjál hozzám lelked s testedért, rokonaid s barátidért.

Csak néha-néha folyamodni hozzám, csak akkor, ha valami fontos lépést akarsz tenni, vagy ha épen nagy szükségben vagy; vajjon mutat-e az teljes bizalomra?

Tégy úgy, mint az anyaszentegyház, ki ugyszólván, semmit sem kér az Istentől, anélkül, hogy egyszersmint az én közbenjárásomat is ne kérné.

Légy tehát te is bizalommal hozzám, s bizalmad legyen folytonos, föltétlen, lángoló s örök.

Járulj az Istenhez Jézus által, ue Jézushoz já.

ruj az ő anyja által. Én vagyok azon út, melyen a legbiztosabban föltalálhatod Jézust, és amelyen hozzá mégy, a legkegyesebb fogadtatásban fogsz részesülni.

(Szolga.) Egek királynője, elismerem hatalmad, elismerem jószágodat, de nem tartod-e magadhoz méltatlannak egy szegény bünösért érdeklődni?

Oly ártatlan, oly tökéletes, oly szent lény, mint te, érezhet-e irántam könyörületet, tekinthet-e rám irgalmasan?

(Mária.) Fiam, nem vagyok-e én a B ü n ö s ö k ó t a l m a ? Szószólója vagyok én mindazoknak, kik vissza akarnak térni Istenhez, kik bizalommal folyamodnak hozzám.

Isten, meghatva azon érdek által, melylyel a bünösök iránt viseltetem, kérésemre még mindig megbocsátott neki.

Sőt némelykor én vagyok a bünösnek egyedüli ótalma, s az egyedüli eszköz abban, hogy Istennel kibékülhessen.

Hány kereszténynek nyertem meg már bünei bocsánatát, bármily nagyok voltak is. Csak azt kívánták tőlem, hogy védelmezném őket Isten haragja ellen, s én nemcsak védelmeztem, hanem még ki is békéltetem őket a rettenetes Biróval.

Vannak, kiknek eltökélt szándékuk büneikben megmaradni, s kik mégis avval hizelegnek maguk-

nak, hogy az én közbenjárásomra nem fognak büneikben meghalni; oh, az ilyenek bennem helyezett bizalma vakmerő s hozzám méltatlan.

És ismét vannak, kik büneik láncai között keseregnek, kik örömet széttépnék azokat, s mert ismerik saját tehetetlenségöket, reám függesztik szemeiket, és tőlem az én pártfogásomtól remélnék erőt, szabadulást . . . Ah, az ilyenek csak bizzanak, csak reméljenek; én nem fogom elhagyni őket, szeretettel fogom fölkarolni ügyöket.

(Szolga.) Uramnak anyja, alig hangzék szavad füleimben*) s aggodalmam máris eltűnik, s bizodalma visszatért erősebben, mint valaha.

Ugy tűnsz föl énnekem, mint a Noe galambja, mely a vizözön után a béke jelvényével, zöld olajfa-ággal tére vissza.

Fogadj el, üdvadó ótalmad alá egy szegény bűnöst, ki szánja-bánja vétkeit, ki vétkeit kész életével is megváltani.

Nyerd ki számomra az igaz bűnbánat kegyelmét, hogy vétkeim megsirathassam keservesen, s hogy készebb legyek inkább meghálni, mint újra vétetni.

Méhednek szent gyümölcse által békét hozál Isten és emberek közé; oh hozz létre bé-

*) Luk. 1. 3-4.

két enmagam s lelkismeretem, enmagam és Istennem között is!

Oh nagy hatalmu Szentszüz, oh irgalomnak anyja, mennyi hálaival tartozunk neked azon sok jóért, melyet Istentől általad nyerünk.

Legyen hát minden szív neked szentelve, legyen hát minden ajkon a te dicséreted, a te dicső neved.

Az ég hadd zengje a földnek: Dicsőség neked, a föld hadd zengje az egeknek: Dicsőség neked... dicsőség neked!

XI. FEJEZET.

Az „Üdvözlég“-ről.

Mindennap imádkozod az „Üdvözlég“-et, de tudod-e, hogy mily dicsőséges ez imádság a Bold. Szüzre, s mily vigasz és tanulságteljes tereád nézve?

Elmélkedjél olykor ez ima fölött, hogy azt, oly figyelemmel s buzgósággal imádkozhasd, melyet kíván s valóban meg is érdemel.

Először is azon szavakkal üdvözlöd Máriát, hogy malaszttal teljes. Vajjon fölfogtad-e e két kis szónak nagy jelentőségét? E szavak anynyit jelentenek, hogy Máriában megvan minden malaszt, minden természetes s természetfölötti erény és a Szentlélek minden ajándéka.

Midőn tehát e szavakat kiejted, örülj és örvendez, hogy Isten annyi s oly tökéletes jókkal elhalmozá őt, s egyszersmint könyörögj neki, hogy lelki kincseinek gazdag tárházából valamit neked is juttasson.

Továbbá mondd: Ur vagy on teveled. S valóban Isten vala övele, mégpedig sokkal különösebb módon, mint a többi s a legszentebb emberekkel is, mert Isten soha senkit annyira ótalmába nem vett, soha senkinek lelkét annyira el nem tölté mint az övét.

Azért e szavakat mondván, gyulaszd föl szivedben a kívánságot részesülhetni e Szentszüznek megbecsülhetetlen boldogságában.

Ah, hisz kivel az Isten van, az mit kívánhatna még? mit ne remélhetne? mitől félhetne?!

Áldott vagy te az asszonyok között, így hangzik ismét üdvözlated. Igen, áldott, mert Isten oly kiváltságokban részesíté őt, minőkkel soha senkit sem ruháza föl.

De mert Máriában, ki szintén e föld gyermeke volt, te is megáldatál, örvendj szivedből, örvendj az ő dicsőségén, az ő fölmagasztaltatásán.

És áldott a te méhednek gyümölcse, mondd továbbá szent Erzsébettel, és valóban Jézus, a Mária szülötte, áldott és imádott minden égen, mind földön.

Dobogjon föl szived e gondolatra, e gondolatra, mely oly édes, oly boldogító mindazoknak, kik szeretik Jézust.

És most előlép az anyaszentegyház, s azt mondja veled Máriához, hogy Asszonyunk, szüz Mária, Istennek szent anyja, imádj Istent miérettünk bünösökért, s e szavak által értésedre akarja adni, hogy sokkal bünösebb vagy, mintsem hogy megérdemlenéd, miszerént meghallgasson az Isten, de meghallgatand, ha Mária fog könyörögni érted.

Oh igen, meghallgatand, mert hiszen ő anyja az Istennek, s épen azért, mert anyja az Istennek folyamodunk őhozá.

Hiszen ama szavak épen annyit tesznek, mint ha mondanók: Mária, te Isten anyja vagy, és mint Isten anyja nagy hatalommal birsch fiadnál, az Istennél, ez a te hatalmad és a te jószágod buzdítanak engem arra, hogy reméljek tebenned.

Végre kéred a Szentszüzet, hogy imádkozzék miérettünk most és halálunk óráján. Egész életünkben számtalan veszélynek van kitéve a mi lelkünk, egész életünkben szükségünk van tehát oly hatalmas pártfogásra, mint Máriáé.

De halálunk óráján, midőn kétszeres erővel támadnak reánk lelkünk ellenségei, e pártfogás még kétszerre szükségesebb.

Kétségbeejtő óra, az igaz, a halál órája, de Máriának egyetlen igaz tisztelője sem halt még meg kétségbeesve.

XII. FEJEZET.

Mária iranti bizalomról az életben.

(Szolga.) Szüzanyám, körülvettek engem az én lelkem ellenségei, meg akarnak fosztani az én jó Istenemtől; oh Szüzanyám, siess segítségemre, segíts győzelemre.

Leánya a seregek ura Istenének, ha fölkelsz a te szolgád segedelmére, megalázva lesznek az én ellenségeim azonnal.

Anyja annak, ki parancsol a szélnek és vihar-
nak, mondj, oh mondj csak egyetlen szót az én védelmemre, s békében fognak hagyni engem.

Jegyese a tudomány és erősség Szentlélek-Istenének, taníts és erősíts meg engem, hogy győzelmet vehessek félelmes ellenségimen.

Karjaid közé menekülök, miként a megfélemlert gyermek édes anyja ölére.

Bármily bűnös, bármily nyomorult legyek is, Jézus azt akarja, hogy úgy tekints engem, mint saját gyermekedet; oh mutasd meg most, hogy anyám, hogy édesanyám vagy.

Tedd meg azt, nem énérettem magamért, mert

én érzem, hogy nem érdemlem szeretetedet; de tedd meg azon szeretetért, melylyel Jézus iránt viseltetel.

A szegények a gazdagokhoz szoktak folyamodni, zörgetnek és megnyittatik nekik; oh ég és föld királynője, el tudnál-e utasítani magadtól engemet, szegényt, ki zörgetek jóságod ajtaján.

De ha könyörögni fogsz érettem, hogy ne essem ellenségeim kezébe; könyörögj még egyuttal azért is, hogy megsirathassam vétkeimet, s megnyerhessem azok bocsánatát.

Nyerd ki számomra, hogy teljesüljön ama forró vágyam, hogy soha többé ne szolgáljak másnak, csak Jézusnak, és hogy járja át meg át szívemet a fájdalomnak töre azért, hogy eddig is nem neki, hanem az ő ellenének, a világnak szolgáltam.

Ne tekintsd azt, hogy mivé lettem vétkeim által, hanem tekintsd, hogy én vagyok az, kiért Szentfiad drága vére hullott.

Isten ugy akará, hogy tanujának kelle lenned Jézus halálának, s bizonyosan csak azért, hogy lásd, miként kell irgalmat esdeni a bünösök fejére.

Midőn a megfeszített Jézus keserű kelyhében te is résztvevél, akkor adott ő téged énnekem anyául, hogy részt végy egykoron az én szükségim, az én nyomorimban is.

Hányan a szentek közül elkárhoztak volna

örökre, ha te nem jártál volna közbe érettök ; kérd ki számomra is a bűnbánat kegyelmét, mint kikérted az ő számokra.

Hiszen sohasem történt még, hogy meghallgatatlanul hagyta volna valakit, bármily bűnös volt is, ha megismervén vétkei nagyságát, hozzád folyamodott.

Oh Mária, mily dicsőségteljes az reád nézve, hogy Isten mintegy tőled teszi függővé a bűnök bocsánatát.

És e dicsőséged csak még növekedni fog, ha teljesül, amiért most ohajtozom, ha közbenjárásodra én is bocsánatot nyerek.

Végre, Szüzanyám ! nyerd ki számomra az állhatatosság kegyelmét, hogy megmaradhassak Isten félelme és szeretetében ; oh nyerd ki számomra e kegyelmet !

Volnék bár jobb, százszorta jobb, mint amilyen vagyok, mégis félnem kellene, hogy e kegyelmet enmagamért meg nem nyerem ; mennyivel inkább ne félnék tehát most, midőn csak maga a megtestesült gyöngeség s állhatatlanság vagyok ?

De a te neved, a te édes neved, Mária ! zálogul szolgál nekem arra, hogy remélhetem Isten kegyelmét, Isten szeretetét.

Ah ne feledd el, kérlek, hogy ha egykor Jé-

zást szeretve halhatok meg, egy lélekkel több lesz, ki őt, a te Fiadat, áldani, dicsérni és szeretni fogja veled együtt — veled együtt mindörökké.

XIII. FEJEZET.

Mária iránti bizalomról, a halál óráján.

Üdvöztönk anyja, Mária! életemnek utolsó órája közelit; utolsó órámon még forróbban esdeklek, mint valaha, segítségédért.

Az örök üdv s az örök kárhozat között állok; vajh! melyik jut osztályrészemül, ha nem használod föl javamra azon hatalmat, melylyel birsz az ur Jézusnál.

Kezeidre bizta ő a legdrágább kegyelmeket, hogy azokban tetszésed szerént részesítsd a föld gyermekeit; részesíts azokban most engem is, most, mert most van reájok legnagyobb szükségem.

Közelit az óra, melyben Isten ítélő-széke előtt kell megjelenem; oh esedezzél érettem még mielőtt ott megjelenék; az én ítélő birám anyja kedvező ítéletet nyerhet számomra.

Tengeren evezők csillaga! légy vezérem a vihar közepett, mely hajótöréssel fenyeget; vezérelj az üdvösség révébe.

Mennyei fény! oszlasd el a borut, melybe a sötétség szelleme akarja temetni lelkemet, nyug-

tasd meg bűneim miatt aggódó keblemet, nyerj számomra őszinte s mély bűnbánatot!

Példánya minden erénynek! eszközöld ki, hogy hitem legyen egészen élő, reményem egészen erős, szeretetem egészen tökéletes.

Hála neked mindazon sok jóért, melylyel hozzázám egész életemben s még akkor is viseltetél, midőn arra a legméltatlanabb valék; de meg tudnád-e tőlem vonni jószágodat most, midőn szükségem legnagyobb, mint legnagyobb most irántadi bizalmam?!

De nem, anyák legjobbika! te nem hagyhatod el gyermekedet utolsó perceiben; te mellette leszesz utolsó leheleteig.

Meghalok, de megnyugodva halok meg, mert Jézus rendelte el halálomat; sőt, dacára azon borzalomnak, melylyel emberi természetem a halál iránt viseltetik, boldogan halok meg, mert a te édes ótalmad alatt zárom be szemeimet.

Látni fogom, remélem, nemsokára színről színre a te fiadat, a te boldogságodat; nemsokára le fogok borulhatni a te dicsőséged fényes trónja előtt is.

Végpercem közelit; ajkam nem fog többé segítségül hihetni téged, de szívem igen, mindörökké.

Ezerszer fogja szívem hangoztatni Jézus és Mária szent nevét; és — kérlek én Jézusom! hogy haldekló szívem minden dobbanását tekintsd úgy

mint irántad és Szüzanyád iránti szeretetemnek mind megannyi jelét.

Oh Uram! légy irgalmas nekem; nem mondom, hogy azért, mert szolgáló vagyok,*) hisz én oly sokat vétettem teellened, s nem tudom, ha megengesztehettem-e haragodat; de légy irgalmas nekem, mivel a te szolgálód fia vagyok.

Neked köszönhetem, hogy teljes életemben mindig tudtam bizni a te Szentfiad szüzanyjában, Máriában; neked köszönöm, hogy ezen iránta való bizalmam most, halálom nehéz óráján sem hagy el, hanem még inkább öregbedik.

Te öntéd szivembe ezt a bizodalmat, mert meg akarsz engem menteni Mária könyörgésére, kiről nem hiába mondja az anyaszentegyház, hogy hujuk őt segítségül mindenkor, de legkivált halálunk óráján.

XIV. FEJEZET.

Szent-Józsefnek, a Bold. Szüz jegyesének tiszteletéről.

Ha szereted Máriát, légy tisztelője Szent-Józsefnek is, mert meg lehetsz győződve, hogy ezáltal kedves dolgot teszesz öneki.

Avagy lehetséges volna-e nem tisztelned azon

*) 115. Zsolt. 16.

szent férfiut, kit maga Isten a testté lett Ige gyámja és saját édesanyja ótalmazójaul választott?

Ő állá őrt Izrael népének valódi szentélye mellett; ő menté meg, átköltöztetvén Egyiptomba, az ujszövetség frigyszekrényét; ő nála volt letéteményezve az emberek üdvössége s váltságának drága ára.

Mily dicsőség: ura lehetni ez életben e menynek királynőjének, sőt magának ez idők királyának is, ki egyedül halhatatlan, s akié minden dicsőség!

Hogy Szent-József magas érdemiről fogalmunk legyen, csak azt kell meggondolnunk, hogy ő Mária élettársa volt, mert hiszen barátjáról ismerni meg az embert, s Isten Máriának csak őhöz méltó társat adhatott.

Hátha még meggondolod, hogy a gyermek Jézus számtalanszor pihent az ő kebelén... ah, mi égi érzelmeket kelthetett szívében az istenigyermekek!

Ő laktársa volt annak, ki minden kegyelem forrása, laktársa volt annak, ki minden kegyelem csatornája; mily kegyelemgazdagnak kellett hát öneki lenni!

Béketűrés, szelidség, alázat, felebaráti szeretet, Isten szeretete — minden erény megvolt a legnagyobb mértékben öbenne.

Keresztény lélek, ki jámborul s elvonultan

akarsz élni, hogy azt megtehesd, kérdd közbenjárását azon szentnek, ki példányképe volt a jámbor s elvonult életnek.

Az egyház megállapítá ünnepét, az oltárokra helyezé képeit s fölhí mindnyájunkat, hogy úgy tekintsük őt, mint egyikét azon leghatalmasabb pártfogóinknak, kik Istennél vannak.

S valóban Szent-József neve segítségül hivatik az egész keresztény világon; az ő nevét együtt szokták mondani azoknak szent neveivel, kikkel ő e földön a legszorosabb viszonyban élt.

Ha akkor, midőn még Jézus és Mária e földön éltek, elmentünk volna Názáretbe, hogy tőlök valamit kérjünk, ki ajánlhatott volna minket nekik hathatósabban, mint Szent-József? s most kevésbé hathatós lenne az ő ajánlása?

Menjetez tehát Józsefhez, *) hogy ő járjon közbe értetek, mert bármit kérjetez is, Isten meg fogja adni az ő közbenjárására.

Sőt bármily állásuak, bármily ranguak legyetek is, már maga a ti állástok, rangotok ébreszszet föl benneteket az iránta való bizalmat.

A főranguak, a gazdagok gondoljanak arra, hogy Szent-József patriarkák, királyok ivadéka volt.

A szegények, hogy őmaga is szegény lévén,

*) I. Móz. 41. 55.

résztvett a szegénység terheiben, s két keze munkájával kereste teljes életében kenyerét.

A gyermekek, hogy ő Jézus nevelője, Jézus gyermekkorának gyámja s vezére volt.

A fiatalok, hogy ő a legszüzebb, a házasok, hogy ő feje volt azon családnak, melynél szentebb sohasem létezett.

A papok, hogy ő ezerszer tartá kezeiben Jézust; a szerzetesek, hogy legfőbb boldogsága volt, ha a világtól távol Jézus és Mária közelében lehetett.

Végre a jámbor lelkek mindnyájan gondoljanak arra, hogy Máriát kivéve, soha senki sem szereté Jézust annyira, mint ő.

Menjete k tehát Józsefhez, de legkivált halálatok óráján menjetek, mert azon körülménynél fogva, hogy ő Jézus és Mária karjai között halt meg, közönséges a keresztényeknél az a hit, hogy Szent-József esedezésére ők is oly nyugodtan, oly boldogan fognak meghalni, mint ő.

S valóban tapasztalhatni, hogy különösen a halál óráján nagy hasznát veszi az ember, ha tisztelője volt e nagy szentnek.

FÜGGELÉK.

Imádságok és énekek.

FÜGGELÉK.

Imádságok és énekek.

engem, és ezért szívem minden dobogásával
egész életével tartotta volna szívem nekem; de
én hála! mindig vagy legfeljebb majd mindig elfe-
leltém a tartozásomat, így azért megőrződött szív-
vel hajtom meg előtted tértemet és szívem keze-

Mise-imák.

Mise előtt.

Ki vagyok én, oh Uram! hogy merészelek be-
lépni szent templomodba, hogy bátorkodom megje-
lenni istenséged trónja előtt? Vétkekkel történt már
fogantatásom, vétkekkel töltöm életem napjait. ...
Ah, arcom elpirul e gondolatra, és félni és resz-
ketni kezdek, s tán kétségbe is esném, ha nem is-
mernélek téged, irgalom Istene!

Bocsásd meg nagy bátorságomat, hogy ide
jöttem, hisz épen azért jöttem, hogy részt vegyek
azon áldozatban, melyet érettem, bűnöséért, a te
egyszülött-fiad bemutatott; azért jöttem, hogy meg-
ismerjem hatalmad, s megengeszteljem haragodat,
hogy magasztaljam jóságod, s kérjem áldásidat.

Jézusom szent vére! oh ne folyj hiába ezen az
oltáron; add vissza lelkemnek első ártatlanságát,
moss meg engem bűneimtől.

Mise kezdetén.

Ingyen kegyelmedből, én Uram! a teremtés
koronájává, teremtményeid legjelesbikévé tettési

engemet, és ezért szivem minden dobbanásával, egész életemmel tartoztam volna adózni neked; de én, hajh! mindig vagy legalább majd mindig elfeledtem e tartozásomat. Ime azért megtörődött szíveddel hajtom meg előtted térdemet, és szivem keserűségével ismerem meg hamisságomat.

Oh ti, kik sohasem izlelétek a véték keserűségét, vagy ha vétkeztetek is, a bűnbánat könnyeivel mostátok tisztára ismét lelketeket, ti boldog lakói a magas egeknek! esedeztetek érettem, hogy e titokszerű sz. áldozatnak, mely itt érettem is be fog mutattatni, legyen foganatja rajtam, és elismerjem, hogy legelső uram nekem az én Istenem, s legelső kötelességem: szolgálni az én uram Istenemnek.

Leckétől evangeliomig.

Ha kérdem a földet, ha kérdem az eget, hogy hol vettem én magamat s miért vagyok e világon? mindenik azt feleli, hogy az Ur teremte engem saját képére és hasonlatosságára, s csak azért, hogy őt megismerjem, neki szolgáljak és azután üdvözüljek. Ha nézem a szentkönyveket, azt találok lapjaikra mindentütt följegyezve, hogy az Ur kiönté jóságát minden teremtményére, de legkivált énreám, mert énérettem drága vérét is kiönté. Ha leszálok szivem legmélyére, ott sem láthatok egyebet, hanem csak azt, hogy nyughatatlan

az én szívem, és nem is nyugszik meg, csak tebenned én Istenem! És mégis nyugalmat, üdvöt mindenütt inkább keresék, csak tenálad nem; mindenkire inkább mutattam hálát, hűséget, szolgálati készséget, csak tehozzád nem, én Uram!

A legjobb esetben voltam, mint az eltévedett bárány, s a legtöbb esetben, mint a tékozló fiu. . . Oh Uram, fogadj vissza engemet magadhoz, tehozzád akarok térni, teneked akarok szolgálni, tenálad akarom boldogságomat, üdvösségemet keresni, csak, oh csak adj erőt ellenállhatnom a test, a világ s a gonosz-lélek csábításainak.

Evangeliumtól első csendítésig.

A te szavadra Isten, megrázkódott sirjában és fölkelte a halott is, s az én szívem hideg, mereven maradna a te szavadra? A te írott szavad az evangélium, a te szavadat hallom, midőn az evangéliumot hallgatom, a te szavadnak hiszek, midőn az evangéliumot elfogadom. Hiszek Uram, de segíts hinnenem; fogadom szavadat, de segíts szavadat fogadnom! Oh, mert ki tudhatná megtartani a te parancsidat, ki tudna lenni oly jámbor, oly tiszta-életű, oly kegyes, oly buzgó, amint te kívánod, ha evégre nem adnád egyszersmind segítő malasztodat? E malasztért emelem hozzád összekulcsolt ke-

zeimet, add meg azt nekem, Krisztus urunk szent sebeire kérek, add meg azt nekem, hogy annak segedelmével levetközhessem magamról mindazt, mi testi s földi rajtam, hogy elhagyhassam e N. rosz szokásomat, hogy leküzdhessem e rosz N. hajlamomat, s hogy egészen uj emberré öltözve, azután egyedül csak neked éljek.

Serkenj föl én lelkem, ime az Ur várakozik reád. Krisztus urunk nyomai, melyeket a szent evangéliumokban még most is megtalálhatunk, megmutatják neked az utat, mely az Urhoz vezet; lépj tehát e szentséges nyomokba. Vagy félsz, mert az az ut tövisekkel van teli? Oh de gondold meg, hogy maga az Istenfia e tövises uton járt előtted, és e tövises uton fog utánad jönni, hogy gondodat viselje, hogy támogasson és éreztesse veled, hogy az ő terhe könnyű, az ő igája édes.

Első esendítéstől Urfölmutatásig.

Valóban méltó és igazságos, illő és üdvösséges dolog, hogy egy szívvvel, lélekkel zengjük: Dicsőség a magasságban Istennek! Szent vagy, szent vagy seregnek ura Istene. Dicsőségedet hirdetik az egek, fölségedet magasztalják minden teremtettt állatok, tehát egyedül csak én, kit saját képedre és hasonlatosságodra teremtél, én ember tagadnám meg tőled a hála, a

dicséret adóját? Nem Uram, felejtsem el engem jobbkezem, ha feledni tudnálak valaha, ha kifogyna szájamból valaha dicséreted.

Oh de mit beszélek? Ládd én Uram, a jóakaratom most erőt vett rajtam, most kész volnék érettedtán meghalni is, s feledem, hogy az én jóakaratom csak törékeny cserép, hogy én még méltó dicséretet sem mondhatok neked, ha csak te nem segítesz engemet. És te nem vonod meg szent segedelmedet; ime közelit az Ur-fölmutatás ideje, közelit a pillanatot, melyben a te egyszülött Fiaid le fog szállani az oltárra, hogy a keresztfán szerzett véghetetlen érdemei kipótolja azt, mi hálám s dicséretemben hiányos, le fog szállani az oltárra, hogy önmagát adja érettem dicsérő- s hála-áldozatul Teneked... Szent vagy Uram, szent vagy, és szentséged határtalanságával vetélkedik jóságod.

Urfölmutatástól Miatyánkig.

Alázd meg magadat én lelkem! és szent töredelemmel szállj magadba, mert ime, előtted az oltáron a kenyér és bor egyszerű színe alatt az anygialok öröme, a bűnösök keresője, az Isten egyszülött Fia, ki leszállott az egeből, hogy szent vérével eltörölje azt a válaszfalat, melyet eléd a bűn emelt, hogy a mennyei Atyától, a mennyei Atya jóságától örökre elzárjon. Ládd, bűnös lélek,

szinte megfoghatatlan, hogy téged egy Isten, kinek reád semmi szüksége sem volt, ennyire szerethetett. És mégis ugyan; annyira szeretett, hogy kész volt éretted vért ontani, kész volt keservesen meghalni, csak hogy te el ne veszz. Oh Jézus, oh Jézus! mennyire kell, hogy szeresselek; te az Atyának öröktől fogva fia, te az Atyával öröktől fogva egy és igaz Isten, te magadat áldoztad föl az én üdvömért; mennyire kell, hogy imádjalak! Oh bár imádkozhatnék oly buzgón, mint az angyalok; oh bár szerethetnék oly lángolóan, mint a szeráfok. . . . Add nekem Jézus, szivedet, kívánlak szeretni. . . .

És te jó mennyei Atya, ki annyira kedvedet találtad a szerelmes fiadban, nézz e fiadra, és ha látod őt, nem fogod-e visszatenni haragodnak mennykövét, vétkeink büntető eszközét? Irgalmazz nekünk Szentfiadért! Bűnösök vagyunk, az igaz; de nem hallod-e, mint esedeznek érettünk az ő szent sebei, mint kiált hozzád bocsánatért kiontott vére? Oh engedd, hogy Szentfiad seibeibe, hogy Szentfiad megnyitott szívébe meneküljünk; hiszen te nem kívánod a bűnös halálát, hanem hogy megtérjen s üdvözüljön, s ime, mi töredelmes szível, bocsánatért könyörgve térünk vissza tehozád.

Miatyánktól áldozásig.

Hogyan is taszithatnál el minket magadtól, mikor te atyánk vagy, és mi gyermekeid? Temagad tanítál erre minket, temagad tetted össze kezeinket, mondván, hogy eképen imádkozzunk: „Mi atyánk“.... De ha atyánk vagy, akkor nekünk semmire sem kell jobban törekednünk, mint arra, hogy „szenteltessék meg a te neved;“ semmit sem kell forróbban ohajtanunk, mint azt, hogy „jőjjön el országod“ a te kegyelmed s a mi üdvösségünk országa. Ha atyánk vagy, akkor nemesak szájunkkal, de szivünkkel is azt kell mondanunk, hogy „legyen meg akaratod,“ azaz meg kell tennünk akaratodat, bármit kívánj is tőlünk, s meg kell nyugodnunk akaratodon, bármint rendelkezél is felőlünk. Ha atyánk vagy, akkor meg kell tudnunk bocsátani embertársainknak, teérted, mert csak így remélhetjük aztán, hogy te is megbocsátod nekünk a mi vétkeinket, hogy eltávoztatod tőlünk a kisérteteket s megoltalmazasz a gonosztól.

Azért emelkedjél föl én lelkem! szálljon beléd erős, szent eltökélés, hogy ezentul úgy akarsz minden szavadat, minden tettedet intézni, ezentul úgy akarsz élni, hogy örömét találja benned, mint leg-

nemesebb teremtményében az Isten, s büszkék legyenek reád, mint nemes embertársukra az emberek.

Miatyánk, ki vagy a mennyekben, adj nekem erőt így élnem, távolítsd el a kísérteteket, ez akadályokat előlem, hogy így élhessek koporsóm zártáig. Ne nézz érdemetlen bűnös voltomra, hanem tekintsd, hogy a te képedre s hasonlatosságodra vagyok teremtve, s hogy a te képedet szennytelenül meg akarom őrizni magamon.

Áldozástól utolsó evangéliomig.

Mi szép, mi édes csak gondolatnak is, hogy a Teremtő egyesül teremtményével, Isten az emberrel, de még mennyivel szebb, édesebb ez a valóságban! S pedig úgy van, valósággal úgy van, hogy Isten, kit az egek végtelenségi be nem foghatnak, a mi szegény szívünkben megfér, a mi szívünkkel meg tud elégedni. Valóban nincs nemzet, melyhez oly közel volna Istene, mint a mi Istenünk, mert a mi Istenünk nemesak közöttünk van, hanem bennünk, szívünkben is lakik.

Mondhatod-e mármost, oh ember, hogy az Isten sokat kíván tőled, midőn azt kívánja, hogy törvényeit megtartsad? mondhatod-e, hogy e törvények megtartása fölülmúlja emberi erődöt? Igaz, pusztán emberi erődöt fölülmúlja; de ime az Isten maga kész lejönni kebeledbe, kész szentséges véré-

elvegyíteni a te véreddel, kész isteni lelkét átönteni ten lelkedbe, hogy így kipótolja erőtlenségedet, hogy így szent vére s lelkének erejével megtehesd azt, mit magadtól megtenni nem bírnál, s hogy végre tetteidért — az ő erejével végbevitt tetteidért a jutalmat neked adja. Mennyire kell tehát ohajtanunk, hogy az Urat, az Urnak szent testét magunkhoz vegyük, és ha már nem vehetjük mindennap magunkhoz, mennyire kell igyekeznünk, hogy itt a szentmisén jelenlehesünk, hogy midőn az áldozó pap magához veszi az Urat, mi legalább lelkiképen, legalább szent kívánsággal vehessük őt magunkhoz.

Szivemnek boldogtalan szenvedélyei, titkos hajlamai kedves, de bűnös szokásai, távozzatok szivemből, s adjatok abban helyet az igaz bűnbánatnak, az alázat s önmegtagadás erényeinek, hogy így ezután méltólag fogadhassam szivembe Jézust, az én üdvözítő Istenemet. Igen, én édes Jézusom, téged kívánlak, téged ohajtalak, jöjj, siess, siess már, Jézus, téged szivem vár!

Utolsó evangéliomra.

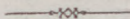
Istennek örök Igéje Jézus, tárd ki előttem egész fölségedet, hadd érezzem annál jobban semmiségemet, hadd érezzem, hogy nélküled semmitsem tehetek olyast, amiért az örök üdvösséget megérdemleném.

Hitvallók világossága, Jézus, világosítsd meg elmémet, hogy ismerjem meg a te irgalmasságod, s ismerjem meg az én hamisságomat.

Lelkünk buzgó szeretője, Jézus, ne engedd, hogy valaha elszakadjak tőled; szerzeményed vagyok, ne engedd hozzám való jogodat; szolgáló vagyok, ne engedd másnak szolgálatomat, drága véred ára vagyok.... oh legyen ez a drága vér szószólóm az Atyánál, tegyen kedvessé a te szemeidben s nyerve ki számomra a Szentlélek-Istentől azt a kereszt haláláig engedelmes szeretetet, mely a gyarló földi embert szentté képes tenni.

Mise végével.

Istennek szent anyja, boldogságos szüz Mária, légy szószólóm Szentfiadnál, ki magát föláldozta értem, s kinek én viszonzásul örömet áldozom föl szívemet, ki szeretetből meghalt értem, s akiért szintén szeretetből örömet meg akarok halni a véteknek. Oh, de ez akaratom sohasem lesz több pusztá akaratnál, sohasem fog tette válni, hacsak te Szentszüz, nem kéred érettem Fiadat; oh kérdd is őt, hogy erősítsen a kísértetek ellen, hogy gyarapítsa azt a jót, mit szent kegyelme s irgalma elkezdte bennem. Amen.

É n e k e k.

Misére.

Bemegyek szent templomodba, Uram! szent oltárodhoz,
Az arany oszlopok között királyi trónusodhoz.

Szined előtt leborulok, szegény bűnös elájulok,
Égő füstnek illatával, Uram, neked udvarlok.

Salamon király templomot épített fölségednek,
Melyben lakóhelye vala békesség szekrényének.

Bekeríté kárpitokkal, megaranyozott láncokkal,
Kerubimok ékesíték kiterjesztett szárnyakkal.

Hát én szegény földnek férge mit építsek nevednek?

Lakóhelyet hol szerezzek isteni fölségednek?

Aki por és hamu vagyok, érdemetlen bűnös vagyok;
Hogy a lábam földet nyomja, méltó arra nem vagyok.

Hogyha tetszik áldozatom, lelkemet följajánlom,

Örökös udvarlásodra szívemet leláncolom;

Szenteld ékes templomodnak, a te szentlelked házának
Rendeljed szolgálatára királyi udvarodnak.

Jertek, keresztény lelkek az Istent dicsérni,
Szent mise-hallgatással Urunkat tisztelni.

Mutassunk áldozatot, mely Istenhez illik,
Melyben szentírás szerint Jézus megjelenik.
Uram irgalmazz.

Dicsőség az Istennek a magas egekben,
Minden ember a földön éljen békeességben.
Neked Atya, Uristen! szívből hálát adunk,
Te nagy dicsőségéért magasztalunk s áldunk.
Uram irgalmazz.

Az Isten szájából jön az evangéliom,
Mindenben, amit hiszünk, ez a fundamentom.
Az Isten maga tanít minket minden jóra,
Boldog, aki figyelmez az ő szavaira.
Uram irgalmazz.

Mi azt hiszszük és valljuk, hogy egy Isten vagyom;
Akit három személyben minden lélek áldjon.
Az Atyát a Fiúval és a Szentlélekkel,
Dicsérjük s magasztaljuk egy szívvel s lélekkel.
Uram irgalmazz.

Mindenható Uristen! im ez áldozatunk,
Amelyet szolgálád által neked bemutatunk.
Most ámbár csak e kevés kenyeret s bort adjuk,
De mely Krisztus testévé s vérévé lesz, tudjuk.
Uram irgalmazz.

Mondd, szent, szent, szent vagy Uram! jámborok Istene,
Kinek mennyben és földön dicsértessék neve;
Mert őhozzá hasonlót seholsem találhatsz,
Sőt emberi elméddel olyat sem gondolhatsz.
Uram irgalmazz.

Im arcunkra borulunk előtted, Istenség!
 És énekszóval áldunk, hallgass meg, oh felség!
 Törvény szerént áldozunk, nyujtsd segedelmed,
 Hogy ezen buzgóságunk nyerhessen kegyelmet.

Téged, mennybeli Atya! illet a dicsőség,
 Fiaid áldozatja: imádás, szivesség;
 Engedd, háborusággal ne nyomorgattassunk,
 Hogy neked bátorsággal s vigan szolgálhassunk.

Az evangéliom áll Isten igéjéből,
 Ez azon alap-köszál, melyen hitünk épül;
 Maga oktatótt erre, ki nem csalhat minket,
 Nyissuk meg értésére tehát sziveinket.

Mi hiszünk az Atyában, ki mély végzéséből,
 Mindent, világ jártában, teremtett semmiből.
 Fia istenségével hozzánk bocsáttatott,
 Szentlélek erejével szüztől fogantatott.

Vedd, Uram, kegyelmedbe, amit fölszentelünk,
 Ámbátor most elődbe csak bort s kenyért teszünk.
 De Krisztusnak változnak testévé s vérévé,
 Mind élők, mind holtaknak lelki reményévé.

Szavunkat és szivünket az égre emeljük,
 Szabaoth Istenünket szentnek énekeljük;
 Uram, méltóságoddal tele van föld és ég,
 Térjen meg malasztoddal minden hitetlenség.

~~~~~

Oh irgalmas, kegyes Isten! — Leborulva mi ma itten
 Imádjuk fölségedet.

Téged buzgó szívvél kérünk, — Bocsánatért esedezünk,
S áldjuk istenségedet.

Dicsőség a nagy Istennek, — Ki alkotója mindennek
Dicsőség magasságban!
S békeség az embereknek, — Jóakaratu hiveknek
Ittlen a föld porában.

Hiszünk mi az egy Istenben, — Aki három személyében
Atya, Fiu, Szentlélek;
S hogy az Atya igéjében, — Mindenható erejében
Alkottattak mindenek.

Tessék mindenható Atyánk! — Ezen szeplőtelen ostyánk,
Melyet most föláldozunk.
Vedd kegyesen az élőkért, — S a megholtak lelkeiért,
Akikért imádkozunk.

Mondjuk mi is, hogy szent, szent, szent! — Dicsérjük az
Lakozót az egekben. igaz Istent,
Ki a földre szállt az égből, — Végetlen szeretetéből,
Hogy minket üdvözítsen.

Az oltári-szentségről.

Imádunk szent ostya, — Drágalátos manna,
Seregeknek Ura! — Királyok királya,
Üdvözlégy angyali kenyér, — Válságunkért adatott bér
Drága szent test és vér.

Áldd meg országunkat, — Mi magyar hazánkat,
Vezéreljed jóra — Ami királyunkat.
Rontsd meg ellenséginket, Akik üldöznek bennünket,
Krisztus teste s vére.

Izrael fiait, — Ki megóttalmaztad,
 Ellenségnek földén — Mannával tápláltad :
 Táplálj minket szent testeddel, — Drágalátos szent vé-
 Isteni erőddel. reddel,

Jőjjetek angyalok, — Mennyei szent karok !
 Örömmel áldjátok, — Szent, szent, kiáltásotok.
 Üdvözlégy oltári-szentség, — Kenyérszinben egy Is-
 Mennyei szent fölség. tenség,

Ez nagy szentség valóban, ezt imádjuk legjobban,
 Melyet Jézus nekünk hagyott testamentomban.

Jelen van itt test és vér, mely minden kincsesel felér ;
 Vétkeinket megismervén, minden jót ígér.

Háborutól ótalmaz, bűnösöknek irgalmaz ;
 A döghalált és éhséget tőlünk távoztasd.

Állj mellettünk nagy Isten ! rejtett e kenyérszinben.
 Oh irgalmaz ! kérünk, hallgass minden szükségben.

Imádlak nagy Istenség ! — Test s vér titkos mély szentség,
 Leborulva.
 Itt vagy Isten- s emberség — Véghetetlen nagy fölség
 Fönláldozva.

Üdvözlégy örök manna, — Ennél többet ki adna ?
 Nincs mód benne.
 Nem lehetett oly jóság, — Hogy teljes Szentháromság
 Többre menne.

Ah honnan érdemlettem, — Hogy erre méltó lettem
Bűnös lélek ?

Aki annyit vétettem, — Ezer bűnt elkövettem,
S mégis élek.

Soha többet nem vétek, — Már ezután megtérek,
Légy kegyelmes !

Fogadom leborulva, — Könyeimet hullatva,
Oh meg ne vess.

Jöjj hozzám élő kenyér ! — Hozzád zokog, téged kér
E bus lélek :

Ámbár méltó nem vagyok, — De kegyességid nagyok,
S így nem félek.

Üdvözlégy Krisztusnak drága szent teste,
Áldott légy Jézusnak szentséges vére !
Oh mily áldott vagy oltári-szentség !
Angyali drága vendégség.

Üdvözlégy nagy szentség, Istennek fia !
A szüz Máriának ékes virága.
Oh mily áldott vagy sat.

Üdvözlégy nagy szentség, isteni bárány !
Kinek megváltatott világ az árán.
Oh mily áldott vagy sat.

Üdvözlégy nagy szentség, élet adója !
Mi bűnös lelkünknek megorvoslója.
Oh mily áldott vagy sat.

Üdvözlégy nagy szentség, csodák csodája !
Égi malasztoknak örök tárháza.
Oh mily áldott vagy sat.

Dicséret, dicsőség Jézus testének!

Örök hálaadás drága vérének.

Oh mily áldott vagy sat.

Szent testedben részesülni — Veled ohajt egyesülni

Lelkünk e nagy szentségben;

De méltatlanságunk gátol, — Mert lelkünknek terhe vádol

Hogy megbántottunk szörnyen.

Azért nemis kegyelmedre, — Sőt büntető fegyveredre

Érdemesek tetteink;

De te, Uram, mondd egy szóval, — És meggyógyulnak azon-

Mi halálos sebeink.

nal

Oh szerelmes Istenem! — Szemeim rád függesztem,

Ámbár méltó nem vagyok, — Hogy színedhez járulok.

Bágyadt szívem erősítsd, — Imádásodra hevítsd,

Angyalokkal őriztess, — És a büntől védelmezz.

Oh kegyes mindenható, — Eget, földet alkotó!

Istenséged remekét — Tekintsd a por gyermekét.

Áldunk tégedet angyali eleddel!

Ugy, mint nagy Uristent az emberséggel.

Szent vagy Uram! szent vagy,

Minden fölött szent vagy.

Jézus! kenyér színében,

Az oltári-szentségben.

Azért ezt a nagy szentséget leborulva imádjuk ;
 Teste s vére a Krisztusnak mert itt vagyon, jól tudjuk.
 Ha elménkkel meg nem fogjuk, hitünkkel megfoghatjuk.

Áldunk tégedet sat.

Térdet s fejet hajtok,
 Neked áldást mondok,
 Mert hiszem, hogy valóban
 Vagy e szakramentomban.

Az Atyának és Fiunak dicséret és tisztesség,
 Szentlélekkel egyetemben áldás, örök dicsőség.
 Háromságban egy szent Istent áldjon minden nemzetség

Krisztus Jézus született, örvendezzünk !
 Neki örömeinket zengedezzünk.

Dávidnak véreből, tiszta Szüz méhéből
 Született Krisztus nekünk.

A szüzesség liloma kivirágzott,
 S megtermé a mennyei szép virágot.
 A kegyes Jézuska minékünk meghozta,
 Születvén, a váltságot.

Dicsőség mennyben az Istennek !
 Az angyali seregek vigan így énekelnek :
 Dicsőség, dicsőség Istennek !

Örök bölcsesség széke lett a jászoly,
 Melyből Isten irgalma mihozzánk szól.
 A mennyei kised üdvösséget hirdet
 Istennek irgalmából.

Hiszünk mi az egy Istenben,
 Aki három, személyében,
 Mennynek, földnek és tengernek gondviselőjében.

Hiszünk a Jézus Krisztusban,
 Az Istennek egy fiában,
 Ki érettünk emberekért világra jött mostan.

Szüz Mária e világra nekünk Szentfiát hozá,
 A jászolyban fekszik ki a földet s mennyet alkotá.
 Mily végtelen kegyelem tőled, oh én Istenem!
 Hogy így szeretted az embereket.

Zengje velünk ég és föld: szent az Isten!
 Zengje tiszta örömmel: szent az Isten!
 Zengjük Jézuskánknak, kit ég s föld imádnak
 Szent, szent, szent az Uristen!

Keresztények sirjatok,
 Mélyen szomorkodjatok,
 Keseregjen minden szív,
 Aki Jézusához hiv.

Nincsen a ban irgalom,
 Hozzád buzgó fájdalom,
 Aki téged meg nem szán,
 Oh Jézus a keresztfán.

Szent testednek sebeit,
 Vérrrel folyó kékeit
 Aki látja és nem sir,
 Élő hittel az nem bir.

A kösziklák repednek,
 Nap és hold sötétednek.
 Minden állat megindul,
 Csak a bűnös nem busul.

Szállj szivedbe, sirasd meg
 Vétkeidet, s fontold meg
 Hogy az Isten fia volt,
 Aki érted így megholt.

Könyörülj Istenem! én bűnös lelkemen,
 Szánakodjál immár szomorú szívemen,
 Haragodnak mennykővét,
 Éles, hegyes törét,
 Vedd vissza vétkeim büntető eszközét.

Továbbá mosogasd büntől én szívemet,
 Kegyes kézzel gyógyítsd sebektől lelkemet.
 Bűneimet megvallom,
 Nyilván tapasztalom,
 Miattok nem lehet semmi vigasságom.

Vétkeim lelkemet, mint a kígyók marják
 Szüntelen mellemet ássák és furdalják;
 Hová fussak szinedtől,
 Fegyveres kezedtől?
 Utánam fegyverid futnak s hegyes tőröd.

Egyedül csak neked, Istenem! vétettem,
 Te szent szined előtt gonoszt cselekedtem.
 Oh kégyelmes Uristen!
 Mi hasznod testemen?
 Irgalmazz, s könyörülj én bűnös lelkemen!

Ha érdemem szerént akarsz sanyargatni,
S számtalan bűnömnek jutalmát megadni:

El kell veszni fejemnek,
Kárhozni lelkemnek,

Mert több sokasága fővénynél bűnömnek.

Még anyám méhében a halál törébe
Estem és vettettem ördög tömlőcébe.

Oh kemény nyomoruság,
Pokolbeli rabság!

Mint fojt, mint sanyargat ördögi csalárdság.

Tisztogasd lelkemet, Uram! izsóppoddal,
Mosogasd szivemet irgalmasságoddal;

Fordítsd reám szemedet,
Mutasd kegyelmedet,

Nyujtsd hozzám kezedet, szent segedelmedet.

El ne vess engemet isteni szinedtől,
Meg ne foszsz, könyörgök, a te Szentlelkedtől.

Tiszta uj szivet bennem
Teremts, én Istenem!

Tovább fönn ne tartsad haragod ellenem.

Szabadíts ki immár a halál torkából,
Ments ki bűneimnek kemény rabságából;

Hogy csak neked élhessek,
Hozzád siethessek,

Téged magasztalván, benned örvendhessek.

Dicséret dicsőség az örök Atyának,
Szentlélekkel együtt áldott Szentfiának,

Teljes Szentháromságnak,
Örök uraságnak

Mennyen s földön a legfőbb hatalmasságnak.

Oh Mária drága név
 Téged ohajt tiszta szív, Mária
 Midőn zengeni hallom,
 Szent neved szívből áldom, Mária!
 Szivem örül, mert egyedül
 Téged kíván dicsérni, szeretetedtől égni. Mária!
 Aki téged nem szeret,
 Üdvösséget nem nyerhet, Mária!
 Te vagy gyarlók gyámola,
 Bűnösöknek ótalma, Mária!
 Oh Mária édesanya!
 Esedezzél érettünk, hogy bocsánatot nyerjünk. Mária!
 Áldd meg buzgó népedet,
 Mely tiszteli nevedet, Mária!
 Gerjeszd dicséretedre,
 Fiad szeretetére, Mária!
 Hogy lelkünkben és testünkben
 Mentek a bűn szennyétől legyünk s örök veszélytől. Mária!

Nagy örömmel s énekléssel zengedeznek az egek,
 Vidámságot, boldogságot mutatnak a földiek,
 Mert ma szűz Mária, mint a legszebb rózsa
 Bimbójából kinyila:
 Ma született nekünk szüzesség virága,
 Kisasszonyunk Mária!
 Ez bizonynyal valósággal vigságnak drága napja,
 Ma született Mária s lett lelkeinknek istápjja.

Jeszze gyökerének, Áron vesszejének —
 Altala nyílt virága
 Üdvözlégy, áldott légy, kegyes szószólónk légy
 Kisasszonyunk Mária!

Bűneinkért, életünkért Jézus előtt esedezz,
 Ellenségtől és inségtől kérésszel védelmezz
 S midőn halál zörget, test s világ kísértget,
 A végórán segíts meg,
 E siralomvölgytől ha válunk, Istentől
 Nyerj nekünk kegyelmet!

Ah hol vagy magyarok tündöklő csillaga!
 Ki voltál valaha országunk istápjá?

Hol vagy István király? téged magyar kíván,
 Gyászos öltözetben teelötted sirván.

Rólad emlékeztvén csordulnak könyei,
 Buval harmatoznak szomorú mezei.

Előtted könyörgünk bus magyar fiaid,
 Hozzád fohászodunk árva maradékid.

Tekints, István király! szomorú hazádra,
 Fordítsd szemeidet régi országodra.

Reménységünk vagyon benned s Móriában,
 Mint magyar hazánknak hű királynéjában.

Még éltedben minket ennek ajánlottál,
 És szent koronával együtt föláldoztál.

Jöjj el Szentlélek Uristen!
 Tekints reánk kegyelmesen
 Isteni segítséggeddel,
 Véghetetlen kegyelmeddel.
 Ereszd hét ajándékodat,
 Add a te szent malasztodat.

Jöjj el Szentlélek Uristen!
 Mi vigasztalónk mindenben.
 A lelki tanító nyelvét
 Igazgasd, gyulaszd föl szivét,
 Hogy a te szent akaratodat
 Hirdethesse jóvoltodat.

Hallottuk Isten! a te szent igédet,
 Szivünkbe vettük kegyes intésedet.
 Azt fogjuk követni,
 Soha meg nem vetni,
 Csak te szent malasztodat
 Add hozzá áldásodat.

Téged Isten dicsérünk — téged Urunknak vallunk.
 Téged örök Atya Isten — az egész világ tisztel.
 Neked minden angyalok, — neked az egek és minden ha-
 talmasságok,
 Neked kerubim és szerafim angyalok — szüntelen szóval
 kiáltják:
 Szent, szent — szent a seregeknek Ura Istene!
 Teljes az ég és föld — fölségednek dicsóságével.

Téged az apostoloknak — dicsőséges karai,
 Téged a prófétáknak — dicsérendő sokasága,
 Téged a vértanuknak — választott serege dicsér.
 Téged széles e világon — hisz és vall anyaszentegyházunk
 Legfőbb — fölségü Atyánk!
 Tiszteletreméltó — igaz és egyetlen fiaddal,
 És a vigasztaló — Szentlélekkel egyetemben.
 Te vagy — dicsőség királya, Krisztus,
 Te az Atya Istennek örökkévaló fia vagy.
 Te a megszabadításért fölvevén az emberi természetet;
 — nem iszonyodtál a Szűznek méhétől.
 Te meggyőzvé a halál fulánkját, — megnyitád hiveidnek
 mennyeknek országát.
 Te az Istennek jobbján ülsz — Atyádnak dicsőségében.
 E világot — hiszszük, hogy eljövendesz megítélni.
 Téged azért kérünk, légy segítségül szolgálódnak, — kiket
 szent véreddel megváltottál.
 Engedd, hogy az örökboldogságban — szenteid közé szá-
 mittassunk.
 Üdvözítsd, Uram, népedet, — és áldd meg örökségedet.
 És igazgasd őket, — és magasztald föl őket mindörökké.
 Minden napjainkban — dicsérve áldunk tégedet.
 És magasztaljuk szent nevedet örökké — és mindörök-
 kön örökké.
 Méltóztassál, Uram, e mai napon — minket minden bün-
 től megőrizni.
 Könyörülj rajtunk Uristen! — könyörülj mirajtunk.
 Legyen mirajtunk, Uram, irgalmad, — könyörülj mirajtunk
 Legyen mirajtunk, Uram, irgalmad, — amint benned
 bizunk.
 Benned biztam, Uram, — soha meg nem szégyenülök.

Vecseryére.

Isten megszabadításomra figyelmezz; Uram segítségemre siess. Dicsőség Atyának és Fiunak és Szentlélek Istennek! miképen kezdetben vala, most és mindenkor, és mindörökkön örökké. Amen.

109. Zsolt. Mondá Jehova az én Uramnak: —
ülj az én jobбомra.

Mig ellenségeidet — lábaid zsámolyává teszem. Hatalmad vesszejét elküldi Jehova Sionból, — hogy uralkodjál ellenségeid között.

Dicsőség Atyának sat.

110. Zsolt. Dicsérem Istent teljes szivemből, — az igazak körében s gyülekezetében.

Nagyok Istennek munkái, — mind helyesek s az ő akarata szeréntiek.

Dicséretes és dicsőséges minden műve, — igazsága megmarad örökké.

Dicsőség Atyának sat.

111. Zsolt. Boldog ember, ki féli az Istent, ss parancsaiban fölötté gyönyörködik.

Hatalmas leszen e földön ivadéka, — mert az igazak nemzetsége megáldatik.

Dicsőség és gazdagság lakik házában, — s igazsága megmarad örökké.

Dicsőség Atyának sat.

112. Zsolt. Dicsérjétek Istent szolgálai, — dicérjétek Istennek nevét.

Legyen áldott az Ur neve — mostantól fogva mindörökké.

Napkeletől fogva nyugotig — dicsértessék Istennek neve.

Dicsőség Atyának sat.

113. Zsolt. Kijöven Izrael Egyiptomból, — Jákob nemzetsége az idegen nép közül:

Lőn Juda az ő szent népévé, — Izrael az ő birodalmává.

Látá ezt a tenger s elfuta; — Jordánnak vize hátra tért.

Dicsőség Atyának sat.

Magasztalja — az én lelkem az Urat,

És örvendez — az én üdvözítő Istenemben.

Mert megtekinté szolgálójának alázatosságát, — s ime, mostantól fogva boldognak hirdetnek engem minden nemzetségek.

Mert nagy dolgokat cselekedett velem a hatalmas, — akinek neve szent.

Kinek irgalmassága nemzetségről nemzetségre — megnyugszik az ötet félőkön.

Hatalmas dolgokat művelt karjának ereje által, — széjjelverte a szívök szándékaiban kevélykedőket.

Dicsőség Atyának sat.

Szombat s vasárnap délutáni

LETENYÉRE.

Uram, irgalmazz nekünk.

Krisztus, kegyelmezz nekünk.

Krisztus, hallgass minket.

Krisztus, hallgass meg minket.

Uram, irgalmazz nekünk.

Mennybeli Atya Isten, Irgalmazz nekünk.

Megváltó Fiu Isten, Irgalmazz nekünk.

Szentlélek Ur Isten, Irgalmazz nekünk.

Szentháromság egy Isten, Irgalmazz minékünk.

Szentséges szüz Mária,

Istennek szent anyja,

Szüzeknek szent szüze,

Krisztusnak szent anyja,

Isteni malasztnak anyja,

Tisztaságos anya,

Szeplőtelen szüz anya,

Makula nélkül való anya,

Szüz virág szent anya,

Szeretetre méltó anya,

Csodálatos anya,

Teremtőnk szent anyja,

Üdvözítőnk anyja,

Nagyokosságu szent Szüz,

Becsülendő szent Szüz,

Dicsérendő szent Szüz,

Nagyhatalmu szent Szüz,

Kegyess és irgalmas Szüz,

Hűséggel teljes Szüz,

Igazságnak tüköre,

Bölcsességnek királyi széke,

Örömnöknek oka,
 Lelki tiszta edény,
 Becsülendő edény,
 Ajtatosságnak jeles edénye,
 Titkosértelmű rózsza,
 Dávid király tornya,
 Elefántcsontból való torony,
 Mária aranyház,
 Frigynek szent szekrénye,
 Mennyország ajtaja,
 Hajnali szép csillag,
 Betegnek gyógyítója,
 Bűnösök ótalma,
 Szomorúak vigasztalója,
 Keresztények segítsége,
 Magyarország védasszonya,
 Angyalok királynéja,
 Patriarkák királynéja,
 Próféta királynéja,
 Apostolok királynéja,
 Vértanúk királynéja,
 Hitvallók királynéja,
 Szüzek királynéja,
 Mindenszentek királynéja,
 Eredeti bűn nélkül fogantatott királyné,
 Isten bányája, ki elveszed a világ bűneit,
 Kegyelmezz minékünk.
 Hallgass meg minket.
 Irgalmazz minékünk.
 Krisztus, hallgass minket.
 Krisztus, hallgass meg minket.
 Uram, irgalmazz nekünk.
 Krisztus, kegyelmezz nekünk.
 Uram, irgalmazz nekünk.

Zsolozsmák.

Adventtől Gyertyaszentelőig.

Üdvöztönknek szent anyja
 Mennyeknek megnyilt kapuja,
 Tengeren evezők csillaga,
 Boldogságos szüz Mária!
 Légy segítségé népednek,
 Az elesett bünösöknek;
 Ki szülője Istenednek,
 S anyja lettél teremtdnek.
 A természetnek folyását,
 És a születésnek szokását,
 Fölülhaladtad nagy átkát,
 Minden szülőknek igáját;
 Mert anygali köszöntéstől,
 Teljes lettél Szentlélektől,
 Szüzen terhes fáradság nélkül
 Szültél s fájdalom nélkül.
 Te azért Istennek anyja!
 Légy bünösöknek gyámola,
 Nyavalyánk vigasztalója,
 Üdvösségünknek kapuja,
 Hálát adjunk az Istennek,
 Atya, Fiu, Szentléleknek,
 Egyenlő három személynek,
 Egy állanyu Istenségnek.
 V. Az Ur anygala köszönté szüz Máriát;
 F. És méhébe fogada Szentlélektől.

Könyörögjünk.

Kérünk Uram! öntsd lelkünkbe szent malasztodat, hogy akik angyali izenet által szent fiadnak Jézus Krisztusnak testülését megismertük, az ő kinszenvedése és keresztje által a föltámadásnak dicsőségébe vitessünk, ugyanazon mi Urunk Jézus Krisztus által.

Gyertyaszentelőtől husvétig.

Mennyszágnak királynéja,
 Angyaloknak szent asszonya,
 Áldott gyökér szüz Mária,
 Üdvözlégy Krisztus szent anyja!

Te általad e világra
 Uj világosság virrada,
 Örülj dicsőség virága,
 Kinél szebb nem jött világra.

Áldott légy, drágalátos szüz,
 Isten veled, szép virág szüz!

Mennyben szent fiad mellett ülsz,
 Tudjuk, rajtunk is könyörülsz.

V. Méltass engem tiszteletedre szentséges Szüz!

F. Adj nekem erőt ellenségeid ellen.

Könyörögjünk.

Engedj, irgalmas Isten! ami gyarlóságunknak ótalmat, hogy akik szent szülődnek emlékezetét tiszteletben tartjuk, esedezése által gonoszságinkból fölkelhessünk, ugyanazon mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Husvétől Szentháromság vasárnapjáig.

Mennynek királyné asszonya, — örülj szép Szűz! Alleluja.

Mert kit méhedben hordozni — méltó voltál. Alleluja.

Amint megmondotta vala, — föltámadott. Alleluja.

Imádj Istent, hogy lemossa — bűneinket. Alleluja.

V. Örülj s vigadj, szűz Mária! Alleluja.

F. Föltámadt az Ur valóban! Alleluja.

Könyörögjünk.

Ur Isten! ki szent fiadnak, a mi Urunk Jézus Krisztusnak föltámadása által a világot megörvendtetni méltóztattál; engedd kegyelmesen, hogy az ő szülője szűz Mária által az örök életnek örömébe juthassunk, ugyanazon mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Szentháromság vasárnapjától Adventig.

Mennyországnak királynéja,

Irgalmasságnak szent anyja,

Élet, édesség, reménység,

Üdvözlégy szép szűz Mária!

Évának árva fiai,

Számkivetett maradéki,

Siralminak örökösi,

Sok nyavalyáknak hajléki.

E siralomnak völgyében

Kik nyavalygunk nagy inségben,

Hozzád ohajtunk mennyégben,

Hol vagy örök dicsőségben,

Azért szószólónk, szemedet

Fordítsd hozzánk s kegyelmedet,

És a te bűnös népedet,

Ótalmazzad hivedet.

Oh édes Szüz! irgalmadat

Mutasd meg s kegyes voltodat,

Holtunk után szent fiadat,

Mutasd meg boldogságodat.

V. Imádkozzál értünk Istennek szent anyja.

F. Hogy méltók lehessünk Krisztus ígéretire.

Könyörögjünk

Mindenható örök Isten! ki a dicső szüzanya, Mária testét és lelkét, hogy szent fiadnak lakhelye lehessen, a Szentlélek munkálkodása által előre elkészítetted; add, hogy akinek emlékezetében gyönyörködünk, annak szent esedezése által a közelgő veszélyektől, és az örök haláltól megmenekedhessünk, a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Az olvasóról.

(A Bold. Szüz iránti tisztelet az olvasó elmondása által is gyakorolható. Az egész olvasó 15 tizedből áll, de vannak 6 vagy 7 tizedes olvasók is. Az egyházi időszámítás szerint háromféleképen mondatik az olvasó; ugymint adventtől böjttig az örvendetes; böjttben a fájdalmas; husvétől adventig a dicsőséges titkokkal, melyek az Üdvözlégy e szavai után: „gyümölcse Jézus“ közbe mondatnak következő rendben:).

Örvendetes titkok.

1. Tizedben: Kit te, szent Szüz méhedbe fogadtál.
2. — Kit Erzsébetet látogatva méhedben hordoztál.
3. — Kit Szüz-maradva világra szültél.
4. — Kit a templomban följánlottál.
5. — Kit a templomban megtaláltál.

Fájdalmas titkok.

1. Tizedben: Ki érettünk vérrel veritékezett.
2. — Ki érettünk megostoroztatott.
3. — Ki érettünk tövissel megkoronáztatott.
4. — Ki érettünk a keresztfát hordozta.
5. — Ki érettünk keresztre feszítettett.

Dicsőséges titkok.

1. Tizedben: Ki halottaiból föltámadott.
2. — Ki fölméne mennyekbe.
3. — Ki a Szentlelket elküldötte.
4. — Ki tégedet szent Szüz! mennyekbe fölvelt.
5. — Ki tégedet szent Szüz! mennyekben megkoronázott.

Szent Alajos tiszteletére.

Egekből eredett ártatlan virág;
 Kit meg nem ejthetett a csalárd világ:
 Szüzesség csodája,
 Ifjuság példája,
 Szent Alajos!
 Szerelmes pártfogóm,
 Kérlek, légy szószólóm

Minden szükségemben
Ez életben.

Te büntől lelkedet tisztán tartottad,
Tehát szüz testedet mért sanyargattad?

Oktattál engemet,
Hogy büntől lelkemet
Igy őrizzem.

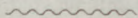
Mert mint a rózsaszág
Ugy az ártatlanság,
Sanyaru tövissel
Tartatik fel.

Ah mért nem követtem példádat ebben?
Magamnak kedveztem, voltam sok bűnben.

Kérjed Istenedet,
Ezután éltedet

Hogy kövessenem.

Ha nem oly ártatlan,
Legyen minduntalan
Bennem tiszta lélek,
Miglen élek.

Uram, irgalmazz nekünk.

Krisztus, kegyelmezz nekünk.

Uram, irgalmazz nekünk.

Krisztus, hallgass minket.

Krisztus, hallgass meg minket.

Mennybeli Atya Isten, irgalmazz nekünk.

Megváltó Fiu Isten, irgalmazz nekünk.

Szentlélek Ur Isten, irgalmazz nekünk.

Szentháromság egy Isten, irgalmazz minékünk.

Szentséges szüz Mária,
 Szent Alajos,
 Te angyali ifju,
 Te kereszttségben nyert ártatlanság hú öre,
 Te a szüzi tisztaság példaképe,
 Te szigoru bünbánó,
 Te alázatosság példája,
 Te a szegénységnek kedvelője,
 Te az imádságnak barátja,
 Te a felebaráti szeretet áldozatja,
 Te a legméltóságosabb oltári-szentségnek buzgó
     imádója,
 Te a boldogságos Szüznek fogadott fia,
 Te az ifjuság pártfogója,
 Te a papság tüköre,
 Te a Jézusról nevezett társaság ékessége,
 Te titkos vértanu,
 Te tisztaság védnöke,
 Te az életpálya választásában jó tanácsadó,
 Te az állhatatosság példája,
 Szent Alajos,
 Hogy szent félelemmel minden bünt kerüljünk,
 Hogy Istennek szüztiszta tökéletes lélekkel és test-
     tel szolgáljunk,
 Hogy a bünbánat és töredelmesség szellemét felöltsük,
 Hogy a világot s annak hiúságait kerülni és meg-
     vetni tanuljuk,
 Hogy az imádság buzgalmától megteljünk,
 Hogy e rövid földi életben szüntelen Isten jelenlé-
     tét szemünk előtt tartva vándoroljunk,
 Hogy az angyalok kenyerét méltó készüllettel és há-
     laadással gyakran magunkhoz vegyük,

Hogy a Boldogságos Szüz anyának hű tisztelői és
gyermekai legyünk,

Hogy Isten és felebarátunk szeretetében naponkint
növekedjünk,

Hogy a jóban mindvégig állhatatosak maradjunk,

Oh Isten báránya, ki elveszed a világ bűneit,
kegyelmezz nekünk!

Oh Isten báránya, ki elveszed a világ bűneit,
hallgass meg minket,

Oh Isten báránya, ki elveszed a világ bűneit,
irgalmazz nekünk!

Krisztus hallgass minket!

Krisztus hallgass meg minket!

V. Imádkozzál érettünk, oh szent Alajos!

F. Hogy méltók lehessünk Krisztus ígérétre.

Könyörögj
érettünk!

Könyörögjünk.

Oh szent Alajos, te angyali ifju! ime én tiszte-
lőidnek legméltatlanabbika, neked ajánlom föl kü-
lönösen lelkemnek s testemnek tisztaságát. Kérlek
téged a te angyali tisztaságod érdemeinél fogva,
ajánlj engem a szennynélküli báránynak, Krisztus
Jézusnak, és az ő szentséges szüz anyjának Máriá-
nak, a szüzek szent szüzének. Ótalmazz meg min-
den halálos büntől; oh ne engedd, hogy magamat
beszennyezzem; hanem ha a kísértet és veszély
órájában a bűnbe látsz hanyatlani, távoztasd el szí-
veimtől a tisztátlan gondolatokat és vágyakat; éb-
reszd föl bennem az örökkévalóságnak és a fölfe-

szített Jézusnak emlékét; vésd mélyen szivembe az isteni félelem szent érzelmeit; melegítsd föl fagyos szivemet az isteni szeretet tűzével, hogy így téged követvén a földön, Isten előtt veled örvendhessek mennyben. Amen.

Könyörögjünk.

(Bucsuért.)

Oh szeretet és irgalom Istene! reménylem a te véghetetlen jóságodtól, hogy a szent gyónásban bűneimet és az örök büntetést, melyet ezekért megérdemltem, elengeded. Hálákat adok neked, oh irgalmasságnak atyja, hogy nem szigorúságod, hanem kegyességed szerint bántál velem. Tudom mindazáltal, hogy igazságos Isten vagy, ki a bűnösöknek legalább ideiglenes büntetéseket szabsz, és tőlök méltó bünbánati gyümölcsöket vársz. Oh mily nagy és hosszú elégtételt kellene nekem sok súlyos bűneimért kiállnom! — Uram, ha a gonzságokat meg akarod büntetni, ki állhat meg előtted? — Azért az üdvözítő Jézus Krisztus véghetetlen érdemeinek és elégtételének kifogyhatatlan kincstárában keresek menedéket, és kérlek téged oh Istenem! tégy engem töredelmes és gyarló bűnös embert, azon szent bucsunak részesévé, melyet e földöni helytartód (a szent Alajos tiszteletére célzó hat vasárnapi ajtatosságért) anyaszentegyházad-

nak kegyelem-kincstárából szolgáltat. Föjlajánlom neked ezen célból a bucsu elnyerése végett kiszabott minden imádságomat és cselekedetemet, és Krisztus szenvedésének és halálának érdemeivel, nemkülönbén a Bold. Szüzanya és minden szentek érdemeivel egyesitem azokat, hogy bűneim s az azokérti büntetések elengedtessenek.

Föjlajánlom neked egyszersmind, oh mennyei atyám! a szent római katholika anyaszentegyházat, hallgasd meg őt kegyelmesen az ő nagy szükségiben:

1. Oh Isten! te a hiveknek legfőbb pásztora s atyja! ki egyszülött fiad Krisztus Jézus által nevednek fönségét, az egész földön megismertetted, tartsd meg és vezérelj szentegyházadat; emeld föl és engedd, hogy az egész világon elterjedjen. Mi atyánk...

2. Mindenható örök Isten! könyörülj szolgálodon, szentfiad földi helytartóján, a római pápán, valamint minden püspökön és papon. Vezérelj őket jószágod szerént az örök üdvösség útján, hogy szent malasztod mellett azt kérjük, mi tetszésed szerént van, s ezt minden buzgalommal teljesítsék. Mi atyánk...

3. Oh Isten, ki békét adhatsz és megáldod az egyetértést, adj minden keresztény fejedelemnek békét és egyességet: kösd össze sziveiket a szeretet szent kötelékével, hogy összesen dicsőségedre

és a kereszténység javára közre munkáljanak. Mi-
atyánk...

4. Mindenható örök Isten, ki mindenkit üdvö-
ziteni akarsz, tekints le kegyelmesen a hitetlen s
tévelygő eretnek lelkekre; engedd, hogy megis-
merjék vakságukat, és megszüntetvén a szakadá-
sokat és tévelyeket, minden nép a katolika anya-
szentegyház kebelében egyesüljön. Miatyánk...

5. Könyörülj Istenem az elhunyt keresztény hi-
vek lelkein, add szolgálód és szolgálód lelkeinek a
bűnök bocsánatát, hogy a kegyelmes engedvényt,
mely után mindig sohajtoztak, ajtatos könyörgések
által megnyerhessék. — Mi atyánk...

Temetésre.

Adj Uram, örök nyugodalmat neki, — és az
világosság fényeskedjék neki.

Körülvettek engem a halál gyötrelmei, — s
tulvilág fájdalmai körülvettek engem.

94. Zsolt. Jertek énekeljünk vigan Istennek,
— örvendezzünk megtartó Istenünknek.

Menjünk színének eléje háladással, — és éne-
kekkel dicsérjük őtet.

Körülvettek engem stb.

Mert Jehova a nagy Ur, — és nagy király
mindenek istenek fölött.

Hatalmában vannak a földnek rejtekei,— övéi a legmagasabb hegyek.

Tulvilág fájdalmai stb.

Övé a tenger, mert ő teremté azt, — a szárazföldet is kezei alkották.

Jertek imádjuk őt, boruljunk le s hajtsuk meg térdeinket, — esenkedvén teremtő Istenünk előtt.

Mert ő a mi Urunk, Istenünk, — mi pedig népe vagyunk, melyet igazgat, s nyája, melyet legeltet.

Körülvettek engem stb.

Márma ha szavát hallandjátok, — meg ne keményítsétek sziveteket.

Mint a kísértés napján a pusztában, — hol megkísértének engem atyáitok, — jóllehet, látták cselekedetimet.

Tulvilág fájdalmai stb.

Negyven esztendeig szenvedék unalmat e nép miatt, — és mondék : állhatatlan szívü nemzetség ez, mely nem akarja — megismerni utaimat.

Megesküdtem azért nekik haragomban, hogy be nem mennek nyugodalmamba.

Körül vettek engem stb.

Adj, Uram örök nyugodalmat stb.

Zakariás éneke. Áldott az Izraelnek Ura Istene, — mert meglátogató, és megváltást szerze az ő népének.

És fölemelé nekünk az üdvösség szavát, —
Dávid szolgáljának házában.

Miképen szólott elejétől fogva — a szent pró-
fétáknak szája által.

Hogy ellenségeinktől és minden bennünket
gyűlölők kezeiből — megszabaditana minket.

Hogy irgalmasságot cselekednék atyáinkkal,
— és megemlékeznek szent szövetségéről.

Amaz esküvésről, melylyel Ábrahám atyánk-
nak fogadá — azt megengedi nekünk.

Hogy ellenségeink kezéből megszabadulván,
— félelem nélkül szolgáljunk neki.

Szentségben és igazságban öelötte — minden
mi napjainkban.

Adj, Uram örök nyugodalmat stb.

Gyász-misére.

Ama nap, nagy harag napja
A világot elhamvasztja,
Dávid és Sybilla mondja.
Mily nagy rettegés lesz akkor,
A birónak eljöttekor,
Iszonyu számvételekor!
A trombiták megharsannak,
Arra holtak föltámadnak,
Törvényszék eléje állnak.

Halál s természet elámul,
 Hogy ember a koporsóból
 A nagy számadásra indul.
 Az írott könyv elhozatik,
 Melyben minden foglaltatik,
 S honnan ítélet mondatik.
 Mikor majd a bíró leül,
 Ami titok, mind kiderül,
 Mi sem marad büntetlenül.
 Akkor én, szegény, mit tegyek,
 Pártfogóul kit keressek?
 Mikor még a jók is félnek.
 Földnek rettenetes Ura!
 Mennyeinek irgalmas adója,
 Folyjon rám sebednek árja.
 Kegyes Jézus, emlékezzél,
 Hogy érettem vért öntöttél,
 Nagy kint és halált szenvedtél.
 Fáradván engem kerestél,
 Kegyelmes válladra vettél,
 Ne hadd el, kit így szeretted.
 Boszulás igaz bírója!
 Szálljon rám irgalmad árja,
 Mig nincs számadás órája.
 Im, mint bűnös, köny-csordulva
 Bánom vétkem, arcpirulva,
 Szánj meg, kérlek térdre hullva.

Ments meg engem, Uram, az örök haláltól,
 Ama rettenetes napon minden bajtól.

Midőn az ég és föld meg fognak indulni,
 S eljősz a világot lángokban itélni.

Reszket minden tagom, borzadok és félek
 Földi pályát végzett szegény bűnös lélek.
 Félek a naptól, mely vizsgálni fog s dulni,
 Midőn az ég és föld meg fognak indulni.

Haragnak napja az, inség s veszély napja,
 Nagy nap, mely a bűnöst gyötrelemnek adja.
 Midőn te, ki mindig éltél és fogsz élni,
 Eljössz a világot lángokban itélni.

Oh adj, Uram! örök nyugalmat nekik,
 S örök világosság fényeskedjek nekik.
 Hogy trónusod kö ül udvarolhassanak,
 S téged, boldogítót örökké áldjanak.

TARTALOM.

ELSŐ KÖNYV.

	<i>Lap.</i>
1. Fejez. A Bold. szüz. erényeinek követéséről . . .	8.
2. „ Amegszentelő malasztnak véghetetlen becséről 10.	10.
3. „ Mennyire kell vigyáznunk, hogy a megszen- telő malasztot el ne veszítsük	13.
4. „ Mennyire kell igyekeznünk hogy Isten ma- lasztjában s tökéletességben öregbedjünk . 16.	16.
5. „ Hogy jókorán Istennek kell szentelni magunkat 19.	19.
6. „ Hogy Istennek kell szentelni magunkat egé- szen s örökre	23.
7. „ A magány hasznosvolta s édességéről . . .	25.
8. „ Az életpálya választásáról	29.
9. „ A tisztaságról, s hogy mennyire kell azt be- csülnünk	32.
10. „ Mily ovatosaknak kell lennünk, hogy tizta- ságunkat megőrizhessük	35.
11. „ A valódi méltóságról	39.
12. „ Hogy Isten csak az alázatosaknak ad malasztot 42.	42.
13. „ Hogy legnagyobb, ki legalázatosabb . . .	45.
14. „ Hogy az alázatos keresztény lélek nem mutatja az emberek előtt, hogy mi ő az Isten előtt . 49.	49.
15. „ A hit eszélyességéről	52.
16. „ A hit iránti hódolatról	55.

17.	Fejez.	Mennyire kell ohajtanunk, hogy Jézust az oltáriszentségben magunkhoz vegyük . . .	58
18.	"	Az érzelmekről, melyekkel el kell telve lennünk, ha Jézust az oltáriszentségben magunkhoz vettük	61.
19.	"	A lelki szárazságról	63.
20.	"	Az áldozás hasznáról	66.
21.	"	A felebaráti szeretetről	68.
22.	"	Az Isten nagyságáról	71.
23.	"	Az Isten irgalmasságáról	73.
24.	"	Az Isten iránti háladatosságról	76.
25.	"	A látogatásokról	79.
26.	"	A társalgásról	81.
27.	"	Az igaz barátságról	85.
28.	"	Az Isten iránti bizalom — s az ő akaratán való megnyugvásról	87.
29.	"	Az engedelmességről	91.

MÁSODIK KÖNYV.

1.	"	A szegények boldogságáról	97.
2.	"	A szántsándékos szegénységről	100.
3.	"	A szegények iránti szeretetről	102.
4.	"	Az elmélkedés szükséges és hasznos voltáról	105.
5.	"	Az Isten törvényének megtartásáról	109.
6.	"	A jó példaadásról	112.
7.	"	A megaláztatás szeretete és becséről	114.
8.	"	Hogyan kell megtennünk az áldozatokat, melyeket tőlünk az Isten kíván	116.
9.	"	Hogyan kell tekintenünk a bajokat, melyek fenyegetnek bennünket	120.
10.	"	Mit kell tennünk, ha Isten megfoghatatlan módon bánik velünk	124.

11. Fejez. Hogy Istennek gondja van az igazakra . . . 127.
12. „ Hogy nincs oly állapot, melyben ne szolgálhatnánk Istennek . . . . . 130.
13. „ Az Isten szolgálatában buzgóságról . . . . . 133.
14. „ Mily szerencsétlenség elveszteni Jézust . . . 136.
15. „ Hogyan és hol kell keresni Jézust, ha elvesztettük . . . . . 140.
16. „ Mit kell tennünk, miután Jézust föltaláltuk . 142.
17. „ Hogy a jó kereszténynek nem kell mindjárt elkedvetlenednie, ha uglátszik is neki, hogy Jézus eltávozott tőle . . . . . 146.
18. „ Az elvonult életről . . . . . 149.
19. „ A beléletről . . . . . 153.
20. „ A hallgatásról . . . . . 157.
21. „ A léleknek Istennel való egyesítéséről . . . 161.
22. „ Állásunk kötelmeiről . . . . . 164.
23. „ Hogyan kell megszentelni a munkát, s a különféle napi foglalatosságokat . . . . . 167.
24. „ A szeretetről, melylyel Jézus iránt viseltetni tartozunk . . . . . 170.
25. „ Hogy szükség tanulmányozni Jézust, és őt életpéldányul választani . . . . . 175.
26. „ Egy erényes család boldogságáról . . . . . 178.
27. „ Az imádság erejéről . . . . . 181.
28. „ Hogyan lehet erényesek — s amellett illedemeseknek is lennünk . . . . . 184.
29. „ Mily édes hallgatni a Jézus szavát, s mennyire kell sovárognunk az ő igéi után . . . . . 187.
30. „ Hogy épen nem szükség hajhászni sem a földi dicsőséget, sem az emberek becsülését . . 190.
31. „ Hogy embertársaink iránt szeretettel és szelidséggel tartozunk viseltetni . . . . . 193.

32. Fejez. Hogy mindenben meg kell nyugodnunk Isten akaratán, még azokban is, melyek az ő dicsőségével ellenkezni látszanak . . . . . 196.
33. „ Az Isten előtti kedvesség ismertető jeleiről . 199.

HARMADIK KÖNYV.

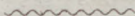
1. „ Hogy ki szereti Jézust, annak föl kell menni Jézussal a Kalvaria hegyére, és ott vele együtt szenvedni . . . . . 206.
2. „ Az Isten akaratán való megnyugvásról a szenvedések idején . . . . . 209.
3. „ A béketűrésről . . . . . 212.
4. „ Hogy Isten az ő leghivebb szolgálait sokszor leginkább sanyargatja . . . . . 216.
5. „ Hogy nem kell busulnunk, de mégcsak csodálkoznunk sem azon, hogy oly nagy ellenszenvet érzünk magunkban a szenvedések iránt 220.
6. „ Hogy a kereszten függő Jézus szemlélése erőt ad a bátor s állhatatos szenvedésre . . . 222.
7. „ Hogyan kell éreznünk ellenségeink irányában 226.
8. „ Mit kell tennünk, midőn látjuk, hogy szüleink vagy jóbarátaink szenvednek . . . . 228.
9. „ Mit kell tennünk, ha kedveseinket elvesztettük 232.
10. „ Hogyan kell megerősíteni magunkat a hit s reményben, midőn oly körülmények közé jutunk, melyek könnyen kiolthatnák hitünket, reményünket . . . . . 235.
11. „ Hogy a szenvedésre vigasz következik, de mindamellett tudnunk kell vigasz nélkül is szenvedni . . . . . 239.
12. „ Hogy szívünknek az eget kell keresni . . . 242.

13. Fejez. Mit kell tennünk, hogy a Szentlélek reánk szálljon . . . . . 244.
14. „ Hogy mindenkinek állásához képest, buzgólkodnia kell Isten dicsősége s a lelkek üdvösségeért . . . . . 247.
15. „ Hol kell keresni vigaszt a kereszténynek, ha erényessége miatt bántalmazzák, s ha nehezeze esik, hogy e siralom völgyében oly soká zarándokoskodik . . . . . 251.
16. „ A halálra való készüléstről . . . . . 256.
17. „ Az igazak boldog haláláról . . . . . 259.
18. „ A halál kívánásáról . . . . . 263.
19. „ Isten szeretetéről . . . . . 265.
20. „ Hogy a mennyei dicsőség jutalom gyanánt van nekünk megígérve . . . . . 270.

NEGYEDIK KÖNYV.

1. „ Az Isten anyjának méltóságáról . . . . . 276.
2. „ A Jézus s Mária közötti hasonlatosságról . 279.
3. „ Mária mennyei dicsőségéről . . . . . 281.
4. „ Szent-János boldogságáról, hogy Máriát anyjaul nyeré, de amely boldogságban részesülhetnek mind a keresztények is . . . . . 285.
5. „ A szeretetről, melylyel Mária iránt viseltetni tartozunk . . . . . 288.
6. „ Mennyire kell Máriának, mint anyáknak tiszteleteért lángolnunk . . . . . 291.
7. „ Mennyit tehet Mária miérettünk az Istennél 293.
8. „ Mily jóssággal teljes Mária szive miirántunk . 296.
9. „ Mária segitségül hívásáról . . . . . 298.

10. Fejez. A bizalomról, melylyel Mária iránt viseltetni
tartozunk — s különösen tartoznak a bünö-
sök, kik vissza akarnak térni Istenhez . 301.
11. „ Az „Üdvözlégyről“ . . . . . 304.
12. „ A Mária iránti bizalomról az életben . . . 307.
13. „ A Mária iránti bizalomról a halál óráján. . 310.
14. „ Szent-Józsefnek, a Boldog. Szüz jegyesének
tiszteletéről . . . . . 312.

ALKALMAZOTT TARTALOM.

	<i>Lap.</i>
A haláltóli félelem ellen (3. könyv. XVIII. fejezet)	263.
A halál óráján (4. XIII.)	310.
Alázatosságért (1. XIII.)	45.
A magány szereteteért (1. VII.)	25.
Aki utánam akar jönni, tagadja meg magát (2. XXV.)	175.
A szent keresztről (3. VI.)	222.
Az elmékedés szereteteért (2. IV.)	105.
Az elvonult élet szereteteért (2. XVIII.)	149.
Az Isten (1. XXII.)	71.
Áldozás előtt (1. XVII.)	58.
Áldozás után (1. XVIII. XX.)	61. 66.
Áldozó-Csütörtökön (3. XII.)	242.
Állhatatosságért (1. VI.)	23.
Bajainkban (1. XXVIII.)	87.
Békétürésért (3. III.)	212.
Boldog családi életért (2. XXVI.)	180.
Buzgóságért (2. XIII.)	133.
Bűnbánatért (1. V.)	19.
Csalódás vagy elválás idején (2. VIII.)	116.
Dicsvágyók imája (2. XXX.)	190.
Élő hitért (1. XVI.)	55.
Engedelmes szívért (1. XXI.)	91.
Ellenségeink szereteteért (3. VII.)	226.
Föl a szivekkel! (2. XXI.)	161.

	<i>Lap.</i>
Gyónás előtt (1. XXIII.)	73.
Gyónás után (1. III. IV.)	13. 16.
Gazdagok imája (2. III.)	102.
Házasulandók imája (1. VIII.)	29.
Hajadonok imája (1. X.)	35.
Hitelenség ellen (1. XV.)	52.
Háladás (1. XXIV.)	76.
Ha Jézust elvesztettük (2. XIV.)	136.
Ha vissza akarunk térni Jézushoz (2. XV.)	140.
Ha azt hiszed, hogy elhagyott az Isten (2. XVII.)	146.
Hallgatásért (2. XX.)	157.
Hogyan lehet mindig imádkozni (2. XXIII.)	167.
Ha azt hiszszük, hogy hiába imádkozunk (2. XXVII.)	181.
Husvétra (3. XI.)	239.
Ha buzgóságunk miatt csufot üznek belőlünk (3. XV.)	251.
Halottak napján 3. XVI.)	256.
Isten törvényeinek megtartásaért (2. V.)	109.
Isten akaratán való megnyugvásért (2. XXXII. 3. II.)	196. 209.
Isten dicsőségének kereséseért (3. XIV.)	247.
Jó barátainkért (1. XXVII.)	85.
Jézushoz ragaszkodásért (2. XVI.)	142.
Kedveseinkért, ha szenvednek (3. VIII.)	226.
Kevélység ellen (1. XII.)	42.
Könyörületes szívért (1. XXI.)	68.
Kétséges helyzetben (2. X.)	124.
Ki szereti Jézust igazán (3. I.)	206.
Kötelességeink szereteteért 2. XXII.)	164.
Látogatás előtt (1. XXV.)	79.
Lelki szárazság idején (1. XIX.)	63.
Mária ünnepein (1. I. 2. II. 4. I.-XII.)	7. 100. 277.
Mások hibáinak elviselhetéseért (2. XXXI.)	193.

	<i>Lap.</i>
Megaláztatásunk idején (2. VII.)	114.
Megelégedésért (2. XII.)	130.
Mi lakik szivedben? (2. XIX.)	153.
Mulatságba való menetelünk előtt (2. XXVIII.)	184.
Nagy betegségben (3. XVII.)	259.
Nehéz napok közeledtek (2. IX.)	120.
Ne légy dicsekedő! (1. XIV.)	49.
Példás életért (2. VI.)	112.
Prédicatio előtt (2. XXIX.)	187.
Prédicatio után (2. XXXIII.)	199.
Pünköst ünnepén (3. XIII.)	244.
Örök üdvösségért (3. XX.)	270.
Rágalom ellen (1. XXVI.)	81.
Reményünk hanyatlásakor (2. XI.)	127.
Szegény ember imája (1. XI.)	39.
Szegénységbeni megnyugvásért (2. I.)	97.
Szenvedések idején (3. IV. V.)	216. 220.
Szent-József napján (4. XIV.)	312.
Szeretlek édes Jézusom (2. XXIV.)	170.
Szeresd az Istent! (3. XIX.)	267.
Születésünk napján (1. II.)	10.
Tiszta életért (1. IX.)	32.

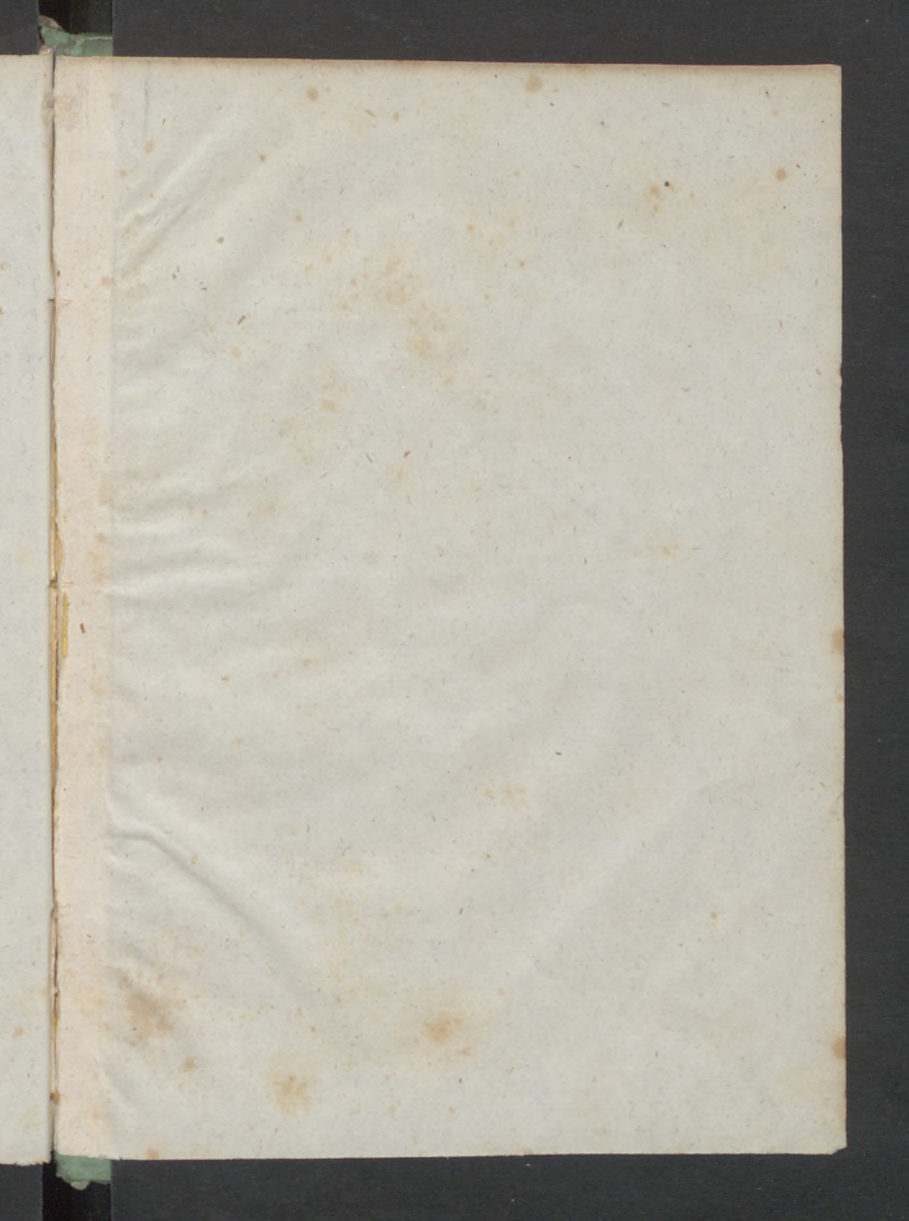
FÜGGELÉK.

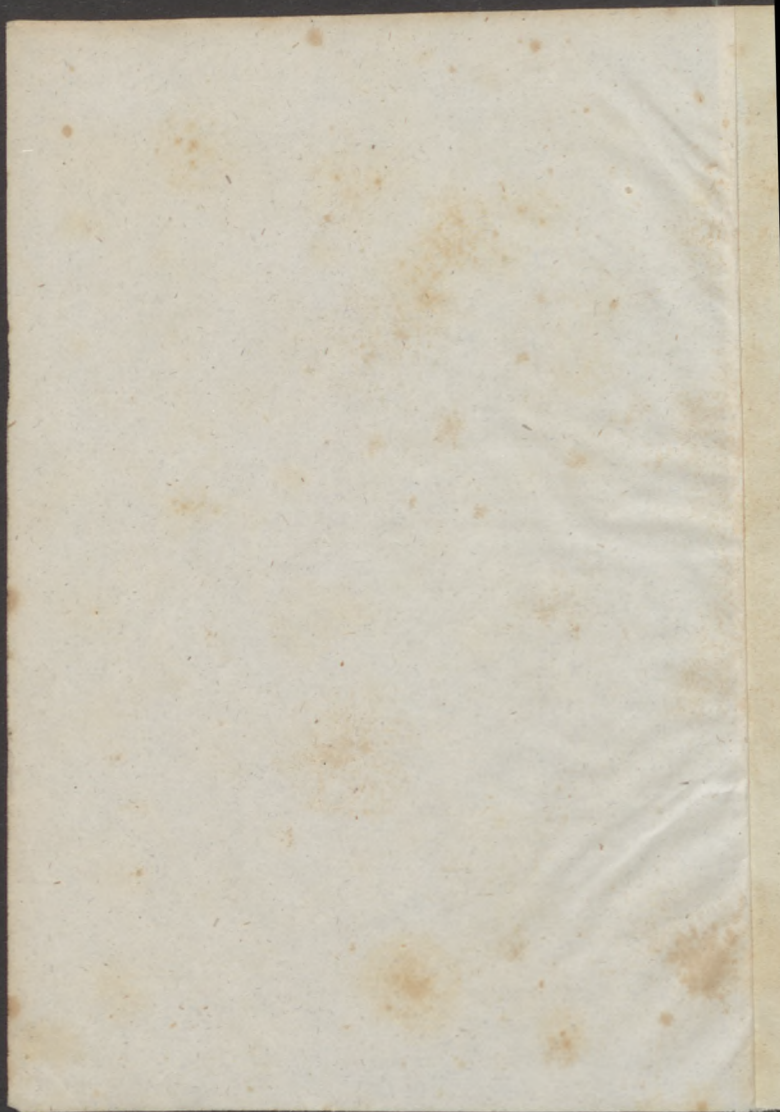
Mise-imák	320.
Bemegyek szent templomodba	329.
Jertek keresztény lelkek	329.
Im arcunkra borulunk	331.
Oh irgalmas, kegyes Isten	331.
Imádunk szent ostya	332.
Ez nagy szentség valóban	333.

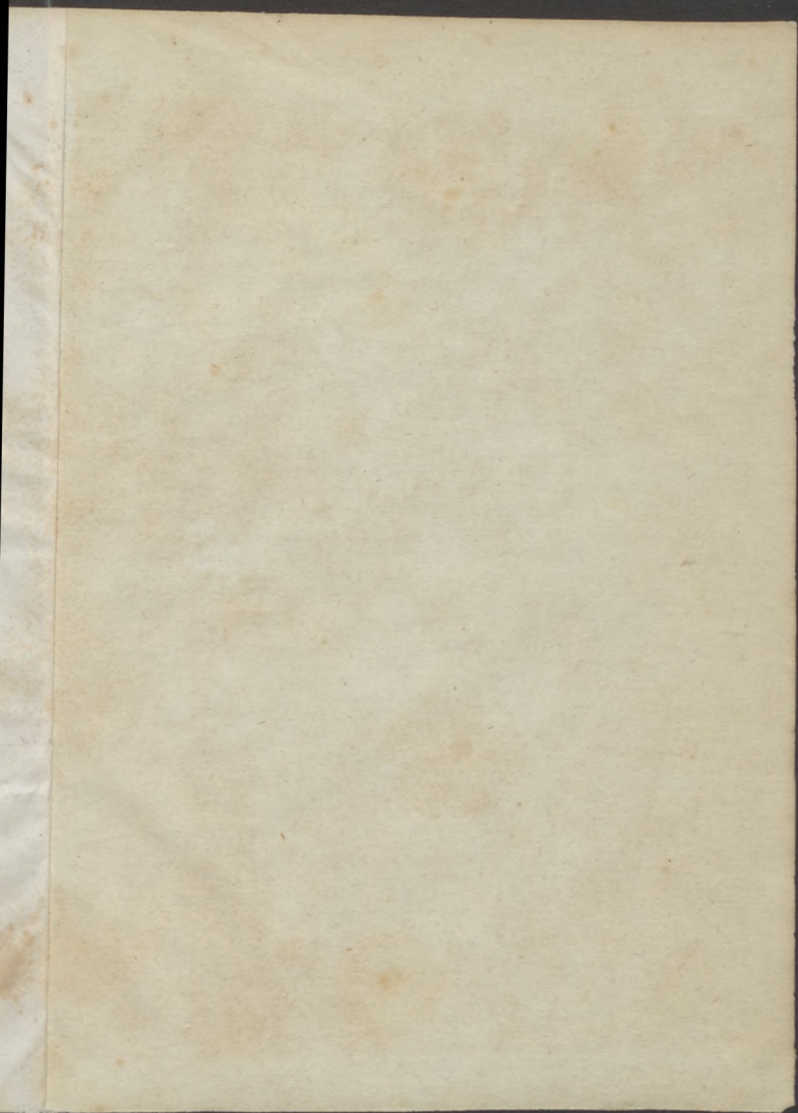
	<i>Lap</i>
Imádlak nagy istenség	333.
Üdvözlégy Krisztusnak	334.
Szent testedben részesü'ni	334.
Oh, szerelmes Istenem	335.
Áldunk tégedet	335.
Krisztus Jézus született	336.
Keresztények sirjatok	337.
Könyörülj Istenem	338.
Oh Mária! drága név	340.
Nagy örömmel s énekléssel	340.
Ah, hol vagy magyarok	341.
Jójj el Szentlélek Uristen	342.
Hallottuk Isten	342.
Téged Isten dicsérünk	343.
Vecsernyére	344.
Létániára	346.
Az olvasóról	351.
Szent-Alajos tiszteletére	352.
Bucsuért	356.
Temetésre	358.
Gyász-misére	360.

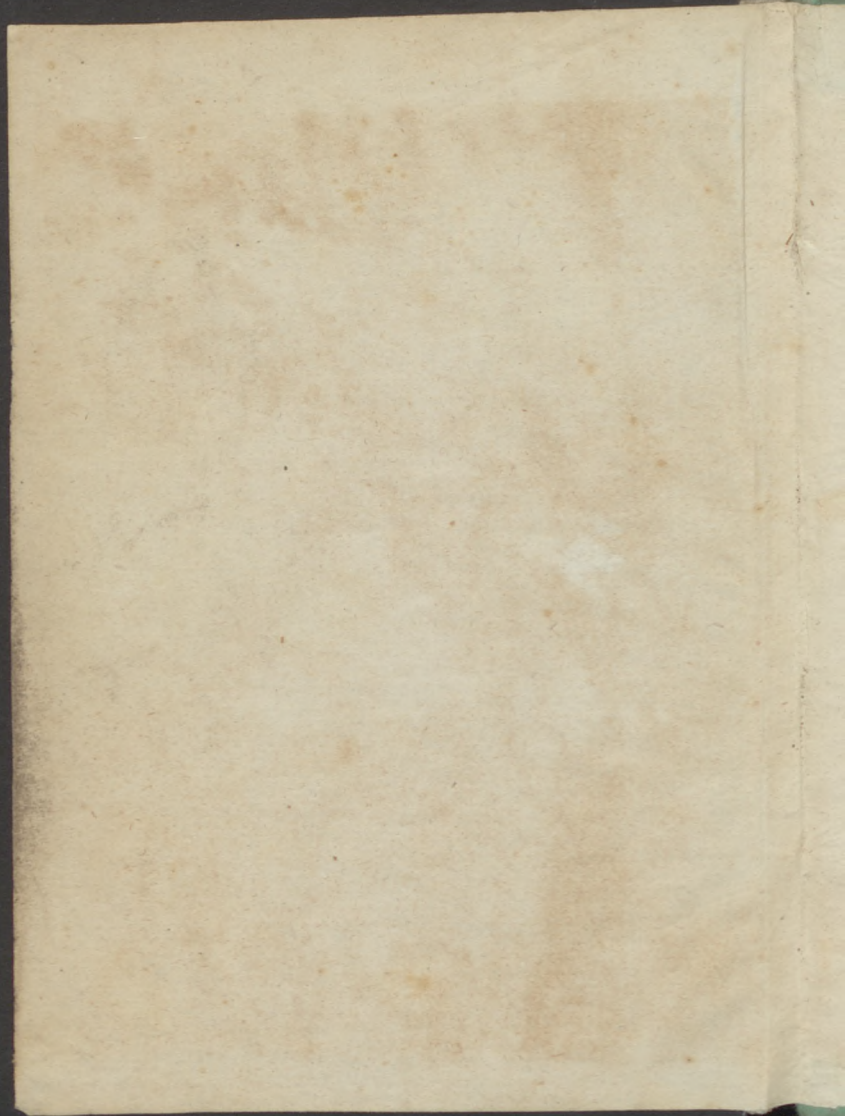
113003

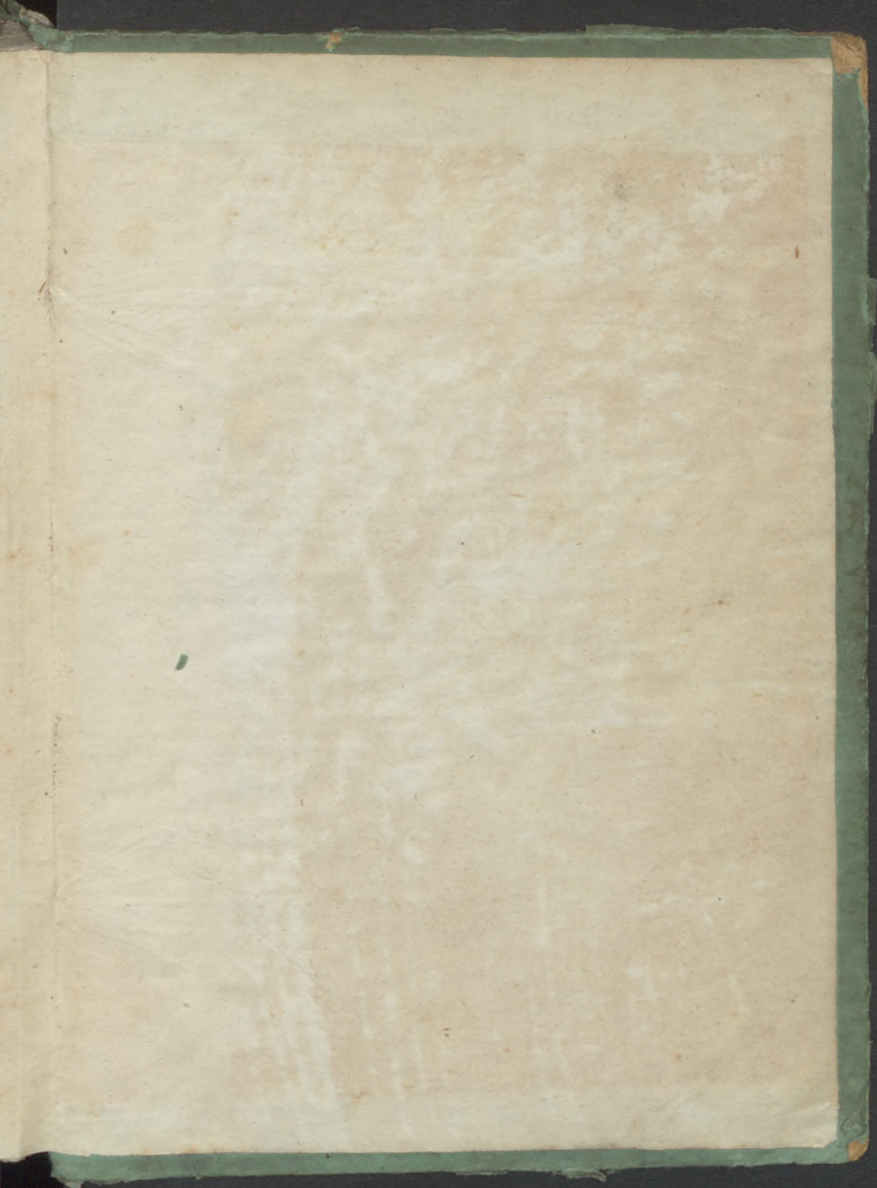

Pest, 1867. Nyomt. az I. magy. eg. yeseleti könyvnyomdában
Fanda és Társainál.

Bol-
dog
asszony
követése